

omul nostru din Havana

ESPLA

Coperta de *I. Molnar*

Graham Greene
OUR MAN IN HAVANA
W. Heinemann Limited, London-Melbourne-Toronto, 1958

GRAHAM GREENE

Omul nostru din Havana

Divertisment

Traducere şi prefaţă
de
RADU LUPAN

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ

CUVÎNT ÎNAINTE

Considerat ca unul dintre cei mai de seamă scriitori britanici de azi, Graham Greene continuă în lucrările sale, într-un mod oarecum neobişnuit, tradiţionala preocupare a romanului englez pentru problemele etice. Folosind în acest scop datele convenţionale ale romanului de aventuri, el îl transformă într-o dezbatere dramatică a unor probleme morale esenţiale pentru viaţa şi destinul eroilor săi.

Născut în anul 1905, Graham Greene a început să publice pe la sfîrşitul celui de al treilea deceniu al veacului nostru. A scris de atunci numeroase romane, „divertismente" (cum îşi denumeşte singur unele dintre povestiri), piese, cărţi de călătorie etc. Multe din ele se disting printr-o pronunţată tendinţă misticoreligioasă, autorul lor văzînd în diversele şi complexele manifestări ale făpturii umane o „dovadă" a unei pretinse înclinaţii înnăscute a omului spre păcat sau spre căutarea absoluţiei divine. Totuşi Greene sugerează ades, precum reiese din desfăşurarea acţiunii unor romane ca *Stînca din Brighton* (Brighton Rock, 1938) sau *Miezul problemei* (The Heart of the Matter, 1948) — imagini întunecate ale unei lumi bîntuite de rău şi de nelinişte — că religia nu poate aduce o rezolvare reală, mulţumitoare, problemelor ridicate de traiul oamenilor. Atitudinea cîteodată critică faţă de ineficienţa dogmelor şi preceptelor religioase este accentuată şi de o altă trăsătură a scrisului lui Graham Greene şi anume : ironia.

Mînuită în special pentru a revizui părerile obişnuite despre viciu şi virtute ale lumii în care trăieşte, ironia lui Greene are multe din nuanţele satirice ale marelui înaintaş al romanului en-

glez, Fielding, a cărui influenţă deosebită asupră-i a mărturisit-o de altfel scriitorul de azi.

În romanul *Anglia m-a creat* (England Made Me, 1935) ironia lui Greene se exprimă în mod ascuţit prin crearea unor situaţii paradoxale, deosebit de semnificative. Şi nu numai în acest roman, dar şi în alte scrieri, „paradoxul" este cu predilecţie cultivat de scriitor pentru a ajunge dincolo de ceea ce arată aparenţele, pentru a ajunge, atît cît îi stă în putinţă, la realitate. E adevărat că în *Anglia m-a creat* există la un moment dat o imagine care poate părea concludentă şi într-un sens definitivă pentru opiniile autorului cu privire la posibilitatea de a se ajunge la această realitate. Un păianjen se agită, într-un pahar răsturnat cu buza-n jos, să treacă dincolo de zidul străveziu care-i limitează mişcările. Zadarnic va încerca, nu va putea trece. Pereţii închisorii lui fiind însă străvezii, el poate avea, într-un fel, iluzia libertăţii. Nici oamenii nu pot face altceva, şi ei sînt condamnaţi să aibă aceeaşi soartă, vrea să ne spună Greene. Dar prin desfăşurarea acţiunii sale, romanul are mai degrabă un sens opus. Dacă scriitorul vorbeşte în genere despre nemernicia fiinţei umane care face ca orice intenţie bună să se transforme în contrariul ei, în *Anglia m-a creat* el arată că aceasta se petrece mai ales la oamenii pustiiţi moralmente, la oamenii ridicaţi pe treptele măririi de către societatea capitalistă contemporană. În aceşti mari potentaţi, cum e Krog, conducătorul unui concern internaţional, nu a mai rămas nimic uman. Şi în opoziţie cu el, în aventurierul decăzut, pus să-l păzească, Anthony Farrant, se mai trezeşte la un moment dat o scînteie de omenie. Bineînţeles că aceasta, în lumea în care se află, îl va duce la pieire. Dar nu totul e pierdut, dacă pînă şi în asemenea oameni se trezesc sentimente care-i fac să nu mai respecte la un moment dat codul ticăloşiilor impuse de către o societate fără cruţare faţă de om.

Evident, concluzia aceasta a romanului nu este prea categoric subliniată de către autor, sensul cărţii însă o afirmă de ajuns de limpede. Şi este necesar să o menţionăm deoarece, în general, Greene nu reuşeşte să-şi depăşească în multe din scrierile sale neîncrederea în om. Ba chiar într-unul din volumele de însemnări de călătorie, publicat în 1936, el scrie: „Călătoresc manifestîndu-mi neîncrederea în orice fel de viitor dacă el se bazează

pe ceea ce sîntem noi“ — *Călătorie fără hărţi* (Journey without Maps, 1936).

De unde vine neîncrederea aceasta? Mai cu seamă din sentimentul că în viaţa socială pe care o cunoaşte scriitorul, condiţiile existenţei umane sînt de natură a-l face pe om neom, a transforma noţiunile curente de bine şi de rău în contrariul lor. Ni se pare de aceea deosebit de grăitor un pasaj dintr-unul din „divertismentele“ romancierului intitulat *Ministerul groazei* (The Ministry of Fear, 1943) în care eroul îi spune în vis mamei sale, moartă înainte de 1914: „Îţi aminteşti, îţi băteai joc întotdeauna de cărţile pe care le citea miss Savage, cărţi cu spioni, criminali, violuri, urmăriri senzaţionale cu automobilul, însă, dragă mamă, şi asta face parte din viaţa reală. În asta am transformat noi lumea după moartea ta.“

În această lume, încercările scriitorului de a pătrunde în adîncul sufletului omenesc, de a dezvălui cauzele mai profunde ale comportării umane nu-şi află totuşi încetare. Şi Greene reuşeşte a descrie cu forţă artistică lupta interioară a personajelor sale pentru a găsi rezolvarea problemelor etice ridicate de complexitatea vieţii duse de oamenii societăţii burgheze de azi. Caracterizîndu-i scrisul ca vădind un „deosebit simţ al vieţii“, criticul englez progresist Arnold Kettle definea astfel — arătîndu-i totuşi limitele — lumea lui Greene: „ea înfăţişează, fără romantism, o atmosferă de corupţie şi decădere; cadrul colonial îi oferă posibilităţi deosebite.“ — *Introducere la romanul englez* (An Introduction to the English Novel, 1954).

Iată de ce publicarea, în anul 1956, a romanului *Americanul liniştit*[1] (The Quiet America) a prilejuit ample şi vii discuţii. Pentru prima dată în opera scriitorului este arătată o cale care ar putea duce spre rezolvarea conflictului dintre bine şi rău. Împotriva a ceea ce predicau romanele lui Greene de pînă acum, nu resemnarea în faţa răului, nu acceptarea voinţei divine sînt considerate a fi căi potrivite pentru rezolvarea acestui conflict sau pentru favorizarea victoriei binelui, ci alegerea, participarea. În cursul acţiunii unul dintre personaje, Heng, prezentat ca un patriot vietnamez, spune: „Mai curînd sau mai tîrziu trebuie să te situezi de o anumită parte, dacă vrei să rămîi o fiinţă umană“.

[1] Apărut în traducere romînească la E.S.P.L.A., 1957.

Şi „partea" aceasta e „partea" dreptăţii, a justiţiei, a omeniei. Se înţelege, nu se poate spune că desfăşurarea faptelor din *Americanul liniştit* proclamă aceasta în chipul cel mai categoric, rezervele scriitorului sînt încă vizibile, lipseşte o înţelegere *socială* clară a evenimentelor, lupta de eliberare a maselor din Vietnamul de Sud nu e văzută în semnificaţia ei reală. Dar din paginile cărţii reiese limpede poziţia scriitorului de condamnare a războiului. „Urăsc războiul", iată gîndul eroului principal, Fowler, cînd vede ororile săvîrşite de trupele colonialiste, idee care străbate, de fapt, întreaga acţiune a romanului.

Hotărîrea lui Fowler, ziaristul englez, aparent cinic şi obosit de viaţă, de a ajuta la înlăturarea americanului Pyle, aparent cumsecade şi drept — în realitate iniţiatorul unor acţiuni agresive şi criminale îndreptate împotriva poporului vietnamez — nu este determinată de adeziunea sa la lupta dreaptă dusă împotriva colonialiştilor, dar nu e mai puţin justificată moralmente. Fowler ajunge să fie dezgustat, pe drept, de crimele şi de aventurile militare puse la cale de „inocenţi" ca Pyle. Dar ironia caustică a lui Greene faţă de aşa-zisele bune intenţii ale „americanului liniştit", precum şi faţă de „binefacerile" civilizaţiei acestor „americani liniştiţi", exprimă cu artă dispreţul său pentru inumanitatea şi josnicia unui asemenea mod de a „ferici" pe semenii săi.

Urmărind să falsifice conţinutul real al romanului, să tocească ascuţişul satirei sale îndreptate spre demascarea planurilor agresive ale cercurilor războinice din SUA, producătorii de la Holywood au creat un film în care Pyle e prezentat drept un erou fără prihană, iar Fowler un om decăzut, care unelteşte din umbră.

Graham Greene a protestat cu energie împotriva acestei falsificări, afirmînd din nou că sensul principal al cărţii sale este acela de condamnare a războiului.

Mesajul umanist al romanului a făcut ca el să fie tradus în numeroase limbi, în rusă, franceză, germană, cehă, poloneză, ungară etc. În Uniunea Sovietică a fost realizată de asemeni şi o dramatizare după acest roman, care se joacă pe scenele sovietice.

Într-o amplă discuţie purtată în paginile revistei sovietice „Inostrannaia Literatura" (7, 1956) cu privire la problemele romanului, se observa că „deşi la scriitor continuă să nu existe perspective istorice precise... totuşi tematica etică din *Americanul*

liniştit are în orice caz un caracter obiectiv nou pentru opera lui Greene : prin însăşi natura sa omul nu poate să nu se amestece în lupta socială, să nu se simtă răspunzător pentru destinul milioanelor de oameni" (T. Lanina). Iar A. Elistratova, arătînd meritele romanului, conchidea : „În această lucrare care iese din comun prin forţa ei artistică şi psihologică, Greene reevaluează cu multă subtilitate noţiunile burgheze existente despre bine şi rău atît în politică, cît şi în viaţa de toate zilele."

În romanul de faţă, *Omul nostru din Havana* (Our Man in Havana), apărut în anul 1958, vom regăsi trăsăturile amintite mai sus, socotite pe drept a fi definitorii pentru schimbarea intervenită în orientarea tematicii scriitorului. Noul roman, subintitulat de Greene *un divertisment* (an entertainment), se dovedeşte însă a fi un „divertisment" cu un caracter deosebit de serios. Şi aici este dezbătută problema dacă oamenii au dreptul să-şi făurească viaţa, fericirea, fără a se simţi responsabili pentru destinul celorlalţi oameni. Şi aici miturile respectabilităţii, cinstei sau onoarei, falsificate de lumea burgheză, sînt puse în discuţie şi satirizate ades pentru reala lor lipsă de adevăr şi de consistenţă. Nu sînt cruţate de asemeni nici diferitele aspecte ale „civilizaţiei" occidentale, americane îndeosebi. Romancierul foloseşte pentru aceasta, ca şi în alte scrieri ale sale, elemente şi o tehnică împrumutate romanului de aventuri, cu spioni de această dată. Dar printr-o răsturnare de planuri, abia perceptibilă uneori, el face vizibil nu numai ridicolul unei asemenea literaturi ci şi al felului de viaţă care generează astfel de aventuri. Un ridicol adesea şi tragic, pentru că aventura nu este gratuită, ea antrenează vieţi şi răspunderi omeneşti.

Cadrul în care se petrece acţiunea este, ca şi pînă acum, tot o ţară colonială sau semidependentă, aservită marilor trusturi capitaliste : Cuba din vremea dictatorului Batista. Viaţa poporului cuban, lupta maselor nu sînt prezentate în romanul lui Greene, însă scriitorul, care a cunoscut îndeaproape stările de lucruri din timpul dictaturii sîngerosului Batista, lasă să se întrevadă aspecte caracteristice ale acestui regim : teroarea şi mizeria. Ba chiar la un moment dat el vorbeşte şi despre „rebelii" din unele provincii, precum şi despre precaritatea regimului dictatorial. (De altfel, la puţină vreme după apariţia romanului, Batista a fost izgonit din Cuba, viaţa confirmînd astfel aprecierea făcută de scriitor.)

Conflictul romanului este centrat de fapt pe lupta omului simplu care nu voieşte să servească drept pion în „războiul total" preconizat de imperialişti.

Paşnicul reprezentant de aspiratoare de praf din Havana, cetăţeanul englez Wormold, este recrutat — aproape fără voia lui — ca spion de către un agent al „serviciilor secrete" britanice, Hawthorne. De la început el nici nu doreşte, nici nu se pricepe să facă ceea ce i se cere, a acceptat însă pentru că vrea să asigure o viaţă lipsită de griji fiicei sale, Milly. Onestitatea îl împinge însă să „dea ceva" în schimbul banilor pe care-i primeşte. Şi atunci începe a făuri personaje şi fapte cu totul inexistente. Şi astfel se porneşte el a-şi bate joc de superiorii săi prin ceea ce socoteşte a fi un joc nevinovat. Iată însă că farsa ia deodată o întorsătură dramatică, personajele inventate căpătînd viaţă, pentru că numele lor au fost luate din diverse liste reale, iar oamenii respectivi sînt urmăriţi de alte servicii de spionaj din Cuba. Oameni nevinovaţi mor, şi în faţa acestei situaţii Wormold, agentul 59200/5 din Havana, trebuie să ia asupră-şi riscurile pe care spera să le evite născocind personaje şi fapte. Jocul nu mai poate fi continuat. De aceea Wormold va interveni în lupta dintre diferitele servicii de spionaj ca să omoare pe ucigaşul prietenului său, şi imediat după aceea va face cunoscut celor de care-şi bătuse joc pînă atunci adevărul adevărat despre reţeaua de informatori din Havana.

În satirizarea celor care conduc spionajul britanic, Greene stăruie asupra unui aspect deosebit de semnificativ : el ne arată în finalul cărţii că aceşti conducători, de teamă ca metodele, josnicia şi planurile lor întunecate să nu fie dezvăluite în public, îl păstrează pe Wormold în cadrele serviciilor secrete, ba chiar îl şi decorează !

Arta satirică a romancierului excelează cu deosebire în acele momente în care ne sînt arătaţi în adevărata lor lumină jalnicii reprezentanţi ai cercurilor agresive care uneltesc din umbră noi măceluri. „Intermezzo"-urile la Londra sînt pline de umor şi, mai ales în aceste pagini, ironia lui Greene e nimicitoare. Nu trebuie să ne mire de aceea că romanul a fost primit defavorabil de către presa reacţionară. În *New York Times* se conchidea astfel,

într-o recenzie a cărții, că ne aflăm în fața „unui eșec", iar în *Times Literary Supplement* sau în *Sunday Times* se afirma că scenele care se petrec la statul major al serviciilor de spionaj britanice „slăbesc veridicitatea cărții". Cît de veridice sînt aceste scene ne-au dovedit-o însă din plin evenimentele recente, legate de demascarea tîlhăreștii acțiuni de spionaj a avionului american U 2, ne-au dovedit-o declarațiile conducătorilor de stat americani care încearcă să facă din acțiunile piraterești de spionaj un principiu al relațiilor dintre state. Protestul unanim al maselor împotriva unor asemenea acțiuni este prea puternic ca să nu fie evident pentru toți oamenii cinstiți cît de criminale sînt aceste acțiuni, cît de primejdioase sînt pentru pacea lumii.

Romanul lui Greene pledează uneori pentru izolarea de viața celorlalți, pentru încercarea de a-ți făuri viața și fericirea în afara strădaniilor celor din jur, într-o lume îngustă, limitată la cămin sau la cercul familiei și al prietenilor. Iluzia unei asemenea lumi se dovedește a fi de ajuns de puternică pentru eroii principali ai cărții : Wormold, Beatrice Severn, secretara lui, sau doctorul Hasselbacher. Deși evenimentele prin care trec nu contribuie la menținerea acestei iluzii, ei continuă însă a crede în ea.

Wormold ca și Beatrice sînt sătui de minciunile patriotarde debitate de conducătorii lumii în care trăiesc. Ei nu mai cred nici în ipocritele declarații cu privire la așa-zisa lor dorință de a menține pacea prin forță. Știu ce înseamnă cu adevărat astfel de declarații. De aceea spune Beatrice în finalul romanului că nu mai poate crede decît într-un cămin sau într-o ființă omenească.

S-ar părea că Greene vrea să răspundă astfel întrebării de la care a pornit — pot oamenii să-și făurească fericirea limitîndu-se numai la a lupta pentru ei înșiși și nu și pentru cei din jurul lor ? Întîmplările cărții demonstrează însă că așa ceva nu e posibil : nici Hasselbacher, care își făcuse un crez din aceasta și a fost omorît, nici Wormold și nici Beatrice nu au reușit să se desprindă de soarta celor din jurul lor. Și de aceea cititorul merge mai departe decît eroii, cu concluziile sale. A lupta pentru fericirea proprie înseamnă a lupta pentru fericirea celor mulți, conchide cititorul.

Greene nu trage această concluzie, cititorul romanului său *Omul nostru din Havana* da. Iată aşadar că mesajul umanist al cărţii îşi vădeşte eficacitatea, şi lumea ficţiunii lui Wormold nu poate decît să ne îndemne ca împotriva celor care uneltesc noi măceluri, care nu ezită să se folosească de cele mai josnice crime pentru a-şi atinge scopurile, să folosim cele mai reale şi mai eficace mijloace pentru a le dejuca planurile.

Mai, 1960

RADU LUPAN

Povestind un basm cum e acesta, care se petrece cîndva în viitor, precizarea că personajele mele nu au nici o legătură cu oameni reali ar părea inutilă. Țin totuși să declar că nici unul dintre personaje nu este descris după chipul și asemănarea vreunui om anume, real; că nu există astăzi în Cuba nici un ofițer de poliție care să-i semene căpitanului Segura și, evident, nici un ambasador englez de felul aceluia descris în paginile cărții. De asemenea — și cum aș putea să-mi închipui așa ceva? — este limpede că șeful Serviciului secret nu seamănă de loc cu personajul meu imaginar.

„Şi omul trist e ţinta batjocurilor sale."

George Herbert[1]

[1] Poet englez (1593—1633) (n.r.).

PARTEA ÎNTÎI

CAPITOLUL I

1

— Negrul acela de pe stradă, spuse doctul Hasselbacher privind prin vitrina barului, îmi aminteşte de dumneata, domnule Wormold.

Ăsta era doctorul Hasselbacher. După cincisprezece ani de prietenie încă i se mai adresa cu „domnule". Prietenia lui înainta încet şi sigur, ca un diagnostic stabilit cu deosebită grijă. Pe patul de moarte, cînd avea să-i ia pulsul aproape stins, avea să-i spună, probabil, Jim.

Negrul era chior şi avea un picior mai scurt. Pe cap purta o pălărie veche de fetru, şi prin cămaşa zdrenţuită i se vedeau coastele. Mergea pe marginea trotuarului, dincolo de coloanele galbene şi roz, şi număra, pe arşiţa aceea de ianuarie, fiecare pas pe care-l făcea. Trecînd de *Wonder Bar* şi îndreptîndu-se spre Virdudes, ajunsese la 1369. Mergea încet ca să aibă timp să pronunţe un număr atît de mare. „O mie trei sute şaptezeci." Era o figură cunoscută prin locurile acelea de prin preajma Pieţei Naţiunii, unde zăbovea cîteodată, oprindu-se din numărat doar atît cît să vîndă un pachet de fotografii obscene vreunui turist. După aceea îşi relua număratul de unde se oprise, iar seara, ca şi pasagerii plini de

energie de pe bordul transatlanticelor, ştia pînă la milimetru ce distanţă parcursese.

— Vorbeşti de Joe ? întrebă Wormold. Nu văd nici o asemănare între mine şi el. În afară de faptul că şchiopătează, fireşte.

Şi, instinctiv, se privi rapid în oglinda pe care scria *Cerveza Tropical*, ca şi cum ar fi fost posibil ca în timpul drumului pe care-l făcuse din oraşul vechi, unde îşi avea prăvălia, şi pînă aici să se fi schimbat într-atîta, încît să arate prăpădit şi negru-n obraz. Dar faţa care-l privea din oglindă era doar puţin cam decolorată din pricina prafului de la lucrările din port. Altminteri, rămăsese aceeaşi, preocupată şi brăzdată de cute, aşa cum arată faţa unui om trecut de patruzeci de ani ; mult mai tînără decît a doctorului Hasselbacher, deşi, privind-o, puteai să-ţi dai seama că vioiciunea îi va pieri curînd — o umbră se şi aşternuse pe aceste trăsături, umbra grijilor pe care nu le putea alunga nici un calmant nervos. Negrul dispăru, şchiopătînd, după colţul bulevardului. Strada era plină de lustragii.

— Nu-i vorba de şchiopătat. Chiar nu-ţi dai seama în ce constă asemănarea ?

— Nu.

— Negrul are două idei fixe : să-şi facă afacerile şi să-şi numere paşii. Şi, desigur, e şi el englez.

— Şi totuşi nu văd...

Wormold se răcorea, bînd, ca în fiecare dimineaţă, un *daiquiri*. Şapte minute pînă la *Wonder Bar*, şapte minute înapoi, la prăvălie, şase minute de conversaţie amicală. Se uită la ceas. Îşi dădu seama că întîrziase cu un minut.

— E un om de încredere, te poţi baza pe el, asta-i tot ce voiam să spun, explică doctorul Hasselbacher cu oarecare sîcîială în glas. Ce face Milly ?

— Excelent. Wormold răspundea aşa întotdeauna, dar credea de fiecare dată ce spune.

— Merge pe şaptesprezece, nu-i aşa ?

— Da, da. Se uită repede peste umăr, ca şi cum l-ar fi urmărit cineva, şi după aceea din nou la ceas. Vii să bei un pahar cu noi ?

— Pînă acuma n-am lipsit niciodată, domnule Wormold. Cine mai vine ?

— Cred că n-o să fim decît noi trei. Cooper a plecat în ţară, bietul Marlowe e în spital, iar dintre cei nou veniţi pe la consulat, Milly n-a prea remarcat pe nimeni. Aşa că o să fim numai noi, familia.

— Prea onorat de-a face parte din familie.

— Ce spui de o masă la *Nacional*, sau crezi că n-ar fi lucrul cel mai... potrivit ?

— Aici nu sîntem în Anglia sau în Germania, domnule Wormold. Fetele cresc repede la tropice.

Oblonul unei ferestre de peste drum scîrţîi, împins de briza uşoară dinspre mare, şi începu să se zbată încolo şi încoace, ca limba unei vechi pendule. Wormold spuse :

— Trebuie să plec.

— Aspiratoarele de praf o duc bine şi fără dumneata, domnule Wormold. Era o zi a adevărurilor neplăcute. Ca şi pacienţii mei, de altfel, adăugă amabil doctorul Hasselbacher.

— Oamenii, vor, nu vor, se-mbolnăvesc, aşa că n-au încotro, te cheamă ; de aspiratoare, însă, se pot foarte bine lipsi.

— Le iei totuşi un preţ mai mare decît cel de bază.

— Fireşte, dar din preţul acesta nu capăt decît douăzeci la sută. Şi din douăzeci la sută nu poţi pune prea mare lucru deoparte.

— Nu-i vreme de făcut economii, domnule Wormold.

— Trebuie să fac... pentru Milly. Dacă mi se întîmplă ceva...

— Nimeni nu aşteaptă astăzi prea multe de la viaţă, aşa că n-are rost să te necăjeşti.

— Tulburările astea fac mult rău comerţului. Ce rost are să-ţi cumperi un aspirator de praf dacă se întrerupe mereu curentul electric ?

— Ţi-aş putea oferi un mic împrumut, domnule Wormold.

— Nu, nu. Nu-i vorba de aşa ceva, ci de lucruri care s-ar putea întîmpla acum sau chiar la anul. Mă îngrijorează ce va fi mai încolo.

— Atunci, nici n-are rost să mai vorbeşti de aşa ceva. Trăim într-o eră atomică, domnule Wormold. Apeşi pe-un buton — poc, bum — şi s-a terminat cu noi. Încă un *scotch* [1], te rog !

— Şi mai e şi-o altă poveste. Ştii ce mi-a făcut fabrica ? Mi-a trimis un aspirator numit „Pila atomică".

— Daa ? Nu ştiam că ştiinţa a ajuns atît de departe.

— Bineînţeles că n-are nimic de-a face cu energia atomică. I-au spus ei aşa. Anul trecut mi-au trimis aspiratoare „turboreactoare", anul ăsta „atomice". Fac să sară siguranţele la fel ca şi celelalte.

— Atunci la ce să te mai necăjeşti ? Doctorul Hasselbacher repetă cuvintele acestea ca pe un leit-motiv, şi se apleacă peste paharul din faţa lui.

[1] *Whisky* scoţian (n.r.).

— Nu-şi dau seama că numiri din astea merg acolo, la ei, în Statele Unite, dar nu aici, unde clerul ţine tot timpul predici împotriva nedreptei folosiri a ştiinţei. Duminica trecută am fost cu Milly la Catedrală — ştii cît de mult ţine ea la slujbele astea religioase — crede c-o să mă convertească şi nu m-aş mira să reuşească. Ei, şi cum îţi spuneam, părintele Mendez a vorbit timp de-o jumătate de oră despre efectele exploziei bombei cu hidrogen. „Cei care cred în ceruri, spunea el, s-au apucat să creeze iadul pe pămînt", chiar aşa zicea, era foarte limpede. Aşa că, luni dimineaţa, cînd a trebuit să aranjez în vitrină noile aparate „Pila atomică", crezi că treaba asta mi-a făcut mare plăcere ? Nu m-ar fi mirat de loc dacă vreunul din nebunii aceia de băieţi, care se învîrt pe-acolo, prin cartier, mi-ar fi spart geamul. Ştii, cei din „Acţiunea catolică", „Regele Hristos" sau din alte chestii din astea. Nu ştiu cum am s-o scot la capăt cu povestea asta.

— Vinde-i un aspirator din cele noi părintelui Mendez, pentru palatul episcopului.

— El e mulţumit însă cu „Turboreactorul", care-i un aparat foarte bun. Nici vorbă că nici ăsta nou nu e mai rău, ba chiar la curăţatul prafului din rafturile cu cărţi e mai bun. Ştii doar că n-aş vinde aparate care să nu fie bune !

— Ştiu, domnule Wormold. Nu poţi să-i schimbi cumva numele ?

— Nu mi se dă voie. Sînt mîndri de el. Şi spun că e cea mai grozavă invenţie de la faimoasa „Scutură, mătură, curăţă". La „Turboreactor" exista un filtru aşa-zis de purificare a aerului. Nu deranja pe nimeni — dimpotrivă, ideea era bună — dar ieri îmi intră în pră-

vălie o femeie, se uită la „Pila atomică" şi mă întreabă dacă filtrul, aşa cum e, poate neutraliza într-adevăr radioactivitatea din aer şi particulele de stronţiu 90...

— Pot să-ţi dau un certificat medical care să ateste aşa ceva, spuse doctorul Hasselbacher.

— Nu-ţi pasă chiar de nimic, orice s-ar întîmpla?

— Am un mijloc secret de apărare, domnule Wormold. Mă interesează viaţa.

— Şi pe mine, dar...

— Pe dumneata te interesează o persoană sau alta, nu viaţa, şi oamenii mor sau ne părăsesc... iartă-mă, nu mă refeream la soţia dumitale. Dar dacă te interesează viaţa, nu poţi fi niciodată dezamăgit. Mă interesează, de pildă, procesul de fermentare a brînzei. Dezlegi vreodată cuvinte încrucişate, domnule Wormold? Eu da, şi cu cuvintele încrucişate e la fel ca şi cu oamenii: ajungi la capătul lor. Pot dezlega orice careu de cuvinte încrucişate într-o oră, dar în legătură cu procesul de fermentare a brînzei am făcut o descoperire care nu va duce niciodată la vreo concluzie... deşi, fără îndoială, în visurile mele mă gîndesc că odată şi odată... Cîndva o să-ţi arăt laboratorul meu.

— Trebuie să plec, Hasselbacher.

— Ar fi bine să visezi mai mult, domnule Wormold. În secolul nostru realitatea nu-i un lucru pe care să-l poţi privi în faţă.

2

Cînd ajunse la prăvălie, în Lamparilla Street, Milly nu se întorsese de la pensionul ei de călugăriţe, şi, în ciuda celor două persoane pe care le zări prin vitrină, prăvălia

i se păru pustie. Şi cît de pustie! Şi aşa avea să rămînă pînă la întoarcerea lui Milly. Îşi dădea seama, ori de cîte ori intra în prăvălie, că acest vid n-avea nimic de-a face cu vidul din aspiratoarele sale. Nici unul dintre clienţi nu-l putea alunga, şi cu atît mai puţin acela care se afla atunci acolo, prea spilcuit ca să fie din Havana. Stătea şi citea un pliant în limba engleză despre „Pila atomică", şi, în chip vădit, nu voia să-i dea nici cea mai mică atenţie vînzătorului din prăvălie. Lui Lopez, un om nu prea răbdător, nu-i plăcea să-şi piardă altfel timpul decît citind ediţia spaniolă a revistei *Confidential*, aşa că se uita la străin şi nu făcea nimic ca să-i atragă atenţia.

— *Buenos días*[1], spuse Wormold.

Obişnuia să nu aibă prea mare încredere în străinii care-i intrau în prăvălie. Acum zece ani mai venise unul. Părea să fie un client oarecare, dar îl făcuse, cu o candoare nemaipomenită, să cumpere o pielicică de miel pentru lustruitul automobilului. Acela fusese un impostor abil, dar nimeni n-ar fi putut semăna mai puţin a cumpărător de aspiratoare de praf ca omul de acum. Înalt şi elegant, într-un costum tropical gri-deschis, purtînd o cravată excentrică, aducea cu el briza plăjilor la modă şi mirosul de piele specific cluburilor selecte. Te aşteptai să spună: „Ambasadorul vă primeşte imediat". Puteai fi sigur că de ţinuta lui avea grijă întotdeauna altcineva — oceanul sau valetul.

— Cred că nu vorbiţi păsăreasca asta?! răspunse străinul. Cuvîntul acesta prea puţin ales îi pătase parcă costumul, era ca o urmă de ou rămasă după micul dejun. Sînteţi englez, nu-i aşa?

---

[1] Bună ziua (în limba spaniolă în original) (n.r.).

— Da, sînt englez.

— Vreau să spun cu adevărat englez, englez cu paşaport şi cu tot ce trebuie...

— Desigur, dar de ce ?

— Îţi face plăcere să ai de-a face c-o firmă englezească. Ştii cum stai, sper că înţelegeţi ce vreau să spun.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Hm, mai întîi aş vrea să mă uit, să văd ce mai e pe aici. Vorbea ca şi cum s-ar fi aflat într-o librărie. Pe băiat n-am reuşit să-l fac să înţeleagă asta.

— Doriţi un aspirator ?

— Nu tocmai.

— Atunci aveţi, probabil, intenţia de-a vă cumpăra unul ?

— Chiar aşa, omule, ai ghicit-o.

Wormold avu impresia că străinul folosea înadins tonul acesta fiindcă i se părea că merge cu prăvălia — un mijloc potrivit pentru Lamparilla Street — altminteri dezinvoltura nu prea se potrivea cu costumul. Trebuie să-ţi schimbi şi portul, ca să poţi folosi cu succes metoda sfîntului Pavel : pentru fiecare om altceva.

Wormold răspunse cu vioiciune :

— N-aţi putea alege unul mai bun ca „Pila atomică".

— Văd că aveţi şi un alt tip : „Turboreactorul".

— E foarte bun şi acesta. Aveţi un apartament mare ?

— Cum să vă spun, nu tocmai mare.

— Vedeţi, aspiratorul acesta are două feluri de perii, asta-i pentru ceruitul şi cealaltă e pentru lustruitul parchetului... sau nu, mi se pare că e tocmai invers. „Turboreactorul" funcţionează cu aer comprimat.

— Şi cum vine asta ?

— Păi cum, nu ştiţi, aşa... adică... exact cum v-am spus, cu aer comprimat.

— Da piesa aceea nostimă... la ce foloseşte ?

— Acela e un comutator cu două faze, pentru covoare.

— Nu mai spune ? ! Grozav de interesant. Da de ce cu două faze ?

— Pentru bătut şi scuturat.

— Se gîndesc la toate, observă străinul. Fără îndoială că vindeţi multe aspiratoare de tipul acesta.

— Sînt singurul lor reprezentant de aici.

— Am impresia că toţi oamenii mai importanţi socotesc de datoria lor să-şi cumpere cîte o „Pilă atomică".

— Sau un „Turboreactor".

— Şi instituţiile de stat ?

— Desigur. Dar de ce ?

— Dacă-i bun pentru o instituţie de stat, e cu atît mai bun pentru mine.

— Poate că aţi prefera tipul „Piticul fără grijă".

— Cum fără grijă ?

— Numele întreg sună aşa : „Aspiratorul cu aer comprimat, pentru gospodării mici «Piticul fără grijă»".

— Iar cu aer comprimat ?

— Nu răspund eu de treaba asta.

— Nu te enerva, omule.

— Personal mi-e silă de cuvintele „Pila atomică", spuse Wormold pe un ton apăsat.

Era profund tulburat. Îi trecuse prin minte că străinul ar putea fi vreun inspector trimis de la centru, de la Londra sau New York. În cazul acesta aveau să afle de la el care-i purul adevăr.

— Înţeleg ce vrei să spui. N-au ales un nume prea fericit. Spune-mi, vă ocupaţi şi de întreţinerea aparatelor ?

— Desigur. Le facem controlul trimestrial. În perioada prevăzută în scrisoarea de garanţie, gratuit.

— Chiar dumneata te ocupi de asta ?

— Nu, îl trimit pe Lopez.

— Băiatul acela ursuz ?

— Eu nu prea mă pricep la mecanică. Cum mă ating de vreunul din aparatele astea, încetează să mai funcţioneze.

— Nu şofezi ?

— Ba da, dar cînd se strică ceva, repară fiică-mea totul.

— A, da, fiica dumitale. Unde-i acuma ?

— La şcoală. Să vă arăt cum funcţionează acest cuplaj rapid ; dar cînd încercă să arate, cuplajul se încăpăţînă, bineînţeles, să nu meargă. Împinse, trase. E defect, spuse el enervat.

— Îmi dai voi să-ncerc şi eu ? îl întrebă străinul ; şi cuplajul funcţionă ca uns.

— Ce vîrstă are fiica dumitale ?

— Şaisprezece ani, îi răspunse Wormold supărat pe el însuşi că-i răspunde.

— Ei, şi acum trebuie să plec, spuse străinul. Mi-a făcut plăcere.

— N-aţi vrea să vedeţi cum funcţionează aspiratoarele ? Lopez vă poate face o demonstraţie pe loc.

— Deocamdată nu. Sper să vă mai văd... aici sau în altă parte, spuse omul cu o vagă şi insolentă certitudine.

Şi, înainte ca Wormold să-i poată da o carte de vizită cu adresa prăvăliei, ieşi. În piaţeta din capul străzii

dispăru în mulţimea de proxeneţi şi vînzători de lozuri, care umpleau străzile Havanei la ora prînzului.

Lopez spuse :

— N-avea nici cea mai mică intenţie de-a cumpăra ceva.

— Atunci ce-a vrut ?

— Cine ştie ? M-a privit multă vreme prin vitrină. Cred că dacă n-aţi fi venit, mi-ar fi cerut în cele din urmă să-i găsesc o fată.

— O fată ?

Se gîndi la ziua aceea, de acum zece ani, şi apoi, cu stînjeneală, la Milly, şi-ar fi voit ca străinul să nu-i fi pus atîtea întrebări. Şi în acelaşi timp ar mai fi voit ca, de data aceasta, cuplajul rapid să fi funcţionat, într-adevăr, rapid.

CAPITOLUL II

Ca şi apropierea maşinilor poliţiei, apropierea Milly-ei se anunţa încă de departe. Nu sirenele, ci şuierăturile îl înştiinţau că soseşte. De obicei venea dinspre staţia de autobus de pe Avenida de Belgica, dar astăzi lupii păreau să acţioneze în altă direcţie, dinspre Compostella. Îşi spunea, în silă, că lupii aceştia nu-s de loc periculoşi. Începuseră s-o salute aşa încă de pe vremea cînd împlinise treisprezece ani, şuierăturile fiind semnul unei deosebite aprecieri. Chiar după ridicatele norme din Havana, Milly era frumoasă. Avea părul auriu şi sprîncenele negre, iar coada de cal îi era făcută la cel mai bun coafor din oraş. Nu acorda nici cea mai mică atenţie fluierăturilor, doar că mersul ei devenea mai aerian şi, văzînd-o cum păşeşte, ai fi putut crede în înălţarea la cer. Tăcerea i-ar fi părut acum o insultă.

Spre deosebire de Wormold, care nu credea în nimic, Milly era catolică: trebuise să-i promită asta mamei ei înainte de căsătorie. Soţia lui, se gîndea Wormold adesea, nu mai crede probabil în nimic, dar îi lăsase în grijă o catolică. Religia o apropiase pe Milly de Cuba mai mult decît putuse el să se apropie de ţara aceasta. Bănuia că în familiile bogate obiceiul de a ţine o guver-

nantă mai dăinuie încă, şi uneori i se părea că Milly merge cu o guvernantă după ea, nevăzută celorlalţi şi vizibilă doar ei. La biserică, acolo unde arăta mai drăguţă ca oriunde, cu *mantilla* [1] ei uşoară ca pana, brodată cu frunze transparente de gheaţă, guvernanta şedea întotdeauna lîngă ea şi avea grijă ca fata să stea dreaptă, să-şi acopere faţa cînd trebuie, să-şi facă semnul crucii aşa cum se cuvine. Băieţii din jurul ei mestecau bomboane fără ruşine sau se strîmbau, pitindu-se pe după coloane. Milly şedea ţeapănă ca o călugăriţă şi urmărea slujba după un liturghier cu marginile aurite şi cu coperţile legate într-o piele de aceeaşi culoare cu părul ei (o alesese chiar ea). Aceeaşi nevăzută guvernantă avea grijă ca fata să mănînce peşte vinerea, să postească în cele trei zile de post de la începutul fiecărui anotimp [2] şi să asiste la liturghie nu numai duminica şi în zilele de sărbătoare, ci şi în ziua sfîntului ei patronimic. Milly i se spunea acasă ; numele ei de botez era Seraphina, în Cuba asta însemna „o dublă de clasa a doua", o expresie misterioasă, care-i amintea lui Wormold de cursele de cai.

Trecuse multă vreme pînă să-şi dea Wormold seama că guvernanta nu se află întotdeauna în preajma fetei. Milly avea o purtare dintre cele mai atente la masă şi nu-şi uita niciodată rugăciunea de seară. El ştia asta prea bine, întrucît, încă de pe vremea cînd era copil, Milly îl ţinea la uşa camerei ei — ca necatolic ce era — pînă îşi spunea rugăciunea. Candela ardea în perma-

[1] Şal de dantelă cu care femeile catolice îşi acoperă capul cînd intră în biserică (n. r.).

[2] Religia catolică prevede trei zile de post (miercuri, vineri şi sîmbătă) la începutul fiecărui anotimp al anului (n. r.).

nenţă în faţa icoanei sfintei fecioare din Guadelupa. Îşi aducea aminte că o auzise o dată, n-avea decît patru ani pe atunci, rostindu-şi rugăciunea în felul următor: „Slavă, Marie, vorbă să fie!"

Iar într-o zi, Milly avea doar treisprezece ani, fusese chemat la şcoala americană de călugăriţe a sfintei Clara, situată în cartierul albilor bogaţi, în Vedado. Aici află pentru prima oară că guvernanta nu trecea dincolo de inscripţia religioasă de pe placa aflată pe grilajul porţii.

Reclamaţia era de ajuns de serioasă: Milly încercase să dea foc unui băieţel, pe care-l chema Thomas Earl Parkman, junior. E adevărat, recunoscu maica reverendă, că Earl, aşa cum se aflase ulterior, o trăsese el întîi pe fată de păr, dar lucrul acesta nu îndreptăţea cu nimic isprava Milly-ei, care ar fi putut avea grave consecinţe dacă o altă fată nu l-ar fi împins pe Earl într-un bazin cu apă. Singura apărare a Milly-ei fusese că Earl era protestant, şi dacă era vorba să se joace de-a persecuţia, apoi catolicii erau oricînd în stare să le arate protestanţilor ce va să zică asta.

— Dar cum i-a dat foc lui Earl?

— I-a turnat benzină pe şorţ.

— Benzină!

— Da, benzină uşoară, şi după aceea i-a dat foc cu chibritul. Credem, de altfel, că fumează pe ascuns.

— Extraordinar! Nemaipomenit!

— După cît se pare, n-o prea cunoaşteţi pe Milly. Trebuie să vă spun, domnule Wormold, că răbdarea noastră a mai fost pusă la grea încercare.

Cu şase luni înainte de a-i da foc lui Earl, Milly împărţise în ora de desen o serie de ilustrate cu reproduceri după cele mai vestite tablouri din lume.

— Nu văd ce e rău în asta.

— La vîrsta de doisprezece ani, domnule Wormold, o fetiţă n-ar trebui să considere drept opere de artă numai nudurile, oricît de clasice ar fi picturile respective.

— Şi toate ilustratele reprezentau numai nuduri ?

— Toate, cu excepţia tabloului lui Goya[1] : *Maja vestida*. Dar avea şi versiunea cealaltă : *Maja desnuda*.

Wormold fusese silit să apeleze la înţelegerea maicii reverende ; era un sărman tată ateu, cu un copil de religie catolică, mănăstirea americană era singura şcoală catolică din Havana în care limba de predare nu era spaniola şi nu-şi putea îngădui să angajeze o preceptoare. Doar nu voiau s-o trimită pe fetiţă la şcoala lui Hiram C. Truman ? Asta ar fi însemnat să nu-şi ţină promisiunea pe care o făcuse nevestei sale. Se întreba dacă nu era cumva de datoria lui să-şi găsească o altă nevastă, dar călugăriţele ar fi putut să nu fie de acord cu soluţia aceasta, şi, în orice caz, el o mai iubea încă pe mama Milly-ei.

Stătu de vorbă cu Milly, şi explicaţiile ei fură foarte simple.

— De ce i-ai dat foc lui Earl ?

— Am fost ispitită de diavol.

— Te rog, Milly, fii rezonabilă.

— Sfinţii n-au fost ispitiţi şi ei de diavoli ?

— Dar tu nu eşti o sfîntă.

— Foarte adevărat. De aceea am şi căzut în ispită.

Nu se mai putea discuta, şi, oricum, discuţia avea să fie terminată în după-amiaza aceea, la confesional, între

[1] *Goya y Lucientes, Francesco de* (1746—1828), celebru pictor spaniol : cele două tablouri la care se referă autorul reprezintă aceeaşi femeie, care într-unul din tablouri apare îmbrăcată *(vestida)*, iar în al doilea dezbrăcată *(desnuda)* (n. r.).

patru şi şase. Guvernanta avea să se întoarcă din nou lîngă ea şi avea să aibă grijă de toate astea. „De-aş putea ştii numai cu certitudine, se gîndea el, cînd are guvernanta asta zi liberă !"

Vorbise şi despre problema fumatului pe ascuns.

— Îţi plac ţigările ? o întrebă Wormold.

— Nu.

Ceva în atitudinea ei îl făcu să reformuleze întrebarea:

— Ai fumat vreodată, Milly ?

— Da, dar numai ţigări de foi.

Acum, că auzea fluierăturile care-i anunţau sosirea Milly-ei, Wormold se întrebă de ce vine dinspre port şi nu dinspre Avenida de Belgica. Dar cînd o văzu, avu şi explicaţia. Milly era urmată de un băiat de prăvălie care ducea un pachet atît de mare, că-i ascundea pînă şi obrazul. Wormold îşi dădu cu tristeţe seama că fata făcuse iar cumpărături în oraş. Urcă în apartamentul pe care-l ocupau deasupra prăvăliei şi o auzi dînd dispoziţii cum să fie aranjate cumpărăturile pe care le făcuse. Se auzi un zgomot înfundat, un zăngănit şi apoi un zornăit metalic :

— Pune-l acolo, spunea Milly, şi apoi : Nu, dincolo.

Se deschideau şi se închideau sertare. Se băteau cuie în pereţi. O bucată de tencuială se desprinse şi căzu în salată ; femeia angajată cu ziua le pregătise un dejun rece.

Milly veni la masă exact cînd trebuia. Îi era întotdeauna greu să nu-i arate că o consideră frumoasă, dar nevăzuta guvernantă se uita la el pătrunzător şi cu răceală, ca la un pretendent nedorit. Trecuse multă vreme de cînd guvernanta fusese în concediu, aproape că regreta văzînd-o atît de asiduă şi uneori ar fi fost bucu-

ros să-l vadă pe Earl luînd foc din nou. Milly își spuse rugăciunea și-și făcu cruce, în timp ce tatăl stătea cu capul plecat, așteptînd respectuos să termine. Fusese o rugăciune mai lungă, ceea ce însemna fie că nu-i era prea foame, fie că încerca să cîștige timp.

— Ai avut o zi bună, tată ? întrebă ea politicoasă. O întrebare pe care ar fi putut-o pune orice soție după nenumărați ani de căsnicie.

— Nu prea, dar tu ?

Devenea fricos cînd o privea cu atenție ; nu-i plăcea să i se opună în nici o privință și încerca să evite pe cît mai mult cu putință discuția despre cumpărăturile făcute. Știa că suma pe care i-o dădea lunar fusese cheltuită încă de acum două săptămîni pe niște cercei pe care și-i dorise și pe-o statuetă a sfintei Seraphina.

— Am luat note foarte bune azi, la dogmă și morală.

— Excelent. Și ce te-au întrebat ?

— Am dat cel mai bun răspuns la întrebarea : „Care sînt păcatele mai ușoare ?".

— M-am văzut azi-dimineață cu doctorul Hasselbacher, spuse el cu o aparentă lipsă de logică.

Răspunsul Milly-ei fu politicos :

— Sper că e bine, sănătos.

Guvernanta, fu el de părere, exagerează : oamenii lăudau școlile catolice pentru că își învățau elevii ce e aceea ținută, dar desigur că ținuta nu urmărea altceva decît să impresioneze pe străini. Și se gîndea cu tristețe : „De fapt și *eu sînt* tot un străin". Nu putea s-o urmeze în lumea aceea ciudată cu candele, dantele, agheasmă și mătănii. Uneori se simțea ca și cum nici n-ar fi avut copil.

— Are să vină şi el să bea cu noi de ziua ta. M-am gîndit ca după aceea să mergem la un local de noapte.

— La un local de noapte!

Guvernanta se uita probabil altundeva cînd Milly exclamă:

— *O, gloria Patri!* [1]

— Altădată, în asemenea împrejurări, spuneai *Aleluia.*

— Asta cînd eram într-a patra inferioară. La ce local?

— M-am gîndit la *Nacional.*

— Nu la *Shanghai Theatre?*

— Nu, la *Shanghai Theatre* în nici un caz! Nici nu-mi pot închipui cum de-ai auzit de localul ăsta!

— La şcoală afli de toate.

Wormold spuse:

— N-am vorbit încă despre cadoul tău. Nu-i un lucru oarecare să împlineşti şaptesprezece ani. Mă întrebam dacă nu...

— Adevărul adevărat, îl întrerupse Milly, e că nu există pe lumea asta nici un lucru pe care aş dori să-l am acum.

Wormold îşi aminti cu oarecare teamă de pachetul acela enorm. Dacă ieşise şi-şi luase tot ce voise... Încercă s-o convingă:

— Nu se poate să nu doreşti să capeţi un mic dar...

— Nu doresc nimic, chiar nimic.

— Un costum de baie, încercă el cu disperare.

— De fapt, ar exista totuşi ceva... M-am gîndit însă că ar putea fi socotit ca dar şi de Crăciun, şi pentru la anul viitor, şi chiar după aceea...

[1] Slavă tatălui ceresc! (In limba latină în original.) (N. r.)

— Dumnezeule, despre ce-i vorba ?

— După aceea n-ar mai trebui să te gîndeşti la cadouri multă vreme.

— Să nu-mi spui că vrei un *Jaguar.*

— O, nu. E vorba de un dar cu totul mărunt. Nu o maşină. Ceva care ar ţine ani de zile. Un cadou grozav de economicos. Şi într-un fel am economisi şi costul benzinei.

— Să economisim costul benzinei ?

— Da, şi unde mai pui că azi mi-am luat şi celelalte accesorii necesare, şi asta din banii mei.

— Dar nu mai aveai nici un ban. Nu ţi-am împrumutat trei pesos pentru sfînta Seraphina ?

— Am însă credit.

— Milly, ţi-am spus de atîtea ori că nu vreau să cumperi pe datorie. Şi, în orice caz, e vorba de creditul de care mă bucur eu, nu tu, şi ceea ce-ţi pot spune e că el scade mereu.

— Bietul meu tată ! Am ajuns chiar pe marginea prăpastiei ?

— Ei, cred că lucrurile se vor mai aranja cînd se va termina cu tulburările astea.

— Şi eu care credeam că în Cuba sînt întotdeauna tulburări. Dacă lucrurile vor ajunge chiar atît de rău, aş putea să-mi caut o slujbă, nu-i aşa ?

— Ce fel de slujbă ?

— Ca şi Jane Eyre [1], aş putea fi preceptoare undeva.

— Şi cine te-ar angaja ?

— Señor Perez.

---

[1] Personajul principal din romanul cu acelaşi nume al cunoscutei scriitoare engleze Charlotte Brontë (1816—1855) (n.r.).

— Milly, ce-i cu tine, ce ţi-a venit ? E căsătorit pentru a patra oară, şi tu eşti catolică...

— S-ar putea să am o vocaţie specială pentru îndreptarea celor păcătoşi.

— Milly, vorbeşti prostii. Şi, oricum, nu sînt ruinat. Nu încă. Cel puţin după cîte îmi pot da eu seama. Spune-mi, Milly, ce-ai cumpărat ?

— Vino să vezi.

O urmă în camera ei. Pe patul fetei era o şa, iar frîul şi zăbala atîrnau de un cui bătut în perete (îşi rupsese tocul celui mai bun pantof de seară făcînd treaba asta) ; hamurile erau întinse între cele două aplice ; biciul era sprijinit de masa de toaletă. Deznădăjduit, Wormold o întrebă :

— Şi calul unde-i ? aşteptîndu-se, oarecum, să-l vadă ieşind din baie.

— Într-un grajd de lîngă *Country Club*. Ghici cum îl cheamă ?

— De unde să ştiu ?

— Seraphina. Spune, nu e ăsta un semn al lui... Dumnezeu ?

— Dar, Milly, înţelege că nu-mi pot permite...

— Nu trebuie să-l plăteşti imediat. E roib.

— Şi ce legătură are asta cu plata ?

— E trecut în registrul genealogic al cailor : se trage din Santa Tereza şi Ferdinand de Castilia. Ar fi costat de două ori mai mult, dar s-a izbit la chişiţă cînd a sărit peste un obstacol. Nu-i nimica grav, numai că i s-a făcut acolo un fel de umflătură, aşa că nu mai poate alerga la curse.

— Nu m-aş fi supărat de loc să-i fi scăzut preţul cu încă un sfert. Afacerile merg prost, Milly.

— Ți-am explicat doar că nu trebuie să dai banii imediat. Plata se poate face în timp de cîțiva ani.

— Iar eu îți spun c-o să mai plătesc pentru el și după ce-o să moară.

— Nu-i un el, e o ea, și să știi că Seraphina o să trăiască mai mult decît o mașină. O să trăiască probabil mai mult decît ai vrea.

— Mai e o problemă, Milly! Drumul pînă la grajd, cheltuielile pentru întreținerea calului...

— Am aranjat totul cu căpitanul Segura. Mi-a făcut cel mai scăzut preț posibil. Nu voia să accepte să plătesc pentru întreținere, dar știam că nu-ți place să mi se facă favoruri.

— Dar cine mai e și căpitanul Segura?

— Șeful poliției din Vedado.

— Și unde naiba l-ai întîlnit?

— Cum unde? Mă aduce adeseori cu mașina pînă în Lamparilla Street.

— Și maica reverendă știe de asta?

Milly răspunse înțepată:

— Oamenii au și viața lor personală.

— Ascultă-mă ce-ți spun, Milly. Eu nu-mi pot permite să-ți iau un cal, și tu nu-ți poți permite toate drăciile astea. Să le duci înapoi. Și apoi adăugă furios: Și nu vreau ca acest căpitan Segura să te mai aducă în mașină.

— N-ai nici o grijă. Nici nu mă atinge. Cînd conduce cîntă tot timpul cîntece mexicane. Despre flori și moarte. Și unul despre un taur.

— Nu vreau să te mai conducă, Milly. Voi vorbi cu maica reverendă și va trebui să promiți... Vedea cum i

se adună lacrimile în ochii verzi-aurii, de sub sprîncenele întunecate.

Wormold simţi că-l apucă panica ; în acelaşi fel îl privise şi soţia lui într-o după-amiază plicticoasă de octombrie în momentul în care şase ani de viaţă comună luaseră deodată sfîrşit.

— Nu cumva îl iubeşti pe acest căpitan Segura ? o întrebă el pe Milly.

Două lacrimi îi alunecară graţios, una după alta, de-a lungul pometilor şi străluciră ca şi hamurile atîrnate pe perete ; făceau şi ele parte din echipament.

— Puţin îmi pasă de căpitanul Segura. Nu-mi pasă decît de Seraphina. Are un metru cincizeci şi doi înălţime şi un bot moale cum e catifeaua, toată lumea spune asta.

— Dragă Milly, ştii bine că dacă aş putea...

— Of, am fost sigură c-o să se întîmple aşa. Am fost sigură în adîncul inimii mele. Am spus două novene [1] ca lucrurile să se schimbe, dar n-au folosit la nimic. Şi m-am purtat bine cu toată lumea. Cît timp le-am spus eram numai cu gîndul la cel de sus. N-am să mai cred în puterea novenelor. Niciodată ! Niciodată !

Glasul ei avea acelaşi ton meditativ ca şi al corbului lui Poe [2]. Wormold nu era credincios, dar nu ţinea de loc să zdruncine credinţa fetei prin vreuna din faptele sale. Se simţea răspunzător dacă, acum, dintr-un moment într-altul, Milly avea să nege existenţa lui Dumne-

---

[1] Rugăciuni catolice care se spun timp de nouă zile (n. r).

[2] Aluzie la celebra poezie a lui Edgar Allan Poe, *Corbul*, care are ca refren cuvîntul *nevermore* — niciodată (n. r.).

zeu. Îşi aminti de vechile promisiuni şi începu să şovăie.

— Milly, îmi pare rău...

— Am mai ascultat şi două liturghii suplimentare.

Arunca pe umerii lui toată greutatea decepţiei încercate din pricină că vechile şi obişnuitele farmece dăduseră greş. Se poate vorbi cu uşurinţă despre lacrimile trecătoare ale copiilor, dar dacă eşti tată, nu poţi să-ţi asumi riscurile aşa cum şi le asumă profesorii sau guvernantele. Cine ştie dacă nu există un moment în copilărie cînd lumea se schimbă pentru totdeauna, ca atunci cînd cazi pe gînduri auzind cum bate ceasul ?

— Milly, îţi promit că, dacă va fi posibil, la anul viitor... Ascultă-mă, Milly, pînă atunci poţi păstra şaua şi toate celelalte chestii.

— La ce bun să ai şa dacă n-ai cal ? Şi i-am spus căpitanului Segura...

— Dracu să-l ia pe căpitanul Segura ! Şi ce i-ai spus ?

— I-am spus că dacă am să ţi-o cer pe Seraphina, o să mi-o iei imediat. I-am spus că eşti un om minunat. Nu i-am spus nimic despre cele două novene.

— Cît costă ?

— Trei sute de pesos.

— O, Milly, Milly... Nu mai putea face nimic altceva decît să se predea. Dar ai să plăteşti costul întreţinerii din banii tăi de buzunar.

— Desigur, aşa am să fac. Îl sărută pe ureche. Începînd de luna viitoare.

Ştiau amîndoi foarte bine că n-o să existe nici o lună viitoare.

— Vezi, spuse Milly, că pînă la urmă tot au fost de folos novene-le. O să spun una mîine, ca să-ţi meargă bine afacerile. Nu ştiu însă care e sfîntul căruia trebuie să mă rog pentru asta.

— Am auzit, spuse Wormold, că Iuda e sfîntul cauzelor pierdute.

CAPITOLUL III

1

În ziua aceea Wormold visă că odată şi-odată se va pomeni posesorul unor însemnate economii, al unor grămezi de obligaţii şi de acţiuni, care-i vor aduce un puhoi de dividende, precum bogătaşilor din cartierul Vedado; atunci avea să se reîntoarcă, împreună cu Milly, în Anglia, şi acolo nu avea să mai fie nici un căpitan Segura şi nu avea să mai audă fluierăturile lupilor. Dar visul i se spulberă de îndată ce intră pe poarta marii bănci americane de pe Obispo. Trecînd pe sub marile portale de piatră, ornamentate cu motive stilizate de trifoi cu patru foi, redeveni iar micul negustor, cel al cărui venit nu va fi niciodată suficient pentru a o duce pe Milly în lumea siguranţei.

A încasa un cec într-o bancă americană nu e o operaţie tot atît de simplă ca într-o bancă englezească. Funcţionarii de bancă americani cred în ceea ce se numeşte „contactul personal". Casierul îţi dă impresia că e mai mult decît bucuros că a avut fericita şansă de a te întîlni. „Asta-i bună — pare să spună căldura cu care-ţi zîmbeşte — cine-ar fi crezut c-o să te întîlnesc

aici pe dumneata, tocmai pe dumneata dintre atîţia alţii şi tocmai aici, la banca aceasta ? !“ După ce află cum o mai duci cu sănătatea şi afli şi tu cum o mai duce el, după ce aţi găsit un subiect de discuţie în frumuseţea zilei de iarnă, îi întinzi sfios şi cerîndu-ţi parcă scuze cecul (cît de plictisitoare şi de întîmplătoare e toată povestea asta !). El însă abia are timp să se uite la cec, că telefonul şi începe a suna. „Aa, Henry ! exclamă casierul cu uimire, ca şi cum Henry ar fi ultima fiinţă la care s-ar fi gîndit că-i va telefona în ziua aceea. Ce mai e nou ?“ Noutăţile nu se pot înghiţi aşa, în viteză, asta cere timp ; casierul îţi zîmbeşte într-un fel ciudat : afacerile sînt afaceri.

„Trebuie să-ţi spun că Edith arăta splendid aseară“, spune casierul.

Wormold se foia nerăbdător.

„A fost, într-adevăr, o seară foarte plăcută. Eu ? Ce mai fac ? Foarte bine. Ei, dar ia spune-mi, cu ce-ţi pot fi de folos acum ?“

„...“

„De ce, orice, Henry, ştii doar asta... O sută şi cincizeci de mii de dolari pe timp de trei ani... nu, desigur, n-o să fie nici o dificultate cînd e vorba de-o firmă ca a ta. Trebuie să căpătăm aprobarea de la New York, dar e o simplă formalitate. Vino cînd vrei şi vorbeşte cu directorul. Amortizare lunară ? Nu-i nevoie cînd e vorba de-o firmă americană. Cred că se poate aranja cu cinci la sută. Mai bine două sute de mii pe timp de patru ani ? E-n regulă, Henry !“

Cecul lui Wormold se transformă într-un petic de hîrtie fără nici o importanţă. „Trei sute şi cincizeci de

dolari", scrisul îi păru tot atît de subţire pe cît erau şi rezervele de care dispunea.

„Ne vedem mîine la doamna Slate. Vom face, probabil, un bridge. Şi vezi de asul acela din mînecă, Henry. Cît trebuie să aştepţi pentru aprobare ? Ei, vreo două zile, dacă dăm o cablogramă. Mîine la unsprezece ? La ce oră vrei. Vino, şi gata. O să-i spun directorului. O să se bucure grozav să te vadă."

— Cer scuze că v-am făcut să aşteptaţi, domnule Wormold.

Iar numele de familie ! „Cine ştie, se gîndi Wormold, nu-s o relaţie pe care s-o cultivi, sau poate că naţionalitatea ne ţine departe unul de celălalt."

— Trei sute cincizeci de dolari ?

Casierul îşi aruncă discret privirea pe o fişă, înainte de a număra bancnotele. Abia începuse, că telefonul sună din nou.

„Da, doamnă Ashworth, unde vă ascundeţi ? Cum ? La Miami ? Glumiţi ?" Mai trecură cîteva minute pînă se termină şi cu doamna Ashworth. O dată cu banii, casierul îi dădu lui Wormold o notă.

— Nu vă supăraţi, domnule Wormold, mi-aţi spus să vă ţin la curent.

Nota arăta un debit de cincizeci de dolari.

— De loc. Îţi mulţumesc, eşti foarte amabil, spuse Wormold. Nu-i nimic neliniştitor în asta.

— O, banca nu se nelinişteşte, domnule Wormold. Aţi cerut să fiţi informat, asta-i tot.

Wormold se gîndea : „Dacă debitul ar fi fost de cincizeci de mii de dolari, mi-ar fi spus Jim".

2

În dimineaţa aceea nu mai avea chef să-l vadă pe doctorul Hasselbacher. Intră de aceea la *Sloppy Joe,* în loc să se ducă la *Wonder Bar,* ca să-şi bea obişnuitul *daiquiri.* Doctorul Hasselbacher era uneori cam prea nepăsător. Nici un locuitor din Havana nu se ducea la *Sloppy Joe,* deoarece acolo era locul de întîlnire al turiştilor. Acum însă numărul turiştilor scăzuse simţitor fiindcă regimul Preşedintelui[1] se apropia în chip primejdios de sfîrşit. Se petreceau întotdeauna tot felul de lucruri neplăcute în tainicele încăperi ale tainicei *Jefatura*[2], dar ele nu-l deranjau pe turistul care se plimba neştiutor pe *Nacional* sau trăgea la *Seville-Biltmore.* De curînd, însă, un turist fusese ucis de un glonte rătăcit în timp ce fotografia, sub un balcon de lîngă palat, un cerşetor cu o înfăţişare mai pitorească. Moartea turistului însemnase sfîrşitul excursiilor, care „cuprindeau şi vizitarea plajei de la Varadero, precum şi a barurilor de noapte din Havana". Aparatul de fotografiat al victimei, un Leica, fusese sfărîmat, şi lucrul acesta îi impresionase pe tovarăşii lui mai mult decît însăşi uciderea. Wormold îi auzise vorbind după aceea într-un bar de pe *Nacional :*

— Făcut fărîme, spunea unul din ei. Şi uite-aşa s-au irosit cinci sute de dolari !

— A fost ucis pe loc ?

— Desigur. Şi lentilele... puteai să culegi ţăndări pe o rază de cincizeci de iarzi. Am luat o bucată de lentilă ca să i-o arăt domnului Humpelnicker.

---

[1] E vorba de regimul lui Batista, sîngerosul dictator cuban (n.r.).
[2] Direcţia poliţiei (n.r.).

Sala cea lungă a barului era aproape goală în dimineaţa aceea. La un capăt se afla străinul acela elegant îmbrăcat, iar la celălalt, un tip solid, din poliţia pentru turişti, care fuma o ţigară de foi. Englezul era absorbit în contemplarea numeroaselor sticle şi trecu un timp oarecare pînă dădu cu ochii de Wormold.

— Ei, asta-i ! chiar... domnul Wormold, nu-i aşa ?

Wormold se miră că-i ştie numele, pentru că nu-i dăduse nici o carte de vizită cu numele şi adresa prăvăliei.

— Optsprezece feluri de *scotch,* spuse străinul, printre care şi *Eticheta neagră.* Şi n-am pus la socoteală cele cîteva feluri de *Bourbon* [1]. E o privelişte minunată. Minunată, repetă el cu glasul plin de respect. Aţi mai văzut vreodată atît de multe feluri de *whisky* ?

— Ca să spun drept, am mai văzut. Sînt colecţionar de sticle-eşantion şi am acasă nouăzeci şi nouă de feluri.

— Interesant. Şi acum ce-aţi ales ? Un *Dimpled Haig* [2] ?

— Mulţumesc, am cerut un *daiquiri.*

— Nu pot bea chestii de astea. Mă moleşesc.

— Nu v-aţi hotărît încă ce tip să luaţi ? întrebă Wormold aşa, ca să facă conversaţie.

— Ce tip ?

— Tip de aspirator de praf. Asta vînd eu, aspiratoare.

— A, de aspiratoare e vorba. Ha, ha ! Dă la o parte băutura aia şi ia un *scotch.*

— Nu beau *scotch* decît seara.

— Aşa sînteţi voi, cei din sud.

— Nu văd legătura.

---

[1] *Whisky* preparat din porumb în Comitatul Bourbon din Statul Kentucky (n.r.).

[2] Marcă de *whisky* (n.r.).

— Face sîngele mai subţire. Soarele, asta voiam să spun. Te-ai născut la Nisa, nu-i aşa ?

— De unde ştii ?

— Ei, aşa. Afli. De ici, de colo. Vorbeşti cu unul, cu altul. De altfel chiar aveam de gînd să stau de vorbă cu dumneata.

— Păi cam asta şi faci.

— Da, dar aş vrea să stăm de vorbă într-un loc mai liniştit. Aici intră şi ies tot felul de oameni.

Nici n-ar fi putut face o afirmaţie mai puţin exactă. Nimenea nu ieşea afară, în căldura aceea insuportabilă. Ofiţerul din poliţia pentru turişti adormise mulţumit, după ce-şi pusese ţigara de foi pe o scrumieră ; la ora aceea nu se vedea nici un turist care să fie supravegheat sau apărat. Wormold spuse :

— Dacă e vorba cumva de vreun aspirator, atunci putem discuta la prăvălie.

— N-aş vrea, ştii... N-are rost să fiu văzut pe-acolo mereu. Mai la urma urmei, nici barul nu-i un loc chiar atît de rău. Dai peste un concetăţean, schimbi un cuvînt, ce poate fi mai firesc ?

— Nu înţeleg.

— Păi, nu ştii cum vine asta ?

— Nu.

— Dar nu se poate spune că n-a fost de ajuns de firească întîlnirea noastră.

Wormold renunţă să mai înţeleagă ce voia străinul. Lăsă pe tejghea optzeci de cenţi şi spuse :

— Trebuie să mă întorc la prăvălie.

— De ce ?

— Nu-mi place să-l las prea multă vreme pe Lopez singur.

— Aha, Lopez. Aş vrea să-ţi spun ceva despre Lopez.

Şi din nou îi trecu prin minte lui Wormold că străinul trebuie să fie un inspector, cam excentric, venit de la centrală. Dar fără îndoială că în clipa în care îi spuse, în şoaptă : Te duci la „Bărbaţi", şi vin şi eu după dumneata, străinul atinse limitele excentricităţii.

— La „Bărbaţi" ? Şi de ce ?

— Pentru că nu ştiu unde e.

Într-o lume în care totul n-are nici o noimă, cel mai simplu lucru, se pare, e să te supui. Wormold îl conduse aşadar pe străin la o uşă din fund, străbătură un scurt coridor şi-i arătă unde e toaleta.

— Aici.

— După dumneata, omule.

— Dar n-am nevoie...

— Nu face nazuri ! spuse străinul. Puse mîna pe umărul lui Wormold şi-l împinse înăuntru ; două chiuvete, un scaun cu spătarul rupt, obişnuitele cabine şi pisoare. Ia loc, omule, spuse străinul, şi eu o să dau drumul la apă. Apa curgea, dar el nici nu încerca să se spele. Pare mai firesc aşa, explică el (cuvîntul „firesc" părea să-i placă în mod deosebit), dacă îşi bagă cineva nasul pe aici. Şi, bineînţeles, bruiază microfonul.

— Microfonul ?

— Ai dreptate să mă întrebi. Multă dreptate. Probabil că nici nu se pun microfoane prin locuri de astea, dar trebuie să respecţi regulile. Ai să vezi, pînă la urmă, că merită întotdeauna să respecţi regulile. Ce

bine că-n Havana nu-s robinete cu întrerupere şi că apa curge într-una.

— Vrei să-mi explici ce-i cu...

— Dacă stai şi te gîndeşti bine, nu eşti în prea mare siguranţă nici într-un closet. Un om de-al nostru a văzut în 1940 de la fereastră — era în Danemarca — cum trece flota germană prin Kattegat.

— Katte... cum ?

— Kattegat... şi şi-a dat seama că nu mai e nimic de făcut. Atunci a dat foc tuturor hîrtiilor pe care le avea la el. Cenuşa a pus-o în closet şi a tras apa. Din păcate, dăduse frigul. Conductele erau îngheţate. Şi cenuşa a ieşit la suprafaţă în baia din apartamentul de dedesubt. Apartamentul aparţinea unei fete bătrîne — o baroneasă de nu ştiu ce sau nu ştiu cum — care se pregătea să facă baie. Omul nostru a scos-o îndeajuns de greu la capăt.

— După ceea ce-mi spui s-ar părea că e vorba de Serviciul secret.

— Nu s-ar părea, omule, ci chiar de Serviciul secret e vorba, sau mai bine zis de ceea ce numesc aşa scriitorii în romanele lor. De aceea am vrut să-ţi vorbesc despre omul dumitale, Lopez. E om de încredere sau trebuie să-l dai afară ?

— Faci parte din Serviciul secret ?

— Dacă vrei să-i spui aşa...

— Şi de ce naiba ar trebui să-l concediez pe Lopez ? E în serviciul meu de zece ani.

— Putem să-ţi găsim un alt om, care să ştie tot ce trebuie în materie de aspiratoare. Dar... fireşte, te lăsăm pe dumneata să hotărăşti ce-i de făcut.

— Păi ce, sînt în slujba voastră ?

— O să ajungem noi şi aici, omule, ai puţină răbdare. În orice caz, pe Lopez l-am verificat... după cît se pare e-n regulă. Cu prietenul dumitale Hasselbacher însă e altceva. În locul dumitale, aş fi ceva mai atent.

— Cum de-ai aflat de Hasselbacher ?

— M-am învîrtit prin oraş o zi, două şi-am cules tot felul de informaţii. În asemenea împrejurări trebuie să te informezi.

— Ce fel de împrejurări ?

— Unde s-a născut Hasselbacher ?

— Cred că-n Berlin.

— Simpatii pentru Est sau pentru Vest ?

— Nu discutăm niciodată politică. Hasselbacher nu-i politician, e un bătrîn doctor, care trăieşte aici de vreo treizeci de ani.

— N-are nici o importanţă, totuşi ai să fii surprins... Dar sînt de acord cu dumneata, ar fi prea bătător la ochi dacă l-ai lăsa aşa, deodată. Numai să ai grijă să-l joci cum trebuie. Asta-i tot ; ba ar putea să ne fie chiar de folos dac-ai să ştii cum să-l manevrezi.

— N-am nici cea mai mică intenţie să-l manevrez.

— Ai să vezi c-o să ai nevoie de asta cînd o să-ncepi să lucrezi.

— N-am nevoie să lucrez. De ce te-ai oprit la mine ?

— Pentru că eşti un englez patriot. Trăieşti aici de multă vreme. Eşti un membru stimat al Asociaţiei negustorilor europeni. Avem nevoie de un om de-al nostru în Havana, îţi dai seama. Submarinele au nevoie de combustibil. Dictatorii se sprijină întotdeauna între ei. Ăia mari îi atrag pe cei mici.

— Submarinele atomice n-au nevoie de combustibil.

— Foarte adevărat, omule, foarte adevărat. Dar războaiele se pornesc întotdeauna cu mijloace înapoiate. Trebuie să fim pregătiţi să facem faţă şi armamentului convenţional. Apoi e vorba de informaţiile cu caracter economic... zahăr, cafea, tutun.

— Toate datele astea se pot găsi în anuarele statistice oficiale.

— N-avem încredere în ele, nu-nţelegi, omule? Şi-apoi informaţiile cu caracter politic. Cu aspiratoarele dumitale ai acces pretutindeni.

— Nu cumva îţi închipui c-o să analizez scama de pe covoare?

— Poate să ţi se pară o glumă, dar cea mai importantă agentă a spionajului francez din timpul procesului Dreyfus[1] a fost o îngrijitoare care aduna peticile de hîrtie din coşurile ambasadei germane.

— Nu ştiu nici măcar cum te cheamă.

— Hawthorne.

— Şi cine eşti dumneata?

— Cum să-ţi spun, încerc să pun la punct reţeaua de informaţii din Caraibe. Vine cineva. Eu mă spăl pe mîini. Dumneata intră într-o cabină. Nu trebuie să fim văzuţi împreună.

— *Am fost* văzuţi împreună.

— Întîlnire întîmplătoare. Compatrioţi. Îl împinse pe Wormold într-o cabină, aşa cum îl împinsese să intre la toaletă: Aşa-i regula, nu ştii?

[1] Faimoasă înscenare juridică pusă la cale de clica militaristă reacţionară franceză la sfîrşitul secolului al XIX-lea. Acuzat pe nedrept de spionaj în favoarea Germaniei, ofiţerul francez A. Dreyfus a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă, stîrnind protestul democraţilor francezi (n.r.).

Se făcu linişte. Nu se auzea decît apa care curgea într-una. Wormold se aşeză. Nu putea face altceva decît să se aşeze ; i se vedeau totuşi picioarele pe sub uşa care nu ajungea pînă jos. Scîrţîi o clanţă. Se auziră paşi îndreptîndu-se spre un pisoar. Apa continua să curgă. Wormold era teribil de încurcat. Se întreba de ce n-a curmat de la început toată povestea asta absurdă. Nu era de mirare că Mary l-a părăsit. Îşi amintea de una din certurile lor. „De ce nu faci nimic, nu acţionezi într-un fel, oricum numai să faci ceva ? Stai acolo şi nu zici nimic..." Cel puţin, se gîndea el, de data asta nu stătea, ci şedea. Şi, în orice caz, ce-ar fi putut spune ? Nici nu i-a dat voie să scoată un singur cuvînt. Minutele treceau. Ce enorme băşici ale udului or fi avînd cubanii ăştia şi ce curate or fi fiind mîinile lui Hawthorne ! Apa nu mai curgea. Îşi ştergea probabil mîinile, dar Wormold îşi aminti că nu erau prosoape. Asta era o nouă problemă pentru Hawthorne, dar avea s-o rezolve el într-un fel. Şi asta făcea parte din reguli. În cele din urmă, paşii se îndreptară din nou spre uşă. Uşa se închise.

— Pot ieşi din cabină ? întrebă Wormold.

Glasul lui suna ca şi cum s-ar fi predat. Acum era la ordinele lui Hawthorne.

Hawthorne se apropie de el în vîrful picioarelor.

— După cîteva minute, ca să pot pleca şi eu între timp. Ştii cine era ? Poliţistul. E puţin cam suspect, nu ?

— Probabil că mi-a recunoscut picioarele sub uşă. Crezi c-ar fi trebuit să ne schimbăm pantalonii ?

— N-ar fi părut prea natural, dar văd că ai şi început să ai idei, răspunse Hawthorne. Îţi las cheia

camerei mele la chiuvetă. Etajul cinci, la *Seville-Biltmore*. Cum urci. Te aştept la zece. Avem de discutat. Cum aranjăm cu banii şi altele. Probleme neplăcute. Să nu întrebi de mine la portar.

— N-ai nevoie de cheie ?

— Am şperaclu. Ne vedem diseară.

Wormold se ridică. Uşa se închidea în spatele elegantei siluete şi a limbajului vulgar. Cheia era acolo, la chiuvetă. Camera 510.

3

La nouă şi jumătate Wormold se duse în camera Milly-ei să-i spună noapte bună. Guvernanta era prezentă, totul era în ordine, în faţa statuetei sfintei Seraphina fusese aprinsă o lumînare, liturghierul legat în pielea aurie ca mierea stătea lîngă patul desfăcut, iar în cameră plutea o vagă mireasmă de apă de colonie, ca şi cum s-ar fi ars tămîie.

— Ce ai ? Pari preocupat, îi spuse Milly. Sper că nu te mai gîndeşti tot la căpitanul Segura ? !

— Nu-i aşa că tu nu-ţi baţi joc de mine niciodată ?

— Nu. De ce ?

— S-ar părea că toată lumea o face, în afară de tine.

— Şi mama îşi bătea joc ?

— Cred că da. La început.

— Şi doctorul Hasselbacher ?

Wormold îşi aminti de negrul cel şchiop şi spuse :

— Poate. Cîteodată.

— E un semn de afecţiune, nu-i aşa ?

— Nu întotdeauna. Îmi aduc aminte că pe cînd eram la şcoală... Dar se opri.

— De ce-ţi aduci aminte, tată ?

— O, de-o mulţime de lucruri.

Copilăria era la originea tuturor acestor suspiciuni. Îşi băteau joc cu cruzime de tine şi după aceea la rîndul tău îţi băteai joc cu cruzime de alţii. Uitai de dureri, provocîndu-le altora. El nu luase totuşi calea asta, cu toate că nu cine ştie ce virtuţi îl opriseră. Mai degrabă lipsa unui caracter ferm. Se spune că şcolile făuresc caractere, netezind şi cioplind asperităţile. Asperităţile fuseseră ele netezite, dar rezultatul, se gîndea Wormold, nu fusese formarea unui caracter, ci absenţa oricărei forme precise, ca la exponatele din Muzeul de artă modernă.

— Eşti fericită, Milly ?

— Sigur că sînt.

— Şi la şcoală ?

— Da. De ce ?

— Nimeni nu te mai trage de păr ?

— Fireşte că nu.

— Şi nu mai dai foc nimănui ?

— Asta s-a întîmplat cînd aveam treisprezece ani, spuse ea dispreţuitoare. Dar ce te necăjeşte, tată ?

Şedea în pat, în capul oaselor, îmbrăcată într-o cămaşă de noapte albă de nylon. O iubea cînd guvernanta era lîngă ea, şi o iubea şi mai mult cînd guvernanta lipsea : nu-şi putea îngădui nici o frîntură de timp în care să n-o iubească. Era ca şi cum ar fi făcut împreună o bucată de drum dintr-o călătorie pe care numai ea singură avea s-o sfîrşească. Anii care aveau să-i despartă se apropiau ca o gară, lipsindu-l pe el de

toate, dăruindu-i ei totul. Ceasul acela de seară era un lucru real, şi nu Hawthorne, absurd şi misterios, şi nici cruzimile agenţilor de poliţie sau ale guvernelor, şi nici savanţii care încercau bomba H pe insula Christmas. Toate acestea i se păreau mai puţin reale decît răutăţile puse la cale în dormitoarele internatelor. Băieţaşul acela cu prosopul ud, de care îşi amintise chiar înainte, unde era el acuma ? Cei cruzi vin şi se duc asemenea oraşelor, tiranilor sau stăpînilor şi lasă în urma lor ruine. Nu sînt veşnici. Dar clovnul, clovnul pe care-l văzuse cu Milly anul trecut la circ, clovnul acela avea să trăiască în veci, pentru că ceea ce făcea nu se schimbase cu nimic. Numai aşa poţi trăi ; clovnul era în afara puterii capriciilor oamenilor de stat şi a teribilelor descoperiri ale celor mari.

Wormold se apucă să se strîmbe în oglindă.

— Ce-i cu tine, tată, ce faci acolo ?

— Voiam să mă fac să rîd.

Milly zîmbi.

— Credeam că eşti trist şi grav.

— De aceea am şi vrut să rîd. Îţi aduci aminte, Milly, de clovnul acela de anul trecut ?

— Cobora pe-o scară şi cădea într-o găleată cu var.

— Cade în găleata aia în fiecare seară, la ora zece. Ar trebui să fim cu toţii clovni, Milly. Să nu învăţăm niciodată nimic din ceea ce ni se întîmplă.

— Maica reverendă spune...

— Nu-i da nici o atenţie. Eu cred că nici Dumnezeu nu învaţă nimic din ceea ce se întîmplă, căci altfel cum s-ar mai putea aştepta la ceva bun din partea oamenilor ? Savanţii care tot adună la cifre ajung la aceleaşi

rezultate, ei sînt vinovaţi de toate. Newton[1], care a descoperit gravitatea, a tras unele concluzii din asta, ca după aceea...

— Credeam că totul s-a tras de la un măr.

— E acelaşi lucru. A fost numai o chestie de timp pînă să vină lordul Rutherford[2] şi să dezintegreze atomul. Şi a tras şi el unele concluzii din asta, şi locuitorii din Hiroshima de asemenea. Ah, de ne-am fi născut clovni, nu ni s-ar mai întîmpla nimic, ne-am alege doar cu cîteva zgîrieturi şi cu o bălăceală în var. Să nu înveţi nimic din ceea ce ţi se întîmplă, Milly. Asta ne distruge liniştea şi viaţa.

— Şi acuma ce faci?

— Încerc să-mi mişc urechile. Cîndva puteam s-o fac, acum însă nu mai merge.

— Tot mai eşti necăjit din pricina mamei?

— Cîteodată.

— O mai iubeşti?

— Poate. Uneori.

— Cred c-a fost foarte frumoasă cînd era tînără.

— Nici acuma nu-i bătrînă. Are treizeci şi şase de ani.

— Asta înseamnă că-i de ajuns de bătrînă.

— Nu ţi-o mai aminteşti de loc?

— Nu prea bine. E cam mult de cînd a plecat!

— De ajuns de mult.

— Mă rog şi pentru ea, bineînţeles.

— Ce te rogi? Să se întoarcă înapoi?

---

[1] *Isaac Newton* (1643—1727), mare fizician, astronom şi matematician englez, descoperitorul gravitaţiei universale şi al legilor fundamentale ale mecanicii (n.r.).

[2] *Ernest Rutherford* (1871—1937), cunoscut fizician englez, membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., ale cărui descoperiri stau la baza teoriei moderne a radioactivităţii şi descompunerii atomului (n.r.).

— O, nu, nu pentru asta. O scoatem la capăt şi fără ea. Mă rog ca să devină iar o bună catolică.

— Dar eu nu sînt un bun catolic.

— Asta-i altceva. Tu eşti în chip iremediabil un neştiutor.

— Desigur că sînt.

— Tată, doar nu te insult. E vorba de probleme teologice. Tu vei fi mîntuit aşa cum sînt mîntuiţi păgînii cei buni. Socrate, de pildă, sau Cetewayo.

— Şi cine a fost Cetewayo ?

— Regele zuluşilor.

— Şi pentru ce te mai rogi ?

— Păi, în ultimul timp, mă concentrasem asupra căpătării calului.

O sărută pe frunte şi-i spuse noapte bună.

— Unde te duci ? îl întrebă ea.

— Trebuie să aranjez nişte lucruri în legătură cu calul.

— Îţi fac o mulţime de încurcături, spuse ea din vîrful buzelor. Şi după aceea oftă mulţumită şi-şi trase cuvertura pînă la bărbie. Nu-i aşa că e minunat ? Cînd mă rog pentru ceva se realizează întotdeauna.

CAPITOLUL IV

1

La fiecare colţ de stradă dădea peste oameni care-l întrebau: „Nu doriţi un taxi ?" ca şi cum ar fi fost un străin; iar cînd coborî pe bulevard, fu mereu acostat de proxeneţii care se apropiau de el într-o doară, fără nici o speranţă reală: „Vă pot fi de folos cu ceva ?" „Cunosc toate fetele drăguţe !" „Nu doriţi o femeie frumoasă ?" „Ilustrate ?" „Nu vreţi să vedeţi un film obscen ?" Erau copii cînd sosise în Havana, se apropiau de maşină să-i ceară un bănuţ, şi, deşi crescuseră alături de el, nu se obişnuiseră să-l considere ca pe-un locuitor al oraşului. În ochii lor el rămînea un etern turist, aşa că încercau mereu, erau siguri că mai devreme sau mai tîrziu va voi să vadă şi el, ca şi toţi ceilalţi, reprezentaţiile supraomului de la bordelul *San Francisco.* Ca şi clovnii, aveau cel puţin consolarea de a nu învăţa nimic din această experienţă.

Cînd să dea colţul spre Virdudes, se auzi strigat de doctorul Hasselbacher, care era la *Wonder Bar.*

— Unde te duci aşa grăbit, domnule Wormold ?

— Am o întîlnire.

— Pentru un *scotch* e timp întotdeauna.

Era clar, judecînd după felul în care pronunţa cuvîntul *scotch,* că avusese timp să bea îndeajuns de multe.

— Am şi întîrziat.

— În oraşul ăsta, domnule Wormold, n-ai cum să întîrzii. Şi mai am şi un cadou pentru dumneata.

Wormold intră în bar. Zîmbea nefericit, gîndindu-se la ce-i trece prin minte.

— Hasselbacher, simpatizezi cu Estul sau cu Vestul ?

— Care Est şi care Vest ? Aha, te gîndeşti la chestia *aia* ?

— Ce cadou voiai să-mi faci ?

— L-am rugat pe unul din pacienţii mei să mi le aducă de la Miami, spuse Hasselbacher. Şi scoase din buzunar două sticle-eşantion de *whisky* : una *Lord Calvert* şi alta *Old Taylor*. Le ai ? întrebă el neliniştit.

— *Calvert* da, dar *Taylor* nu. Îţi mulţumesc că te-ai gîndit la colecţia mea. Întotdeauna i se părea ciudat lui Wormold că poate exista pentru alţii chiar şi atunci cînd nu era cu ei.

— Cîte mărci ai acuma ?

— O sută cu *Bourbon* şi *Irish*. Şaptezeci şi şase de feluri de *scotch*.

— Şi cînd ai să le bei ?

— Probabil cînd o să fie vreo două sute.

— Ştii ce-aş face eu în locul dumitale ? Aş juca dame cu ele. Şi cînd aş lua o piesă, aş bea-o.

— E o idee !

— Ar exista totuşi un dezavantaj. Şi în asta ar consta frumuseţea jocului. Jucătorul mai bun ar trebui să bea mai mult. E o idee subtilă. Mai iei un *scotch* ?

— Ştiu şi eu... Să mai iau unul...

— Am nevoie de ajutorul dumitale. M-a înțepat azi-dimineață o viespe.

— Bine, dar dumneata ești doctor, nu eu.

— Nu despre asta-i vorba. După un ceas, ducîndu-mă la un bolnav care stă dincolo de aeroport, am călcat o găină.

— Și ce-i cu asta? Nu-nțeleg nimic!

— Domnule Wormold, domnule Wormold, unde ți-s gîndurile? Coboară pe pămînt. Trebuie să luăm imediat un loz înainte de tragere. Viespe înseamnă douăzeci și șapte. Găină, treizeci și șapte.

— Dar am o întîlnire!

— Întîlnirile pot aștepta. Bea-ți întîi *scotch*-ul. Să mergem să căutăm biletul în piață.

Wormold urcă după Hasselbacher în mașină. Ca și Milly, doctorul era și el credincios. Credea în puterea numerelor, ca și fata în puterea sfinților.

De jur împrejurul pieței erau atîrnate panouri cu numerele cele mai importante zugrăvite cu roșu și albastru. Numerele considerate nenorocoase erau zvîrlite sub tejghea, unde stăteau la dispoziția clienților neînsemnați sau a vînzătorilor de lozuri de pe stradă. N-aveau nici o importanță, cifrele lor nu aveau nici o semnificație, nu era printre ele nici o călugăriță, nici o pisică, nici o viespe și nici un pui.

— Uite: 27.483, spuse Wormold.

— Viespea fără pui n-are nici un rost, îi răspunse Hasselbacher.

Parcară mașina și o porniră pe jos. În jurul pieței nu se învîrtea nici un proxenet; loteria era o afacere serioasă, în care nu se amestecau turiștii. Lozurile erau distribuite o dată pe săptămînă de către unul din ministere, și oa-

menilor politici li se acorda un număr care corespundea cu puterea şi influenţa lor. Omul politic plătea ministerului 18 dolari de loz şi-l revindea marilor negustori cu 21 de dolari. Chiar dacă li se atribuiau numai douăzeci de lozuri, şi tot puteau realiza un cîştig săptămînal de şaizeci de dolari. Un număr frumos, care cuprindea cine ştie ce simboluri cunoscute, putea fi vîndut de negustori cu un preţ care se ridica pînă la treizeci de dolari. Vînzătorul de pe stradă, evident, nu se putea aştepta la asemenea cîştiguri. Avînd de vînzare numai numere urîte, pentru care plătea pînă la douăzeci şi trei de dolari, trebuia să lupte din greu ca s-o scoată la capăt. Uneori îşi împărţea lozul în o sută de diviziuni, fiecare în valoare de douăzeci şi cinci de cenţi ; sau alerga după maşini, pînă găsea una cu acelaşi număr ca şi acela al unuia din lozurile sale (nimeni nu rezista la asemenea coincidenţe) ; sau căuta în cartea de telefon numere din acelea pe care le avea şi el şi telefona : „Señora, am de vînzare un bilet de loterie care are acelaşi număr ca şi telefonul dumneavoastră".

Wormold spuse:

— Uite acolo un 37 şi un 72.

— Nu-i ce-mi trebuie, răspunse Hasselbacher cu indiferenţă.

Doctorul răsfoia printre maldărele de bilete care nu aveau numere considerate prea frumoase ca să fie puse la suprafaţă. Nu puteai şti niciodată ; ce-i frumos nu-i frumos pentru toţi oamenii ; pentru unii viespea, de pildă, nu însemna nimic.

O sirenă a poliţiei urlă, apropiindu-se prin întunericul care înconjura piaţa din trei părţi, şi o maşină trecu în

goană pe lîngă ei. Un om şedea pe marginea trotuarului cu un număr agăţat de piept, ca un ocnaş.

— Era „Vulturul roşu“, spuse el.

— Cine-i „Vulturul roşu“ ?

— Păi, nu ştii ? Căpitanul Segura, răspunse doctorul Hasselbacher. Ce viaţă izolată duci !

— De ce i se spune aşa ?

— E specialist în torturi şi mutilări.

— Torturi ?

— N-au nimic aici, spuse Hasselbacher. Să-ncercăm mai degrabă la Obispo.

— De ce nu aştepţi pînă mîine dimineaţă ?

— E ultima zi înainte de tragere. Şi, în afară de asta, ce fel de sînge îţi curge prin vine, domnule Wormold ? Cînd soarta te cheamă în felul în care m-a chemat pe mine — o viespe şi un pui — trebuie să răspunzi chemării fără întîrziere. Trebuie să-ţi meriţi norocul.

Se suiră din nou în maşină şi porniră spre Obispo.

— Căpitanul ăsta Segura... începu Wormold.

— Poftim ?

— O, nu, nimic.

Abia pe la unsprezece găsiră un bilet care să-l satisfacă pe Hasselbacher ; dar cum prăvălia în vitrina căreia era expus nu deschidea pînă a doua zi dimineaţă, n-avură altceva mai bun de făcut decît să bea ceva.

— Unde trebuie să te duci la întîlnire ?

Wormold spuse :

— La *Seville-Biltmore*.

— Orice loc e la fel de bun, spuse Hasselbacher.

— Nu crezi c-ar fi bine să ne ducem la *Wonder Bar* ?

— Nu, schimbarea are să-mi facă bine. Cînd nu mai eşti în stare să schimbi barul, înseamnă c-ai îmbătrînit.

Bîjbîiră prin întunericul care domnea la *Seville-Biltmore* şi se aşezară la bar. Abia îi vedeau pe oamenii de lîngă ei, care şedeau ghemuiţi în tăcere şi întuneric ca nişte paraşutişti care aşteptau, mohorîţi, semnalul de lansare. Numai voioşia lui Hasselbacher nu se potolise.

— N-ai cîştigat încă nimic, îi şopti Wormold, încercînd să-l liniştească ; dar chiar şi şoapta aceasta provocă reproşul mut al unui cap care se întoarse spre ei în întuneric.

— În noaptea asta am cîştigat ! strigă doctorul Hasselbacher cu glasu-i puternic. Mîine poate voi pierde, în noaptea asta însă am cîştigat. O sută patruzeci de mii de dolari, domnule Wormold ! Ce păcat că femeile mă cred atît de bătrîn... aş putea ferici o femeie frumoasă dăruindu-i un colier de rubine. Şi iată că sînt într-o mare încurcătură. Cum am să-mi cheltuiesc banii, domnule Wormold ? Să-i donez unui spital ?

— Iertaţi-mă, şopti o voce din întuneric, chiar ai cîştigat o sută patruzeci de mii de dolari ?

— Da, domnule, i-am cîştigat, răspunse cu glas ferm doctorul Hasselbacher, înainte ca Wormold să poată spune ceva. Tot atît de sigur pe cît e de sigur că dumneata exişti, prietene nevăzut. Dacă n-aş crede că exişti, n-ai exista, la fel ca şi dolarii ăştia. Cred, aşadar, că exişti.

— Ce înseamnă asta că n-aş exista ?

— Exişti numai în gîndurile mele, prietene. Dacă ies din această sală...

— Eşti nebun.

— Dovedeşte-mi atunci că exişti.

— Ce înseamnă asta să dovedesc ? Fără îndoială că exist. Am o agenţie de vînzări imobiliare clasa întîi, o

soţie şi doi copii la Miami, azi-dimineaţă am zburat cu un avion *Delta,* iar acum beau *scotch*-ul ăsta, ce mai vrei ? În glas i se presimţeau lacrimile.

— Sărmane om, spuse Hasselbacher, meriţi un creator cu mai multă imaginaţie decît a mea. De ce n-am reuşit să fac mai mult pentru dumneata decît acest Miami şi agenţia de vînzări imobiliare ? Ceva mai plin de imaginaţie. Un nume de care să-ţi aduci aminte.

— Da ce-ai cu numele meu ?

Paraşutiştii de pe celelalte scaune stăteau încordaţi şi dezaprobatori — înainte de-a sări nu trebuie să te laşi pradă nervilor.

— Nimic. Dacă stau şi mă gîndesc, totul se poate îndrepta.

— În Miami poţi întreba pe oricine de Harry Morgan...

— Aş fi putut face, într-adevăr, un lucru mai bun. Dar uite ce am de gînd să fac. Am să ies din bar numai un minut şi am să te anulez. Şi după aceea am să mă întorc cu o versiune îmbunătăţită.

— Ce-nseamnă asta o versiune îmbunătăţită ?

— Da, da. Dacă te-ar fi inventat prietenul meu de-aici, domnul Wormold, ai fi fost un om mai fericit. Ai fi studiat la Oxford, te-ai fi numit Pennyfeather...

— Ce înseamnă asta Pennyfeather ? Ai băut cam mult.

— Sigur c-am băut. Băutura îţi întunecă imaginaţia. De aceea te-am şi conceput ca pe-o fiinţă atît de banală : Miami, proprietăţi imobiliare, zbor cu *Delta.* Pennyfeather ăla ar fi sosit din Europa cu K.L.M. [1] şi-ar fi băut băutura lui naţională : un gin roz.

— Eu beau *scotch,* şi-mi place.

[1] Societate de navigaţie aeriană olandeză (n.r.).

— Te cred că bei *scotch*. Sau, ca să fiu mai exact, mi-am închipuit că bei *scotch*. Dar lasă, că schimbăm noi totul, spuse Hasselbacher cu glas vesel. Mă duc afară, stau numai un minut şi mă gîndesc la nişte îmbunătăţiri serioase.

— Cu mine să n-o faci pe nebunul, spuse omul neliniştit.

Doctorul Hasselbacher îşi sorbi *whisky*-ul, lăsă un dolar pe tejghea şi se ridică cu o demnitate nu tocmai sigură.

— Ai să-mi mulţumeşti, să ştii, spuse el. Oare ce să fii ? Ai încredere în mine şi în domnul Wormold. Poet, pictor... sau ai prefera o viaţă aventuroasă, să fii ucigaş, sau agent al Serviciului secret ? Se înclină din prag către umbra care se agita : Îţi cer scuze pentru proprietăţile imobiliare.

Răspunsul se auzi nervos şi cam nesigur :

— Ori e beat, ori e nebun.

Dar paraşutiştii din jur nu răspunseră nimic.

Wormold spuse :

— Ei, şi-acum noapte bună, Hasselbacher ! Am întîrziat.

— Singurul lucru pe care l-aş putea face, domnule Wormold, ar fi să te însoţesc şi să explic cum s-a întîmplat că te-am reţinut atîta vreme. Sînt sigur că dacă i-aş explica prietenului dumitale despre ce-a fost vorba, ar înţelege.

— Nu-i nevoie, lasă, nu-i nevoie.

„Hawthorne, se gîndea Wormold, o să se grăbească să tragă tot felul de concluzii. Un Hawthorne rezonabil, dacă exista aşa ceva, era de ajuns de rău, dar ce să mai vorbim de un Hawthorne bănuitor..."

Ajunse lîngă lift, cu doctorul Hasselbacher pe urmele lui. Neţinînd seama de semnalul roşu şi de avizul pe care scria: „Atenţie, scară", Hasselbacher se poticni.

— Au, glezna mea!

— Du-te acasă, Hasselbacher, îl îndemnă Wormold disperat.

Intră în lift, iar Hasselbacher, străduindu-se să-l ajungă, intră şi el în cabină.

— Nu-i nici o durere pe care să n-o poată vindeca banii, proclamă el sentenţios. E multă vreme de cînd n-am mai petrecut o asemenea noapte.

— Etajul şase, spuse Wormold. Vreau să fiu singur, Hasselbacher.

— De ce? Iartă-mă, sughit.

— E o întîlnire cu caracter particular.

— Aha, e vorba de vreo femeie frumoasă? O să-ţi dau o parte din cîştigurile mele ca să te poţi deda oricăror nebunii.

— Dar nu e vorba de o femeie. E vorba de afaceri, asta-i.

— Afaceri particulare?

— Ţi-am mai spus o dată că despre asta-i vorba.

— Şi ce anume are un caracter particular, domnule Wormold, într-o afacere cu aspiratoare de praf?

— O nouă agenţie, spuse Wormold.

Liftierul anunţă:

— Etajul şase.

Wormold ieşi primul. Creierul lui judeca mai limpede decît al lui Hasselbacher. Camerele erau aşezate asemeni celulelor dintr-o închisoare, de-a lungul unui balcon dreptunghiular; la etajul de jos două capete cheale străluceau ca două globuri electrice. Şchiopătă spre colţul

balconului, unde se aflau scările. Doctorul Hasselbacher şchiopătă după el, dar Wormold îl întrecu.

— Domnule Wormold, îl strigă doctorul Hasselbacher, domnule Wormold, aş fi foarte bucuros să pot investi o sută de mii de dolari...

Wormold era jos, la capătul scărilor, în timp ce Hasselbacher cobora prima treaptă ; camera 510 era pe aproape. Descuie uşa. Mica lampă electrică de pe masă lumina camera goală. Închise uşa încetişor. Hasselbacher nu ajunsese încă jos. Ascultă atent şi auzi şontăcăitul şi sughiţatul lui Hasselbacher trecînd prin faţa uşii şi apoi pierzîndu-se pe coridor. Se gîndea : „Mă simt ca un spion, mă port ca un spion. E absurd. Ce-am să-i spun eu lui Hasselbacher mîine dimineaţă ?"

Uşa dinspre dormitor era închisă. Se îndreptă spre ea, cînd deodată se opri. Dacă doarme copoiul, lasă să doarmă. Hawthorne îl caută pe el, aşa că n-are decît să-l găsească. Şi asta fără ca el să se agite atîta. Ar fi vrut totuşi să-l cunoască mai bine pe omul ăsta, de aceea examină în fugă camera.

Pe măsuţa de scris erau aşezate două cărţi — două exemplare identice din *Povestirile după Shakespeare* de Lamb. Un bloc, pe care Hawthorne îşi notase probabil ce aveau să discute :

1. Salariu ; 2. Cheltuieli ; 3. Mijloace de transmisie ; 4. Charles Lamb ; 5. Cerneală. Voia tocmai să deschidă una din cărţi, cînd auzi un glas spunîndu-i :

— Sus mîinile, *arriba los manos*.

— *Las manos*, îl corectă Wormold.

Se simţi uşurat văzînd că-i Hawthorne.

— A, dumneata eşti ? spuse Hawthorne.

— Am întîrziat puţin. Scuze. Am fost în oraş cu Hasselbacher.

Hawthorne purta o pijama mov, de mătase, pe al cărei buzunar era brodată monograma : H.R.H. Asta-i dădea un aer distins. Spuse :

— Am adormit, şi după aceea te-am auzit. Era ca şi cum ar fi fost surprins fără să fi avut timp să folosească limbajul acela vulgar ; n-avusese cum să-l ia o dată cu pijamaua. Ai mişcat din loc cartea, îi spuse pe un ton acuzator, de parcă ar fi fost pus să vegheze într-o capelă a Armatei salvării.

— Scuze. Mă uitam aşa, prin cameră.

— Nu face nimic. Denotă că ai instinct.

— Pari să ţii mult la cartea asta.

— Un exemplar e pentru dumneata.

— Păi l-am citit pe Lamb cu ani în urmă, şi-apoi nici nu-mi place.

— Nu-i pentru citit. Ştii ce-i aia un cod cifrat ?

— La drept vorbind... nu.

— Îţi arăt imediat cum să foloseşti cartea. Am şi eu un exemplar. Tot ce ai de făcut atunci cînd vrei să comunici cu mine e să-mi indici pagina şi rîndul de la care începi să cifrezi. Desigur că nu-i chiar atît de greu să descifrezi asemenea mesaje, cum ar fi în cazul în care ar fi transmise cu maşina de cifrat, dar pentru oameni ca Hasselbacher e de ajuns de greu şi aşa.

— Aş vrea să ţi-l scoţi pe Hasselbacher din cap.

— Cînd vei avea aici un birou bine organizat, care să-ţi ofere o siguranţă îndeajuns de mare — un seif cu cifru, un aparat de radiorecepţie, oameni pricepuţi şi toate celelalte istorii necesare — atunci vom putea abandona desigur un cifru atît de primitiv cum e ăsta, dar

deocamdată numai un criptolog expert ar putea să-l descifreze fără să cunoască numele şi ediţia cărţii.

— De ce l-ai ales pe Lamb ?

— A fost singura carte pe care am găsit-o în dublu exemplar, în afară de *Coliba lui moş Toma.* Eram foarte grăbit şi trebuia să cumpăr neapărat o carte înainte de-a pleca din Kingston. Mai era ceva la librărie, un volum intitulat *Lampa aprinsă : Manualul devoţiunii de seară,* dar m-am gîndit că ar bate la ochi în caz că n-ai fi un om cu înclinaţii religioase.

— Nici nu sînt.

— Ţi-am adus şi cerneală. Ai un reşou electric ?

— Da. Dar de ce ?

— Ca să deschizi scrisorile. Noi ţinem ca oamenii noştri să poată face faţă oricăror împrejurări.

— Şi ce rol are cerneala în toată povestea asta ? Am acasă cîtă vrei.

— Dar nu cerneală simpatică. Pentru cazul în care ai avea nevoie să trimiţi vreun mesaj pe calea obişnuită a poştei. Londra a fost de părere să-ţi acordăm o sută cincizeci de dolari pe lună şi alţi o sută cincizeci drept cheltuieli... pe care, desigur, va trebui să le justifici. Plata oamenilor recrutaţi etc. Tot ce va trece peste această sumă va trebui să fie aprobat în chip special.

— Mergi mult prea repede.

— Bineînţeles că la suma asta nu ţi se reţine nici un impozit, spuse Hawthorne şi-i făcu cu ochiul, ceea ce nu prea se potrivea cu monograma selectă de pe buzunarul pijamalei.

— Trebuie să-mi dai timp să...

— Numărul secret al dumitale e 59.200/5. Adăugă cu mîndrie : Fireşte, 59.200 sînt eu. Subagenţii dumi-

tale vor fi numerotaţi 59.200/5/1 şi aşa mai departe. Ai înţeles cum vine treaba asta?

— Nu văd cum v-aş putea fi de folos.

— Eşti englez, nu-i aşa? întrebă înţepat Hawthorne.

— Sigur că sînt englez.

— Şi refuzi să-ţi slujeşti ţara?

— N-am spus asta. Dar aspiratoarele de praf îmi iau o groază de timp.

— Aspiratoarele sînt o acoperire excelentă. O foarte bună acoperire. Ocupaţia dumitale are un aer firesc.

— Nu numai că are aerul, dar chiar aşa şi este.

— Şi-acuma, dacă n-ai nimic împotrivă, spuse Hawthorne pe un ton ferm, să ne întoarcem la Lamb.

2

— Milly, observă Wormold, azi n-ai mîncat de loc din puding.

— Nu-mi mai place.

— Şi la cafea ai pus o singură bucată de zahăr. Nu cumva ţii regim?

— Nu.

— Sau posteşti cumva?

— Nu.

— Pe la prînz o să-ţi fie grozav de foame.

— Nu-i nimic. O să mănînc o groază de cartofi.

— Milly, ce se întîmplă cu tine?

— Vreau să fac economii. Azi-noapte mi-a trecut prin minte aşa, deodată, că sînt o teribilă povară pentru tine. Parcă auzeam pe cineva vorbindu-mi. Era să întreb: „Cine eşti?“, dar mi-a fost teamă că-mi răs-

punde : „Domnul Dumnezeul tău". Sînt la vîrsta la care se poate întîmpla.

— Ce să se întîmple ?

— Să auzi glasuri. Sînt mai mare decît sfînta Tereza cînd a intrat la mănăstire.

— Nu vrei să-mi spui cumva, Milly, că te gîndeşti să...

— Nu, desigur că nu. Cred că are dreptate căpitanul Segura. Spunea că nu sînt chiar fiinţa cea mai potrivită pentru viaţa de mănăstire.

— Milly, ştii cum e poreclit acest căpitan Segura al tău ?

— Da. „Vulturul roşu." Tortureazā pe cei închişi.

— Şi el recunoaşte asta ?

— Desigur. Cu mine se poartă ca un om foarte cumsecade, dar are un portţigaret făcut din piele de om. El pretinde că-i din piele de viţel, ca şi cum eu n-aş şti cum arată pielea de viţel.

— Ar trebui să nu te mai vezi cu el, Milly.

— N-o să mă mai văd, dar nu aşa, deodată. Mai întîi să aranjez cu întreţinerea şi grajdul calului. Asta îmi aduce aminte din nou de glasul de azi-noapte.

— Şi ce spunea glasul ăsta ?

— Spunea, numai că suna cu mult mai apocaliptic în mijlocul nopţii : „Te-ai întins mai mult decît ţi-e plapuma, fata mea". Ce faci cu *Country Club ?*

— Şi ce mai e şi cu acest *Country Club ?*

— E singurul loc unde poţi face echitaţie cu adevărat, iar noi nu sîntem membri ai acestui club. Şi la ce bun să ai un cal pe care să-l ţii în grajd ? Fireşte, căpitanul Segura e membru al clubului, dar ştiu că ţie nu ţi-ar face plăcere să recurg la ajutorul lui. Aşa că

m-am gîndit că aş putea să te ajut la micşorarea cheltuielilor din casă, postind...

— Şi la ce bun...

— Păi aşa am fi în stare să ne înscriem amîndoi. Pe mine să mă înscrii sub numele de Seraphina. Sună, oricum, ceva mai potrivit decît Milly.

Tot ceea ce spunea Milly i se păru lui Wormold cum nu se poate mai logic ; Hawthorne, în schimb, prin tot ce făcea aparţinea crudei şi inexplicabilei lumi a copilăriei.

INTERMEZZO LA LONDRA

În subsolul unei mari clădiri de beton şi oţel, în apropiere de Maida Vale, lumina becului de deasupra uşii se schimbă din roşu în verde, şi Hawthorne intră. Eleganţa lui rămăsese undeva în urmă, în zona Caraibelor. Purta acum un costum cenuşiu, care văzuse şi zile mai bune. Acasă nu trebuia să pară cineva ; era totuna cu dimineaţa aceea cenuşie de ianuarie.

Şeful şedea după biroul pe care un enorm *presse-papier* de marmură verde acoperea o singură foaie de hîrtie. Lîngă telefonul negru (cel roşu era pentru săpunelile adresate personalului) se aflau un pahar cu lapte, pe jumătate băut, o cutie cu pilule cenuşii şi un pachet de şerveţele de hîrtie. Haina neagră, de dimineaţă, cravata neagră şi monoclul negru, care-i ascundea ochiul stîng, îi dădeau un aer de cioclu, tot aşa cum camera aceea de la subsol, boltită, părea a fi un mausoleu.

— M-aţi chemat, *sir* ?

— Da, voiam să stăm de vorbă. Aşa, să mai vorbim de una, de alta.

Cuvintele lui sunau tot atît de încurajator ca şi acelea ale unui cioclu de profesie, care ar fi terminat cu înmormîntările din ziua aceea.

— Cînd ai venit, Hawthorne?

— Acum o săptămînă, *sir*. Miercuri mă întorc în Jamaica.

— Totul e-n regulă?

— Cred, *sir*, c-a venit timpul să acoperim şi zona Caraibelor.

— Ce-i cu Martinica?

— Nimic deosebit, *sir*. Atîta doar, că la Fort-de-France lucrăm cu cei de la *Deuxième Bureau* [1].

— Numai pînă la un anumit punct, nu-i aşa?

— Desigur că numai pînă la un anumit punct. Cu Haiti a fost mai greu, dar 59.200/2 s-a dovedit destul de energic. La început eram mai puţin sigur de 59.200/5.

— 59.200/5?

— Omul nostru din Havana, *sir*. N-am prea avut de unde să aleg, şi la început nu prea părea să se priceapă la treaba asta. Puţin cam încăpăţînat.

— Uneori oamenii de felul acesta se dovedesc pînă la urmă a fi cît se poate de buni.

— Desigur, *sir*. Eram cam îngrijorat şi de relaţiile lui. (E vorba de-un neamţ pe care-l cheamă Hasselbacher, dar nu ştiu încă ce-i cu el.) În orice caz, se pare c-a pornit-o la treabă. Mi-a cerut să-i aprob o sumă pentru cheltuieli speciale tocmai cînd plecam din Kingston.

— Ăsta-i semn bun întotdeauna.

— Desigur, *sir*.

[1] Serviciul secret de informaţii al armatei franceze (n.r.).

— Dovedeşte că imaginaţia omului lucrează.

— Da. Voia să devină membru al *Country Club*-ului. Ştiţi, e vorba de-un bîrlog de milionari. Cea mai bună sursă de informaţii politice şi economice. Cotizaţia e foarte mare, cam de zece ori mai mare decît cea pentru *White*, dar i-am aprobat suma.

— Foarte bine-ai făcut. Ce fel de informaţii îţi furnizează ?

— Cum să vă spun, n-am primit încă nimic, dar sînt sigur că e nevoie de-un timp oarecare pînă să-şi poată organiza sistemul de legături şi relaţii. Poate c-am stăruit prea mult asupra măsurilor de siguranţă.

— Niciodată nu se poate stărui prea mult asupra lor. N-are nici un rost să ai asemenea surse dacă nu sînt sigure.

— Se întîmplă să aibă şi o poziţie avantajoasă. Are legături de afaceri foarte bune, unele din ele cu autorităţile şi ministerele mai importante.

— Aha, spuse şeful.

Îşi scoase monoclul cel negru şi începu să-l şteargă cu un şerveţel de hîrtie. Ochiul pe care-l descoperise era de sticlă ; de o culoare albastră ştearsă, avea o expresie vagă şi ar fi putut să aparţină unei păpuşi care spune : „Ma-ma".

— Cu ce se ocupă ?

— A, cu importul. Piese de maşini şi alte lucruri de felul ăsta.

Era deosebit de important să recrutezi agenţi care să aibă o bună poziţie socială. Amănuntele neînsemnate care se refereau la prăvălia din Lamparilla Street

n-aveau să ajungă niciodată aici şi, în nici un caz, la cunoştinţa şefului.

— De ce n-a fost şi pînă acum membru al *Country Club*-ului ?

— Ştiţi, pînă de curînd a dus o viaţă cam retrasă. Complicaţii familiale.

— Sper că nu aleargă după femei ?!

— O, nu-i omul. L-a părăsit nevasta. A plecat cu un american.

— Nu cumva a devenit antiamerican ? Havana nu-i locul potrivit pentru asemenea sentimente. Trebuie să lucrăm cu ei, fireşte numai pînă la un anumit punct.

— A, nu-i omul care să ne facă greutăţi. E un tip aşezat, echilibrat, pe care divorţul nu l-a schimbat de loc. Copilul şi-l creşte într-o şcoală catolică, aşa cum a dorit nevastă-sa. Ni se spune că-i trimite felicitări de Crăciun. Cred că rapoartele lui, atunci cînd le vom primi, se vor dovedi sută la sută demne de crezare.

— E mişcătoare povestea asta cu copilul, Hawthorne. Pune-l totuşi la încercare, ca să ne putem da seama cît este de folositor. Dacă-i aşa cum mi-ai spus, ne-am putea gîndi să-i mai trimitem ceva oameni. Havana poate fi un punct-cheie. Cum ne trimite informaţiile ?

— Am aranjat să-şi trimită rapoartele săptămînal la Kingston, în dublu exemplar. Un exemplar îl reţin eu, unul îl trimit la Londra. I-am dat şi codul pentru cablograme. Le va trimite prin consulat.

— N-o să le placă.

— Le-am spus că e un aranjament provizoriu.

— Aş fi de părere să-i instalăm un post de radio,

dacă se dovedeşte a fi un om capabil. Îşi poate mări personalul administrativ, nu-i aşa ?

— A, desigur. Dar... de fapt nu are un birou prea mare. E un tip de modă veche. Ştiţi cum se aranjează comercianţii ăştia întreprinzători...

— Îi cunosc eu pe oamenii de felul acesta, Hawthorne. Un birou mic şi prăpădit. Şase funcţionari într-alt birou, în care în mod obişnuit n-ar încăpea decît doi. Maşini de calculat de pe vremuri. O secretară care lucrează acolo de vreo patruzeci de ani.

Abia acum îşi îngădui Hawthorne să se simtă ceva mai în largul lui ; şeful se aprinsese. Şi dacă, într-o bună zi, avea să dea peste adevăratele date, tot n-avea să înţeleagă nimic. Mica prăvălie de aspiratoare de praf fusese înecată, fără putinţa de-a mai reveni vreodată la suprafaţă, în valurile imaginaţiei dezlănţuite a şefului. Agentul 59.200/5 era confirmat.

— Toate astea fac parte din caracterul omului, îi explică şeful lui Hawthorne, ca şi cum el, şi nu Hawthorne, ar fi fost în prăvălia din Lamparilla Street. Un om care-a fost obişnuit întotdeauna să numere gologanii şi să nu se uite la sute. De aceea nu era membru al *Country Club*-ului, şi nu din pricina căsătoriei aceleia nefericite. Eşti un romantic, Hawthorne. Femeile nu joacă un rol prea mare în viaţa lui ; ba am chiar impresia că n-au însemnat niciodată pentru el mai mult decît treaba pe care-o face. Secretul folosirii cu succes a unui agent constă în a-l înţelege. Omul nostru din Havana aparţine — am putea spune — epocii lui Kipling. A merge alături de regi — cum e mai departe ? —

şi a-ţi păstra virtutea... mulţimile şi bunul-simţ [1]. Mă gîndesc că undeva în biroul acela al lui pătat de cerneală trebuie să existe un vechi carnet cu coperţi negre, de piele, în care şi-a trecut primele lui socoteli — trei duzini de gume, şase cutii de peniţe...

— N-aş crede că ţine chiar şi socoteala peniţelor...

Şeful oftă şi-şi puse la loc monoclul cel negru. Ochiul palid şi nevinovat se ascunse din nou la acest semn de împotrivire.

— Detaliile n-au nici o importanţă, Hawthorne, spuse şeful iritat. Dac-ai să reuşeşti să-l cunoşti mai bine, ai să găseşti şi carnetul acela de socoteli. Vorbesc, bineînţeles, la figurat.

— Înţeleg, *sir*.

— Povestea asta cu singurătatea în care s-ar fi retras din pricină că şi-a pierdut nevasta nu ţine, Hawthorne. Un om ca el reacţionează cu totul altfel. Nu-şi arată durerea, nu-şi deschide inima oricui. Dacă părerea dumitale ar fi justă, atunci de ce nu făcea parte dintre membrii clubului înainte de-a fi murit nevastă-sa ?

— Păi n-a murit, l-a părăsit.

— L-a părăsit ? Eşti sigur ?

— Foarte sigur, *sir*.

— Ehe, n-a dat niciodată peste carneţelul acela cu socoteli. Găseşte-l, Hawthorne, şi omul e al dumitale pentru totdeauna. Despre ce vorbeam ?

---

[1] Aluzie la următoarele versuri dintr-o cunoscută poezie, *If...* *(Dacă...)*, a lui *Rudyard Kipling* (1865—1936), cunoscut scriitor englez, unul dintre susţinătorii ideologici, pe tărîm literar, ai imperialismului şi colonialismului britanic :

If you can speak with crowds and keep your virtue,
Or walk with Kings, nor lose the common touch ;
(Dacă poţi sta de vorbă cu mulţimile păstrîndu-ţi virtutea,
Sau să mergi alături de regi şi să nu-ţi pierzi bunul-simţ ;) (n.r.).

— Despre biroul omului, *sir*. Nu-i va fi uşor să adăpostească prea mulţi nou-veniţi.

— O să-i dăm afară, treptat-treptat, pe cei vechi. Pensionează-o pe secretara cea bătrînă...

— La drept vorbind...

— Fără îndoială că toate astea sînt pure speculaţii, Hawthorne. Mai la urma urmei s-ar putea să nu fi dat peste omul cel mai potrivit. Marfă bună negustorii ăştia de tip vechi, dar uneori nu sînt destul de capabili să vadă şi dincolo de registrele lor, încît să poată fi de vreun folos unor oameni ca noi. O să ne dăm seama ce-i cu el după primele rapoarte ; dar e bine să luăm unele măsuri din vreme. Vorbeşte cu *miss* Jenkinson şi vezi dacă are vreun om care vorbeşte spaniola.

Hawthorne urcă, din subsol, cu liftul. Etaj după etaj rămîneau în urma lui : Europa Occidentală, Orientul Apropiat, America Latină. Dulapurile şi fişierele stăteau în jurul *miss*-ei Jenkinson precum coloanele unui templu în jurul unui oracol îmbătrînit de vremi. Numai ea era cunoscută sub numele de familie. Din cine ştie ce motive ascunse de securitate, ceilalţi oameni din clădire nu erau cunoscuţi decît după numele de botez.

Cînd Hawthorne intră, *miss* Jenkinson dicta unei secretare :

— „Notă informativă către A. O. Angelica a fost transferată la C 5. cu un spor de salariu de opt lire pe săptămînă. Aveţi grijă ca acest spor să-i fie acordat de îndată. Pentru a preîntîmpina obiecţiile dumneavoastră, ţin să menţionez că Angelica va ajunge astfel la nivelul de salarizare al unei conductoare de autobus." Ce e ? întrebă tăios *miss* Jenkinson ; ce e ?

— M-a trimis şeful la dumneata.

— N-am nici un om în plus.

— Pentru moment n-avem nevoie de nimeni. Am venit să stăm de vorbă, să vedem ce posibilităţi sînt.

— Dragă Ethel, telefonează la D.2 şi spune-i că n-o să-mi ţină secretarele după ora 19 decît în caz de mobilizare. Dacă războiul a izbucnit cumva sau e pe cale să izbucnească, spune-i c-ar fi trebuit să fim informaţi şi noi.

— S-ar putea să avem nevoie de-o secretară pentru zona Caraibelor, care să ştie spaniola.

— N-am nici un om în plus, repetă în mod mecanic *miss* Jenkinson.

— Havana, oraş mic, climat agreabil...

— Cîţi oameni aveţi acolo ?

— Pentru moment numai un singur om.

— Nu-s agenţie matrimonială.

— E un om între două vîrste, cu un copil de şaisprezece ani.

— Căsătorit ?

— Să zicem că da, răspunse vag Hawthorne.

— E stabil ?

— Stabil ?

— Adică aşezat, sigur, din punct de vedere afectiv.

— A, desigur, desigur, în privinţa asta poţi fi fără grijă. E un negustor din aceia de tip vechi, spuse Hawthorne, continuînd pe linia pe care o apucase şi şeful. Şi-a făcut averea din nimic. Nu-l interesează femeile. S-ar spune c-a trecut dincolo de-aşa ceva.

— Nimeni nu trece dincolo de-aşa ceva. Eu răspund de fetele pe care le trimit în străinătate.

— Credeam că n-ai pe nimeni să-mi dai.

— Uite, spuse *miss* Jenkinson, s-ar putea, în anumite condiţii, să vi-o dau pe Beatrice.

— Beatrice, *miss* Jenkinson ? exclamă un glas de după dulapurile cu fişiere.

— Am spus Beatrice, Ethel, şi Beatrice rămîne.

— Dar, *miss* Jenkinson...

— Beatrice are nevoie de-o oarecare experienţă practică, atît şi nimic altceva. Iar postul i s-ar potrivi. Nu-i prea tînără. Şi-i plac copiii.

— Singurul lucru de care ar fi nevoie acolo, observă Hawthorne, e ca omul să ştie spaniola. Dragostea pentru copii nu e, în cazul acesta, un lucru atît de esenţial.

— Beatrice e pe jumătate franţuzoaică. Vorbeşte franceza chiar mai bine decît engleza.

— Eu aveam nevoie de spaniolă.

— E cam acelaşi lucru. Sînt limbi latine amîndouă.

— Aş putea s-o văd, să stau de vorbă cu ea ? E bine pregătită ?

— E o bună cifratoare şi a terminat un curs de microfotografiere la *Ashley Park*. Nu-i grozavă ca stenografă, dar e o excelentă dactilografă. Se pricepe bine la electrotehnică.

— Adică ?

— Nu sînt foarte sigură, dar o siguranţă nu înseamnă prea mare lucru pentru ea.

— Aşadar s-ar putea pricepe şi la aspiratoare de praf ?

— Beatrice e secretară, nu menajeră.

Sertarul unuia dintre dulapurile cu fişe se închise cu zgomot.

— O iei sau nu ? îl întrebă *miss* Jenkinson.

Hawthorne avu impresia că-i vorbise de Beatrice ca de un obiect oarecare.

— Numai pe ea o ai disponibilă ?

— Da, numai pe ea.

Din nou se auzi un sertar închizîndu-se cu zgomot.

— Ethel, spuse *miss* Jenkinson, dacă nu eşti în stare să-ţi exprimi sentimentele mai puţin zgomotos, te voi trimite înapoi la D.3 !

Hawthorne plecă îngîndurat. Avea impresia că *miss* Jenkinson îi plasase cu o deosebită pricepere un om în care n-avea nici ea prea mare încredere, fie că era un om de ispravă, fie că, mai degrabă, era un neisprăvit.

PARTEA A DOUA

CAPITOLUL I

1

Wormold plecă de la consulat cu o cablogramă în buzunarul de la pieptul hainei. Se purtaseră foarte urît cu el, şi cînd încercase să vorbească, fusese oprit.

— Nu vrem să ştim nimic. E vorba de-un aranjament temporar. Cu cît va înceta mai repede, cu atît ne va face o plăcere mai mare.

— *Mister* Hawthorne spunea...

— Nu cunoaştem nici un *mister* Hawthorne. Vă rog să nu uitaţi asta. N-avem nici un funcţionar cu acest nume. La revedere!

Se îndrepta spre casă. Oraşul se întindea de-a lungul coastei Atlanticului, valurile se spărgeau de Avenida de Maceo şi umezeau parbrizele maşinilor. Coloanele roze, cenuşii şi galbene din ceea ce fusese odată cartierul artistocratic erau roase asemenea stîncilor; un vechi blazon şters şi fără formă se zărea deasupra intrării unui hotel prăpădit; obloanele unui club de noapte erau vopsite în culori strălucitoare şi crude, ca să fie apărate de umezeala şi aerul sărat al mării. Înspre apus zgîrie-norii de oţel ai oraşului nou se profilau pe cerul senin de februarie mai înalţi decît farul. Un oraş pe care să-l vizitezi, dar nu în care să locuieşti. Şi totuşi era oraşul

în care Wormold se îndrăgostise pentru prima oară şi se simţea ţintuit de locurile acestea ca de acelea unde s-ar fi petrecut un dezastru. Timpul dăruie cîmpurilor de bătaie o aură de poezie, şi Milly semăna, poate, cu o floare care crescuse pe un vechi meterez, de pe care atacurile fuseseră respinse, cu ani înainte, cu grele pierderi. Femei mînjite pe frunte cu cenuşă treceau pe lîngă el, ca şi cum ar fi ieşit la lumină din adîncuri. Îşi aduse aminte că e miercurea cenuşii [1].

Deşi nu avea cursuri în ziua aceea, Milly nu era acasă; era, poate, la biserică, sau poate călărea la *Country Club*. Lopez îi arăta menajerei unui preot, care nici nu voise să se uite la „Pila atomică", modul de funcţionare al unui aspirator „Turboreactor". Temerile cele mai grave ale lui Wormold cu privire la noul tip se dovediră a fi justificate. Nu reuşise să vîndă nici un aspirator de acest fel. Urcă la el şi desfăcu cablograma. Era trimisă pe adresa uneia din secţiile Consulatului englez, şi cifrele care se îngrămădeau pe peticul acela de hîrtie erau tot atît de puţin atrăgătoare ca şi numerele lozurilor rămase nevîndute în ultima zi dinaintea tragerii. Mesajul începea cu 2.674, şi după aceea venea un şir de numere cu cinci cifre: 42.811, 79.145, 72.312, 59.200, 80.947, 62.533, 10.605, şi aşa mai departe. Era pentru prima oară că primea o asemenea telegramă şi observă că fusese expediată din Londra. Nu era sigur că avea să fie în stare s-o descifreze (atît de îndepărtată i se păru lecţia de cifraj), dar observă un grup de cifre, 59.200, care nu prea era la locul lui şi-l avertiza parcă, ca şi cum Hawthorne ar fi apărut deodată în

[1] Prima miercuri din postul Paştelui, zi destinată, la catolici, penitenţei (n.r.).

capul scărilor şi l-ar fi privit mustrător. Întunecat, luă de pe raft *Povestirile după Shakespeare* ale lui Lamb — nu-i plăcuse niciodată eseul despre *Purcelul prăjit!* Primul grup de cifre, îşi aminti, indica pagina, rîndul şi cuvîntul cu care începea textul cifrat. „Dionysia, soţia cea rea a lui Cleon, citi el, îşi găsi sfîrşitul pe care-l merita." Începu de la „merita". Spre marea lui surpriză se desluşea un sens, ca şi cum un papagal moştenit cine ştie de cînd ar fi început să vorbească deodată. „Nr. 1 din 24 ianuarie de la 59.200 începe paragraful A."

Lucră vreo trei sferturi de ceas, adunînd şi scăzînd, ca să descifreze întregul mesaj. La paragraful final, însă, ceva era în neregulă, fie din cauza lui 59.200, fie din cauza lui însuşi, fie din cauza lui Charles Lamb. „De la 59.200 începe paragraful A a trecut o lună de cînd a fost aprobată înscrierea în *Country Club* şi nici o repet nici o informaţie cu privire la subagenţii propuşi nu s-a primit încă stop sper că nu repet că nu recrutezi nici un subagent înainte de a-l verifica îndeajuns stop începe paragraful B raportul economic şi politic potrivit indicaţiilor din chestionarul lăsat să fie trimis lui 59.200 stop începe paragraful C galonul blestemat trebuie predat la Kingston mesajul principal tuberculos se termină."

Ultimul paragraf dădea impresia unei incoerenţe mînioase, ceea ce-l necăji pe Wormold. Pentru prima oară îi trecu prin minte că în ochii lor — oricine vor fi fost *ei* — el apărea ca un om care le luase banii şi nu le dăduse nimic în schimb. Gîndul acesta îl tulbură. Pînă atunci i se păruse că primise darul unui excentric generos, ceea ce-i dăduse posibilitatea Milly-ei să călărească la *Country Club*, iar lui să comande din

Anglia cîteva cărţi pe care dorise să le aibă. Restul banilor fuseseră depuşi la bancă: credea că într-o bună zi va putea să-i dea înapoi, într-un fel sau altul, lui Hawthorne.

Începu să cugete: „Trebuie să fac ceva, să le dau cîteva nume, ca să aibă ce să verifice, să recrutez un agent, să-i fac fericiţi". Îşi aduse aminte cum se juca Milly de-a cumpăratul şi cum îi dădea banii ei de buzunar ca să se joace cu el de-a tot felul de cumpărături imaginare. Trebuie să te joci aşa cum vor copiii; dar, mai devreme sau mai tîrziu, Milly îi cerea întotdeauna banii înapoi.

Se întrebă cum se recrutează oare un agent? Îi era greu să-şi aducă aminte cum îl recrutase Howthorne pe el, în afară de faptul că întreaga poveste începuse la toaletă, dar fără îndoială că nu aceasta era partea cea mai importantă. Se hotărî să înceapă cu un caz îndeajuns de uşor.

— M-aţi chemat, *señor* Vormell?

Din cine ştie ce motiv pronunţarea exactă a numelui lui Wormold era peste posibilităţile lui Lopez, dar pentru că nu se hotărîse să se oprească la un alt nume care să-l satisfacă, se întîmpla foarte rar să-i spună de două ori în acelaşi fel.

— Aş vrea să stăm puţin de vorbă.

— *Si, señor*[1] Vomell.

— Ai lucrat pentru mine mulţi ani. Şi avem încredere unul în celălalt.

Lopez îi arătă cît de mare era această încredere ducîndu-şi mîna la inimă.

— N-ai vrea să cîştigi ceva mai mult?

[1] Da, domnule (în limba spaniolă în original) (n.r).

— Păi... vă cred şi eu. Voiam chiar să vă vorbesc despre asta, *señor* Ommell. În curînd o să am un copil. Ce-aţi zice de un spor de douăzeci de pesos ?

— Ceea ce-ţi spun nu are nici o legătură cu prăvălia. Comerţul nu merge de loc bine, Lopez. E vorba de o treabă cu caracter confidenţial, de servicii personale, înţelegi ?

— A, desigur, *señor*. Înţeleg, servicii personale. Puteţi avea toată încrederea în mine. Sînt discret. Şi fără îndoială că nu vòi vorbi nimic faţă de *señorita*[1].

— Am impresia că *nu prea* înţelegi ce vreau.

— Cînd un bărbat ajunge la o anumită vîrstă, spuse Lopez, nu mai vrea să umble el însuşi după femei, nu mai vrea să aibă bătaia asta de cap. El vrea să poată zice : „Astă-seară da, mîine seară nu !" Să-i dea cuiva în care are încredere instrucţiuni de felul acesta...

— Nu, nu despre asta-i vorba. Ceea ce voiam eu să-ţi spun... ăă... nu are nimic de-a face cu...

— Nu trebuie să vă jenaţi de lucrurile astea cînd vorbiţi cu mine, *señor* Vormole. Lucrez la dumneavoastră de mulţi ani.

— Greşeşti. N-am nici cea mai mică intenţie să...

— Înţeleg că pentru un englez cu situaţia dumneavoastră localurile ca *San Francisco* nu sînt ceea ce vă trebuie. Şi nici chiar *Mamba Club*.

Wormold îşi dădu seama că nimic din ceea ce avea de gînd să spună nu va reuşi să oprească pălăvrăgeala lui Lopez, acum că o pornise pe calea asta, cel mai important subiect în Havana : relaţiile sexuale, care constituiau nu numai principalul negoţ al oraşului, ci şi

[1] Domnişoara (în limba spaniolă în original) (n.r.).

întreaga *raison d'être* [1] a vieţii bărbaţilor. Vîndut sau cumpărat, amorul nu era uitat niciodată.

— Tinerii au nevoie de schimbare, continuă Lopez, dar şi oamenii mai în vîrstă. La tînăr e curiozitatea ignoranţei, la bătrîn e pofta care trebuie înviorată mereu. Nimeni nu v-ar putea servi mai bine ca mine, fiindcă vă cunosc, *señor* Venell. Nu sînteţi cuban : pentru dumneavoastră formele unei fete sînt mai puţin importante decît o anume delicateţe a purtărilor...

— M-ai înţeles cu totul greşit, spuse Wormold.

— În seara asta *señorita* se duce la un concert.

— De unde ştii ?

Lopez trecu peste această întrebare.

— Cît va lipsi *señorita*, vă aduc o fată. Dacă n-o să vă placă, o să vă aduc alta.

— N-am nevoie de aşa ceva, Lopez. Serviciile pe care ţi le cer sînt cu totul de altă natură. Aş vrea... uite... aş vrea să fii cu ochii în patru şi să-mi... să-mi spui... ce se întîmplă cu...

— Cu *señorita* ?

— Dumnezeule, nu, nu asta.

— Atunci cu cine, *señor* Vommold ?

— Cum să-ţi spun, aş vrea să ştiu ce e cu...

Dar nu-şi putea de loc închipui cam care ar fi domeniile despre care ar fi putut Lopez să-l informeze. Îşi aduse aminte de cîteva din punctele chestionarului, dar nici unul nu i se păru la locul lui aici. „Posibila infiltraţie comunistă în rîndurile armatei. Cifrele adevărate ale producţiei de cafea şi tutun din anul trecut." Fireşte, puteau fi puse la contribuţie conţinutul coşuri-

[1] Raţiune de-a fi (în limba franceză în original) (n.r.).

lor de hîrtie din birourile instituţiilor unde Lopez se ducea să repare aspiratoarele. Dar şi Hawthorne glumise, fără îndoială, cînd vorbise de cazul Dreyfus, dacă oamenii ăştia glumesc vreodată.

— Ce e cu ce, *señor* ?

— Am să-ţi spun mai tîrziu, zise Wormold. Şi acuma du-te în prăvălie.

2

Era ora cînd îşi bea paharul de *daiquiri*. Doctorul Hasselbacher stătea la bar şi, încîntat, sorbea un al doilea *scotch*.

— Tot necăjit, domnule Wormold ?

— Da, necăjit.

— Tot cu povestea aceea, cu aspiratorul atomic ?

— Nu, nu-i vorba de aspirator. Dădu pe gît *daiquiri*-ul şi ceru un altul.

— Astăzi bei cam repede.

— Spune-mi, Hasselbacher, n-ai avut niciodată nevoie de bani ? Şi chiar dacă ai avut, nu ai copii.

— N-o să mai treacă multă vreme şi nici dumneata n-o să mai ai copii.

— Sper să nu mi se întîmple aşa ceva. Mîngîierea aceasta era tot atît de rece ca şi *daiquiri*-ul. Cînd se va întîmpla acest lucru, Hasselbacher, aş vrea să fim amîndoi departe de aici. N-aş dori ca Milly să fie trezită din somn de nici un căpitan Segura.

— Te cred şi eu.

— Ieri mi s-au oferit bani.

— Da ?

— Ca să furnizez diferite informaţii.

— Ce fel de informaţii ?

— Informaţii cu caracter secret.

Doctorul Hasselbacher oftă.

— Eşti un om norocos, domnule Wormold. Tipul acesta de informaţii e uşor de furnizat.

— Uşor ?

— Dacă sînt chiar atît de secrete, le ştii numai dumneata. E nevoie de puţină imaginaţie, domnule Wormold, şi asta-i tot.

— Vor să recrutez agenţi. Cum se recrutează un agent, Hasselbacher ?

— Şi pe ăştia îi poţi inventa, domnule Wormold.

— Vorbeşti ca şi cum ai avea experienţă.

— Experienţa mea e medicina. N-ai citit niciodată anunţurile prin care se face reclama medicamentelor secrete ? Un tonic pentru păr după reţeta unui muribund şef de trib al pieilor roşii. La asemenea medicamente nu eşti obligat să dai şi formula compoziţiei. Şi întotdeauna oamenii cred cînd e vorba de ceva secret... cine ştie, o fi o rămăşiţă a timpurilor magice. L-ai citit pe sir James Frazer [1] ?

— Ştii ce-i aia un cod cifrat ?

— Te rog, domnule Wormold, nu-mi vorbi de lucrurile astea. Eu nu mă ocup cu secrete, eu n-am copii. Şi, te rog, să nu mă faci agentul dumitale.

— Nu, nici n-aş putea face aşa ceva. Oamenilor acestora nu le place prietenia noastră. Mi-au spus să te ocolesc. Te filează. Cum crezi că se face treaba asta ?

[1] Cunoscut etnograf scoţian (1854—1941), autor, printre altele, al unei lucrări celebre, în mai multe volume, despre miturile antichităţii : *Ramura de aur* (n.r.).

— Nu ştiu. Fii atent, domnule Wormold. Ia-le banii, dar nu le da nimic în schimb. Devii vulnerabil în faţa unor oameni ca Segura. Minte şi păstrează-ţi libertatea. Nu merită să le spui adevărul.

— Cui nu merită să le spui adevărul ?

— Regatelor, republicilor, guvernelor. Dădu pe gît paharul cu *scotch*. Plec, să-mi văd de culturi.

— S-a petrecut ceva deosebit cu ele ?

— Slavă domnului, încă nu. Atîta vreme cît nu se întîmplă nimic, totul e posibil, nu-i aşa ? Păcat că orice loterie are şi o zi de tragere. Pierd în fiecare săptămînă o sută patruzeci de mii de dolari, şi rămîn astfel un om sărac.

— Nu uiţi de ziua Milly-ei ?

— Cine ştie dacă informaţiile despre mine nu vor fi atît de proaste, încît n-ai să mai vrei să vin. Dar, ţine minte, atîta vreme cît minţi, nu faci rău nimănui.

— Dar le iau banii.

— N-au bani decît dacă-i iau de la oameni ca dumneata sau ca mine.

Împinse uşa şi dispăru. Pe doctorul Hasselbacher nu-l prea interesa ce e moral sau nu ; lucrurile acestea nu intrau în preocupările unui doctor.

3

Wormold găsi în camera Milly-ei o listă a membrilor *Country Club*-ului. Ştia unde s-o caute : între ultimul volum al *Almanahului amazoanei* şi romanul *Iapa cea albă* de miss Pony Traggers. Se gîndise la *Country Club* ca la un loc în care şi-ar putea găsi agenţii cei mai

potriviţi, şi iată-i acum înşiraţi pe două coloane, peste douăzeci de pagini pline de numele lor. Se opri la un nume anglo-saxon : Vincent C. Parkman ; poate că era tatăl lui Earl. Lui Wormold i se păru cum nu se poate mai drept ca Parkmanii să rămînă în familie.

Alese încă alte două nume : un inginer, pe nume Cifuentes, şi un profesor, Luis Sanchez. Profesorul, oricine ar fi fost, părea a fi un agent potrivit pentru informaţiile cu caracter economic, iar inginerul, pentru informaţiile cu caracter tehnic, în timp ce *mister* Parkman le-ar fi furnizat pe cele politice. Deschise *Povestirile după Shakespeare* (îşi alesese ca pasaj-cheie : „Fie ca cele ce urmează să întîlnească în cale norocul") şi începu să cifreze : „Numărul 1 din 25 ianuarie paragraful A începe am recrutat pe funcţionarul meu şi i-am dat ca simbol cifra 59.200/5/1 stop plata propusă este de cincisprezece pesos lunar stop paragraful B începe rog verificaţi următorii..."

Tot sistemul acesta de comunicare i se părea lui Wormold o adevărată risipă de timp şi de bani, dar Hawthorne îi spusese că făcea parte din regulile meseriei, tot aşa cum Milly insista ca toate cumpărăturile ei imaginare să fie învelite în hîrtie, chiar dacă era vorba de-o mărgică de sticlă. „Paragraful C începe raportul economic va urma în scurtă vreme prin curier."

Nu mai avea altceva de făcut decît să aştepte răspunsul şi să pregătească raportul economic. Asta îl cam tulbura. Îl trimisese pe Lopez să cumpere toate ziarele oficiale care se ocupau de activitatea industriilor de zahăr şi tutun — era prima misiune a lui Lopez — şi în fiecare zi îşi pierdea ore întregi cu cititul ziarelor locale, însemnînd orice pasaj care ar fi putut fi folosit în

chip corespunzător de către profesor sau de către inginer. Era puţin probabil că la Kingston sau la Londra să se apuce cineva să studieze ziarele din Havana. Găsi în paginile ziarelor acestora prost tipărite o lume nouă ; în trecut se bazase poate prea mult pe *New York Times* sau *Herald Tribune* în făurirea imaginii sale despre lume. În apropierea lui *Wonder Bar,* o fată fusese înjunghiată mortal : „O victimă a dragostei". Havana era plină de martiri, de un fel sau de altul. Un om îşi pierduse într-o noapte, la *Tropicana*, întreaga lui avere. Se urcase pe scenă, îl îmbrăţişase pe cîntăreţul de culoare, şi apoi pornise cu maşina în ocean şi se înecase. Un altul se strangulase cu bretelele. Se întîmplau, de asemenea, tot felul de miracole : o fecioară plînsese cu lacrimi de sare şi o lumînare aprinsă în cinstea sfintei fecioare din Guadelupa arsese într-una, în chip inexplicabil, timp de-o săptămînă, dintr-o vineri pînă în cealaltă vineri. Din acest tablou al violenţei, pasiunii şi dragostei numai victimele căpitanului Segura lipseau, ele sufereau şi mureau fără a se bucura de publicitate.

Raportul economic se dovedi a fi o treabă plicticoasă, deoarece Wormold nu învăţase să bată la maşină decît cu două degete şi nici nu ştia cum să umble cu tabelele. Trebuia să schimbe ici şi colo cifrele din statisticile oficiale, în eventualitatea că i-ar fi trecut prin minte cuiva din centrală să compare cele două rapoarte, şi i se întîmplă să mai uite că schimbase cifrele. Nu excelase niciodată la adunări şi scăderi. La un număr cu zecimale uitase să pună virgula, şi-apoi fusese nevoit să-l caute prin douăsprezece coloane de cifre. Parcă ar fi condus o maşină-miniatură la automatul cu jocuri de noroc.

După o săptămînă începu să se necăjească din pricină că nu primea nici un răspuns. Devenise oare Hawthorne suspicios? Fu însă încurajat oarecum de faptul că-l chemară cei de la consulat şi că funcţionarul cu figura acră îi înmînă un plic sigilat, adresat — nu-şi închipuia de loc pentru ce motiv — domnului „Luke Penny". Înăuntru era un alt plic, pe numele lui „Henry Leadbetter. Serviciul de cercetări publice"; un al treilea plic purta numărul 59.200/5 şi conţinea salariul pe trei luni şi indemnizaţia pentru cheltuieli în bancnote cubane. Luă banii şi se duse la banca din Obispo.

— Îi trecem în contul prăvăliei, *mister* Wormold?

— Nu. În contul meu personal.

Încercă totuşi un sentiment de vinovăţie în timp ce casierul număra banii: se simţea ca şi cum ar fi deturnat fondurile societăţii.

CAPITOLUL II

1

Trecură zece zile şi nu primi nici un răspuns. Din pricina asta nu putea trimite nici raportul economic, deoarece nu ştia dacă fictivul agent care i-l furnizase fusese verificat şi aprobat. Sosi apoi şi vremea călătoriei anuale la reprezentanţii lui din Matanzas, Cienfuegos, Santa Clara şi Santiago. Obişnuia să facă această călătorie cu bătrînul lui „Hillman". Înainte de-a pleca, îi telegrafie lui Hawthorne : „Sub pretextul vizitării reprezentanţilor mei, propun cercetarea posibilităţilor de recrutare în portul Matanzas, în centrul industrial Santa Clara, la şantierele navale din Cienfuegos şi în centrul dizident Santiago ; cheltuielile calculate la cincizeci de dolari pe zi". O sărută pe Milly, o puse să-i promită că în absenţa lui nu va mai merge cu maşina căpitanului Segura şi se grăbi să bea pe fugă, cu doctorul Hasselbacher, un pahar de rămas bun la *Wonder Bar*.

2

O dată pe an şi întotdeauna în timpul călătoriei sale de afaceri, Wormold îi scria surorii lui mai mici, care locuia în Northampton. (Probabil că în felul acesta îşi

alunga pentru un moment sentimentul de singurătate pe care-l încerca departe de Milly.) Şi, invariabil, adăuga pentru nepotul său cele mai noi timbre cubane. Băiatul începuse să colecţioneze timbre de la vîrsta de şase ani, dar trecerea rapidă a timpului îl făcuse pe Wormold să uite că nepotul lui împlinise de mult şaptesprezece ani şi că renunţase, probabil, la vechea lui pasiune. În orice caz, trebuia să fie cu mult mai mare decît o presupunea tonul rîndurilor cu care îşi însoţea Wormold timbrele ; era nepotrivit chiar şi pentru Milly, iar nepotul trebuia să fie mai în vîrstă decît fiica sa cu cîţiva ani.

„Dragă Mark, scria Wormold, îţi trimit nişte timbre pentru colecţia ta. Cred că ai acuma o colecţie foarte bogată. Nu ştiu dacă timbrele pe care ţi le trimit sînt îndeajuns de interesante. Aş fi vrut să-ţi aleg timbre cu imagini de păsări, animale sau fluturi, cum erau acelea frumoase din Guatemala, pe care mi le-ai arătat, dar aici nu există aşa ceva. Unchiul tău care te iubeşte. P. S. Stau şi mă uit spre mare şi e foarte cald."

Surorii îi scria mai pe larg: „Stau într-un hotel din golful portului Cienfuegos, şi temperatura e de peste 42 de grade, deşi soarele a apus de un ceas. La cinema joacă un film cu Marilyn Monroe, şi în port e ancorat un vas numit *Juan Belmonte.* (Îţi aminteşti de iarna aceea cînd am fost la Madrid şi ne-am dus să vedem luptele cu taurii ?) Şeful — cred că trebuie să fie vreun şef — stă la o masă alăturată şi bea *brandy.* N-are altceva de făcut decît să se ducă la cinema. Portul acesta trebuie să fie unul din cele mai liniştite din lume. O stradă cu case roze şi galbene, cîteva *cantinas,* coşul uriaş al rafinăriei de zahăr, şi la capătul aleii năpădite

de ierburi şi buruieni, *Juan Belmonte.* Nu sînt sigur, dar parcă aş vrea să călătoresc pe un vas ca acesta. Aspiratoarele nu se prea vînd; din cauza situaţiei tulburi curentul electric se întrerupe mereu. Noaptea trecută, la Matanzas, s-a întrerupt de trei ori — prima dată cînd eram în baie. Îţi scriu tot felul de prostii. Să nu crezi că sînt nefericit. Sînt foarte multe de spus despre locurile în care ne aflăm. Uneori mă gîndesc cu teamă c-o să mă întorc acasă şi-o să mă duc la *Boats,* la *Woolworth* şi prin cafenele, dar nu cred că m-aş simţi la locul meu nici măcar la *White Horse.* Şeful e cu o fată, cred că are o fată şi la Matanzas; îi toarnă *brandy* pe gît aşa cum îi dai medicamente unei pisici. Cerul e minunat aici înainte de apusul soarelui — o ploaie de picături de aur — iar păsările care zboară deasupra mării sînt ca nişte pete întunecate pe-o întindere de cositor. Statuia mare şi albă de pe bulevard, care în lumina zilei seamănă cu regina Victoria, e acum tot atît de neclară ca şi-un mănunchi de ectoplasmă. Văcsuitorii de ghete şi-au strîns cutiile şi le-au pus sub scaunele de pe lîngă un şir de coloane roz; cînd îţi lustruieşti pantofii, stai deasupra trotuarului ca şi cum te-ai afla pe treptele unei biblioteci şi-ţi odihneşti picioarele pe spinările a doi mici cai de mare din bronz, care au fost aduşi aici probabil de fenicieni. De ce mă simt atît de melancolic? Cred că din pricina că am ceva bani puşi deoparte şi foarte curînd va trebui să mă hotărăsc să plec de-aici pentru totdeauna. Mă întreb dacă Milly va reuşi să se acomodeze cu învăţătura în vreunul din colegiile acelea pentru secretare de pe vreo stradă cenuşie din nordul Londrei?

Ce face mătuşa Alice şi faimoasa ceară din urechile

ei? Dar unchiul Edward? Sau a murit cumva? Am ajuns la vîrsta cînd rudele mor fără să mai bagi de seamă."

Plăti şi întrebă cum îl cheamă pe inginerul-şef, îi trecuse deodată prin minte că trebuie să aibă cîteva nume noi cînd se va întoarce acasă, ca să-şi poată justifica cheltuielile.

3

La Santa Clara, bătrînul lui „Hillman" se opri din mers ca un catîr obosit. Se stricase ceva la motor; numai Milly ar fi ştiut despre ce-i vorba. Mecanicul de la garaj îi spuse că reparaţia va ţine cîteva zile, şi Wormold se hotărî să se ducă la Santiago cu autobusul. Şi probabil că, oricum, aceasta era calea cea mai sigură şi mai rapidă, deoarece în provincia Oriente, unde obişnuiţii rebeli stăpîneau munţii, iar trupele guvernamentale drumurile şi oraşele, ambuscadele erau frecvente şi autobusele aveau mai puţine şanse să întîrzie decît maşinile particulare.

Sosi la Santiago pe seară, în timpul primejdioaselor şi pustiilor ore ale „stingerii focului". Toate prăvăliile din piaţa din faţa Catedralei erau închise. O pereche se grăbea spre intrarea hotelului, noaptea era fierbinte şi umedă, şi o ceaţă verzuie plutea, întunecată şi apăsătoare, în lumina palidă a becurilor care pîlpîiau. Cînd se înscrise în registrul hotelului, funcţionarii îl priviră cu suspiciune, ca şi cum ar fi presupus că-i spion sau ceva de felul acesta. Avea sentimentul că e un impostor, deoarece în hotel se aflau desigur adevăraţi spioni, adevăraţi informatori ai poliţiei şi adevăraţi agenţi ai

rebelilor. Un om beat vorbea într-una în barul acela plicticos, în stilul Gertrudei Stein[1]: „Cuba e Cuba, e Cuba".

Lui Wormold i se servi la masă o omletă uscată, arsă şi scorojită ca un vechi manuscris şi un vin acru. În timpul mesei, scrise cîteva rînduri pe o ilustrată, destinată doctorului Hasselbacher. Ori de cîte ori pleca din Havana, îi trimitea Milly-ei şi doctorului Hasselbacher, şi cîteodată chiar şi lui Lopez, fotografii proaste ale unor hoteluri proaste şi însemna cu o cruce una din ferestrele clădirii, aşa cum se înseamnă în romanele poliţiste locul în care a fost săvîrşită crima. „Maşina în pană. Totul e în regulă. Sper să mă întorc joi." O ilustrată e întotdeauna un simptom al singurătăţii.

Pe la nouă, Wormold se apucă să-şi caute reprezentantul. Uitase cît de pustii erau străzile la Santiago după căderea serii. În dosul grilajelor de fier obloanele erau trase, şi, ca într-un oraş ocupat, casele întorceau spatele trecătorilor. În faţa unui cinematograf se zărea o dîră de lumină, nimeni nu intra însă înăuntru; după lege trebuia să rămînă deschis, dar în afară de soldaţi sau poliţişti nu prea avea cine să se ducă seara la cinema. La capătul străzii, Wormold văzu trecînd o patrulă.

Wormold vorbi cu reprezentantul său într-o cameră mică, în care era o căldură înnăbuşitoare. Uşa deschisă dădea într-un *patio*[2] cu un palmier şi o cişmea cu capul de fier forjat, dar afară era tot atît de cald ca şi înăuntru. Şedeau unul în faţa celuilalt, legănîndu-se în balansoarele care-i apropiau şi-i depărtau, iscînd un uşor curent de aer.

---

[1] Scriitoare decadentă americană (1872—1946) (n.r.).
[2] Curte interioară (n.r.).

Comerţul mergea prost — uţa-uţa — nimeni nu cumpăra aparate electrice la Santiago — uţa-uţa — şi la ce bun — uţa-uţa... Şi, ca pentru a întări argumentul invocat, lumina se stinse, iar ei continuară să se legene în întuneric. Dar, pierzînd ritmul, se ciocniră uşor cap în cap.

— Îmi pare rău.

—Nu-i nimic.

Uţa-uţa-uţa...

În *patio* scîrţîi un scaun.

— Soţia dumitale ? întrebă Wormold.

— Nu. Afară nu-i nimeni. Sîntem singuri.

Wormold se legăna mai departe, înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, ascultînd zgomotul uşor al mişcărilor din *patio.*

Fireşte. Aşa era la Santiago. În orice casă puteai da peste un om care se ascunde. Cel mai bun lucru era să nu auzi nimic, iar ca să nu vezi nimic nu era nici o problemă chiar cînd se reaprindea lumina, deoarece lucirea galbenă şi sărăcăcioasă abia scăpăra pe filamentul becului.

În drum spre hotel fu oprit de doi poliţişti. Voiau să ştie ce făcea la ora aceea tîrzie pe stradă.

— E abia zece, protestă el.

— Ce cauţi pe stradă la ora zece ?

— E interzis oare să mergi pe stradă la ora asta ?

Deodată, fără nici un fel de avertisment, unul din poliţişti îl luă la palme. Nu se-nfurie, era prea uluit. Făcea parte dintre oamenii care respectă legea ; poliţia era unul din protectorii lui fireşti. Duse mîna la obraz şi spuse :

— Ce dracu, crezi că... ?

Celălalt poliţist îi dădu un ghiont în spate şi, poticnindu-se, Wormold căzu pe trotuar. Pălăria i se rostogoli, alunecînd în noroiul din rigola străzii. Zise :

— Dă-mi pălăria, dar se simţi împins iar.

Începu să spună ceva despre consulul englez, şi ei îl ghiontiră, ameţit, spre mijlocul drumului. De data asta nimeri într-o cameră, în care dădu de-un bărbat care dormea la birou, cu capul pe braţe. Omul se trezi şi începu să ţipe la Wormold ; cel mai blînd cuvînt pe care-l folosi fu „porcule".

Wormold spuse :

— Sînt cetăţean englez, mă numesc Wormold, adresa mea este : Havana, Lamparilla Street, nr. 37. Am patruzeci şi cinci de ani, sînt divorţat şi vreau să vorbesc la telefon cu consulatul.

Bărbatul care-i spusese „porcule" şi care avea pe umăr insigna de sergent îi ceru paşaportul.

— Nu-l am la mine. E în servietă, la hotel.

Unul din cei care-l prinseră spuse cu satisfacţie :

— L-am găsit pe stradă fără acte.

— Percheziţionaţi-l ! ordonă sergentul.

Îi luară portofelul, ilustrata adresată doctorului Hasselbacher, pe care uitase s-o pună la poştă, şi o sticlă-eşantion de *whisky Old Granddad,* cumpărată în barul hotelului. Sergentul se apucă să studieze ilustrata şi sticluţa.

Îl întrebă :

— Ce-i cu sticla asta ? Ce-i înăuntru ?

— Ce presupui dumneata că e ?

— Rebelii fac grenade din sticle.

— Dar nu din sticluţe de astea.

Sergentul scoase dopul, mirosi şi-şi turnă puţin *whisky* în palmă.

— Se pare că-i *whisky,* spuse el şi reveni la ilustrată. De ce-ai făcut semnul ăsta pe fotografie ?

— E fereastra camerei mele.

— Ce ai nevoie să indici fereastra camerei dumitale ?

— Şi de ce n-aş avea nevoie ? Aşa... cum să-ţi spun... aşa se obişnuieşte cînd călătoreşti.

— Aşteptai să vină cineva pe fereastra asta ?

— O, nu.

— Cine e doctorul Hasselbacher ?

— O veche cunoştinţă.

— Vine la Santiago ?

— Nu.

— Atunci de ce vrei să-i arăţi unde e camera dumitale ?

Wormold începu să-şi dea seama de lucrul acela pe care răufăcătorii îl cunosc atît de bine — de imposibilitatea de a explica ceva unui om care are puterea în mînă.

Răspunse cu un aer oarecum complice :

— Doctorul Hasselbacher e o femeie.

— O femeie doctor ! exclamă dezaprobator sergentul.

— Doctor în filozofie. O femeie foarte frumoasă ; şi desenă cu mîinile două linii ondulate în aer.

— Şi vine la dumneata în Santiago ?

— Nu, nu vine. Dar ştii şi dumneata cum sînt femeile. Vor să ştie unde doarme omul pe care-l iubesc.

— Eşti iubitul ei ? Atmosfera se schimba în bine. Asta însă tot nu explică de ce rătăceşti noaptea pe străzi.

— Nu există nici o ordonanţă care...

— Nu-i nici o ordonanţă, dar oamenii cumsecade stau acasă. Numai răufăcătorii ies la ore din astea.

— Nu puteam dormi, gîndindu-mă la Emma.

— Cine-i Emma ?

— Doctorul Hasselbacher.

Sergentul vorbi rar :

— E ceva în neregulă în tot ceea ce-mi spui. Miros eu c-aşa trebuie să fie. Nu-mi spui adevărul. Dacă o iubeşti pe Emma, atunci ce cauţi la Santiago ?

— Bărbatul ei a început să bănuiască ceva.

— E căsătorită ? *No es muy agradable* [1]. Eşti catolic ?

— Nu.

Sergentul luă iar ilustrata şi o studie cu atenţie.

— Un semn ca să-i arăţi camera în care dormi, asta nu-i frumos, ba chiar de loc. Şi cum o să-i explice bărbatului ce-i cu semnul ăsta ?

Wormold se gîndea cu rapiditate :

— Bărbatul ei e orb.

— Nici asta nu-i frumos, ba chiar de loc.

— Să-i ating una ? întrebă unul din poliţişti.

— Nu-i nici o grabă. Mai întîi să-l interoghez. De cînd o cunoşti pe femeia asta, pe Emma Hasselbacher ?

— De-o săptămînă.

— De-o săptămînă ? Tot ce-mi spui nu-i de loc frumos. Eşti şi protestant şi eşti şi un bărbat adulter. Cum ai cunoscut-o pe femeia asta ?

— Mi-a prezentat-o căpitanul Segura.

---

[1] Asta nu-i un lucru prea plăcut (în limba spaniolă în original) (n.r.).

Sergentul rămase cu mîna care ţinea ilustrata în aer. Wormold îl auzi pe unul din poliţiştii din spatele lui înghiţind în sec. Nimeni nu spuse nimic timp de cîteva clipe.

— Căpitanul Segura ?

— Da.

— Îl cunoaşteţi pe căpitanul Segura ?

— E prieten cu fiica mea !

— Aveţi deci şi-o fiică. Sînteţi căsătorit.

Fu gata să spună iar : „Asta nu-i fr...“, cînd unul din poliţişti îl întrerupse :

— Îl cunoaşte pe căpitanul Segura.

— Cum pot şti că-mi spuneţi adevărul ?

— Dă-i telefon şi-o să vezi.

— Pînă obţinem legătura telefonică cu Havana, mai trec cîteva ore.

— Oricum nu pot pleca din Santiago în noaptea asta. Vă aştept la hotel.

— Sau într-o celulă, aici, la secţie.

— Nu cred c-o să fie prea încîntat căpitanul Segura cînd o să afle asta.

Sergentul examină problema timp îndelungat, tot scotocindu-i prin portofel. În cele din urmă spuse unuia dintre poliţişti să meargă cu Wormold la hotel ca să-i verifice paşaportul (se gîndea că în felul ăsta scapă cu obrazul curat). Poliţistul îl însoţi pe Wormold, tăcînd încurcat, şi abia cînd se culcă, Wormold îşi aduse aminte că uitase ilustrata adresată doctorului Hasselbacher pe biroul sergentului.

Nu era nimic, mîine dimineaţă avea să-i trimită alta. Cît de multe trebuie să ţi se întîmple ca să-ţi poţi da seama în ce măsură un lucru neînsemnat — chiar şi o

carte poştală ilustrată — poate constitui o parte a complicatului hăţiş al vieţii şi cît de pripit hotărăşti că un lucru nu are nici o importanţă.

Trei zile mai tîrziu, Wormold luă autobusul pentru Santa Clara : maşina era gata reparată, drumul spre Havana nu mai era o problemă.

CAPITOLUL III

Sosi la Havana după-amiază, tîrziu. Îl aşteptau o mulţime de telegrame. Şi un bilet de la Milly. „Ce-ai mai făcut ? Ştii tu bine cine (el însă nu ştia) e foarte insistent, dar nu în chip neplăcut. Dr. Hasselbacher vrea să-ţi vorbească urgent. Cu drag. P. S. Călăresc la *Country Club*. Seraphina a fost fotografiată de un reporter. Asta o fi gloria ? Du-te, spune soldaţilor să tragă."

Doctorul Hasselbacher putea să mai aştepte. Două dintre telegrame purtau menţiunea „urgent."

„Nr. 2 din martie 5 începe paragraful A Hasselbacher e un element dubios stop maximă precauţie în relaţiile cu el stop menţinute la minimul necesar mesajul se termină."

Vincent C. Parkman era respins ca agent. „Nu vei repet nu vei relua legătura cu el stop este probabil folosit de către serviciul de informaţii american."

Cealaltă telegramă — nr. 1 din martie 4 — spunea net : „Pe viitor rog aşa cum s-a stabilit un singur subiect într-o singură telegramă".

Telegrama nr. 1 din martie 5 era mai încurajatoare : „Profesor Sanchez şi inginerul Cifuentes sînt în regulă

stop îi poţi recruta stop oameni cu situaţia lor nu vor cere probabil decît rambursarea cheltuielilor neobişnuite".

Ultima telegramă îl cam dezumflă: „De la A.O. cu privire la recrutarea lui 59.200/5/1 — ăsta era Lopez — se aprobă dar rog a lua notă că retribuţia propusă e sub tariful european recunoscut şi trebuie sporită la 25 pesos repet 25 pesos pe lună mesajul se termină".

Lopez striga de pe scări:

— Doctorul Hasselbacher la telefon...

— Spune-i că sînt ocupat. O să-l chem mai tîrziu.

— Spune să veniţi numaidecît. Vorbeşte puţin cam ciudat.

Wormold se duse la telefon. Înainte de a scoate vreun cuvînt, auzi un glas de om bătrîn şi agitat. Pînă atunci nu-i trecuse prin minte că Hasselbacher e bătrîn.

— Cu domnul Wormold, vă rog...

— Eu sînt. Ce s-a întîmplat?

— Te rog să vii pînă la mine. S-a întîmplat ceva.

— Unde eşti?

— Acasă, la mine.

— E ceva grav, Hasselbacher?

— Nu-ţi pot spune la telefon.

— Eşti bolnav... rănit?

— Măcar de-ar fi vorba de aşa ceva, spuse Hasselbacher. Te rog, vino.

De cînd se cunoşteau, Wormold nu fusese niciodată acasă la Hasselbacher. Se întîlneau la *Wonder Bar* şi în zilele de naştere ale Milly-ei la restaurant. O dată, cînd Wormold zăcuse cu temperatură mare, doctorul Hasselbacher îl vizitase acasă, în Lamparilla. Se mai întîmplase ca o dată, stînd pe-o bancă de pe bulevard,

Wormold să plîngă față de Hasselbacher și să-i spună că mama Milly-ei l-a părăsit, plecînd cu avionul de dimineață la Miami. Prietenia lor se baza însă, în chip sigur, pe distanță. Numai prieteniile cele mai apropiate sînt cele mai supuse destrămării. Fu nevoit să-l întrebe pe doctor unde stă.

— Nu știi ? întrebă uluit Hasselbacher.

— Nu.

— Vino, te rog, repede. Nu vreau să rămîn singur.

Era imposibil să meargă repede la ora aceea de seară. Obispo era un fluviu solid de mașini, și abia după o jumătate de oră ajunse Wormold la locuința doctorului — un bloc anonim, de piatră cenușie, cu douăsprezece etaje. Cu douăzeci de ani în urmă fusese modern, dar noua arhitectură a cartierelor din vest îl întuneca acum și-l lăsa în urmă. Era contemporan cu epoca scaunelor din tuburi de metal, și de un asemenea scaun dădu cu ochii Wormold cînd intră la doctor. De scaunul ăsta și de-o veche litografie în culori a unui castel oarecare de pe Rin.

Ca și glasul său, doctorul Hasselbacher îmbătrînise deodată. Nu era o chestiune de culoare. Pielea aceea sangvină și tăiată de cicatrici nu putea să se mai schimbe, și nimic nu-i putea încărunți părul mai mult decît o făcuseră anii. I se schimbase însă expresia fe-ței ; un întreg mod de-a privi viața fusese greu zguduit : doctorul Hasselbacher nu mai era un optimist. Spuse umil :

— E foarte drăguț din partea dumitale, domnule Wormold, c-ai venit.

Wormold îşi aminti ziua în care omul acesta bătrîn îl dusese de pe bulevard la *Wonder Bar* şi-l silise să bea pînă nu mai putuse, vorbindu-i tot timpul şi cauterizîndu-i durerea cu alcool, cu veselie şi cu o irezistibilă speranţă. Îl întrebă :

— Ce s-a întîmplat, Hasselbacher ?

— Vino să-ţi arăt.

În salon domnea o cumplită harababură. Era ca şi cum pe-acolo, printre scaunele acelea tubulare, s-ar fi jucat un copil pus pe rele, deschizînd ici un sertar, răsturnînd dincolo un scaun, spărgînd sau cruţînd un lucru sau altul împins de cine ştie ce porniri necugetate. Fotografia unui grup de tineri cu cănile de bere în mînă fusese scoasă din ramă şi aruncată pe jos, reproducerea în culori a „Cavalerului care rîde" mai atîrna încă pe perete, deasupra sofalei cu trei perne, dintre care una fusese sfîşiată. Lucrurile dintr-un vechi scrin — scrisori şi facturi — erau împrăştiate pe podea, şi o buclă de păr de culoarea spicului de grîu, legată cu o panglică neagră, era aruncată printre lucrurile acelea ca un peşte scos din apă.

— Şi de ce toate astea ? întrebă Wormold.

— Asta nu are prea mare importanţă, răspunse Hasselbacher, vino să vezi ce-i dincolo.

O cameră strîmtă, care fusese transformată în laborator, fusese retransformată acuma în haos. O lampă cu gaz mai ardea încă în mijlocul tuturor resturilor acelora. Doctorul Hasselbacher o stinse. Luă o eprubetă ; conţinutul ei fusese aruncat în chiuvetă.

— N-ai cum să înţelegi, spuse doctorul. Încercam să fac culturi de... dar n-are nici o importanţă. Ştiam că n-o să iasă nimic. Era numai un vis.

Se aşeză greoi pe un scaun tubular ajustabil, care se micşoră deodată sub greutatea lui şi-l zvîrli pe podea. Acolo unde se petrece o dramă ai să găseşti întotdeauna şi o coajă de banană. Hasselbacher se ridică şi-şi şterse pantalonii de praf.

— Cînd s-a întîmplat ?

— Mi-a telefonat cineva să vin la un bolnav. Am simţit că e ceva în neregulă, dar trebuia să mă duc. Nu puteam risca să nu mă duc. Cînd m-am întors, am găsit aici *asta.*

— Cine a făcut-o ?

— Nu ştiu. Acum o săptămînă a fost la mine un oarecare. Un străin. Voia să-l ajut într-o chestiune, nu de medicină. I-am spus că nu-l pot ajuta. M-a întrebat dacă simpatizez cu Estul sau cu Vestul. Am încercat să glumesc. I-am spus că simpatiile mele sînt la mijloc. Doctorul Hasselbacher reluă pe un ton de acuzare : Acum vreo cîteva săptămîni mi-ai pus şi dumneata aceeaşi întrebare.

— Dar eu glumeam, Hasselbacher.

— Ştiu. Iartă-mă. Cel mai îngrozitor lucru e că reuşesc să creeze atmosfera asta de suspiciune. Se uită spre chiuvetă. Un vis copilăresc. Ştiam asta, desigur. Fleming a descoperit penicilina dintr-o greşeală inspirată. O greşeală de acest fel trebuie totuşi să fie inspirată. Un doctor bătrîn şi de mîna a doua n-ar fi făcut niciodată o asemenea greşeală, dar nu era treaba lor — nu-i aşa ? — că voiam să visez.

— Nu înţeleg. Ce se ascunde în spatele acestei poveşti ? Vreo problemă politică ? De ce naţionalitate era omul acela ?

— Vorbea engleza aşa cum vorbesc şi eu, cu accent. Astăzi oamenii vorbesc pretutindeni cu diferite accente.

— Ai chemat poliţia ?

— După cît ştiu, spuse Hasselbacher, omul acela *era însăşi* poliţia.

— Ţi-au luat ceva ?

— Da. Nişte hîrtii.

— Importante ?

— N-ar fi trebuit să le ţin la mine. E vorba de nişte acte vechi de peste treizeci de ani. Cînd eşti tînăr, te bagi în tot felul de chestii. Viaţa nici unui om, domnule Wormold, nu e lipsită de pete. Credeam însă că trecutul e trecut. Eram prea optimist. Dumneata, ca şi mine, nu putem face ce fac oamenii de pe aici, noi n-avem un confesional în care să ne îngropăm trecutul care ne apasă.

— Şi n-ai nici o bănuială ? Ce se va mai întîmpla acum ?

— O să mă treacă, poate, pe o listă de suspecţi. Trebuie să-şi dea o oarecare importanţă. Poate că pe lista aceea o să fiu trecut drept savant atomist.

— Şi nu poţi reîncepe experienţele ?

— Ba da. Cel puţin aşa cred. Dar, vezi dumneata, n-am crezut niciodată în ele, şi acum s-au dus pe canal. Deschise robinetul şi lăsă apa să curgă, ca să cureţe chiuveta. O să-mi aduc aminte mereu de toată... porcăria asta. Ce-a fost era un vis, realitatea însă e asta. Gura de scurgere se înfundase cu ceva ce semăna cu nişte resturi de ciuperci. Zgîndări cu degetul şi apa se scurse. Îţi mulţumesc c-ai venit, domnule Wormold. Te-ai purtat ca un adevărat prieten.

— Nu ştiu cum să te-ajut.

— M-ai ascultat. Şi acum mă simt mai bine. Mi-e teamă din cauza hîrtiilor acelora. Poate că au dispărut din întîmplare. Poate că le-am rătăcit eu pe undeva.

— Nu vrei să te-ajut să le cauţi ?

— Nu. N-aş vrea să vezi ceva de care mi-e ruşine.

Băură un pahar în mijlocul harababurii din salon, şi după aceea Wormold plecă. Dr. Hasselbacher, în genunchi, în faţa „Cavalerului care rîde", mătura sub sofa. În maşina lui, Wormold se simţi vinovat că se învîrtise în jurul lui ca un şoarece într-o capcană, sîcîindu-l cu tot felul de întrebări. Cine ştie, poate că aveau să se obişnuiască unul cu celălalt, şi sentimentul acesta de vinovăţie n-avea să-l mai supere. Oameni de felul lui făcuseră isprava aceea, oameni care se lasă recrutaţi în toalete, care deschid uşi de hotel cu cheile altora şi care primesc instrucţiuni scrise cu cerneală simpatică şi prin intermediul *Povestirilor după Shakespeare* ale lui Lamb. Gluma trebuie privită întotdeauna şi dintr-un alt unghi de vedere, acela al victimei.

Clopotele băteau la Santo Christo şi porumbeii se înălţau de pe acoperişul bisericii în înserarea aurie, zburînd pînă departe, deasupra agenţiilor de loterie din O'Reilly Street şi a băncilor de pe Obispo. Băieţi şi fete, la fel de puţin deosebiţi unii de ceilalţi ca şi păsările, ieşeau de la şcoala „Sfinţilor Inocenţi" în uniformele lor albe şi negre, cu ghiozdanele negre pe umeri. Vîrsta lor îi despărţea de lumea matură a agentului 59.200, iar credulitatea lor era cu totul de altă natură. Se gîndi cu duioşie că Milly va fi curînd acasă. Era bucuros că ea mai putea crede în poveşti cu zîne : fecioara care născuse, icoane care plîngeau sau vorbeau, cuvinte de iubire spuse în întuneric. Hawthorne şi oamenii de

teapa lui erau la fel de creduli, dar ceea ce înghiţeau ei erau nişte coşmaruri, poveşti groteşti scoase din lumea aventurilor ştiinţifico-fantastice.

Dar la ce bun să continue în felul acesta, cu jumătate de inimă ? Cel puţin pentru banii pe care-i cheltuiau să le dea ceva care să le facă plăcere, ceva mai mult decît un raport economic. Scrise repede proiectul unei scrisori. „Numărul 1 din 8 martie paragraful A începe în călătoria mea recentă la Santiago am auzit din mai multe surse ştiri privitoare la mari instalaţii militare care se construiesc în munţii din provincia Oriente stop aceste construcţii sînt prea mari ca să aibă drept scop nimicirea micilor bande de rebeli din regiune stop se vorbeşte despre largi defrişări întreprinse sub pretextul incendiilor forestiere stop ţăranii din mai multe sate sînt rechiziţionaţi pentru transportul pietrei de construcţie stop paragraful B începe în barul unui hotel din Santiago am întîlnit un pilot spaniol al companiei *Cubana* în stare de totală beţie stop mi-a vorbit despre mari platforme de beton observate în cursul unui zbor între Havana şi Santiago mult prea mari pentru orice fel de clădiri paragraful C 59.200/5/3 care m-a însoţit la Santiago a întreprins o misiune primejdioasă pe lîngă cartierul general militar de la Bayamo şi a făcut schiţa unor ciudate piese de maşini transportate spre interiorul pădurilor stop schiţele vor fi trimise prin curier paragraful D cer autorizaţia de a-i plăti o gratificaţie ţinînd seama de riscurile misiunii şi a suspenda o vreme oarecare informările cu caracter economic ţinînd seama de natura neliniştitoare şi vitală a acestor ştiri din Oriente paragraful E vă puteţi informa despre

Raul Dominguez pilot la *Cubana* pe care propun să-l recrutez ca agent 59.200/5/4."

Wormold cifră mesajul cu o mare bucurie. „Uite, n-am știut niciodată că pot face așa ceva." Se gîndea cu mîndrie, 59.200/5 își cunoaște treaba. Buna lui dispoziție se extinse și asupra lui Charles Lamb. La cifrat, alese ca pasaj indicativ un text din pagina 217, rîndul 12: „Dar voi trage draperia și vă voi arăta tabloul. Nu e bine executat ?"

Wormold îl chemă pe Lopez din prăvălie. Îi dădu douăzeci și cinci de pesos și-i spuse:

— Uite, plata pe o lună înainte.

Îl cunoștea prea bine pe Lopez ca să se aștepte la vreo manifestare de recunoștință pentru cele cinci pesos în plus, dar fu totuși dezamăgit cînd Lopez îi spuse:

— Treizeci de pesos ar fi fost un salariu omenesc.

— Ce înseamnă asta un salariu omenesc ? Agenția te plătește, oricum, de ajuns de bine.

— Păi, pentru banii ăștia o să fiu nevoit să fac o mulțime de lucruri, spuse Lopez.

— O să fii, cine știe ? Dar ce fel de lucruri ?

— Servicii personale.

— Ce fel de servicii personale ?

— Fără îndoială că de tot felul, pentru că altfel nu mi-ați da dumneavoastră douăzeci și cinci de pesos.

Niciodată nu fusese în stare să-l învingă pe Lopez în discuțiile cu caracter financiar.

— Aș vrea să-mi aduci o „Pilă atomică" aici, sus, spuse Wormold.

— N-avem decît una.

— Pe aceea o vreau.

Lopez oftă.

— E un serviciu personal ?

— Da.

Rămas singur, Wormold desfăcu aspiratorul în bucăţi. După aceea se aşeză la birou şi începu să facă o serie de desene deosebit de minuţioase. Se uită apoi la schiţele pulverizatorului detaşat de tubul-mîner, ale tubului de respingere, ale robinetului şi ale tubului telescopic şi se întrebă : „N-am mers cumva prea departe ?" Îşi dădu seama că a uitat să indice scala. Luă o linie şi se apucă să socotească : un *inch* egal cu trei picioare. Şi apoi, pentru o mai mare siguranţă, desenă un omuleţ de vreo doi *inch* sub desenul robinetului. Îl îmbrăcă frumos într-un costum închis, îi puse pe cap o pălărie tare şi-l dărui cu o umbrelă.

Cînd Milly se întoarse acasă în seara aceea, el lucra încă, scriindu-şi raportul, cu o hartă mare a Cubei întinsă pe birou.

— Ce faci aici, tată ?

— Fac primii paşi într-o nouă carieră.

Milly se uită peste umărul lui.

— Nu devii cumva scriitor ?

— Da, scriu romane.

— Şi ai să cîştigi mulţi bani cu asta ?

— Îmi pot asigura un venit modest numai în cazul în care mă voi hotărî să scriu în mod regulat. Mă gîndesc ca în fiecare sîmbătă seara să scriu o lucrare ca asta pe care am scris-o acum.

— Vei deveni celebru ?

— Nu cred. Spre deosebire de mulţi alţi scriitori, faima mea îi va face celebri pe negri.

— Pe negri ?

— Aşa li se spune acelora care fac treaba, în timp ce autorul ia banii. În cazul meu, eu voi face treaba, şi negrii vor fi lăudaţi pentru ea.

— Dar de plătit vei fi plătit tu.

— O, da.

— Aşadar pot să-mi cumpăr o pereche de pinteni ?

— Desigur.

— Te simţi bine, tată ?

— Niciodată nu m-am simţit mai bine. Ce senzaţie de satisfacţie trebuie să fi avut tu cînd i-ai dat foc lui Thomas Earl Parkman, junior !

— De ce-mi mai aduci aminte de asta ? S-a întîmplat doar acum cîţiva ani.

— Pentru că te admir pentru fapta asta. Ai putea s-o repeţi ?

— Bineînţeles că nu. Sînt puţin cam prea mare pentru aşa ceva. În afară de asta, în cursul superior nu mai învăţăm împreună cu băieţii. Tată, aş vrea să te întreb altceva. Aş putea să-mi cumpăr un bidon de vînătoare ?

— Orice vrei. A, stai puţin. Şi ce vrei să pui în el ?

— Limonadă.

— Fii fată bună şi adu-mi o foaie de hîrtie. Inginerul Cifuentes e un om cam vorbăreţ.

INTERMEZZO LA LONDRA

— Cum a fost călătoria cu avionul ? întrebă şeful.

— Puţin cam furtunoasă, deasupra Azorelor, răspunse Hawthorne.

De data asta nu avusese vreme să-şi schimbe costumul gri-deschis ; chemarea, urgentă, îi parvenise la Kingston, iar la aeroportul din Londra îl aşteptase o maşină. Stătea cît putea mai aproape de radiator, dar tot îl mai scutura din cînd în cînd cîte un fior de frig.

— Ce-i cu floarea asta ciudată pe care-o porţi la butonieră ?

Hawthorne uitase cu totul de ea. Duse mîna la rever.

— S-ar părea că, odinioară, a fost o orhidee, spuse şeful dezaprobator.

— Ne-a dăruit-o compania *Pan American* o dată cu masa din seara trecută, explică Hawthorne şi luă zdreanţa aceea de culoare mov care atîrna, moale, la rever şi o aruncă în scrumieră.

— O dată cu masa ? Ce idee de prost-gust, spuse şeful. În orice caz, n-a făcut masa mai bună. Personal, nu

pot suferi orhideele. Sînt decadente. A existat cineva [1] care purta orhidee verzi, nu-i aşa ?

— Mi-am pus-o la butonieră numai ca să degajez tava pe care mi s-a servit masa. Erau pe ea o mulţime de lucruri : minuturile calde, şampania, salata dulce, supa de tomate, puiul fript, îngheţata...

— Ce amestec îngrozitor ! Ar trebui să călătoreşti cu B.O.A.C. [2]

— Nu mi-aţi dat suficient timp, *sir,* ca să-mi pot rezerva un loc.

— Nu, deoarece chestiunea e destul de urgentă. Ştii că omul nostru din Havana ne-a dezvăluit în ultima vreme cîteva lucruri de ajuns de neliniştitoare.

— E un om de ispravă, spuse Hawthorne.

— Nu neg asta. Aş vrea să avem cît mai mulţi ca el. Nu înţeleg cum de n-au dat americanii peste nimic în regiunea respectivă.

— I-aţi întrebat, *sir* ?

— Fireşte că nu. Nu pun prea mare bază pe discreţia lor.

— Probabil că nici ei nu pun prea mare bază pe-a noastră.

Şeful continuă :

— Desenele acelea le-ai examinat ?

— Nu mă prea pricep la chestii tehnice, *sir*. Le-am expediat imediat.

— Bine, uită-te atunci cu atenţie la ele.

---

[1] Aluzie la faptul că *Oscar Wilde* (1856—1900), cunoscutul scriitor englez, purta orhidee verzi (n.r.).

[2] *British Overseas Air Company* (Compania Britanică Aeriană Transoceanică) (n.r.).

Şeful desfăcu hîrtiile pe biroul său. Hawthorne se depărtă în silă de radiator şi fu apucat imediat de un tremur de frig.

— Nu te simţi bine ?

— Ieri la Kingston erau 33 de grade la soare.

— Sîngele dumitale a început să se subţieze. Puţin frig o să-ţi facă bine. Ce părere ai despre desene ?

Hawthorne se uita fix la desene. Îi aminteau... de ceva. Era cuprins, nu ştia cum şi de ce, de un ciudat sentiment de nelinişte.

— Îţi aduci aminte de rapoartele care au sosit o dată cu ele ? întrebă şeful. Sursa era subagentul 3. Cine e ?

— Cred că trebuie să fie inginerul Cifuentes, *sir*.

— Ei bine, pînă şi el a fost dus de nas. În ciuda cunoştinţelor lui tehnice. Maşinile acestea au fost transportate, cu nişte autocamioane, de la cartierul general de la Bayamo pînă la marginea pădurii. De acolo le-au dus catîrii. Direcţia — spre acele platforme ciudate de beton.

— Ce spune Ministerul Aerului ?

— Sînt îngrijoraţi, foarte îngrijoraţi. Şi în acelaşi timp curioşi să afle despre ce e vorba.

— Ce spun atomiştii ?

— Nu le-am arătat încă desenele. Ştii cum sînt oamenii ăştia. Se vor lega de fiecare amănunt, vor spune că informaţiile nu fac nici două parale, că tubul nu e just dimensionat sau că e orientat greşit. Nu te poţi aştepta ca un agent care lucrează din memorie să ştie pe dinafară toate amănuntele cu exactitate. Aş vrea şi cîteva fotografii, Hawthorne.

— Asta e o treabă foarte complicată, *sir*.

— Trebuie să le avem. Cu orice preţ. Ştii ce mi-a spus Savage ? Îţi mărturisesc că mi-a provocat un coşmar

îngrozitor. Spunea că unul dintre desene îi amintea de un uriaş aspirator de praf.

— Aspirator ? !

Hawthorne se aplecă peste birou şi examină din nou desenele, şi frigul îl apucă iar.

— Te face să te înfiori, aşa-i ?

— *Sir*, e totuşi imposibil. Parcă pleda în apărarea propriei sale cariere : Nu poate fi vorba de un aspirator de praf. Nu, nici vorbă de aşa ceva !

— Nu-i drăcesc de simplu totul ? Iscusinţa, simplicitatea cu care sînt imaginate toate lucrurile astea. Şeful îşi scoase monoclul cel negru, şi o rază de lumină nimeri în ochiul lui albastru, de păpuşă, şi începu să tremure pe peretele de deasupra radiatorului. Uită-te la desenul ăsta, a cărui mărime naturală e de şase ori mai mare decît înălţimea unui om. Ca un pulverizator uriaş. Şi asta, de ce îţi aminteşte schiţa asta ?

Hawthorne îşi mărturisi cu tristeţe gîndul : „Un comutator cu două faze".

— Ce-i asta ? Comutator cu două faze ?

— O piesă care se găseşte uneori la aspiratoarele de praf.

— Iar aspiratoare. Eu cred, Hawthorne, că am dat peste ceva atît de extraordinar, încît bomba H va deveni o armă convenţională.

— E de dorit aşa ceva, *sir* ?

— Sigur că e de dorit. Nimănui nu-i pasă de armele convenţionale.

— Şi ce aveţi de gînd, *sir* ?

— Nu-s om de ştiinţă, spuse şeful, dar uită-te la cisterna asta uriaşă. Trebuie să fie la fel de înaltă ca şi copacii. O gură imensă la vîrf, de unde porneşte o con-

ductă... Omul n-a făcut decît s-o indice. Ar putea să aibă cine ştie cîte mile, poate că se întinde din munţi pînă la mare. Ştii că se vorbeşte că ruşii lucrează la ceva... care are legătură cu energia razelor solare, cu fenomenul de evaporare de la suprafaţa mării ? Nu ştiu exact despre ce-o fi vorba, dar ştiu că e ceva grozav. Spune-i omului nostru că avem nevoie de fotografii.

— Nu ştiu cum va putea să se apropie de instalaţiile astea...

— Să închirieze un avion şi să se rătăcească, din întîmplare, deasupra regiunii. Nu chiar el, bineînţeles, dar subagentul 3 sau 2. Cine-i 2 ?

— Profesorul Sanchez, *sir*. Va fi însă doborît. În sectorul acela patrulează avioane militare.

— Da ? Avioane militare ?

— Pentru descoperirea rebelilor.

— Aşa spun ei. Ştii, Hawthorne, am o bănuială.

— O bănuială, *sir* ?

— Da, că nu există rebeli. Că totul e o poveste, menită să furnizeze guvernului un motiv care să-i permită să stabilească un control sever asupra regiunii.

— Sper să fie aşa cum spuneţi.

— Ar fi mai bine pentru noi toţi, spuse şeful înveselit, dacă n-ar fi aşa cum spun. Mi-e teamă de lucrurile astea, Hawthorne, mi-e teamă. Îşi puse monoclul din nou, şi lumina de pe perete dispăru. Hawthorne, ai vorbit data trecută cu *miss* Jenkinson despre secretara care i-ar trebui lui 59.200/5 ?

— Da, *sir*. Nu avea nici o candidată potrivită, dar se gîndea la o fată numită Beatrice, care ar fi putut merge.

— Beatrice ? Nu pot suferi numele astea de botez. Bine pregătită ?

— Da.

— A sosit timpul să dăm o mînă de ajutor omului nostru din Havana. Nu mai poate face faţă singur. Ar fi mai bine să-i trimiţi şi un radiofonist o dată cu secretara.

— N-ar fi mai bine dacă m-aş duce întîi să văd ce se mai întîmplă pe-acolo, să vorbesc cu el ?

— Lipsă de prudenţă, Hawthorne. N-are rost să-l dăm în vileag tocmai acum. Dacă va avea un post de radio, va putea comunica direct cu Londra. Nu-mi place de loc legătura asta prin consulat, şi de altfel nici lor nu le place.

— Şi rapoartele ?

— Va trebui să organizeze un fel de serviciu de curieri pentru Kingston. Printr-unul din voiajorii lui. Trimite-i instrucţiunile necesare prin secretară. Ai văzut-o ?

— Nu, *sir*.

— Du-te şi vezi ce-i cu ea. Dacă e ceea ce ne trebuie. Capabilă să preia toate problemele tehnice. Trebuie s-o pui *au fait*[1] cu toată povestea. Vechea lui secretară va trebui să fie concediată. Să vorbeşti cu serviciul A.O. ca să-i fixeze o sumă rezonabilă pînă la data firească a pensionării.

— Bine, *sir*, voi vorbi. Mă mai pot uita încă o dată la desene ?

— S-ar părea că te interesează în chip deosebit. Ce părere ai, ce-o fi reprezentînd ?

— Mie mi se pare, spuse Hawthorne cu totul prăbuşit, că reprezintă un cuplaj cu amorsare rapidă.

Era în uşă cînd şeful i se adresă din nou :

[1] La curent (în limba franceză în original) (n.r.).

— Ştii, Hawthorne, toate astea ţi le datorăm în bună măsură dumitale. Mi s-a spus o dată că nu te pricepi la oameni. Mi-am schimbat părerea. Ai făcut o treabă bună.

— Vă mulţumesc, *sir*. Şi puse mîna pe ivărul uşii.

— Hawthorne !

— Da, *sir*.

— Ai găsit carnetul acela de socoteli ?

— Nu, *sir*.

— Poate că-l va găsi Beatrice.

PARTEA A TREIA

CAPITOLUL I

N-avea să uite Wormold noaptea aceea atît de uşor. Alesese *Tropicana* ca loc al sărbătoririi zilei de naştere a Milly-ei. Era un local mai decent decît *Nacional,* în ciuda faptului că pentru a ajunge în cabaret trebuia să treci prin camerele unde erau instalate mesele de ruletă. Scena şi ringul de dans erau descoperite. Dansatoarele evoluau la o înălţime de cîţiva metri, printre palmierii uriaşi, iar lumina roză şi violetă a reflectoarelor mătura parchetul. Un bărbat într-o haină de seară albastră cînta în englezeşte, cu accent american, ceva despre Paree [1]. Pianul dispăru deodată în adîncuri, iar dansatoarele coborîră dintre ramuri, ca nişte păsări neobişnuite să păşească pe pămînt.

— Parc-am fi în pădurea din Ardeni [2], spuse Milly în extaz.

Guvernanta nu era de faţă ; o părăsise după primul pahar de şampanie.

— Nu cred să fi fost şi palmieri în pădurea din Ardeni, sau dansatoare.

— Eşti grozav de tipicar, tată !

[1] Pronunţare englezească stîlcită a cuvîntului Paris (n.r.).
[2] Aluzie la piesa *Cum vă place* de Shakespeare (n.r.).

— Îţi place Shakespeare, Milly ? întrebă doctorul Hasselbacher.

— O, nu Shakespeare, e prea multă poezie în piesele lui. Ştii cum e în piesele lui : Intră un mesager... „Mylord, înaintează ducele pe dreapta !" „Pe dată deci şi noi porni-vom lupta."

— Aşa e în Shakespeare ?

— Cam aşa.

— Vorbeşti prostii, Milly.

— În orice caz, pădurea din Ardeni e Shakespeare, şi nu altceva, spuse doctorul Hasselbacher.

— Da, dar eu l-am citit în *Povestirile după Shakespeare* de Lamb, care-i elimină pe toţi mesagerii, şi ducii, şi poezia.

— Vi s-a recomandat cartea la şcoală ?

— O, nu. Am găsit-o în camera tatei.

— Îl citeşti pe Shakespeare în forma asta, domnule Wormold ? întrebă doctorul Hasselbacher cu oarecare mirare.

— O, nu, nu. Desigur că nu. Pe Lamb l-am cumpărat, de fapt, pentru Milly.

— Atunci de ce te-ai supărat aşa de tare ieri, cînd l-am luat ?

— Nu m-am supărat. Nu-mi place să umbli prin... prin lucrurile care nu te privesc.

— Vorbeşti aşa de parcă te-aş spiona, spuse Milly.

— Dragă Milly, să nu ne certăm tocmai de ziua ta. Nu te ocupi de loc de doctorul Hasselbacher.

— Ce-i cu dumneata, doctore, de ce eşti atît de tăcut? întrebă Milly, umplîndu-şi cel de al doilea pahar de şampanie.

— Să-mi împrumuţi şi mie într-o zi, Milly, *Povestirile* lui Lamb. Shakespeare e de ajuns de dificil şi pentru mine.

Un om foarte mic de statură, îmbrăcat într-o uniformă strînsă pe corp, făcu semn cu mîna spre masa lor.

— Te necăjeşte ceva, doctore Hasselbacher ?

— Ce m-ar putea necăji, Milly, de ziua ta ? Doar că trec anii.

— Eşti chiar atît de bătrîn cînd ai şaptesprezece ani ?

— Pentru mine anii aceştia au trecut prea repede.

Omul cu uniforma strînsă pe corp se apropie de masa lor şi se înclină. Faţa îi era găurită şi roasă ca şi coloanele de pe ţărmul mării. Ducea un scaun tot atît de mare ca şi el.

— Căpitanul Segura, tată.

— Îmi permiteţi ? şi căpitanul îşi trase scaunul între Milly şi doctorul Hasselbacher, fără să mai aştepte răspunsul lui Wormold. Îmi pare foarte bine că-l pot cunoaşte pe tatăl Milly-ei. Se purta cu o insolenţă atît de calmă şi vorbea atît de repede, încît abia aveai vreme să te superi, că-ţi şi dădea noi motive de supărare. Prezintă-mă prietenului tău, Milly.

— Doctorul Hasselbacher.

Căpitanul Segura nici nu se uită la doctorul Hasselbacher şi-i umplu paharul Milly-ei. Chemă un chelner.

— Adu încă o sticlă.

— Ne pregăteam tocmai de plecare, căpitane Segura, spuse Wormold.

— Nu se poate. Sînteţi invitatul meu. Abia a trecut de miezul nopţii.

Wormold lovi cu manşeta hainei un pahar, care căzu şi se sparse. Se făcu ţăndări, ca şi întreaga petrecere.

— Chelner, un alt pahar.

Segura începu să cînte încetişor :

— „Trandafirul cules în grădină“..., aplecîndu-se spre Milly şi întorcîndu-se cu spatele spre Hasselbacher.

Milly spuse :

— Te porţi foarte urît.

— Urît ? Cu tine ?

— Cu noi toţi. Eşti la petrecerea mea şi a tatălui meu de ziua mea de naştere, căci împlinesc şaptesprezece ani, şi nu la petrecerea dumitale.

— Împlineşti şaptesprezece ani ? A, atunci sînteţi cu toţii invitaţii mei ! Să chem la masă şi cîteva dansatoare.

— Nu vrem să vină nici o dansatoare, spuse Milly.

— Nu mai sînt în graţiile tale ?

— Nu.

— A, spuse el satisfăcut, din cauză că n-am fost azi în faţa şcolii, să te iau. Nu ştii, Milly, că uneori trebuie să mă ocup, în primul rînd, de treaba mea de poliţist ? Chelner, spune dirijorului să cînte *Mulţi ani trăiască*.

— Să nu cumva să faci aşa ceva, îl opri Milly. Cum poţi fi atît de... vulgar ?

— Eu ? Vulgar ? Căpitanul Segura rîse fericit. E grozav de glumeaţă, se întoarse el spre Wormold. Şi mie îmi place să glumesc. De aceea ne şi înţelegem atît de bine.

— Mi-a spus că aveţi un portţigaret făcut din piele de om.

— Mă cicăleşte mereu pe chestia asta. I-am spus că din pielea ei s-ar face un adorabil...

Doctorul Hasselbacher se sculă brusc şi spuse :

— Mă duc să mă uit la mesele de ruletă.

— Nu mă-nghite de loc, continuă Segura. Milly, nu-i cumva un vechi admirator de-al tău ? Un foarte vechi admirator, ha, ha !

— E un vechi prieten, spuse Wormold.

— Dumneata şi cu mine, domnule Wormold, ştim bine că, de fapt, nu poate exista prietenie între un bărbat şi o femeie.

— Milly nu-i încă femeie.

— Vorbeşti ca un tată, domnule Wormold. Nici un tată nu-şi cunoaşte fiica.

Wormold se uită la sticla de şampanie şi la căpăţîna căpitanului Segura. Era grozav de ispitit să le apropie una de alta. La o masă, chiar în spatele căpitanului, o tînără femeie, pe care n-o văzuse pînă atunci, îi făcu un semn încurajator. Atinse sticla de şampanie, şi femeia dădu iarăşi din cap. Trebuie să fie, se gîndi Wormold, pe atît de inteligentă, pe cît e de frumoasă. Îi ghicise gîndurile la perfecţie. Îi invidia pe tovarăşii ei de masă, doi piloţi de la K.L.M. şi o însoţitoare de avion.

— Hai să dansăm, Milly, o invită căpitanul Segura, ca să-mi arăţi că m-ai iertat.

— Nu vreau să dansez.

— Jur că mîine te aştept la poarta şcolii !

Wormold făcu tinerei femei un semn care voia să spună : „N-am curaj. Ajută-mă !“ Femeia îl privi cu un aer serios ; i se păru că vrea să aprecieze care e, de fapt, situaţia reală. Hotărîrea pe care trebuia s-o ia avea să fie definitivă şi avea să ceară o acţiune neîntîrziată. Tînăra femeie îşi turnă sifon în paharul cu *whisky*.

— Hai, Milly, n-are rost să-mi strici cheful.

— Nu-i cheful tău. E-al tatei.

— Hai, termină cu supărarea asta! Înţelege că uneori trebuie să prefer treaba pe care o am de făcut chiar şi micuţei mele Milly.

Tînăra femeie din spatele lui Segura îndreptă sifonul spre căpitan.

— Nu, spuse Wormold instinctiv, nu!

Ţeava sifonului era îndreptată în sus, spre ceafa căpitanului. Degetul femeii stătea gata să apese. Se simţi profund jignit că o fiinţă atît de frumoasă se uită la el cu atît de mult dispreţ. Spuse:

— Da. Te rog. Da!

Şi ea apăsă. Sifonul ţîşni, îl împroşcă pe căpitan în ceafă, şi lichidul i se scurse pe guler. Printre mese se auzi glasul lui Hasselbacher:

— Bravo!

Căpitanul Segura trase o înjurătură.

— Scuzaţi-mă, spuse tînăra femeie. Voiam să-mi torn sifon în *whisky*.

— În *whisky*?

— Da, în paharul ăsta de *Dimpled Haig*.

Milly zîmbi.

Căpitanul Segura se înclină ţeapăn. După statura lui n-aveai cum să-ţi dai seama cît e de primejdios, tot aşa cum nu-ţi poţi da seama cît de tare e o băutură uitîndu-te numai la ea.

Doctorul Hasselbacher interveni:

— Văd că nu mai aveţi sifon. Daţi-mi voie, doamnă, să vă aduc altul.

Olandezii care erau la masă şuşotiră între ei, puţin cam jenaţi.

— Nu cred c-ar trebui să mi se încredinţeze un alt sifon, spuse tînăra femeie.

Căpitanul Segura schiţă un zîmbet, care părea să fi apărut într-un loc nepotrivit, întocmai ca pasta de dinţi cînd plesneşte tubul.

— E pentru prima oară, spuse el, cînd sînt împuşcat pe la spate. Mă bucur că de data asta a fost o femeie. Găsise o ieşire onorabilă din situaţia în care se afla ; apa mai picura încă din părul lui, iar gulerul, umezit, se muiase cu totul. Îmi pare rău că nu vă pot propune o întîlnire-revanşă, dar am întîrziat. Sper să vă mai văd.

— Rămîn în oraş, răspunse ea.

— În vacanţă ?

— Nu. Am de lucru aici.

— Dacă aveţi vreo încurcătură cu paşaportul, spuse căpitanul cu o amabilitate suspectă, puteţi veni la mine. Bună seara, Milly. Bună seara, domnule Wormold. Voi spune chelnerului că sînteţi oaspeţii mei. Puteţi comanda tot ce doriţi.

— A reuşit să iasă din încurcătură în chip onorabil, spuse tînăra femeie.

— Nici lovitura primită n-a fost mai puţin onorabilă.

— Ar fi fost puţin cam exagerat să-l fi lovit cu sticla de şampanie. Cine e ?

— Mulţi îi spun „Vulturul roşu".

— Tortureaza pe arestaţi, spuse Milly.

— S-ar părea că mi l-am făcut prieten.

— Eu n-aş fi atît de sigur de asta, observă doctorul Hasselbacher.

Îşi alăturară mesele. Cei doi piloţi se înclinaseră şi-şi spuseseră numele cu totul de neînţeles. Doctorul Hasselbacher îi întrebă, îngrozit, pe olandezi :

— Beţi *Coca-Cola* [1] ?

[1] Marca unei băuturi răcoritoare foarte răspîndite în America (n.r.).

— Aşa spune regulamentul. La 3,30 plecăm spre Montreal.

— Dacă plăteşte Segura, interveni Wormold, apoi să se mai aducă şampanie. Şi *Coca-Cola.*

— Eu n-aş mai putea bea *Coca-Cola ;* dar tu, Hans ?

— Eu aş bea un *Bols*[1], răspunse pilotul mai tînăr.

— N-ai voie să bei nici un *Bols,* spuse însoţitoarea cu glas apăsat, pînă la Amsterdam.

Pilotul cel tînăr îi şopti lui Wormold :

— Aş vrea să mă căsătoresc cu ea.

— Cu cine ?

— Cu miss Pfunk ; cel puţin aşa păru să sune numele.

— Şi ea nu vrea ?

— Nu.

Olandezul mai în vîrstă spuse :

— Sînt căsătorit şi am trei copii. Se căută în buzunarul de la piept. Am la mine fotografiile lor.

Şi-i dădu lui Wormold o ilustrată în culori, în care se vedea o fată într-un costum galben de baie strîns pe corp, potrivindu-şi patinele. Pe costum scria *Mamba Club.* În josul ilustratei Wormold citi : „Distracţie garantată. Cincizeci de fete frumoase. N-o să vă simţiţi singur."

— Nu cred că asta-i fotografia pe care aţi vrut să mi-o arătaţi, spuse Wormold.

Tînăra femeie, care avea părul castaniu şi, pe cît putea observa el în lumina difuză din bar, ochi căprui, îi spuse :

— Hai să dansăm.

---

[1] Băutură făcută dintr-un amestec de rom, vin, zahăr, suc de lămîie, fructe şi diferite mirodenii (n.r.).

— Nu mă prea pricep.

— N-are nici o importanţă, nu-i aşa ?

Wormold o învîrtea, neîndemînatic şi încurcat. Ea îi spuse :

— M-am lămurit. Asta a fost o rumbă. E fata dumitale ?

— Da.

— E foarte frumoasă.

— Aţi sosit abia acuma ?

— Da. Echipajul a vrut să petreacă, aşa că am venit cu ei aici. Nu cunosc pe nimeni. Capul ei îi ajungea pînă la bărbie şi simţea mireasma părului care-i atingea uneori buzele. Fu vag dezamăgit cînd văzu că poartă verighetă. Apoi adăugă : Mă cheamă Beatrice Severn.

— Pe mine Wormold.

— Da ? Atunci sînt secretara dumitale.

— Cum asta ? Eu n-am nici o secretară.

— Ba da, ai. Nu te-au anunţat că vin ?

— Nu.

Nu era necesar să întrebe cine erau „ei".

— Chiar eu însămi am trimis telegrama.

— Am primit, într-adevăr, o telegramă săptămîna trecută... dar n-am reuşit să înţeleg nimic din ce scria în ea.

— Ce ediţie ai dumneata din *Povestirile* lui Lamb ?

— Everyman.

— Fir-ar să fie ! Mi-au dat altă ediţie. Cred că povestea cu telegrama *a fost* o frumoasă încurcătură. În orice caz, mă bucur că am reuşit să dau de dumneata.

— Şi eu. Sînt totuşi puţin cam surprins. Unde stai ?

— Noaptea asta la *Inglaterra*, dar după aceea mă mut.

— Unde ?

— La dumneata, bineînţeles. N-are importanţă unde-o să dorm. O să-mi fac culcuşul într-unul din birourile dumitale.

— N-am decît unul singur. Şi e de ajuns de strîmt.

— Totuşi, secretara dumitale trebuie să stea şi ea undeva.

— N-am avut niciodată secretară, doamnă Severn.

— Spune-mi Beatrice. Cred că e mai bine-aşa, din motive de securitate.

— Din motive de securitate ?

— *E,* într-adevăr, o problemă mai complicată dacă n-ai măcar un locşor pentru o secretară. Să stăm jos.

Un bărbat, îmbrăcat într-un frac negru, cînta în mijlocul copacilor tropicali :

„Prea mulţi întregi la minte
Vă stau în jur, cuminte.
Pămîntul e rotund, ei spun,
Şi eu mă supăr, că-s nebun ;
Spun că mărul este pom,
Că există om şi om ;
Pentru mine noaptea-i zi,
Asta e — o ştii, n-o ştii.

Dar te rog eu să n-o ştii."

Şedeau la o masă din spatele sălii de ruletă. Se auzea ţăcănitul bilelor. Îşi luase din nou aerul acela serios, puţin cam plin de sine, ca al unei fete care poartă pentru prima dată o rochie lungă.

— Dac-aş fi ştiut că sînt secretara dumitale, nu l-aş fi stropit cu sifon pe poliţistul acela... fără să-mi fi spus.

— Nu-i nimic.

— Am fost trimisă aici să-ţi uşurez situaţia, nu să ţi-o complic.

— Căpitanul Segura nu contează.

— Aş vrea să-ţi aduc la cunoştinţă că sînt bine pregătită. Am dat examen de cifraj şi microfotografiere. Pot prelua legăturile cu agenţii dumitale.

— Aa !

— Ai lucrat atît de bine, că li-e teamă să nu care cumva să rişti să fii prins. N-are nici o importanţă dac-o să fiu prinsă eu.

— N-aş vrea să fii prinsă. Mai degrabă desprinsă.

— Desprinsă ? Nu înţeleg.

— Mă gîndeam la trandafiri — desprinsă de pe ram.

— Din moment ce telegrama era de neînţeles, spuse ea, înseamnă că nu ştii nimic de radiofonist.

— Nu ştiu.

— E şi el tot la *Inglaterra*. Are rău de avion. Trebuie să-i găsim şi lui un loc.

— Dacă are rău de avion, poate că...

— Poţi să-l foloseşti ca ajutor al contabilului-şef. A învăţat să facă treaba asta.

— Dar n-am nevoie de-aşa ceva. De altfel, n-am nici un fel de contabil, nici şef şi nici altcum.

— Nu-i nimic. Mîine dimineaţă o să aranjez eu totul. Doar de asta am şi venit aici.

— Îmi aminteşti într-un fel de fiica mea, spuse Wormold. Şi dumneata spui novene ?

— Ce-i asta ?

— Nu ştii ? Slavă domnului !

Omul în frac îşi sfîrşise cîntecul.

„Eu spun că iarna-i mai
Şi-i bine rost să n-ai."

Lumina reflectoarelor se schimbă din albastru în roz, şi dansatoarele se cocoţară iar în creştetul palmierilor. Zarurile zornăiau la mesele de joc, iar Milly şi doctorul Hasselbacher îşi făceau loc, bine dispuşi, spre pista de dans. Ziua de naştere a Milly-ei părea să se închege iar, din fărîme.

CAPITOLUL II

I

A doua zi dimineaţa Wormold se trezi devreme. Şampania îi dăduse un vag sentiment de irealitate, care părea să se continue, din noaptea petrecută la *Tropicana*, şi acuma, ziua, în biroul său. Beatrice îi spusese că lucra bine ; ea era purtătorul de cuvînt al lui Hawthorne şi al „acelor oameni". Îl cuprinse părerea de rău gîndindu-se că şi ea, ca şi Hawthorne, aparţinea lumii fictive a agenţilor lui. Agenţii lui...

Şedea în faţa biroului. Trebuia să-şi aranjeze fişele înainte de venirea ei, în aşa fel încît să pară cît mai plauzibile cu putinţă. Unii dintre agenţii săi tindeau să devină din ce în ce mai fictivi. Profesorul Sanchez şi inginerul Cifuentes erau prea amestecaţi în tot ceea ce făcuse ca să poată scăpa de ei ; şi-apoi mai şi cheltuiseră aproape două sute de pesos. Lopez se dovedea şi el a fi o ficţiune. Pilotul beţiv al companiei aeriene *Cubana* primise frumoasa gratificaţie de cinci sute de pesos pentru povestea cu construcţiile din munţi, dar poate că şi el trebuia să fie aruncat peste bord ca nesigur. Mai era inginerul-şef de pe *Juan Belmonte,* pe care-l văzuse bînd în Cienfuegos ; ăsta avea aerul că e de ajuns de real, şi unde mai pui că primea numai şaptezeci şi cinci de

pesos pe lună! Altor agenţi, însă, se temea Wormold, nu le-ar fi făcut prea bine o cercetare mai atentă. Rodriguez, de pildă, descris în fişele lui ca un rege al localurilor de noapte, sau Teresa, dansatoarea de la *Shanghai Theatre*, pe care o trecuse ca amantă a ministrului apărării şi a directorului general al poştelor şi telecomunicaţiilor în acelaşi timp (nu era de loc surprinzător faptul că Londra nu găsise nimic în legătură nici cu unul, nici cu cealaltă). Era gata să-l arunce peste bord pe Rodriguez, deoarece oricine ar fi ajuns să cunoască Havana mai bine ar fi pus la îndoială, mai devreme sau mai tîrziu, existenţa acestuia. Dar nu se îndura să renunţe la Teresa. Era singura spioană din reţeaua lui, o a doua Mata Hari [1]. Şi, apoi, noua sa secretară n-avea să se ducă la *Shanghai*, unde, între numerele cu dansatoare goale, rulau cîte trei filme pornografice pe noapte.

Milly veni şi se aşeză lîngă el.

— Ce-i cu fişele astea?

— Clienţi.

— Cine era fata de azi-noapte?

— E viitoarea mea secretară.

— O, ai devenit un om mare!

— Îţi place?

— Nu ştiu. Nici nu m-ai lăsat să vorbesc cu ea. Eraţi teribil de ocupaţi cu dansul şi cu flirtul.

— Nu flirtam.

— Are să se mărite cu tine?

— Dumnezeule, nu!

— Dar tu ai vrea să te căsătoreşti cu ea?

---

[1] Faimoasă agentă a spionajului german, care a acţionat în Franţa în cursul primului război mondial (n.r.).

— Milly, fii rezonabilă. Am cunoscut-o abia azi-noapte.

— Marie, o colegă de-a mea, o franţuzoaică, spune că orice iubire adevărată începe cu un *coup de foudre* [1].

— Despre lucruri de astea vorbiţi voi la şcoală ?

— Fireşte. Vorbim doar despre viitorul nostru, nu ? Despre trecut ce să vorbim, n-avem nici un fel de trecut. Numai sora Agnes are.

— Cine-i sora Agnes ?

— Ţi-am mai vorbit o dată de ea. E călugăriţa aceea tristă şi drăguţă. Marie spune că în tinereţe a lovit-o un *coup de foudre* care s-a terminat prost.

— I-a spus ea asemenea lucruri lui Marie ?

— Nu, fireşte că nu. Dar Marie ştie. Ea însăşi a suferit din pricina a două *coups de foudre* nefericite. Au lovit-o aşa, pe neaşteptate, din senin.

— Sînt de ajuns de bătrîn ca să fiu la adăpost de asemenea lucruri.

— Asta nu-i chiar aşa. A existat un om mai în vîrstă — de aproape cincizeci de ani — care a făcut un *coup de foudre* pentru mama lui Marie. Era şi el căsătorit, ca şi tine.

— Ei bine, află că şi secretara mea e măritată, astfel că totul e cum nu se poate mai în regulă.

— E chiar măritată, sau e numai o văduvă drăguţă ?

— Nu ştiu. N-am întrebat-o. Crezi că e drăguţă ?

— Da, da, e drăguţă. Într-un anume fel.

Lopez strigă de jos :

— A venit o doamnă, zice c-o aşteptaţi.

— Spune-i să urce.

— Să ştii că rămîn şi eu, îl avertiză Milly.

[1] Dragoste de la prima vedere (în limba franceză în original) (n.r.).

— Beatrice, asta e Milly.

Ochii ei, observă Wormold, şi părul aveau aceeaşi culoare ca şi în noaptea trecută ; nu era vorba, aşadar, de nici un efect al şampaniei sau al palmierilor. Se gîndi: „Pare să fie adevărată, reală“.

— Bună dimineaţa. Sper că aţi petrecut o noapte plăcută, spuse Milly, pe tonul indicat de guvernantă.

— Am visat îngrozitor de urît. Se uită la Wormold, la fişier şi la Milly. Petrecerea de azi-noapte mi-a făcut însă multă plăcere.

— Gestul acela cu sifonul a fost admirabil, spuse Milly generoasă, domnişoară...

— Doamna Severn. Te rog însă să-mi spui Beatrice.

— A, sînteţi căsătorită ? întrebă Milly cu prefăcută curiozitate.

— *Am fost* căsătorită.

— Soţul a murit ?

— După cîte ştiu, nu. A cam dispărut.

— Oh !

— Se întîmplă asta destul de des cu oameni de felul lui.

— Şi ce fel de om era ?

— Milly, ar fi timpul să pleci. Şi n-are nici un rost să-i pui tot felul de întrebări doamnei Severn, adică Beatricei...

— La vîrsta mea, răspunse Milly, trebuie să înveţi din experienţa altora.

— Ai foarte multă dreptate. Cum să-ţi spun, era tipul intelectualului sensibil. Credeam că e şi foarte frumos. Avea o faţă de pui abia ieşit din găoace, care se

uită cu ochi miraţi la tot ce-l înconjoară, ca într-unul din filmele acelea ştiinţifice. În jurul mărului lui Adam, şi trebuie să spun că era de ajuns de proeminent, avea numai pene şi puf. Nenorocirea era că şi la patruzeci de ani arăta tot ca un puişor. Iar femeile erau nebune după el. Obişnuia să se ducă la conferinţele organizate de UNESCO pe la Veneţia, Viena şi în alte locuri din astea. Ai un safe, domnule Wormold ?

— Nu.

— Şi cum s-a întîmplat ? întrebă Milly.

— A, am ajuns să văd prin el. În sensul cel mai propriu al cuvîntului, fără nici o ironie. Era foarte slab şi concav şi devenise chiar transparent. Cînd mă uitam la el, îi vedeam pe toţi delegaţii stînd cuminţi între coastele lui şi pe vorbitorul principal ridicîndu-se şi spunînd : „Libertatea este deosebit de importantă pentru scriitori". La micul dejun povestea devenea cam sinistră.

— Şi nu ştii dacă mai e în viaţă ?

— Anul trecut era, fiindcă am citit în ziare că a ţinut o conferinţă la Taormina despre „Intelectualii şi bomba atomică". Ar trebui să ai un safe, domnule Wormold.

— În ce scop ?

— Păi nu poţi lăsa lucrurile astea aşa, la îndemîna oricui. Şi, apoi, un mare comerciant de modă veche, cum eşti dumneata, trebuie să aibă un safe.

— Dar cine spune că sînt un mare comerciant de modă veche ?

— Asta-i părerea pe care o au cei din Londra. Mă duc să-ţi caut un safe aşa cum trebuie.

— Eu plec, spuse Milly. Ai să fii cuminte, tată, nu-i aşa ? Ştii ce vreau să spun !

2

Fu o zi istovitoare. Mai întîi Beatrice se întoarse cu un safe uriaş, cu o încuietoare formată dintr-o combinaţie de cifre. Pentru a-l transporta îi trebui un camion şi şase oameni. Balustrada scării fu distrusă, un tablou fu făcut fărîme şi aşa safeul ajunse la etaj. Afară se adunase o mulţime de oameni, printre care şi cîţiva elevi de la şcoala din apropiere, care trăgeau chiulul, două frumoase negrese şi un poliţist. Cînd Wormold se plînse că povestea asta o să atragă atenţia oamenilor asupra lui, Beatrice îi răspunse că singura cale de-a atrage cu adevărat atenţia asupra ta e să încerci a trece neobservat.

— De pildă, spuse ea, povestea cu sifonul. Toţi o să-şi amintească de mine ca de femeia care l-a stropit cu sifonul pe poliţist. Nimeni n-o să se mai întrebe cine sînt, pentru că au şi primit răspunsul la această întrebare.

Se luptau încă cu aranjatul safeului, cînd în faţa casei se opri un taxi, din care coborî un tînăr şi descărcă cel mai mare cufăr care-i fusese dat lui Wormold să-l vadă vreodată.

— E Rudy, spuse Beatrice.

— Şi cine-i Rudy. ăsta ?

— Ajutorul contabilului-şef. Nu ţi-am vorbit azi-noapte de el ?

— Slavă domnului că mai e ceva care s-a petrecut azi-noapte şi am uitat.

— Intră, Rudy, şi fă-te comod.

— Ce rost are să-i spui să intre ? Unde să intre ? Nici nu mai e loc pentru aşa ceva.

— O să doarmă în birou, spuse Beatrice.

— Păi acolo abia încap un pat, safeul ăsta şi masa mea de lucru.

— O să fac rost de-o masă mai mică. Cum îţi mai merge cu răul de avion, Rudy ? Domnul Wormold, şeful.

Rudy arăta foarte tînăr şi foarte palid. Degetele îi erau galbene, pătate de nicotină sau de acizi.

— Azi-noapte am vomitat de două ori. Au spart un tub Röntgen.

— N-are nici o importanţă deocamdată. Abia am pornit să aranjăm lucrurile. Du-te şi cumpără un pat de campanie.

— Imediat, spuse Rudy şi dispăru.

Una din negrese se apropie, timidă, de Beatrice şi-i spuse :

— Sînt englezoaică.

— Şi eu, spuse Beatrice. Îmi pare bine.

— Sînteţi fata care-a turnat apă în capul căpitanului Segura ?

— Da, mai mult sau mai puţin. De fapt, l-am stropit numai.

Negresa se întoarse şi explică mulţimii, în spaniolă, ce vorbise cu Beatrice. Cîţiva bătură din palme. Poliţistul, încurcat, o luă din loc. Negresa spuse :

— Sînteţi o fată foarte drăguţă, miss.

— Şi dumneata eşti foarte drăguţă. Nu vrei să m-ajuţi să băgăm înăuntru cufărul ăsta ?

Se luptau cu cufărul lui Rudy, trăgînd şi împingînd în zadar.

— Îmi daţi voie, spuse un om care-şi făcea loc printre cei adunaţi, îmi daţi voie ?

— Dumneata ce doreşti ? îl întrebă Beatrice. Nu vezi că sîntem ocupate ? Ai vreo întîlnire ?

— Vreau să cumpăr un aspirator de praf.

— A, un aspirator de praf ? În cazul ăsta cred c-ar trebui să intri în prăvălie. Poţi să treci peste cufăr ?

Wormold îl strigă pe Lopez.

— Vezi de el. Pentru numele lui Dumnezeu, încearcă să-i vinzi o „Pilă atomică" ! N-am vîndut încă nici una.

— Veţi locui aici ? o întrebă negresa pe Beatrice.

— Voi lucra aici. Îţi mulţumesc foarte mult că m-ai ajutat.

— Noi, englezii, trebuie să ne ajutăm între noi, spuse negresa.

Oamenii care urcaseră safeul coborau, scuipîndu-şi în palme sau frecîndu-şi palmele de pantaloni, ca să arate cît de greu trudiseră. Wormold îi plăti. Urcă şi se uită mohorît în birou. Din păcate mai rămăsese atîta loc cît ar fi trebuit pentru un pat de campanie, ceea ce nu-i mai permitea să invoce nici un fel de pretext. Spuse :

— Rudy n-o să aibă unde să-şi ţină lenjeria.

— E obişnuit s-o poarte şifonată. Şi mai la urma urmei, poate s-o ţină şi în biroul dumitale. Ai să goleşti sertarele şi ai să pui conţinutul lor în safe, iar Rudy o să-şi pună lucrurile în ele.

— N-am folosit niciodată o încuietoare cu combinaţie.

— E foarte simplu. Alegi trei serii de numere, pe care le ţii minte. Ce număr e aici ?

— Nu ştiu.

— Atunci să luăm numărul de telefon. A, nu, ăsta nu e atît de sigur. Spărgătorii încearcă să se folosească de lucruri din astea. În ce an te-ai născut ?

— În 1914.

— Şi-n ce zi ?

— În 6 decembrie.

— Bine, atunci să folosim combinaţia 19—6—14.

— N-o s-o ţin minte.

— Ba da, ai s-o ţii. Nu-ţi poţi uita data naşterii. Şi acuma uită-te cum procedezi. Întorci de patru ori mînerul în sensul opus acelor de ceasornic, după aceea faci numărul 19, întorci mînerul de trei ori în sensul acelor ceasornicului, apoi faci cifra 6, întorci de două ori mînerul în sensul opus, şi faci numărul 14, răsuceşti o dată şi safeul e închis. De deschis îl deschizi în acelaşi fel — 19—6—14 — şi, hop, se deschide. În safe găsiră un şoarece mort.

Beatrice observă :

— Trebuia să obţin o reducere de preţ.

După aceea se apucă să deschidă cufărul lui Rudy, scoţînd din el piese dintr-un aparat de radio, baterii, tot felul de unelte de fotografiat şi nişte tuburi misterioase, învelite în ciorapii lui Rudy. Wormold o întrebă :

— Cum dracu aţi făcut să treceţi toate lucrurile astea prin vamă ?

— Păi nici n-au trecut prin vamă. Ni le-a adus agentul 59.200/4/5 de la Kingston.

— Cine-i ăsta ?

— Un contrabandist creol. Face contrabandă de cocaină, opiu şi ţigări cu *marijuana*[1]. Fireşte că e înţeles cu toţi vameşii, care au crezut că şi de data asta e vorba de marfa lui obişnuită.

— Păi ar fi fost nevoie de-o cantitate enormă de stupefiante ca să umpli tot cufărul ăsta.

— Desigur, şi din pricina asta a trebuit să-i plătim foarte mult pentru transport.

[1] Ţigări speciale preparate cu stupefiante (n.r.).

După ce goli sertarele biroului lui şi puse tot ce era acolo în safe, aşeză repede şi cu grijă toate lucrurile la locul lor.

— Cămăşile lui Rudy o să fie puţin cam mototolite, dar n-are nici o importanţă.

— Desigur că n-are.

— Ce-i cu astea ? întrebă ea uitîndu-se la fişele pe care le examinase Wormold.

— Agenţii mei.

— Vrei să spui că ţii fişele astea aşa, pe birou ?

— A, nici o grijă, noaptea le pun sub cheie.

— S-ar părea că nu prea ştii ce înseamnă aceea securitate.

Luă o fişă la întîmplare.

— Cine e Teresa ?

— Dansează goală.

— Goală, goală ?

— Da.

— Trebuie să fie foarte interesant pentru dumneata să lucrezi cu asemenea agenţi. La Londra mi s-a spus să preiau toate legăturile dumitale. Sper să mă prezinţi şi Teresei odată, cînd o să se îmbrace, bineînţeles.

— Nu cred c-ar fi dispusă să lucreze pentru o femeie. Ştii cum e cu fetele de felul ăsta...

— Eu nu. Dumneata însă văd că ştii. A, iată şi pe inginerul Cifuentes. La Londra e foarte bine apreciat. N-ai să-mi spui că nici el n-o să vrea să lucreze cu o femeie.

— Nu vorbeşte engleza.

— Poate c-aş putea învăţa eu spaniola. N-ar fi chiar o acoperire atît de rea să iei lecţii de spaniolă. E tot atît de drăguţ ca şi Teresa ?

— Are o nevastă foarte geloasă.

— A, nu-i nimic, cred c-o să mă împac cu ea.

— E destul de absurd dacă ţii seama de vîrsta inginerului.

— Şi ce vîrstă are ?

— Şaizeci şi cinci de ani. Şi, în afară de asta, nici o femeie nu s-ar uita la el, fiindcă are o burtă... O să-l întreb, dacă vrei, despre lecţiile de spaniolă.

— Nu-i nici o grabă. Să-l lăsăm deocamdată. Aş putea începe cu altul. Cu profesorul Sanchez, de pildă. Am învăţat de la bărbatul meu cum să mă port cu intelectualii.

— Nici ăsta nu ştie englezeşte.

— Sper că ştie totuşi franceza. Mama mea era franţuzoaică. Iar eu vorbesc engleza şi franceza în mod curent.

— Nu ştiu. Să vedem...

— Ştii, n-ar trebui ca toate numele astea să fie scrise *en clair* [1] pe fişe. Ce s-ar întîmpla dacă Segura ţi-ar face o percheziţie ? N-aş vrea ca burta lui Cifuentes să fie jupuită, ca să se facă din ea portţigaret. Ar fi suficient să pui sub simbolul lor — 59.200/5/3 — şi cîteva detalii ; de pildă : soţie geloasă, burtă. O să-ţi fac nişte fişe noi şi o să le ardem pe celelalte. Drace, unde-or fi discurile acelea de celuloid ?

— Discuri de celuloid ?...

— Pentru ars hîrtiile atunci cînd eşti grăbit. Sper că Rudy le-a pus în cămăşi.

— Ce mai de fleacuri aţi adus cu voi !

---

[1] Aşa cum sînt în realitate, adică necifrat (în limba franceză în original) (n.r.).

— Şi acuma trebuie să aranjăm camera obscură.

— Păi n-am cameră obscură.

— Nimeni n-are. M-am aşteptat la aşa ceva. Am adus perdele de camuflaj şi un glob electric roşu. Şi un microscop, bineînţeles.

— De ce e nevoie de microscop ?

— Pentru microfotografii. În cazul cînd se întîmplă să fie ceva foarte urgent de comunicat şi nu se poate face printr-o telegramă, cei de la Londra ne-au spus să le comunicăm ştirile direct, fără să mai treacă pe la Kingston, printr-o scrisoare obişnuită. Microfotografia o lipeşti pe scrisoare ca pe un punct oarecare. La Londra pun scrisoarea în apă, şi punctul se dezlipeşte. Sper că ţi se întîmplă să scrii din cînd în cînd şi scrisori în ţară, în interes de afaceri...

— Pe acestea le trimit la New York.

— Prieteni, rude ?

— În ultimii zece ani am pierdut orice legătură cu ei. În afară de sora mea. Desigur că-i trimit cărţi poştale de felicitare la Crăciun.

— Şi dacă se ivesc cazuri cînd nu putem aştepta pînă la Crăciun ?

— Uneori trimit timbre poştale unuia din nepoţii mei.

— Perfect. Am putea lipi o microfotografie pe dosul unui timbru.

Rudy urca greoi scările, tîrînd după el patul de campanie. Tabloul, sau ce mai rămăsese din el, fu din nou călcat în picioare. Beatrice şi Wormold se duseră în camera alăturată, ca să-i facă loc, şi se aşezară pe patul lui Wormold. Se auziră tot felul de zgomote şi lovituri, şi ceva se sparse.

— Rudy nu-i prea îndemînatic, spuse Beatrice, uitîndu-se în jur. Nici o fotografie. Viaţă particulară, nimic ?

— Nu prea. În afară de Milly. Şi de doctorul Hasselbacher.

— Doctorul Hasselbacher nu e prea agreat la Londra.

— Să-i ia toţi dracii pe cei de la Londra ! izbucni Wormold. Tare ar fi vrut să-i descrie cum fusese devastat apartamentul doctorului şi cum îi fuseseră distruse toate visurile legate de experienţele acelea zadarnice. Oameni, spuse el, ca oamenii dumitale de la Londra... te rog să mă ierţi. Şi dumneata eşti unul din ei.

— Ca şi dumneata.

— Da, desigur. Şi eu fac parte dintre ei.

Rudy strigă din cealaltă cameră :

— L-am aranjat.

— Aş fi dorit să nu faci parte dintre ei, spuse Wormold.

— E şi ăsta un fel de-a trăi.

— Un fel de-a trăi ireal. Tot spionajul ăsta. Ce să spionezi ? Agenţi secreţi care descoperă ceea ce ştie toată lumea...

— Sau care inventează diverse lucruri, completă ea. El se opri brusc, dar ea continuă cu acelaşi glas : Sînt o mulţime de ocupaţii care sînt la fel de ireale. A proiecta o nouă cutie din plastic pentru săpunuri, a face desene umoristice pirogravate pentru localuri, a scrie sloganuri publicitare, a fi membru al parlamentului, a vorbi la conferinţele UNESCO. Dar banii sînt reali. Şi ceea ce se întîmplă după lucru e real. Adică, fiica du-

mitale e o realitate, şi aniversarea celor şaptesprezece ani ai ei e tot ceva real.

— Dar dumneata ce faci după terminarea lucrului ?

— Acuma nu prea multe, dar cînd eram îndrăgostită... mergeam la cinema, beam cafea în barurile *Espresso*, şi în serile de vară ne duceam în Park.

— Şi ce s-a întîmplat ?

— Ca un lucru să fie cu adevărat real, trebuie să existe doi oameni care să-l facă să fie aşa. Juca tot timpul. O făcea pe marele îndrăgostit. Uneori aproape că doream să devină cîtva timp impotent, numai aşa, ca să-şi piardă încrederea în el. Nu poţi iubi şi să fii atît de încrezut cum era el. Cînd iubeşti te temi că-ţi poţi pierde dragostea, nu-i aşa ? Se întrerupse deodată, apoi continuă : Drace, şi de ce-ţi spun eu dumitale toate astea ? Ar trebui să începem prin a face microfotografii şi a cifra mesaje. Se uită spre uşă. Rudy zace în pat. Mi se pare că se simte iar rău. Poţi oare avea atîta timp rău de avion ? Nu există pe-aici o cameră în care să nu fie nici un pat ? Paturile te fac întotdeauna să vorbeşti mult. Deschise uşa spre cealaltă cameră. Masa pusă pentru prînz. Carne rece şi salată. Două tacîmuri. Cine face toate astea ? O zînă ?

— E o femeie care vine în fiecare dimineaţă şi-n două ore face totul.

— Şi a cui e camera de dincolo ?

— A Milly-ei. Şi e un pat şi acolo.

CAPITOLUL III

1

Situaţia, din oricare unghi ai fi privit-o, era îndeajuns de complicată. Wormold se obişnuise să obţină mereu indemnizaţii pentru cheltuielile ocazionale ale inginerului Cifuentes şi ale profesorului, precum şi salarii lunare pentru el, inginerul-şef de pe *Juan Belmonte* şi pentru Teresa, dansatoarea goală. Pilotul cel beţiv era plătit de obicei în *whisky*. Banii pe care-i aduna îi depunea în contul său la bancă, cu gîndul că, într-o bună zi, aveau să constituie dota Milly-ei. Fireşte, pentru a justifica aceste sume, trebuia să trimită în chip regulat tot felul de rapoarte. Cu ajutorul unei hărţi imense, al săptămînalului *Time*, care acorda Cubei un spaţiu larg la rubrica dedicată emisferei vestice, al diferitelor publicaţii economice guvernamentale şi, mai presus de toate, cu ajutorul imaginaţiei, reuşise să alcătuiască, cel puţin o dată pe săptămînă, cîte un raport. Pînă sosise Beatrice îşi rezerva, în chip obişnuit, serile de sîmbătă pentru a face acest lucru. Profesorul era o adevărată autoritate în domeniul economic, iar inginerul Cifuentes se ocupa de construcţiile misterioase din munţii regiunii Oriente (rapoartele lui erau uneori confirmate, alteori infirmate de pilotul compa-

niei *Cubana,* contradicţii care dădeau un aer de autenticitate relatărilor). Inginerul-şef furniza descrieri privitoare la condiţiile de muncă din Santiago, Matanzas şi Cienfuegos şi-l informa despre creşterea nemulţumirilor în rîndurile marinarilor. În ceea ce-o privea pe dansatoarea goală, ea istorisea tot felul de detalii picante privitoare la viaţa particulară şi la excentricităţile sexuale ale ministrului apărării şi ale directorului general al poştelor şi telecomunicaţiilor. Rapoartele ei semănau foarte de aproape cu articolele despre stelele de cinema apărute în revista *Confidential,* Wormold nefiind prea priceput în poveşti de felul acesta.

Venirea Beatricei îi creă lui Wormold mult mai multe complicaţii decît obişnuitele exerciţii de sîmbătă seara. În primul rînd era vorba de cunoştinţele de bază în microfotografie, cu care Beatrice stăruia să-l înarmeze, şi apoi de telegramele pe care trebuia să le transmită pentru a-l face fericit pe Rudy. Şi cu cît trimitea mai multe, cu atît primea mai multe. Londra îi cerea acum, săptămînal, fotografiile instalaţiilor din Oriente, şi în fiecare săptămînă Beatrice devenea tot mai nerăbdătoare să preia legăturile cu agenţii. Era împotriva tuturor regulilor, îi spunea ea, ca şeful unei agenţii să facă contactul direct cu cei care-l informează. O dată se duse cu ea la masă la *Country Club* şi, ca un făcut, cineva îl strigă pe inginerul Cifuentes să se ducă la telefon.

De la o masă apropiată se ridică un bărbat foarte înalt şi slab, care se uita chiorîş.

— Ăsta-i Cifuentes ? întrebă cu glas tăios Beatrice.

— Da.

— Păi mi-ai spus că are şaizeci şi cinci de ani.

— Arată mult mai tînăr decît îi e vîrsta.

— Ziceai că are burtă.

— Nu burtă... „o burtă". Aşa li se spune, în dialectul local, celor care se uită chiorîş. Scăpase cu faţa curată ca prin minune.

După întîmplarea aceasta, Beatrice începu să se intereseze de unul din personajele mult mai romantice născocite de Wormold — de pilotul companiei *Cubana*. Vădea mult entuziasm în completarea datelor din fişă şi cerea amănuntele cele mai neobişnuite. Raul Dominguez era, fireşte, un om care putea exercita şi o oarecare atracţie. Îşi pierduse soţia într-un masacru din timpul războiului civil din Spania şi suferise mult. Cu cît îl întreba mai mult, cu atît personajul devenea mai complex. Beatrice se arăta din ce în ce mai doritoare să-l cunoască. Uneori Wormold simţea un început de gelozie faţă de atenţia pe care o acorda Beatrice lui Raul şi încerca să-l prezinte în culori sumbre.

— Bea în fiecare zi cîte-o sticlă de *whisky*, spunea el Beatricei.

— Ca să scape de amintiri şi de singurătate. Dumneata nu vrei să evadezi niciodată ?

— Cred că toţi vrem, într-un fel sau altul.

— Eu ştiu ce înseamnă singurătatea asta, spunea Beatrice cu simpatie. Bea chiar toată ziua ?

— Nu. Cel mai greu moment pentru el e cel de la ora două dimineaţa. Dacă se trezeşte, nu mai poate adormi din cauza gîndurilor, aşa că se apucă să bea.

Se mira el însuşi cît de repede răspundea la orice întrebare i se punea cu privire la firea pilotului. Toate amănuntele acestea existau undeva dincolo de pragul conştientului, era suficient să facă lumină şi le şi ve-

dea, caracteristice pentru o înclinaţie sau alta. La puţin timp după sosirea Beatricei, Raul împlini nu ştiu cîţi ani, şi fata sugeră să i se trimită o lădiţă cu cîteva sticle de şampanie.

— Nu se va atinge de ea, spuse Wormold, fără să ştie de ce spusese asta. Suferă de aciditate. Profesorul însă nici nu s-ar gîndi să bea altceva.

— Are gusturi cam costisitoare.

— Gusturi pervertite, spuse Wormold, fără să ezite măcar o secundă. Preferă şampania spaniolă.

Uneori era înspăimîntat de modul în care personajele acestea luau, fără ştirea lui, proporţii în lumea lor de întuneric. Ce făcea oare Teresa, acolo, în această lume ? Nici nu voia să se gîndească. Descrierile ei impudice, referitoare la viaţa pe care o ducea cu cei doi amanţi, îl şocau uneori. Dar problema care se cerea rezolvată neîntîrziat era Raul. Erau momente cînd Wormold se gîndea că i-ar fi fost mult mai uşor dacă ar fi recrutat agenţi adevăraţi.

În baie, mintea îi lucra de obicei mai intens. Într-o dimineaţă şedea cufundat în apa fierbinte, dus pe gînduri. Auzi pe cineva bătînd cu pumnii în uşă, auzi după aceea paşi tropăind pe scară, dar, cum se simţea inspirat, nu dădu nici o atenţie lumii de dincolo de aburi. Raul fusese concediat de către *Cubana* pentru beţie. Era disperat, n-avea de lucru ; avusese o discuţie neplăcută cu căpitanul Segura, care-l ameninţase...

— S-a întîmplat ceva ? strigă Beatrice de afară. Ţi s-a făcut rău ? Să sparg uşa ?

Se înveli cu un prosop în jurul mijlocului şi năvăli în camera lui, care devenise acuma birou.

— Milly a plecat foarte furioasă, spuse Beatrice. A pierdut baia.

— Momentul acesta e unul dintre acelea care pot schimba cursul istoriei. Unde-i Rudy ?

— Păi nu-ţi aminteşti că i-ai acordat o învoire pentru sfîrşitul săptămînii ?

— Nu-i nimic. O să trimitem atunci mesajul prin consulat. Dă-mi cartea de cifru.

— E în safe. Ce combinaţie are încuietoarea ? Ziua dumitale de naştere, nu ? 6 decembrie ?

— Am schimbat-o.

— Ce anume, ziua dumitale de naştere ?

— Nu, nici gînd. Combinaţia. Şi adăugă, sentenţios : Cu cît ştiu mai puţini de ea, cu atît mai bine pentru noi toţi. Dacă o ştiu eu şi Rudy, e de ajuns. Ştii doar, regulile îşi au şi ele importanţa lor. Se duse în camera lui Rudy şi începu să răsucească mînerul — de patru ori spre stînga, de trei ori încet-încet spre dreapta. Prosopul îi aluneca pe şolduri. Şi, în afară de asta, oricine îmi poate afla data naşterii din buletin. Nu prezintă nici o siguranţă. E cifra pe care ar încerca-o imediat.

— Bine, spuse Beatrice, mai învîrteşte o dată.

— Cifra asta n-ar putea-o afla nimeni. E absolut sigură.

— Şi ce aştepţi acuma ?

— Trebuie să fi greşit ceva. Să mai încerc o dată.

— E, într-adevăr, o combinaţie foarte sigură.

— Te rog, nu te mai uita la mine. Mă încurci.

Beatrice se întoarse cu faţa la perete.

— Să-mi spui cînd să mă întorc.

— E foarte ciudat. Să ştii că porcăria asta s-a defectat. Cheamă-l pe Rudy la telefon.

— Nu pot. Nu ştiu unde s-a dus. Mi se pare că e undeva pe plaja de la Varadero, dar unde anume habar n-am.

— Drace!

— Poate că-mi spui cum faci ca să-ţi aminteşti numărul, dacă asta se cheamă a ţi-l aminti...

— E numărul de telefon al strămătuşii mele.

— Unde locuieşte?

— La Oxford, pe Woodstock Road, 95.

— Şi de ce ai ales-o pe strămătuşa dumitale?

— Şi de ce să n-o aleg?

— Ce-ar fi să întrebăm la centrala din Oxford ce număr are?

— Mă-ndoiesc c-o să ne ajute la ceva.

— Cum o cheamă?

— Am uitat.

— Într-adevăr, combinaţia e cît se poate de sigură.

— O ştiu dintotdeauna ca strămătuşa Kate. Dar, oricum, a murit acum cincisprezece ani, şi între timp numărul s-o fi schimbat.

— Atunci de ce-ai ales numărul ei?

— Nu ţi se întîmplă să-ţi rămînă în minte unele numere, fără să ştii de ce, şi să nu le mai poţi uita niciodată?

— După cît se pare, numărul ăsta nu ţi-a prea rămas în minte.

— O să mi-l amintesc imediat. Era ceva asemănător cu 7 7 5 3 9.

— Ce-i drept, numerele din Oxford au, într-adevăr, cinci cifre.

— Să încercăm toate combinaţiile numărului 77.539.

— Ştii cîte sînt ? Cam vreo şase sute, mi se pare. Sper că telegrama nu-i urgentă.

— De rest sînt sigur, de 7 nu prea.

— Asta-i grozav ! Dar de care 7 ?... În cazul ăsta trebuie să încercăm şase mii de combinaţii... Eu mă las păgubaşă. Nu-s matematiciană.

— Poate că a notat-o Rudy undeva.

— Desigur, pe o hîrtie impermeabilă, ca s-o poată ţine la el cînd înoată. Sîntem nişte tipi tot unul şi unul !

— Ce-ar fi, spuse Wormold, să ne folosim mai degrabă de vechiul cod ?

— Nu-i prea sigur. Totuşi... fie. Găsiră volumul de *Povestiri* lîngă patul Milly-ei ; foaia cu marginea îndoită arăta că ajunsese în mijlocul povestirii *Doi tineri din Verona.*

— Notează telegrama pe care ţi-o dictez. Spaţiu alb, martie, spaţiu alb.

— Nu ştii nici măcar în ce dată sîntem ?

— „Din partea lui 59.200/5 paragraful A începe 59.200/5/4 dat afară pentru beţie în timpul serviciului stop primejdie deportare în Spania unde viaţa îi este în primejdie stop."

— Bietul Raul !

— „Paragraful B începe 59.200/5/4..."

— Să nu scriu „el" ?

— Bine. El. „În aceste condiţii trebuie să i se pregătească un refugiu sigur în Jamaica în schimbul unei gratificaţii rezonabile el va pilota un avion particular deasupra construcţiilor secrete pentru a face fotografii stop paragraful C începe el trebuie să decoleze din

Santiago şi să aterizeze la Kingston în caz că 59.200 poate aranja cele necesare stop."

— Ei, în cele din urmă facem şi noi ceva, spuse Beatrice.

— „Paragraful D începe stop vă cer să fiţi de acord să i se dea lui 59.200/5/4 cinci sute de dolari pentru a închiria un avion stop alte două sute ar putea fi necesare pentru a mitui personalul aeroportului din Havana stop paragraful E începe gratificaţia acordată lui 59.200/5/4 trebuie să fie generoasă ţinînd seama de riscul de a fi interceptat de avioanele care patrulează deasupra munţilor Oriente stop sugerez o mie de dolari stop."

— Afacerea se ridică la o sumă frumuşică, observă Beatrice.

— Mesajul s-a terminat. Cifrează-l. Ce mai aştepţi ?

— Caut să găsesc o frază potrivită. Ştii, nu prea mă omor după Lamb, dar dumneata ?

— O mie şapte sute de dolari, spuse gînditor Wormold drept răspuns.

— Ar fi trebuit să rotunjeşti suma la două mii. Serviciului financiar îi plac sumele rotunde.

— Nu vreau să par extravagant, spuse Wormold.

„O mie şapte sute de dolari, se gîndea el, ar acoperi, cu siguranţă, cheltuielile necesare unui an de şcoală în Elveţia."

— Pari foarte mulţumit de dumneata, observă Beatrice. Nu-ţi trece însă prin minte că trimiţi poate un om la moarte ?

Wormold se gîndi : „Tocmai asta şi vreau". Apoi rosti cu voce tare :

— Spune-le celor de la consulat că e o telegramă căreia trebuie să i se acorde prioritate.

— E cam lungă. Crezi că fraza asta merge ? „Îi prezintă pe Polydore şi pe Cadwal regelui, spunîndu-i că erau cei doi fii ai lui pierduţi, Guiderius şi Arviragus." Sînt uneori clipe cînd pînă şi Shakespeare e puţin cam plictisitor.

2

După o săptămînă, cina împreună cu Beatrice într-un restaurant din apropierea portului. Autorizaţia îi fusese acordată, dar suma fusese redusă cu două sute de dolari, aşa că serviciul financiar ajunsese pînă la urmă la o cifră rotundă.

Wormold se gîndea la Raul, care gonea cu maşina spre aeroport ca să pornească în zborul acela primejdios. Povestea încă nu se terminase. Ca şi în viaţa adevărată, i se putea întîmpla un accident. Raul putea fi interceptat înainte de-a se îmbarca, sau îl putea opri din drum o maşină de-a poliţiei. Putea dispare în camerele de tortură ale căpitanului Segura. În presă n-avea să apară, fireşte, nici o ştire despre aşa ceva. Wormold avea să anunţe Londra că e în aer, dacă Raul va fi silit să vorbească. Aparatul de radio avea să fie desfăcut în bucăţi şi ascuns după ce ultimul mesaj va fi fost trimis, discurile de celuloid aveau să fie pregătite pentru orice eventualitate... Sau, cine ştie, Raul putea fugi undeva la adăpost, iar ei n-aveau să afle niciodată ce se petrece în munţii Oriente. Un lucru însă era sigur în povestea asta : pilotul n-avea să ajungă niciodată în Jamaica, precum n-aveau să existe niciodată fotografiile construcţiilor acelora misterioase.

— La ce te gîndeşti ? îl întrebă Beatrice.

Nici nu se atinsese de langusta umplută din faţa lui.

— Mă gîndeam la Raul.

Vîntul sufla dinspre Atlantic. În faţa portului se înălţa, ca un transatlantic oprit în larg, stînca întunecată a lui Moro Castle.

— Ţi-e teamă să nu i se întîmple ceva ?

— Sigur că mi-e teamă.

Dacă Raul ar fi plecat la miezul nopţii, ar fi fost nevoit să se aprovizioneze cu combustibil în zori, la Santiago, unde personalul terestru trebuie să-i fi arătat multă bunăvoinţă, deoarece în provincia Oriente toată lumea e, de fapt, cu rebelii. După aceea, cînd avea să se fi făcut suficientă lumină ca să poată fotografia, dar să fie încă prea devreme ca avioanele să înceapă patrularea, trebuia să-şi înceapă recunoaşterea deasupra munţilor şi pădurilor.

— N-a băut ?

— Mi-a promis că n-are să bea. Dar poţi să ştii ?

— Bietul Raul !

— Bietul de el !

— Niciodată nu i-a mers prea bine în viaţă, nu-i aşa ? Ar fi trebuit să i-l prezinţi Teresei.

Wormold se uită lung la ea, dar Beatrice părea foarte ocupată cu langusta din farfuria ei.

— N-ar fi fost prea recomandabil, din cauza securităţii.

— S-o ia dracu de securitate ! spuse ea.

După masă se duseră să se plimbe pe Avenida de Maceo. Nu se zăreau decît puţini oameni, dar şi mai puţine maşini în noaptea aceea vîntoasă şi umedă. Valurile veneau dinspre Atlantic şi se spărgeau deasupra

digului. Spuma se prelingea pe bulevard, trecînd peste cele patru artere pe care se circula, şi era spulberată, asemenea picăturilor de ploaie, pe sub coloanele roase pe lîngă care treceau. Norii alergau pe cer dinspre răsărit, şi Wormold se simţea ca şi cum ar fi suferit şi el lenta eroziune a coloanelor din Havana. Cincisprezece ani e un timp îndelungat. Spuse :

— Una din luminile astea de pe cer ar putea fi el. Cît de singur trebuie să se simtă !

— Vorbeşti de parc-ai fi un romancier.

Se opri lîngă o coloană şi o privi cu nelinişte şi suspiciune.

— Ce vrei să spui cu asta ?

— A, nimic deosebit. Mă gîndesc numai că-ţi tratezi agenţii de parcă n-ar fi oameni reali, ci nişte personaje de roman. Dar acolo, sus, e un om real, nu-i aşa ?

— Nu-i frumos ceea ce spui despre mine, să ştii.

— S-o lăsăm atunci. Vorbeşte-mi de cineva de care-ţi pasă cu adevărat. Despre soţia dumitale, de pildă. Vorbeşte-mi despre ea.

— Era o femeie frumoasă.

— Îţi lipseşte ?

— Fireşte. Cînd mă gîndesc la ea.

— Mie Peter nu-mi lipseşte.

— Peter ?

— Soţul meu. Omul care mergea la conferinţele UNESCO.

— Ce fericită trebuie să fii ! Eşti un om liber. Se uită la ceas şi apoi la cer. Acum trebuie să fi trecut deasupra oraşului Matanzas. În caz că n-a întîrziat.

— Ăsta-i itinerariul pe care i l-ai recomandat ?

— Fireşte, deşi poate hotărî şi singur pe ce drum s-o ia.

— Şi propriul lui sfîrşit ?

Ceva în glasul ei — o nuanţă de duşmănie — îl nelinişti iar. Era posibil să fi început a-l suspecta ? Mergeau cu paşi repezi. Trecură pe lîngă *Carmen Bar* şi pe lîngă *Cha Cha Club*, firme luminoase, agăţate pe vechile obloane ale faţadelor cu arhitectura veacului al XVIII-lea. Dinăuntru priveau prin vitrine fete drăguţe cu ochi întunecaţi şi părul negru, spanioloaice cu picioare frumoase, sprijinindu-se de bar şi aşteptînd să vină cineva dinspre strada măturată de briza umedă a mării. Să trăieşti în Havana înseamnă să trăieşti într-o uzină care produce frumuseţe umană pe bandă rulantă. El n-avea nevoie de frumuseţe. Se opri sub un felinar şi se uită înapoi, drept în ochii ei. Avea nevoie de adevăr.

— Unde mergem ?

— Nu ştii ? Nu e şi asta planificat, aşa cum e zborul lui Raul ?

— Mergem aşa, la plimbare...

— Nu vrei să stăm lîngă aparatul de recepţie ? Rudy e de serviciu.

— N-o să avem nici o ştire pînă mîine în zori.

— Cum, n-ai planificat nici un mesaj care să sosească foarte tîrziu şi să anunţe prăbuşirea avionului la Santiago ?

Buzele lui Wormold erau uscate de sare şi de teamă. I se părea că Beatrice ştie totul. O să-i raporteze lui Hawthorne ? Şi „ei“ ce-o să facă ? În chip legal nu-i puteau face nimic, dar puteau să-i interzică întoarcerea în ţară. Începu să se gîndească : Beatrice va pleca

înapoi cu primul avion, viaţa va continua, aceeaşi ca şi înainte, şi, desigur, aşa va fi foarte bine: viaţa lui îi aparţinea Milly-ei. Spuse:

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

Un val uriaş se izbi de digul de pe Avenida şi se ridică apoi în aer, asemenea unui pom de Crăciun acoperit cu chiciură din peliculă plastică. Dispăru, ca puţin mai jos, înspre *Nacional,* să se ridice în aer un alt pom. Wormold continuă:

— Te-ai purtat cam ciudat toată seara.

Nu avea nici un rost să mai amîne deznodămîntul; dacă jocul se apropia de sfîrşit, era mai bine ca totul să se termine cît mai repede. Aşa c-o întrebă direct:

— Ce-ai vrut să spui?

— Şi chiar n-o să se prăbuşească avionul la aterizare sau pe drum?

— De unde vrei să ştiu?

— Toată seara asta te-ai purtat ca şi cum ar urma să se întîmple lucrul ăsta. Ai vorbit tot timpul despre pilot ca despre un om care n-ar mai trăi. Îi compuneai elegia ca un romancier mediocru, care-şi pregăteşte o scenă de efect.

Vîntul îi sili să se apropie unul de celălalt. Ea îl întrebă:

— N-ai obosit făcîndu-i pe alţii să înfrunte tot felul de primejdii? Şi în ce scop? Ca să joci un joc care seamănă cu aventurile descrise în revistele de tineret?

— Păi şi dumneata joci jocul ăsta.

— Da, dar nu cred în el aşa cum crede Hawthorne. Şi, apoi înfuriată: Prefer să fiu eu cea care înşală decît să mă port ca un om naiv sau ca un adolescent. Nu

cîştigi îndeajuns cu vînzarea aspiratoarelor ca să nu fii nevoit să te mai bagi în toată povestea asta ?

— Nu. N-o uita pe Milly.

— Şi dacă Hawthorne n-ar fi dat de dumneata ?

Încercă să glumească, dar nu reuşi :

— Poate că m-aş fi căsătorit din nou, pentru bani.

— Chiar ai de gînd să te căsătoreşti din nou ? Părea hotărîtă să discute totul foarte serios.

— Cum să-ţi spun, nu ştiu dacă am s-o fac sau nu. Milly n-ar dori aşa ceva şi nu poţi să nu ţii seama de sentimentele propriului tău copil. Ce-ar fi să mergem acasă, să vedem dacă nu e ceva nou ?

— Spuneai că nu aştepţi nici un mesaj. Aşa ai spus, nu ?

Wormold răspunse evaziv :

— Mda, cel puţin în următoarele trei ore. Dar s-ar putea să ne comunice ceva înainte de-a ateriza.

Lucrul cel mai ciudat era că şi pe dînsul începuse să-l cuprindă o anume încordare. Aproape că şi el credea că avea să primească un mesaj venit din cerul acela răscolit de vînt.

— Juri că n-ai aranjat... nimic ?

Evită să răspundă şi se întoarse spre palatul preşedintelui, către ferestrele întunecate ale camerelor în care preşedintele nu mai dormea de la ultimul atentat, şi dădu cu ochii de doctorul Hasselbacher, care trecea pe-acolo cu capul plecat, ca să evite pleasna picăturilor de apă. Se întorcea, probabil, acasă, venind de la *Wonder Bar.*

— Hasselbacher ! strigă Wormold.

Doctorul îşi înălţă capul. O clipă Wormold avu impresia că Hasselbacher se va întoarce şi va dipare fără să-i spună nici un cuvînt.

— Ce s-a întîmplat, Hasselbacher, ce-i cu dumneata ?

— A, dumneata eşti, domnule Wormold ? ! Mă gîndeam tocmai la dumneata. Vorbeşti de lup... spuse doctorul, încercînd să glumească, dar Wormold putea să jure că lupul îl cam speriase pe doctor.

— O cunoşti pe doamna Severn, secretara mea ?

— A, da... petrecerea din ziua de naştere a Milly-ei... sifonul. Dar ce faci aici, domnule Wormold, la ora asta tîrzie ?

— Am luat masa în oraş... şi-acum ne plimbam... dar dumneata ?

— Şi eu... mă plimbam.

În cerul întunecat şi vast se auzi deodată zgomotul unui motor, care devenea din ce în ce mai puternic, şi apoi se stinse, topindu-se în vuietul vîntului şi al mării. Doctorul Hasselbacher spuse :

— E avionul dinspre Santiago, dar a întîrziat mult. Trebuie să fie vreme proastă în Oriente.

— Aştepţi pe cineva ? întrebă Wormold.

— Nu, nu, n-aştept pe nimeni. N-aţi vrea să veniţi la mine să bem ceva ?

Violenţa trecuse pe-acolo şi pierise. Tablourile erau din nou la locul lor, scaunele tubulare erau rînduite iarăşi prin cameră, ca nişte musafiri care nu-şi găseau locul. Apartamentul fusese refăcut, aşa cum găteşti un om pentru înmormîntare. Doctorul Hasselbacher le oferi *whisky*.

— E bine că ai o secretară, observă el. N-a trecut multă vreme de cînd îmi spuneai că eşti tare necăjit, îţi aminteşti ? Afacerile mergeau prost. Aspiratorul acela nou...

— Aşa se schimbă lucrurile, din senin...

Observă, cu mirare, atîrnată pe perete, o fotografie de-a lui Hasselbacher tînăr, în uniforma ofiţerilor din primul război mondial ; era probabil unul din tablourile care fuseseră zvîrlite atunci pe jos.

— N-am ştiut c-ai făcut războiul, Hasselbacher.

— Nici nu-mi terminasem studiile, domnule Wormold, cînd a început războiul. Îmi amintesc că m-a izbit stupiditatea acestei poveşti — să vindeci oamenii ca să poată fi ucişi cît mai curînd. Pe oameni îi îngrijeşti de obicei ca să poată trăi cît mai mult.

— Cînd aţi plecat din Germania, domnule doctor ? întrebă Beatrice.

— În 1934. Aşa că, tînără doamnă, pot spune că nu-s vinovat de lucrul la care vă gîndiţi.

— Nu la asta mă gîndeam.

— Atunci vă rog să mă iertaţi. Întrebaţi şi pe domnul Wormold, a fost o vreme cînd nu eram atît de bănuitor. Vreţi să ascultăm puţină muzică ?

Puse un disc din *Tristan* [1]. Wormold se gîndi la soţia sa, care i se păru mai puţin reală decît Raul. N-o interesau nici dragostea, nici moartea, ci numai revistele de modă pentru femei, verigheta cu diamante şi somnul dinspre seară. Se uită la Beatrice Severn, care stătea în celălalt colţ al camerei ; ea făcea parte, în-

---

[1] E vorba de cunoscuta dramă muzicală a lui *Richard Wagner* (1813—1883), bazată pe celebrul roman cavaleresc francez cu acelaşi nume, la care se referă de altfel şi aluziile din frazele care urmează (n.r.).

tr-adevăr, din lumea filtrului aceluia fatal, a nefericitei călătorii din Irlanda, a înfrîngerii din pădure. Deodată doctorul Hasselbacher se ridică şi scoase ştecherul din priză.

— Mă iertaţi. Aştept un telefon, şi muzica asta e prea tare.

— De la vreun bolnav ?

— Nu tocmai. Luă sticla de *whisky* şi umplu paharele din nou.

— Ai reînceput experienţele, Hasselbacher ?

— Nu. Se uita disperat, căutînd ceva. Mă iertaţi, dar nu mai am sifon.

— Mie-mi place sec, spuse Beatrice. Se ridică şi se îndreptă spre bibliotecă. Nu citiţi altceva decît cărţi medicale, domnule doctor ?

— Nu prea. Heine, Goethe. Autori germani. Citiţi nemţeşte, doamnă Severn ?

— Nu. Dar văd că aveţi şi cîteva cărţi englezeşti.

— Le-am obţinut de la un pacient, în schimbul onorariului, dar, spre ruşinea mea, nu le-am citit. Nu beţi, doamnă Severn ?

Beatrice se apropie de masă şi luă paharul.

— Sînt locurile dumneavoastră natale ? îl întrebă ea pe doctor, uitîndu-se la o litografie colorată, atîrnată pe perete, alături de portretul din tinereţe al lui Hasselbacher.

— Da, acolo m-am născut. E un mic orăşel cu ziduri vechi, cu un castel căzut în ruină...

— Am fost pe-acolo înainte de război. Cu tata. E aproape de Leipzig, nu-i aşa ?

— Da, doamnă Severn, spuse Hasselbacher uitîndu-se la ea cu tristeţe, e aproape de Leipzig.

— Sper că n-a fost distrus în timpul războiului.

Telefonul din hol începu să sune. Doctorul ezită o clipă.

— Mă iertaţi, doamnă Severn, spuse el.

Ieşi şi închise uşa după el.

— Est sau Vest, spuse Beatrice, patria rămîne patrie.

— Am impresia că ai vrea să transmiţi toate astea la Londra, nu ? Îl cunosc pe doctor de cincisprezece ani, şi de douăzeci de ani trăieşte aici, în Havana. E un bătrîn cumsecade, şi-i cel mai bun prieten...

Uşa se deschise, şi doctorul Hasselbacher apăru în pragul ei.

— Mă iertaţi, dar nu mă simt atît de bine. Sper să veniţi să ascultaţi muzică în altă seară.

Se aşeză greoi pe un scaun, luă paharul de *whisky* şi-l puse la loc. Fruntea îi era acoperită de sudoare, dar, cine ştie, poate că era numai umezeala nopţii.

— Veşti proaste ? întrebă Wormold.

— Da.

— Pot să te ajut cu ceva ?

— Dumneata ! exclamă Hasselbacher. Nu. *Dumneata* nu mă poţi ajuta cu nimic. Şi nici doamna Severn.

— E vorba de vreun bolnav ?

Doctorul Hasselbacher clătină din cap. Îşi scoase batista şi şi-o trecu peste frunte.

— Dar cine nu-i bolnav în ziua de azi ? spuse el.

— Atunci o să plecăm.

— Bine, plecaţi. Se întîmplă cum v-am spus. Ar trebui să poţi îngriji oamenii ca să trăiască cît mai mult.

— Nu înţeleg.

— Oare n-a existat niciodată pe lume ceva care se numeşte pace ? întrebă doctorul Hasselbacher. Iertaţi-mă. Doctorii, se presupune, sînt obişnuiţi cu moartea. Eu însă nu sînt un doctor prea bun.

— Cine-a murit ?

— S-a întîmplat un accident. Un accident. Fără îndoială că e vorba de-un accident. Pe drumul către aeroport o maşină s-a făcut praf. Un tînăr... Se opri, apoi reluă înfuriat : Nu-i aşa că se întîmplă întotdeauna, şi peste tot, accidente, nu-i aşa ? Şi acuma trebuie să se fi întîmplat un accident. Îi plăcea să bea cam mult.

Beatrice întrebă :

— Nu-l chema cumva Raul ?

— Da, spuse doctorul Hasselbacher. Aşa îl chema.

PARTEA A PATRA

CAPITOLUL I

I

Wormold descuie uşa. În lumina felinarului de peste drum aspiratoarele păreau nişte pietre de mormînt. Wormold se îndreptă spre scări. Beatrice îi şopti :

— Stai, stai, mi se pare că se aude ceva...

Erau primele cuvinte pe care le rostise vreunul din ei după ce părăsiseră apartamentul doctorului Hasselbacher.

— Ce e ?

Beatrice întinse mîna şi apucă o piesă metalică de pe tejghea ; şi, ţinînd-o ca pe-o măciucă, spuse :

— Mi-e frică.

„Nici pe jumătate, probabil, pe cît mi-e mie", se gîndi Wormold. Oare putem crea oameni numai scriind despre ei ? Şi ce fel de viaţă au atunci ? Oare Shakespeare auzise de moartea lui Duncan în cine ştie ce tavernă, sau se pomenise cu bătaia aceea în uşa camerei de culcare după ce terminase *Macbeth ?* Stătea în mijlocul prăvăliei şi îngîna un cîntec, ca să-şi mai dea curaj :

„Pămîntul e rotund, ei spun,
Şi eu mă supăr, că-s nebun."

— Taci, şopti Beatrice. Se mişcă cineva sus.

Se gîndi că-i e teamă mai mult de personajele create de propria lui imaginaţie decît de fiinţa vie care ar fi putut face să scîrţîie parchetul.

Alergă sus pe scări şi se opri deodată în faţa unei umbre. Fu ispitit să-şi cheme pe loc toate plăsmuirile şi să termine odată cu ele : pe Teresa, pe şeful inginer, pe profesor, pe inginer.

— Ce tîrziu vii, se auzi glasul Milly-ei.

Umbra se dovedi a fi Milly, care aştepta acolo pe coridorul dintre baie şi camera ei.

— Am fost la plimbare.

— Ai adus-o şi pe ea ? întrebă Milly. De ce ?

Beatrice se urca cu băgare de seamă, ţinînd măciuca improvizată gata de atac.

— Rudy e treaz ?

— Nu cred.

Beatrice spuse :

— Dacă ar fi fost vreun mesaj, te-ar fi aşteptat.

Dacă o parte din personajele lui erau atît de reale încît puteau şi muri, atunci de ce să nu se aştepte şi la mesaje din partea lor ? Deschise uşa biroului. Rudy se mişcă.

— E vreun mesaj, Rudy ?

— Nu.

Milly spuse :

— N-aţi văzut nimic ?

— Ce să vedem ?

— Maşinile poliţiei au cutreierat tot oraşul. N-aţi auzit sirenele ? Am crezut c-a izbucnit vreo revoluţie, aşa că i-am telefonat căpitanului Segura să-l întreb ce e.

— Şi ce-a fost ?

— Cineva a încercat să asasineze pe altcineva, tocmai cînd omul ieşea de la Ministerul de Interne. Credea, probabil, că-i ministrul de interne, numai că omul nu era ministrul. Atentatorul a tras prin geamul maşinii şi-apoi a dispărut.

— Cine-a fost ?

— Nu l-au prins încă.

— Voiam să spun... cine-a fost asasinat ?

— Un om fără importanţă. Semăna însă cu ministrul. Unde aţi fost ?

— La *Victoria*.

— Aţi mîncat langustă umplută ?

— Da.

— Mă bucur, tată, că nu semeni cu preşedintele. Căpitanul Segura spunea că bietul doctor Cifuentes era atît de speriat, încît şi-a udat pantalonii, şi după aceea s-a dus să se îmbete la *Country Club*.

— Doctorul Cifuentes ?

— Nu-l ştii... Inginerul...

— L-au împuşcat ?

— Ţi-am spus doar c-a fost o greşeală.

— Ce-ar fi să stăm puţin jos ? întrebă Beatrice, vorbind în numele amîndurora.

Wormold îi spuse :

— În sufragerie...

— Nu vreau să stau pe un scaun tare. Vreau să stau pe ceva mai moale. S-ar putea să-mi vină să şi plîng.

— Bine, dacă n-ai nimic împotriva dormitorului, spuse el într-o doară, uitîndu-se la Milly.

— L-ai cunoscut pe doctorul Cifuentes ? o întrebă Milly, cu simpatie, pe Beatrice.

— Nu. Ştiu doar că are o burtă...

— Ce-i aia „are o burtă" ?

— Tatăl dumitale îmi spunea că-n dialectul local asta înseamnă un om care priveşte chiorîş.

— Ţi-a spus el aşa ceva ? Sărmanul meu tată ! Eşti aranjat bine.

— Uite, Milly, ce-ar fi să te duci la culcare ? Beatrice şi cu mine avem de lucru.

— De lucru ?

— Da, de lucru.

— E grozav de tîrziu pentru aşa ceva.

— Îmi plăteşte ore suplimentare, interveni Beatrice.

— Înveţi tot ce se poate şti în materie de aspiratoare ? o întrebă Milly. Lucrul ăla pe care îl ţii în mînă e un pulverizator.

— Da ? L-am luat ca, în caz de nevoie, să pot lovi cu el.

— Nu-i prea potrivit pentru aşa ceva, observă Milly. Are tub telescopic.

— Şi ce-i cu asta ?

— Ar putea să se desfacă tocmai cînd nu trebuie.

— Milly, te-am rugat ceva... spuse Wormold. E aproape două.

— N-avea nici o grijă. Am plecat. Şi-o să mă rog pentru doctorul Cifuentes. Nu-i glumă să se tragă în tine ! Glontele a nimerit într-un zid. Gîndeşte-te ce s-ar fi întîmplat dacă l-ar fi nimerit pe doctor ? !

— Roagă-te pentru un om pe care-l chema Raul, spuse Beatrice. Pe acesta *l-au nimerit*.

Wormold se întinse pe pat şi închise ochii. „Nu înţeleg nimic, îşi spuse el. Nimic. E o coincidenţă. Ar trebui să fie o coincidenţă."

— Au început să devină periculoşi, oricine-or fi fiind ei.

— Dar de ce ? întrebă Wormold.

— Spionajul e o profesie primejdioasă.

— Dar Cifuentes, de fapt, n-a... Adică vreau să spun că nu era atît de important.

— Construcţiile acelea din Oriente sînt importante însă. Agenţii dumitale au, după cît se pare, obiceiul de-a se lăsa prinşi. Mă întreb cum de se întîmplă una ca asta ? Cred că trebuie să-l avertizăm pe profesorul Sanchez şi pe fată.

— Pe care fată ?

— Pe dansatoarea aceea goală.

— Dar cum ?

Nu-i putea explica că nu are nici un agent, că nu cunoscuse nici pe Cifuentes şi nici pe doctorul Sanchez, şi că nici Teresa şi nici Raul nu existaseră vreodată : Raul devenise un om viu numai pentru a fi ucis.

— Ce spunea Milly că e asta ?

— Un pulverizator.

— Am mai văzut ceva asemănător, undeva, dar nu-mi amintesc unde.

— Se poate. Piesa asta se găseşte la cele mai multe aspiratoare.

Îi luă pulverizatorul din mînă. Nu-şi mai aducea aminte dacă-l trecuse sau nu printre schiţele trimise lui Hawthorne.

— Şi acuma ce-i de făcut, Beatrice ?

— Cred că oamenii dumitale ar trebui să se ascundă pentru un timp oarecare. Nu aici, fireşte. Ar fi înghesuială cam mare, şi apoi adăpostul nici nu-i atît de

sigur. Ce-ar fi ca inginerul-şef acela al dumitale să-i ia pe vasul lui ?

— E pe mare, în drum spre Cienfuegos.

— Probabil că şi sînt pe urmele lui, spuse ea pe gînduri. Mă întreb de ce ne-au lăsat să ne întoarcem acasă ? !

— Ce vrei să spui ?

— Puteau să ne împuşte fără nici o bătaie de cap cînd ne plimbam pe bulevard. Sau, cine ştie, ne folosesc ca momeală. Fireşte, cînd momeala nu mai e bună, o arunci.

— Ce-i cu dumneata, ai un umor cam macabru.

— A, nu. Sîntem din nou în lumea revistelor de aventuri pentru tineret, asta-i tot. Poţi să te socoteşti un om fericit.

— De ce ?

— S-ar fi putut întîmpla ca lumea asta să fie aceea a revistei *Sunday Mirror*. Oamenii sînt modelaţi astăzi după cele mai răspîndite reviste. Soţul meu ieşea din paginile revistei *Encounter*. Problema este să ştim după ce revistă se iau *ei* ?

— Ei ?

— Hai să presupunem că şi ei aparţin lumii revistelor de aventuri pentru tineret. Şi oare ce fel de agenţi or fi : germani, americani ? Sau mai degrabă cubani. Platformele acelea trebuie să fie ale guvernului, nu ? Sărmanul Raul ! Sper c-a murit repede.

Fu ispitit să-i spună totul, dar ce însemna acum „totul“ nu mai ştia. Raul fusese ucis. O spusese chiar Hasselbacher.

— Mai întîi ar trebui să ne ducem la *Shanghai Theatre*, propuse Beatrice. E deschis ?

— A doua reprezentaţie nici nu s-a terminat încă.

— Dacă n-a fost cumva poliţia pe-acolo înaintea noastră. Fără îndoială, împotriva lui Cifuentes n-au folosit poliţişti. E, probabil, un om prea important. Cînd ucizi pe cineva, trebuie să eviţi scandalul.

— Drept să-ţi spun, pînă acum nu m-am gîndit că trebuie procedat în felul ăsta.

Beatrice stinse veieuza şi se duse la fereastră.

— Există intrare de serviciu ? întrebă ea.

— Nu.

— O să schimbăm şi asta, spuse ea cu dezinvoltură, ca şi cum ar fi fost şi arhitect. Cunoşti un negru care şchiopătează ?

— O fi Joe.

— Trece cu paşi înceţi prin faţa casei.

— Vinde ilustrate pornografice. Iar acum se duce acasă, asta-i.

— Evident că nu poţi urmări pe cineva cînd şchiopătezi în halul ăsta. S-ar putea totuşi să fi stat aici, să ne aştepte. În orice caz, trebuie să riscăm. După cît se vede, în noaptea asta au de gînd să-i cureţe pe toţi. Întîi femeile şi copiii. Profesorul poate să mai aştepte.

— Cu Teresa însă nu m-am văzut niciodată la teatru. Probabil că acolo o cheamă altfel.

— Totuşi ai s-o poţi identifica, nu, chiar şi goală fiind ? Deşi presupun că sîntem oarecum asemănătoare, întocmai ca şi japonezele, cînd sîntem goale.

— Nu sînt de părere să vii şi dumneata.

— Trebuie să vin. Dacă pun mîna pe unul din noi, celălalt poate interveni.

— Nu la asta mă gîndeam, ci la teatru. Nu e tocmai o lume scoasă din paginile revistelor pentru tineret.

— Nici căsătoria, chiar cînd se află sub egida UNESCO-ului, nu seamănă cu această lume.

2

Shanghai Theatre se afla undeva pe o stradă strîmtă, dincolo de Zanja, şi era înconjurat de un grilaj continuu. Pe o placardă erau afişate nişte fotografii sub titlul *Posiciones,* iar biletele erau vîndute, din cine ştie ce motiv, pe trotuarul din faţa localului. Probabil din pricina faptului că nu aveau loc pentru casă, deoarece foaierul era ocupat de un stand de cărţi pornografice, destinate celor care nu voiau să se plictisească în timpul pauzelor. Proxeneţii negri de pe stradă îi priviră curioşi. Nu erau obişnuiţi să vadă femei europene prin locurile acelea.

— Te simţi cam departe de casă, constată Beatrice.

Oricare loc costa un peso şi douăzeci şi cinci şi nu prea găseai multe libere în sala aceea, îndeajuns de mare. Plasatorul îi oferi lui Wormold un pachet de fotografii pornografice pentru un peso. Văzînd că Wormold refuză, omul scoase din buzunar o altă serie.

— Dacă vrei, poţi să le cumperi, spuse Beatrice. Şi dacă te jenează prezenţa mea, o să fiu atentă numai la spectacol.

— Nu-i prea mare diferenţă, răspunse Wormold, între reprezentaţie şi ilustraţii.

Plasatorul întrebă dacă doamna nu doreşte să fumeze o *marijuana.*

— *Nein, danke* [1], răspunse Beatrice, încurcînd limbile.

În dreapta şi-n stînga scenei erau lipite afişe ale cluburilor din apropiere, unde, spuneau afişele, se găsesc fete frumoase. Un aviz în spaniolă şi într-o engleză aproximativă anunţa că este interzis publicului să tulbure pe dansatoare.

— Care-i Teresa ? întrebă Beatrice.

— Ar putea fi grasa aceea cu mască, spuse Wormold la întîmplare.

Femeia ieşea tocmai atunci din scenă, după ce-şi arătase pulpele lungi şi goale în faţa publicului, care aplauda şi fluiera. Luminile se stinseră şi fu coborît un ecran. Începu să ruleze un film, cu totul nevinovat la început. Un biciclist, peisaje pitoreşti, un cauciuc spart, o întîlnire întîmplătoare, un domn care-şi scotea pălăria de paie ; apoi filmul se întunecă, iar imaginile abia se vedeau.

Beatrice tăcea. Se stabilise între ei, în timpul rulării acestui sumar document al dragostei, o intimitate ciudată. Aceleaşi mişcări ale trupului însemnaseră odată, pentru fiecare din ei, tot ceea ce putea oferi viaţa mai de preţ. Împlinirea dorinţei, ca şi a dragostei, e la fel, ea nu poate fi falsificată precum sentimentele.

Luminile se aprinseră din nou. Tăceau amîndoi. Apoi Wormold spuse :

— Mi-s buzele uscate.

— Şi mie mi-e gura uscată... Acuma ne-am putea duce s-o vedem pe Teresa ?

— Mai rulează un film, şi după aceea vin dansatoarele din nou.

[1] Nu, mulţumesc (în limba germană în original) (n.r.).

— Nu cred să mai pot rezista la încă un film, spuse Beatrice.

— N-o să ne dea voie să intrăm în culise înainte de sfîrşitul spectacolului.

— Atunci să aşteptăm în stradă. Cel puţin o să ne dăm seama dacă am fost urmăriţi sau nu.

Ieşiră din sală tocmai cînd începea al doilea film. Erau singurii care plecau, aşa că, în cazul în care-i filase cineva, trebuia să-i aştepte pe stradă. Printre proxeneţii şi şoferii de afară însă nu prea părea să fi fost vreun agent. Rezemat de stîlpul felinarului, dormea un om cu un loz atîrnat de gît. Wormold îşi aminti de noaptea petrecută cu Hasselbacher. Atunci aflase cum se poate folosi de *Povestirile după Shakespeare* ale lui Lamb într-un fel nou. Sărmanul Hasselbacher, tare beat mai fusese în seara aceea! Wormold îşi aminti cum îl găsise doborît într-un fotoliu din holul hotelului, cînd coborîse după întrevederea cu Hawthorne.

O întrebă pe Beatrice:

— E uşor să descurci un cifru care are la bază o carte, dacă ştii ce carte trebuie să foloseşti?

— Pentru un expert nu-i prea greu, e numai o problemă de răbdare.

Se duse la omul rezemat de felinar şi-i îndreptă lozul atîrnat de gît. Omul nu se trezi. Beatrice îi explică lui Wormold:

— Nu puteam citi numărul din cauză că lozul stătea strîmb.

Ce făcuse cu volumul în seara aceea? Îl ţinuse sub braţ, îl pusese în buzunar, sau în servietă? Îl pusese jos cînd îl ajutase pe Hasselbacher să se ridice? Nu-şi mai

aducea aminte, şi asemenea bănuieli nu erau de loc generoase.

— Mă gîndesc la o coincidenţă de-a dreptul amuzantă, îi întrerupse meditaţia Beatrice. Doctorul Hasselbacher îl citeşte pe Lamb în aceeaşi ediţie pe care o folosim şi noi.

În pregătirea ei profesională părea să fi fost inclusă şi telepatia.

— Ai văzut volumul la el acasă?

— Da.

— Dac-ar fi fost ceva, protestă el, l-ar fi ascuns.

— Cine ştie, poate c-a vrut să te avertizeze. Adu-ţi aminte, ne-a chemat la el şi ne-a spus de Raul.

— N-avea cum să ştie c-o să ne întîlnească.

— De unde ştii?

Ar fi vrut să protesteze, să spună că istoria asta n-are nici o bază reală, că Raul n-a existat şi că nici Teresa nu există, dar îşi dădu dintr-o dată seama că, dacă i-ar fi spus aşa ceva, Beatrice şi-ar fi luat valizele şi ar fi plecat, şi totul ar fi fost iar ca o poveste fără sens.

— Iese lumea de la spectacol, spuse Beatrice.

Găsiră o poartă laterală, care ducea spre o sală mare, în care se îmbrăcau artiştii. Coridorul era luminat de un glob electric, care arsese acolo mult prea multe zile şi nopţi. Peste tot erau lăzi de gunoi, iar un negru strîngea cu mătura şi făraşul ghemotoace de vată aruncate pe jos, pătate de pudră, ruj de buze sau de alte substanţe dubioase. Mirosea a parfum de proastă calitate... Poate că, mai la urma urmei, n-o să găsească nici o Teresă, dar pentru asta ar fi trebuit să nu aleagă numele unei sfinte atît de cunoscute. Împinse o uşă şi pătrunseră într-un infern plin de fum şi de femei goale.

O întrebă pe Beatrice :

— Nu crezi că ar fi mai bine să te duci acasă ?

— Nu, pentru că aici dumneata ai nevoie să fii apărat.

Nu-i observase nimeni. Masca femeii grase se bălăbănea, atîrnînd de-o ureche. Femeia bea un pahar de vin, ţinînd un picior cocoţat pe un scaun. O fată foarte slabă, căreia i se vedeau coastele asemeni unor clape de pian, îşi trăgea ciorapii. Sîni se legănau ; picioare se ridicau ; ţigări fumate pe jumătate fumegau în scrumiere ; aerul era irespirabil. Pe o scară dublă, un om cu o şurubelniţă în mînă fixa ceva în perete.

— Unde-i fata ? întrebă Beatrice.

— Nu cred că-i aici. Poate că-i bolnavă sau a plecat cu iubitul ei.

Cînd cineva îşi puse un halat, îi învălui o undă de aer cald. Pulberea de pudră se depunea asemenea cenuşii.

— Încearcă s-o strigi pe nume.

Wormold strigă cu jumătate de gură :

— Teresa !

Nimeni nu-i dădu nici o atenţie. Încercă din nou, şi omul cu şurubelniţa privi jos, la el.

— *Pasa algo ?* [1] întrebă el.

Wormold îi răspunse în spaniolă : da, caută o fată pe care-o cheamă Teresa. Omul îi spuse că Maria e tot atît de bună ca şi cealaltă, şi arătă cu şurubelniţa spre femeia cea grasă.

— Ce spune ?

— Se pare că n-o cunoaşte pe Teresa.

[1] Cauţi pe cineva ? (In limba spaniolă în original.) (N.r.)

Omul cu şurubelniţa se aşeză pe treapta din vîrful scării şi începu să-i ţină un discurs. Că Maria e cea mai grozavă femeie din Havana, că are, goală, o sută de kilograme.

— E limpede : Teresa nu-i aici, se întoarse Wormold, uşurat, către Beatrice.

— Teresa, Teresa ! Ce tot vrei cu Teresa ?

— Da. Ce ai cu mine ? îl întrebă fata cea slabă, care se apropie cu un ciorap în mînă.

Sînii ei mici erau ca nişte pere.

— Cine eşti dumneata ?

— *Soy Teresa.* [1]

Beatrice întrebă :

— Asta-i Teresa ? Mi-ai spus că-i grasă... ca aceea cu mască.

— Nu, nu, protestă Wormold. Asta nu-i Teresa. E sora Teresei. *Soy* înseamnă soră. O să-i dau de ştire prin ea că o caut.

O luă pe fată de braţ şi o trase deoparte. Încercă să-i explice în spaniolă că trebuie să fie cu băgare de seamă.

— Cine eşti dumneata ? Nu înţeleg ce vrei.

— E o greşeală la mijloc. Şi-i o poveste prea lungă. Există oameni care ar putea să-ţi facă rău. Stai, te rog, acasă cîteva zile. Nu veni la teatru.

— Trebuie să vin. Clienţii mei vin aici.

Wormold scoase un pacheţel de bancnote. O întrebă :

— Ai rude ?

— Da, pe mama.

— Du-te la ea.

— Dar stă în Cienfuegos.

---

[1] Eu sînt Teresa (în limba spaniolă în original) (n.r.).

— Ai aici destui bani ca să te duci la Cienfuegos.

Îi ascultau acuma cu toţii. Se îngrămădiseră în jurul lor. Omul cu şurubelniţa coborîse de pe scară. Wormold o văzu pe Beatrice în afara cercului ; ea se străduia să-şi facă loc, încercînd să-şi dea seama de ceea ce se întîmplă.

Omul cu şurubelniţa spuse :

— Fata asta e a lui Pedro. Nu poţi s-o iei aşa, trebuie să vorbeşti întîi cu el.

— Nu vreau să mă duc la Cienfuegos, zise fata.

— Acolo ai să fii în siguranţă.

Fata se adresă omului cu şurubelniţa :

— Mi-e frică de omul ăsta. Nu ştiu ce vrea cu mine. Îi arătă banii. Sînt prea mulţi. Îi lua martori acum pe toţi cei din jur. Sînt o fată cumsecade.

— Mult grîu nu înseamnă un an prost, spuse solemn femeia cea grasă.

— Unde... e Pedro al tău ? întrebă unul.

— E bolnav. Dar de ce-mi dă omul ăsta atîţia bani ? Sînt o fată cumsecade. Ştiţi cu toţii că nu cer mai mult decît cincisprezece pesos. Nu-s lacomă.

— Cîinele slab e plin de purici, spuse femeia grasă. După cît se părea, avea cîte un proverb pentru orice împrejurare.

— Ce se întîmplă ? întrebă Beatrice.

Un glas se auzi : „Hei, psst, psst !" Era negrul care mătura în coridor. Apoi spuse :

— *Policia !*

— Fir-ar să fie, asta mai lipsea ! Trebuie să te iau de-aici, spuse Wormold.

Nimeni nu părea peste măsură de mişcat. Femeia cea grasă îşi bău vinul şi-şi puse nişte pantaloni scurţi; fata pe care o chema Teresa îşi trase al doilea ciorap.

— N-avea grijă de mine, îl linişti Beatrice. *Fata* însă trebuie scoasă de aici.

— Ce vrea poliţia? îl întrebă Wormold pe omul cu scara.

— O fată, răspunse el cu cinism.

— Vreau s-o iau pe fata asta, spuse Wormold. Nu e pe-aici nici o ieşire dosnică?

— Cu poliţia poţi aranja întotdeauna să existe o ieşire dosnică.

— Cum?

— Ai cincizeci de pesos în plus?

— Da.

— Dă-i banii negrului. Hei, Miguel, îl chemă omul cu scara pe negru. Spune-le să nu se mişte vreo trei minute. Şi acum cine vrea să se bucure de libertate?

— Prefer secţia de poliţie, spuse femeia cea grasă. Dar, oricum, trebuie să fii îmbrăcată cum se cuvine. Şi-şi potrivi sutienul.

— Vino cu mine, îi spuse Wormold Teresei.

— Şi de ce să vin?

— Nu-ţi dai seama?... Pe dumneata te caută.

— N-aş crede, spuse omul cu şurubelniţa. E prea slabă. Aş zice să vă grăbiţi. Cincizeci de pesos nu ţin o veşnicie.

— Ia pardesiul meu, spuse Beatrice.

Îl puse pe umerii fetei, care, în afară de ciorapi, nu avea pe ea nimic.

Fata spuse:

— Dar eu vreau să rămîn.

Omul cu scara o bătu pe umeri şi o împinse :
— I-ai luat banii, du-te cu el.
Îi conduse spre un closet strîmt şi murdar, şi de acolo săriră printr-o fereastră. Se treziră în stradă. Un poliţist, care făcea de gardă în faţa teatrului, se uită ostentativ în altă parte. Un proxenet şuieră şi arătă spre maşina lui Wormold. Fata spuse din nou :
— Vreau să rămîn !
Dar Beatrice o împinse în maşină şi se aşeză lîngă ea.
— Ţip ! continuă fata şi se apleacă pe fereastra maşinii.
— Nu fii proastă, îi spuse Beatrice şi o trase înăuntru.
Wormold porni.
Fata ţipă, dar aşa, numai de formă. Poliţaiul se întoarse şi se uită în direcţia opusă. Cei cincizeci de pesos păreau să mai aibă încă efect. O luară la dreapta şi porniră spre bulevardul care mergea de-a lungul mării. Nu-i urmărea nici o maşină. Se petrecuse totul de ajuns de uşor. Fata, acum că n-avea încotro, îşi strînse pardesiul pe ea şi se rezemă mai bine de spătarul maşinii. Spuse :
— *Hay mucha corriente.*
— Ce spune ?
— Că e curent, spuse Wormold.
— Nu pare o fată prea recunoscătoare. Unde-i sora ei ?
— Cu directorul general al poştelor şi telecomunicaţiilor, la Cienfuegos. Aş putea s-o duc acolo. Am ajunge mîine dimineaţă, la micul dejun. Dar ce fac cu Milly ?
— Şi nu numai cu Milly. De profesorul Sanchez ai uitat ?

— Profesorul poate să aştepte.
— Par să acţioneze de ajuns de rapid, oricine-or fi.
— Nu ştiu unde locuieşte.
— Eu ştiu. M-am uitat pe lista membrilor *Country Club*-ului înainte de plecare.
— O iei pe fată şi mă aştepţi acasă.
Ieşiră pe bulevard.
— Ia-o la stînga, pe-aici, spuse Beatrice.
— Te duc acasă.
— E mai bine să fim împreună.
— Dar Milly...
— Nu *vrei* s-o compromiţi, nu ?
Wormold apucă, în silă, la stînga.
— Unde mergem ?
— În Vedado, spuse Beatrice.

3

Zgîrie-norii oraşului nou se ridicau înaintea lor în întuneric asemeni unor aisberguri. Pe cer străluceau, imense, literele H.H., aidoma monogramei de pe buzunarul pijamalei lui Hawthorne ; dar nici iniţialele astea nu erau ale vreunui rege, făceau reclamă hotelurilor „Hilton". Vîntul zgîlţîia maşina, iar spuma se prelingea peste şosea şi acoperea fereastra dinspre mare. Aerul cald al nopţii avea un gust sărat. Wormold se îndepărtă de mare. Fata spuse :
— *Hace demasiado calor.*
— Ce mai vrea ?
— Spune că-i e foarte cald.
— E cam dificilă fata asta. Să coborîm geamul.

— Şi dacă ţipă ?

— O pocnesc.

Erau în cartierul cel nou, Vedado : case mici, albe şi galbene, locuite de oamenii bogaţi din oraş. După lipsa etajelor puteai spune şi cît de bogaţi erau aceşti oameni. Numai milionarii îşi puteau îngădui să-şi ridice nişte simple vile pe locuri în care ar fi încăput zgîrie-nori. Cînd Beatrice coborî geamul, mireasma florilor pătrunse în maşină. Îi făcu semn lui Wormold să oprească în faţa unei porţi, care se deschidea într-un perete alb şi înalt.

— Văd lumini în *patio,* spuse Beatrice. S-ar părea că totul e-n regulă. O să-ţi păzesc preţioasa bucată de carne cît timp o să vorbeşti cu profesorul.

— Pentru un profesor pare să fie foarte bogat.

— Nu chiar atît încît să nu ceară să i se ramburseze cheltuielile, aşa cum reiese din socotelile dumitale.

— Aşteaptă-mă cîteva minute. Să nu pleci, spuse Wormold.

— Arăt eu c-aş face aşa ceva ? Dar mai bine grăbeşte-te. Pînă acuma au pus mîna numai pe unul din trei, iar pe un altul cît pe ce.

Încercă poarta. Nu era încuiată. Situaţia era absurdă. Cum avea să-i explice ce caută acolo ? „Eşti unul din agenţii mei, fără să fi ştiut măcar. Eşti în primejdie. Trebuie să te ascunzi." Nici măcar nu ştia ce fel de profesor e Sanchez.

O cărăruie scurtă ducea printre doi palmieri spre o a doua poartă, iar dincolo de ea se vedea micul *patio,* de unde venea lumina. Undeva cînta încetişor un picup, şi două siluete, obraz lîngă obraz, se învîrteau în tăcere. Mergea pe cărăruie, cînd se auzi sunînd, ascunsă cine

ştie unde, o sonerie de alarmă. Dansatorii se opriră, şi unul din ei îi veni în întîmpinare.

— Cine-i acolo ?

— Profesorul Sanchez ?

— Da.

Acum erau amîndoi în lumină. Profesorul purta un *smoking* alb, părul îi era alb, barba îi crescuse puţin în timpul nopţii, iar în mînă ţinea un revolver cu ţeava îndreptată spre Wormold. Wormold văzu că femeia care-l urma era foarte tînără şi foarte frumoasă. Se aplecase şi oprise picupul.

— Mă iertaţi că vin la dumneavoastră la ora aceasta, începu Wormold. Nu ştia ce să spună şi era neliniştit de ameninţarea pe care o reprezenta revolverul. Profesorii n-ar trebui să aibă revolver.

— Nu cred să vă mai fi văzut pînă acum. Profesorul vorbea politicos, dar ţinea revolverul îndreptat spre stomacul lui Wormold.

— Nici n-aţi fi avut cum. În afară de cazul în care posedaţi un aspirator de praf.

— Aspirator ? Cred că am. Şi ce-i cu asta ? Soţia mea o fi ştiind ce e cu el.

Tînăra femeie părăsi *patio*-ul şi se apropie de ei. Era desculţă. Pantofii stăteau lîngă picup ca nişte curse de şoareci.

— Ce vrea ? întrebă ea pe un ton neplăcut.

— Vă rog să mă iertaţi că vă deranjez, *señora* Sanchez.

— Spune-i că nu sînt *señora* Sanchez, zise tînăra femeie.

— Zice că se ocupă de aspiratoare, spuse profesorul. Crezi că Maria, înainte de-a pleca...

— Dar ce caută omul ăsta aici, la ora unu noaptea ?

— Regret, spuse profesorul cam încurcat, dar ora *e*, într-adevăr, cam neobişnuită. Revolverul îşi schimbă puţin direcţia. În mod obişnuit, nu aştepţi vizitatori...

— După cît se pare, îi aşteptaţi totuşi.

— A, ăsta... trebuie să-ţi iei toate precauţiile. Ştiţi, sînt posesorul unor foarte frumoase tablouri de Renoir [1].

— Nu vezi că n-a venit după tablouri ? L-a trimis Maria. Nu-i aşa că eşti un spion ? îl întrebă, furioasă, tînăra femeie.

— Mda... într-un fel.

Tînăra femeie începu să se jeluie, lovindu-şi coapsele. Brăţările străluceau şi zăngăneau.

— Te rog, draga mea, te rog... Sînt convins că există o explicaţie...

— Ne invidiază fericirea, asta-i, spuse tînăra femeie. Mai întîi l-a trimis pe cardinal, şi acum pe omul acesta... Eşti preot ? îl întrebă ea pe Wormold.

— Draga mea, sînt sigur că nu-i preot. Uită-te la hainele lui.

— Poţi fi tu profesor de educaţie comparativă, spuse tînăra femeie... dar de înşelat te înşală oricine. Eşti preot ? repetă ea.

— Nu.

— Dar ce eşti ?

— La drept vorbind, sînt negustor de aspiratoare.

— Spuneai că eşti spion.

— Păi, cum să vă spun, într-un fel...

— De ce-ai venit aici ?

— Să vă avertizez.

---

[1] *Auguste Renoir* (1841—1919), cunoscut pictor francez (n.r.).

Tînăra femeie scoase un urlet ciudat, ca de căţea bătută.

— Vezi, i se adresă ea profesorului, acuma Maria ne ameninţă. Mai întîi cardinalul, şi după aceea...

— Cardinalul îşi îndeplinea o datorie. Mai la urma urmei e vărul Mariei.

— Ţi-e teamă de el. Vrei să mă părăseşti.

— Draga mea, ştii bine că asta nu-i adevărat. Îl întrebă apoi pe Wormold : Unde-i acum Maria ?

— Nu ştiu.

— Cînd aţi văzut-o ultima oară ?

— N-am văzut-o niciodată.

— Am impresia că vă cam contraziceţi, nu credeţi ?

— Minte cu neruşinare, spuse tînăra femeie.

— S-ar putea să nu mintă. E, probabil, în slujba unei agenţii oarecare. Mai bine am asculta ce are să ne spună ! Furia te împinge totdeauna la greşeli. Îşi face datoria... ceea ce nu s-ar putea spune şi despre noi.

Urmîndu-l pe profesor, care-şi puse revolverul în buzunar, făcură cale întoarsă spre *patio.* Femeia aşteptase să pornească şi Wormold, apoi încheie convoiul, ca un cîine de pază. Wormold, care se cam aştepta să-l muşte de picior, se gîndea : „Dacă nu vorbesc acum, n-o să mai fiu în stare să spun nimic".

— Luaţi loc, îl invită profesorul. („Ce-o fi fiind şi educaţia asta comparativă ?") Nu vreţi să beţi ceva ?

— Nu vă deranjaţi.

— Nu beţi în timpul serviciului ?

— Serviciu ! exclamă tînăra femeie. Îl tratezi ca pe un om de treabă. Ce alt serviciu face omul ăsta decît să-şi slujească dezgustătorii lui stăpîni ?

— Am venit la dumneavoastră să vă înştiinţez că poliţia...

— Vă rog, vă rog, pînă aici. Adulterul nu e o crimă, spuse profesorul. Cred că n-a fost nicăieri considerat ca atare, în afară de coloniile americane, şi aceasta în secolul al XVII-lea. Şi, desigur, de religia mozaică.

— Adulterul nu are nimic de-a face cu toată povestea asta, interveni tînăra femeie. Ei nu-i pasă că ne culcăm împreună, ci că sîntem împreună.

— Nu se poate făptui un lucru fără să-l făptuieşti şi pe celălalt, în afară de cazul în care ai în vedere ceea ce scrie în *Noul Testament*, spuse profesorul. Adulterul săvîrşit în gînd.

— N-ai un pic de minte dacă nu-l dai afară pe omul ăsta. Stăm aici şi vorbim de parcă am fi căsătoriţi de ani de zile. Dacă asta-i tot ce-ai vrut, adică să stăm toată noaptea şi să vorbim, de ce n-ai rămas cu Maria ?

— Draga mea, doar tu ai vrut să dansăm înainte de-a ne culca.

— Şi cum, tu crezi chiar că asta se numeşte dans ?

— Ţi-am promis că voi lua lecţii de dans.

— Te cred, ca să te întîlneşti cu cine ştie ce fată !

Lui Wormold conversaţia i se păru că se îndepărtează din ce în ce mai mult de scopul pentru care venise. De aceea interveni disperat :

— L-au împuşcat pe inginerul Cifuentes. Sînteţi ameninţaţi de un pericol asemănător.

— Dacă aş dori să mă-ntîlnesc cu fete tinere, draga mea, n-ar trebui să iau lecţii de dans. La universitate sînt de ajuns de multe — acelea care vin să audieze cursurile mele. Şi ştii prea bine lucrul acesta, din moment ce-ai venit şi tu la cursurile mele.

— Şi-ţi baţi joc de mine din pricina asta ?

— Ne îndepărtăm de la subiect, draga mea. Şi acest subiect este : ce va mai întreprinde acum Maria ?

— Ar fi trebuit să renunţe la mîncărurile prea consistente de îndată ce te-a cunoscut, spuse tînăra fată pe un ton cam vulgar. Nu-ţi pasă de nimic altceva decît de trupul unei femei. La vîrsta ta ar trebui să-ţi fie ruşine de asta.

— Dacă nu vrei să te iubesc...

— Să mă iubeşti, să mă iubeşti...

Tînăra femeie se sculă şi începu să se învîrtească prin *patio*. Gesticula de parcă ar fi făcut fărîme dragostea.

Wormold spuse :

— Nu din cauza Mariei ar trebui să fiţi atît de îngrijoraţi.

— Copoi mincinos ! strigă la el fata. Ai spus că n-ai văzut-o niciodată.

— N-am văzut-o.

— Atunci de ce îi spui Maria ? ţipă fata şi începu a schiţa un dans de triumf cu un partener imaginar.

— Spuneai ceva despre Cifuentes, tinere.

— S-a tras asupra lui azi-dimineaţă.

— De către cine ?

— Nu ştiu exact, dar actul acesta face parte dintr-o întreagă poveste. E puţin cam greu să vă explic cum se petrec lucrurile, dar se pare că sînteţi ameninţat de o mare primejdie, domnule profesor Sanchez. Fără îndoială că totul se bazează pe o profundă eroare. Poliţia a făcut o descindere şi la *Shanghai Theatre*.

— Şi ce am eu de-a face cu *Shanghai Theatre* ?

— Într-adevăr, ce ai de-a face ? strigă tînăra femeie cu un glas melodramatic. Ah, spuse ea, bărbaţii, băr-

baţii ! Biata Maria ! Va să zică n-are de luptat numai cu o singură femeie ! Ar trebui să organizeze un întreg masacru.

— N-am avut nimic de-a face cu nimeni de la *Shanghai Theatre.*

— Maria e mai bine informată. Nu m-aş mira dacă aş afla că eşti şi somnambul !

— Ai auzit ce-a spus domnul, că la mijloc e o profundă eroare. Şi, apoi, l-au împuşcat pe Cifuentes. Nu poţi s-o acuzi de asta pe Maria.

— Cifuentes ? Cifuentes a zis ? Ah, dobitoc de spaniol ce eşti ! Pentru că mi-a vorbit o dată la club, în timp ce erai în sala de duşuri, te-ai apucat să pui banditii să-l ucidă.

— Draga mea, fii, te rog, rezonabilă. Abia acuma am auzit de asta, acuma, cînd domnul...

— Nu-i nici un domn. E un copoi mincinos.

Şi în felul acesta discuţia redeveni din nou generală.

— Dacă e un mincinos, atunci nu trebuie să acordăm nici o importanţă celor ce spune. Probabil că o calomniază şi pe Maria.

— Aha, iar ! O aperi pe Maria !

Wormold, disperat, interveni din nou... era ultima lui încercare de a le atrage atenţia asupra lui :

— Dar ceea ce vreau să vă spun n-are nimic de-a face cu Maria... adică cu *señora* Sanchez.

— Şi ce legătură are *señora* Sanchez cu toată povestea asta ? întrebă profesorul.

— Credeam că vă închipuiţi că Maria...

— Uite ce e, tinere, sper că nu vrei să-mi spui că Maria intenţionează să întreprindă ceva împotriva so-

ției mele sau împotriva... prietenei mele, aici prezentă. Ar fi cu totul absurd.

Pînă în momentul acesta lucrurile i se păruseră lui Wormold de ajuns de simple. Dar acuma avea impresia că trăsese de un capăt de ață care abia începuse să se desfășoare. Ce-o mai fi fiind și asta „educație comparativă“ ?

— M-am gîndit că vă fac un bine, începu el, prevenindu-vă de pericolul care vă amenință, dar mi se pare că moartea ar fi pentru dumneavoastră cea mai bună soluție.

— Ești un tînăr care-și bate joc cam prea mult de ceilalți oameni.

— Nu sînt de loc tînăr. Dimpotrivă. După cum priviți lucrurile, domnule profesor, s-ar părea că dumneavoastră sînteți cel tînăr. Încordat și îngrijorat, Wormold își spuse cu glas tare : Dacă ar fi aici Beatrice !

Profesorul se repezi să spună tinerei femei :

— Te asigur, draga mea, că nu cunosc pe nimeni cu numele ăsta. Pe nimeni.

Tînăra femeie rîse amenințător.

— Mi se pare c-ai venit aici cu unicul scop de a provoca tot felul de încurcături. Era prima oară cînd se arăta nemulțumit de „vizita“ lui Wormold, dar, ținînd seama de împrejurări, nemulțumirea lui părea foarte blîndă. Nu înțeleg ce-ai avut de cîștigat din asta, încheie profesorul și intră în casă, închizînd ușa după el.

— E un monstru, spuse fata. Un monstru. Un monstru sexual. Un satir.

— Nu înțeleg.

— Cunosc povestea : a înțelege totul e a ierta totul. Nu și în cazul ăsta, aici nu-i vorba de-așa ceva. Părea

să nu mai aibă faţă de Wormold aceeaşi ostilitate ca pînă atunci. Maria, eu, Beatrice... ca să nu mai vorbesc de nevastă-sa, biata femeie! N-am nimic cu soţia lui. N-ai un revolver?

— Fără îndoială că n-am. Am venit doar să-l salvez, spuse Wormold.

— Lasă să-l împuşte, spuse tînăra femeie, în pîntece, să tragă... cît mai jos. Şi intră şi ea în casă, cu un aer preocupat.

Lui Wormold nu-i mai rămăsese altceva de făcut decît să plece. Invizibilă, soneria de alarmă sună iar, dar nimeni nu ieşi din mica vilă albă. „Am făcut tot ce-am putut", îşi spuse Wormold. Profesorul părea pregătit să înfrunte orice primejdie, şi cine ştie dacă sosirea poliţiei nu avea să constituie o uşurare pentru el. Avea să-i fie mai uşor cu ei decît cu acea tînără femeie.

4

Mergea spre poartă prin noaptea plină de miresmele florilor care se deschideau atunci şi avea o singură dorinţă, să-i spună Beatricei totul: „Nu sînt agent secret, sînt un înşelător, nici unul din oamenii aceştia nu-i agentul meu şi nu înţeleg nimic din ceea ce se întîmplă. Sînt pierdut. Îngrozit." Ea va şti, fără îndoială, să domine situaţia; mai la urma urmei e de profesie. Ştia însă că tot ce-i va spune i se va părea fără sens. Şi apoi asta ar fi însemnat să renunţe la asigurarea viitorului Milly-ei. O să fie înlăturat ca şi Raul. Oare se acordă pensii urmaşilor unui om dintr-un serviciu de felul acesta? Şi cine o fi fost Raul?

Înainte de a ajunge la poarta a doua, Beatrice îl strigă :

— Jim, fii atent ! Nu te-apropia !

Cu toată gravitatea momentului, îi trecu prin minte gîndul că lui i se spunea Wormold, domnule Wormold, *señor* Vomel, şi că nimeni nu-i spunea Jim. Şi atunci începu să fugă — sărind şi ţopăind — spre glasul care-l avertizase şi ieşi în stradă, ca să dea peste o maşină de-a poliţiei, trei poliţişti şi un alt revolver îndreptat spre stomacul său. Beatrice era pe trotuar, iar lîngă ea, fata care încerca să-şi ţină pardesiul cît mai strîns, pardesiul care nu prea fusese făcut pentru aşa ceva.

— Ce s-a întîmplat ?

— Nu înţeleg boabă din ceea ce spun.

Unul din poliţişti îi porunci să se urce în maşina lor.

— Şi ce se întîmplă cu maşina mea ?

— Va fi adusă la secţie.

Înainte de-a da ascultare poruncii, poliţiştii îi pipăiră şi pieptul şi buzunarele, ca să vadă dacă n-are arme. Wormold îi spuse Beatricei :

— Nu ştiu despre ce-o fi vorba, dar arată ca sfîrşitul unei strălucite cariere.

Poliţistul vorbi din nou.

— Trebuie să vii şi dumneata.

— Spune-i, răspunse Beatrice, că rămîn cu sora Teresei... N-am încredere în ei.

Cele două maşini trecură fără zgomot printre căsuţele milionarilor, ca să nu tulbure pe nimeni, ca şi cum ar fi fost pe o stradă cu spitale ; bogaţii au nevoie de somn. Nu trebuiră să meargă prea departe, o curte, o uşă care se închise în urma lor, şi deodată îi izbi un miros puternic, după care recunoscură — aşa cum recu-

noşti după mirosul de amoniac grădinile zoologice de pretutindeni — secţia poliţienească. De-a lungul coridorului văruit atîrnau fotografiile răufăcătorilor încă neprinşi, care îi priveau cu aerul ţeapăn al unor bătrîni maeştri bărboşi.

În camera în care intrară căpitanul Segura juca dame.

— Ţi-am luat pionii, zise el şi luă două piese. Apoi îşi ridică privirea şi se uită la ei.

— Domnul Wormold, spuse el surprins şi se sculă încordat, ca un şarpe mic şi verzui, cînd o văzu pe Beatrice. Se uită apoi la Teresa; pardesiul i se desfăcuse iar, poate în chip intenţionat. Exclamă: Cine, pentru dumnezeu... ? şi se opri, spunîndu-i poliţistului cu care jucase pînă atunci: *Anda!* [1]

— Ce înseamnă toate astea, căpitane Segura ?

— Dumneata mă întrebi pe mine, domnule Wormold ?

— Da, eu.

— Aş vrea să-mi explici şi mie ce sens au toate astea ? N-am crezut c-o să-mi fie dat să te văd pe dumneata, pe tatăl Milly-ei. Domnule Wormold, am fost chemaţi de-un oarecare profesor Sanchez în legătură cu un om care-i năvălise în casă, ameninţîndu-l în fel şi chip. Profesorul crezuse că-i sînt primejduite tablourile, are nişte tablouri foarte scumpe. Am trimis imediat într-acolo o maşină şi oamenii mei te-au cules pe dumneata, pe *señorita* (pe care am mai cunoscut-o) şi pe tîrfa asta despuiată. Şi, asemeni poliţistului din Santiago, încheie: Nu-i de loc frumos ceea ce faci, domnule Wormold!

[1] Pleacă! (În limba spaniolă în original.) (N.r.).

— Am fost la *Shanghai.*

— Nici asta nu-i prea frumos.

— M-am plictisit să-i tot aud pe poliţişti spunîndu-mi că nu mă port cum trebuie.

— De ce te-ai dus la profesorul Sanchez ?

— A fost la mijloc o neînţelegere.

— Şi ce caută tîrfa asta despuiată în maşina dumitale ?

— O plimbam.

— N-are voie să meargă despuiată pe străzi. Unul dintre poliţişti se apleacă peste birou şi-i şopti ceva. A, exclamă apoi căpitanul Segura, încep să înţeleg. S-a făcut o descindere la *Shanghai.* Mi se pare că fata şi-a uitat actele acasă şi n-a vrut să-şi petreacă noaptea la închisoare. Şi v-a cerut ajutorul...

— Lucrurile nu s-au întîmplat tocmai aşa...

— Ar fi fost mai bine să se fi întîmplat aşa, domnule Wormold. Şi se adresă fetei, în spaniolă : Actele ! N-ai acte.

Fata protestă cu indignare :

— *Si, yo tengo.* [1]

Se aplecă şi scoase nişte hîrtii mototolite din ciorapi. Căpitanul Segura le luă şi le cercetă. Apoi oftă adînc.

— Domnule Wormold, domnule Wormold, actele fetei sînt în regulă. De ce te plimbi cu o fată goală în maşină ? De ce năvăleşti în casa profesorului Sanchez şi-i vorbeşti de soţia lui şi-l ameninţi ? Ce-ţi pasă dumitale de soţia lui ? Apoi se adresă fetei pe un ton sever : Pleacă !

Fata ezită şi vru să-şi scoată pardesiul.

— Mai bine păstrează-l pe dumneata, spuse Beatrice.

---

[1] Ba da, le am (în limba spaniolă în original) (n.r.).

Căpitanul Segura se aşeză greoi în faţa tablei cu pioni.

— Domnule Wormold, ţi-o spun în interesul dumitale : nu te amesteca în povestea asta cu soţia profesorului Sanchez. Nu-i o femeie de care te poţi debarasa atît de uşor.

— Dar nu sînt amestecat în...

— Joci dame, domnule Wormold ?

— Da, dar nu prea bine.

— Cred totuşi că ceva mai bine decît porcii ăştia din secţie. Noi doi ar trebui să jucăm uneori împreună. Dar la dame trebuie să faci mutările cu cea mai mare grijă, aşa cum trebuie să te porţi şi cu soţia profesorului Sanchez. Mişcă o piesă la întîmplare : Azi-noapte te-ai întîlnit cu doctorul Hasselbacher.

— Da.

— A fost un lucru cuminte ăsta, domnule Wormold ? Nu se uita decît pe tabla de joc, mişcîndu-şi piesele încolo şi încoace şi jucînd împotriva lui însuşi.

— Cuminte ?

— Doctorul Hasselbacher are relaţii foarte ciudate.

— Nu ştiu nimic despre ele.

— De ce i-ai trimis din Santiago o ilustrată pe care ai însemnat locul camerei dumitale ?

— Dar multe lucruri lipsite de importanţă mai ştii, căpitane Segura !

— Am motive să mă intereseze ce faci, domnule Wormold. Nu vreau să te văd amestecat în treburile astea. Ce-a vrut să-ţi spună în noaptea asta doctorul Hasselbacher ? Telefonul lui e interceptat, înţelegi ?

— A vrut să ascultăm un disc din *Tristan.*

— Sau poate să vă vorbească despre asta ? Căpitanul

Segura luă o fotografie de pe masă şi o întoarse spre Wormold — o fotografie făcută la lumina reflectoarelor şi în care se vedeau mai multe feţe albe, adunate în jurul unei grămezi de fiare sfărîmate, care fuseseră odată o maşină. Şi despre asta ? Faţa unui tînăr, nemişcată în lumina reflectorului. Alături de el o cutie goală de ţigări, strivită ca şi viaţa lui ; piciorul unui om atingîndu-i umerii.

— Îl cunoşti ?

— Nu.

Căpitanul Segura apăsă pe o manetă, şi o voce începu să vorbească în engleză dintr-o cutie de pe biroul lui :

„Alo, alo, Hasselbacher la telefon."

„E cineva la dumneata, H... Hasselbacher ?"

„Da. Nişte prieteni."

„Ce prieteni ?"

„Dacă ţii să ştii, domnul Wormold."

„Spune-i că Raul a murit."

„Mort ? Dar mi-ai promis..."

„Un accident nu se poate controla niciodată pînă la capăt, H... Hasselbacher."

Glasul şovăia uşor cînd trebuia să pronunţe litera H.

„Mi-ai dat cuvîntul."

„Maşina s-a răsturnat de prea multe ori."

„Îmi spuneai că va fi numai un avertisment."

„Păi avertisment şi e. Du-te şi spune-i că Raul a murit."

Fîşîitul benzii se mai auzi cîtva timp : o uşă se închise.

— Continui să susţii că nu ştii nimic despre Raul ? întrebă Segura.

Wormold se uită la Beatrice. Fata îi făcu un semn uşor cu capul să nege. Wormold răspunse :

— Îţi dau cuvîntul meu de onoare, Segura, că pînă în noaptea asta nici n-am ştiut că există.

Segura mişcă o piesă.

— Cuvîntul dumitale de onoare ?

— Cuvîntul meu de onoare.

— Eşti tatăl Milly-ei. Trebuie să cred în cuvîntul dumitale de onoare. Dar nu te mai amesteca în treburi din astea cu femei goale şi cu soţii de profesor. Noapte bună, domnule Wormold !

— Noapte bună !

Ajunseseră la uşă, cînd Segura spuse :

— Şi jocul nostru de dame ? Domnule Wormold, sper că n-ai să uiţi promisiunea !

Bătrîna maşină a lui Wormold îi aştepta în stradă.

— O să te las acasă, să stai cu Milly.

— Nu vii acasă ?

— E prea tîrziu acuma ca să mă mai culc.

— Unde te duci ? Nu pot veni cu dumneata ?

— Aş vrea să rămîi cu Milly în caz că se întîmplă ceva. Ai văzut fotografia aceea ?

— Nu.

Nu scoaseră nici un cuvînt pînă ajunseră în Lamparilla Street. Acolo Beatrice îi spuse :

— Aş fi vrut să nu-i fi dat cuvîntul de onoare. Nu trebuia să ajungi pînă aici.

— Nu ?

— Aha, a fost vorba numai de un truc profesional, acuma înţeleg. Iartă-mă. E o prostie. Dar eşti mai de meserie decît am crezut vreodată că eşti.

Wormold descuie uşa de la intrare şi aşteptă, ca un cioclu într-un cimitir, pînă cînd Beatrice dispăru printre aspiratoarele de praf.

CAPITOLUL II

La poarta casei în care locuia doctorul Hasselbacher apăsă pe butonul soneriei unui necunoscut, la al doilea etaj, ale cărui ferestre erau luminate. Se auzi un bîzîit, şi poarta se deschise. Luă liftul şi urcă la doctorul Hasselbacher. Nici doctorul Hasselbacher, după cît se părea, nu putea dormi. O dîră de lumină se vedea sub uşă. Era oare singur, sau discuta cu glasul pe care-l auzise pe bandă la poliţie ?

Începuse să se deprindă cu prudenţa şi şiretlicurile presupusei sale meserii. Pe palier exista o fereastră mare, care dădea pe un balconaş, mult prea strîmt ca să poată fi folosit. Din acest balconaş putu să vadă că e lumină în apartamentul doctorului. Distanţa care-l separa de balconul doctorului era doar de un pas. Îl făcu, fără să se uite în jos. Perdelele nu erau trase pînă jos. Se uită înăuntru.

Doctorul Hasselbacher şedea în faţa lui, cu un vechi *Pickelhaube*[1] pe cap şi cu o placă de metal pe piept. Cizmele şi mănuşile albe completau ceea ce fusese probabil vechea uniformă a ulanilor. Şedea acolo cu ochii închişi şi părea că doarme. La şold îi atîrna o sabie, şi

[1] Coif cu vîrf ascuţit (în limba germană în original) n.r.).

arăta ca un figurant într-un studio de filme. Wormold bătu în geam. Doctorul Hasselbacher deschise ochii şi privi drept spre el.

— Hasselbacher !

Doctorul tresări, ca şi cum ar fi fost înspăimîntat. Încercă să-şi scoată casca, dar cureluşa de sub bărbie îl împiedică.

— Eu sînt, Wormold !

Doctorul se apropie în silă de fereastră.

Pantalonii bufanţi îi erau mult prea strîmţi. Fuseseră făcuţi cîndva în tinereţe.

— Ce faci acolo, domnule Wormold ?

— Ce faci dumneata acolo, Hasselbacher ?

Doctorul deschise fereastra, şi Wormold intră. Se afla în dormitorul doctorului. Dulapul de haine era larg deschis. Două costume albe atîrnau pe umeraşe asemeni ultimilor dinţi din gura unui bătrîn. Hasselbacher începu să-şi tragă mănuşile.

— Spune-mi, Hasselbacher, ai fost cumva la un bal costumat ?

Cam ruşinat, doctorul spuse :

— N-ai să poţi înţelege despre ce e vorba.

Şi începu să-şi scoată de pe el ciudatele veşminte. Mai întîi îşi scoase mănuşile, apoi coiful, apoi placa de metal de pe piept, în care Wormold şi mobilele din cameră se vedeau strîmb, ca în oglinzile din bîlciuri.

— De ce te-ai întors ? De ce n-ai sunat la uşă ?

— Vreau să ştiu cine e Raul.

— Păi ştii.

— Habar n-am cine-i.

Doctorul Hasselbacher se aşeză pe un scaun şi-şi scoase cizmele.

— Doctore, ia spune-mi, îl admiri cumva pe Charles Lamb ?

— Mi l-a împrumutat Milly. Nu-ţi aduci aminte cînd mi-a vorbit despre carte ?... Şedea singur şi pierdut în pantalonii aceia strîmţi.

Wormold observă că fuseseră desfăcuţi şi lărgiţi, ca să-l încapă pe Hasselbacher cel de azi. Da, acuma îşi amintea de noaptea petrecută la *Tropicana*.

— Am impresia, începu Hasselbacher, că uniforma asta ţi se pare cam ciudată, nu ?

— Sînt lucruri care mi se par şi mai ciudate.

— Am fost cîndva ofiţer de ulani, eh ! acum patruzeci şi cinci de ani.

— Mi-aduc aminte că am văzut o fotografie de-a dumitale în cealaltă cameră. Dar nu erai îmbrăcat în felul ăsta. Arătai mult mai... obişnuit.

— Aceea a fost făcută după ce începuse războiul. Uită-te la fotografia astălaltă, de pe toaletă, 1913... manevrele din iunie... inspecţia o făcea *Kaiser*-ul... În fotografia veche şi îngălbenită de vreme, cu numele fotografului într-un colţ, se vedeau rîndurile lungi ale unui escadron de cavalerie, cu săbiile trase, şi o măruntă făptură imperială cu un braţ ridicat în sus, trecînd cu calul pe lîngă oameni.

— Totul era atît de paşnic în zilele acelea, spuse doctorul.

— Paşnic ?

— Da, pînă a izbucnit războiul.

— Păi nu erai doctor ?

— Te-am minţit. Doctor am devenit mai tîrziu. Cînd s-a terminat războiul. După ce am omorît un om. Să ucizi un om e atît de simplu... n-ai nevoie de nici o în-

demînare specială. Poţi fi sigur de lucrul pe care l-ai făcut, poţi accepta ideea morţii, dar ca să salvezi un om de la moarte... pentru asta trebuie să înveţi şase ani, şi chiar mai mult, ca pînă la urmă să nu ştii sigur că tu eşti acela care l-a salvat. Microbii sînt ucişi de alţi microbi. Oamenii doar supravieţuiesc. Nu există un singur pacient despre care să pot afirma cu toată certitudinea că l-am salvat eu, dar omul pe care l-am ucis... îl ştiu bine. Era rus, şi era foarte slab. Cînd am băgat baioneta în el, am ajuns la os, şi oţelul a alunecat puţin, scîrţîind. Am scrîşnit din dinţi. De jur împrejur nu erau decît mlaştini, locului i se spunea Tannenberg. Urăsc războiul, domnule Wormold.

— Atunci de ce te îmbraci în uniforma asta ?

— Cînd am ucis pe omul acela nu eram îmbrăcat aşa. Uniforma asta o purtam în timp de pace. Mi-e dragă. Mîngîie placa de metal pe care o pusese lîngă el, pe pat. Acolo însă eram plini de noroaiele mlaştinilor. Se opri şi apoi continuă: Spune-mi, domnule Wormold, n-ai vrea să te întorci înapoi la vremurile acelea paşnice ? Ah, iartă-mă, uitasem, dumneata eşti tînăr, nu le-ai cunoscut niciodată. Atunci au fost ultimele vremuri paşnice pentru toţi cei de azi. Pantalonii ăştia nu-mi mai vin.

— Şi ce te-a făcut, doctore, să te îmbraci în noaptea asta aşa ?

— Moartea unui om.

— A lui Raul ?

— Da.

— L-ai cunoscut ?

— Da.

— Spune-mi tot ce ştii despre el.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Ar fi mai bine să vorbeşti.

— Sîntem amîndoi răspunzători de moartea lui — şi dumneata, şi eu. Nu ştiu cum ai fost băgat în povestea asta, dar dacă refuzam să-i ajut, m-ar fi deportat. Şi ce-aş mai putea face acuma în altă parte decît în Cuba? Ţi-am spus că mi-am pierdut actele.

— Care acte?

— N-are nici o importanţă... Nu avem fiecare din noi, în trecutul nostru, ceva care să ne chinuie mereu? Acuma am aflat de ce mi-au devastat casa. Pentru că sînt prietenul dumitale. Te rog, domnule Wormold, pleacă, cine ştie ce mă mai aşteaptă dacă o să afle că ai fost la mine.

— Cine sînt oamenii ăştia care-or să afle?

— Ştii mai bine decît mine cine sînt, domnule Wormold. Ştii că nu se recomandă.

Ceva se mişcă rapid în camera de-alături.

— E un şoarece. Îi pun în fiecare seară, într-un colţ, o bucăţică de brînză.

— Va să zică Milly ţi-a împrumutat *Povestirile* lui Lamb.

— Mă bucur că ţi-ai schimbat codul. Poate că acuma o să mă lase în pace. Nu-i mai pot ajuta. Începi cu acrostihuri, cuvinte încrucişate şi enigme matematice, şi apoi, înainte de a-ţi da seama, eşti folosit... În zilele noastre trebuie să ne alegem cu grijă chiar şi plăcerile acestea nevinovate.

— Dar Raul nici n-a existat măcar. M-ai sfătuit să mint şi am minţit. Totul n-a fost altceva decît o invenţie.

— Şi Cifuentes? Vrei să spui că nici ăsta nu există?

— Cu el e altceva, dar pe Raul l-am inventat.

— Atunci l-ai inventat mult prea bine, domnule Wormold. Există acum un întreg dosar despre el.

— Nu era mai real decît un personaj de roman.

— Şi crezi că acestea sînt inventate întotdeauna ? Nu ştiu cum lucrează romancierii, domnule Wormold. Pînă la dumneata n-am cunoscut nici unul.

— Printre piloţii companiei aeriene *Cubana* nu exista nici un pilot beţiv.

— Da, sînt de acord, ăsta e un detaliu pe care l-ai inventat, dar nu ştiu de ce.

— Dacă-mi descifrai mesajele, ar fi trebuit să-ţi dai seama că nu cuprindeau nici o fărîmă de adevăr, cunoşti doar oraşul. Un pilot concediat pentru beţie, un prieten care are un avion, toate astea sînt pure invenţii.

— Nu ştiu ce motive te-au împins să dai toate detaliile astea. Poate că voiai să-i ascunzi identitatea în caz că ţi-am fi descifrat mesajele. Sau poate că prietenii dumitale nu l-ar fi plătit atît de mult dac-ar fi aflat că are mijloace proprii şi avion. Mă întreb cît îi dădeai lui şi cît reţineai pentru dumneata ?

— Nu înţeleg nimic din ceea ce spui.

— Cred că citeşti ziarele, domnule Wormold. Ştiai că i se luase brevetul de zbor încă de-acum o lună, cînd a aterizat pe un teren unde se jucau copiii.

— Nu citesc ziarele locale.

— Niciodată ? N-a recunoscut, bineînţeles, că lucrează pentru dumneata. I-au oferit o grămadă de bani ca să lucreze pentru ei. Şi ei voiau să obţină fotografiile acelor platforme pe care le-ai descoperit în munţii din Oriente.

— Nu există nici o platformă.

— Să nu te aştepţi să am prea mare încredere în ceea ce spui, domnule Wormold. Într-unul din mesajele dumitale te-ai referit la planurile pe care le-ai trimis la Londra. Dar ei aveau nevoie de fotografii.

— Va să zică ştii cine sînt „ei".

— *Cui bono ?* [1]

— Şi ce au de gînd să-mi facă ?

— Întîi mi-au promis că n-o să-ţi facă nimic. Le erai folositor. Au ştiut de dumneata încă de la început, dar nu te-au luat în serios. S-au gîndit chiar c-ar fi posibil să fi născocit tot ceea ce scriai în rapoarte. Dar deodată îţi schimbi cifrul, şi colaboratorii dumitale se înmulţesc. Serviciul secret britanic s-ar lăsa înşelat atît de uşor, ce spui ?

Un fel de loialitate faţă de Hawthorne îl făcu pe Wormold să nu răspundă nimic.

— Domnule Wormold, domnule Wormold, de ce te-ai apucat de treaba asta ?

— Ştii de ce. Aveam nevoie de bani. Spunea adevărul, cu speranţa că asta îl va linişti.

— Te-aş fi împrumutat eu cu bani. Ţi-am spus-o doar.

— Aveam nevoie de mult mai mult decît mi-ai fi putut oferi dumneata.

— Pentru Milly ?

— Da.

— Ai grijă de ea, domnule Wormold. Exerciţi o meserie în care nu-i indicat să iubeşti pe cineva sau ceva. De obicei în asta lovesc. Îţi aduci aminte de culturile mele ?

— Da.

---

[1] Cui foloseşte ? (În limba latină în original.) (N.r.)

— Poate că dacă nu mi-ar fi distrus prin asta dorința de a trăi, n-ar fi reușit să mă convingă atît de ușor.

— Crezi chiar c-ar putea... ?

— Ți-am spus numai să fii atent.

— Pot folosi telefonul dumitale ?

— Da.

Wormold sună la el acasă. Auzi cu adevărat zgomotul acela ușor în receptor, sau i se păru numai că magnetofonul intrase în funcțiune ? Răspunse Beatrice. O întrebă:

— Totul e în ordine ?

— Da.

— Așteaptă-mă pînă vin. Ce face Milly ?

— Doarme tun.

— Mă-ntorc imediat.

Doctorul Hasselbacher observă :

— N-ar fi trebuit să întrebuințezi tonul acesta plin de grijă, de dragoste. Nu poți ști cine ascultă.

Se îndreptă spre ușă. Mergea împiedicîndu-se din cauza pantalonilor prea strîmți.

— Noapte bună, domnule Wormold. Iată-l și pe Lamb.

— Nu mai am nevoie de el.

— Poate că are Milly. Ai să fii atît de bun să nu vorbești nimănui despre acest... acest... costum ? Știu că mă port în chip absurd, dar țin la zilele acelea. Chiar și *Kaiser*-ul a vorbit o dată cu mine.

— Și ce ți-a spus ?

— Mi-a spus : „Îmi amintesc de dumneata. Ești căpitanul Müller."

INTERMEZZO LA LONDRA

Cînd şeful avea musafiri, mînca acasă şi-şi gătea singur bucatele, deoarece nici un restaurant nu era în stare să se ridice la nivelul meticulozităţii şi pretenţiilor sale extravagante. Se povestea că o dată îşi chemase un vechi prieten la masă, dar, îmbolnăvindu-se între timp, îşi pregătise masa prin telefon, stînd în pat. Uitîndu-se la ceasul de pe noptieră, el întrerupea conversaţia şi îşi chema valetul la timpul cuvenit şi-i dădea indicaţiile necesare: „Ascultă, Brewer, ar trebui să scoţi puiul acela şi să-l stropeşti din nou cu unt."

Se spunea de asemenea că o dată, cînd fusese nevoit să întîrzie la birou şi încercase să-şi gătească masa de acolo, ieşise o porcărie, deoarece, datorită puterii obişnuinţei, se folosise de telefonul cel roşu, care bîzîia numai, şi la urechile valetului ajunseseră numai nişte sunete ciudate, care semănau cu japoneza vorbită rapid.

Masa pe care o servi subsecretarului permanent fu simplă şi excelentă: o friptură cu o urmă de mujdei. O bucată de brînză de Wensleydale aştepta pe bufet. Liniştea cartierului îi înconjura ca un strat gros de zăpadă.

După ce-şi îndeplinise datoriile culinare, şeful însuşi mirosea vag a sos.

— E într-adevăr excelentă, excelentă.

— O veche reţetă din Norfolk. Friptură *Granny Brown's Ipswich.*

— Şi carnea... ţi se topeşte într-adevăr în gură...

— L-am învăţat pe Brewer cum să-şi facă cumpărăturile, dar n-o să poată găti niciodată. Trebuie să-l supraveghezi în permanenţă.

Cîtva timp mîncară tăcuţi şi cucernici ; se auzea numai zgomotul paşilor făcuţi de pantofii unei femei care trecea pe Rope Walk.

— Bun vin, spuse în cele din urmă subsecretarul permanent.

— E de ajuns de bun şi e din '55. Nu e puţin cam nou ?

— Foarte puţin.

La brînză, şeful începu să vorbească iar.

— Nota aceea a ruşilor... ce părere are ministrul de externe despre ea ?

— Nu prea ştim la ce se referă cînd se vorbeşte despre bazele din zona Caraibelor. Şi mestecă un biscuit Romary. Nu cred că e vorba de acelea din Bahamas. Alea nu fac mai mult decît ce ne-au dat americanii pe ele : cîteva distrugătoare vechi. Şi cînd te gîndeşti c-am bănuit întotdeauna că acele construcţii din Cuba sînt opera comuniştilor. Nu crezi că, mai la urma urmei, s-ar putea să fie şi opera americanilor ?

— N-ar fi trebuit să fim informaţi ?

— Nu neapărat. De cînd cu cazul Fuchs. Ei spun că şi noi păstrăm o mulţime de lucruri numai pentru noi. Ce zice însă omul dumitale din Havana ?

— Îl voi întreba, ca să ştiu precis despre ce e vorba. Cum vi se pare brînza ?

— Admirabilă.

— Un pahar de Porto ?

— A, *Cockburn* '35, nu-i aşa ?

— '27.

— Credeţi că vor porni cumva împotriva noastră ? întrebă şeful.

— Ştii tot atît de bine ca şi mine ce vor face.

— Au devenit foarte activi în Cuba, şi, după cît se pare, cu ajutorul poliţiei. Omul nostru din Havana o duce foarte greu din cauza asta. Cel mai bun agent al său, după cum ştiţi, a fost ucis, fireşte într-un accident, pe cînd se ducea să fotografieze construcţiile cu avionul... ceea ce a fost o grea pierdere pentru noi. Dar sînt în stare să sacrific mult mai mult decît viaţa unui om ca să am fotografiile acelea. De altfel, pînă acum m-au costat o mie cinci sute de dolari. Asupra unui alt agent de-al meu s-a tras în plină stradă, şi acum îi e frică să mai lucreze. Al treilea s-a ascuns. Mai există şi o femeie, pe care au interogat-o, în ciuda faptului că e iubita directorului general al poştelor şi telecomunicaţiilor. De omul nostru nu s-au atins pînă acuma, poate că vor să ştie ce relaţii mai are. În orice caz, e un tip descurcăreţ.

— Trebuie să fi fost totuşi cam imprudent, altfel nu-şi pierdea toţi agenţii.

— La început trebuie să ne aşteptăm şi la pierderi. S-a descifrat şi codul. Niciodată n-am fost încîntat de cărţile astea de cifrat. Se pare c-au dat acolo peste un neamţ, care e cel mai grozav agent al lor, şi e expert în criptografie. Hawthorne l-a avertizat pe omul nostru, dar ştiţi doar cum sînt negustorii aceştia de tip vechi ; încă-

păţînaţi în loialitatea lor. Poate că e bine că s-au petrecut lucrurile aşa, ca să-i deschidă ochii. O ţigară de foi ?

— Mulţumesc. O s-o poată lua din nou de la capăt dacă-l descoperă ?

— A recurs la un şiretlic grozav. A izbit drept în mijlocul taberei duşmane. A recrutat un agent dublu, care face parte chiar din statul-major al poliţiei.

— Nu sînt agenţii ăştia dubli puţin... cam îndoielnici ? Nu ştii niciodată ce fel de informaţii îţi dau.

— Cred că omul nostru o să ştie cum să-l joace. Spun asta deoarece amîndoi sînt mari jucători de dame. De fapt ăsta e şi modul în care se pot vedea fără să trezească bănuieli.

— Nici nu-ţi pot spune cît de îngrijoraţi sîntem din cauza acelor construcţii. Bine-ar fi fost dac-am fi căpătat fotografiile acelea înainte ca omul să fi fost ucis. Primul-ministru ne forţează să-i informăm pe americani şi să le cerem ajutorul.

— Să nu-l lăsaţi să facă una ca asta. Nu sînt oameni de încredere.

PARTEA A CINCEA

CAPITOLUL I

— Ți-am luat un pion, spuse căpitanul Segura.

Se întîlniseră la *Havana Club*. La *Havana Club*, care de fapt nu era de loc club, şi al cărui proprietar, rivalul lui Baccardi, oferea clienţilor săi rom în chip gratuit. Asta îi îngăduia lui Wormold să-şi sporească veniturile, deoarece el continua, fireşte, să ceară bani şi pentru băuturi ; faptul că băutura era gratuită ar fi fost greu, dacă nu chiar cu totul imposibil, de explicat celor de la Londra.

Barul se afla la primul etaj al unei case din secolul al XVII-lea, şi de la ferestrele ei se vedea catedrala, în care, pe vremuri, fusese înmormîntat Cristofor Columb. O statuie mare de piatră cenuşie, înfăţişîndu-l pe Columb, se ridica în faţa catedralei. Piatra părea să se fi format sub apă veacuri de-a rîndul, ca şi coralii, prin acţiunea foraminiferelor.

— Ştii, a fost o vreme cînd credeam că nu mă simpatizezi de loc, spuse căpitanul Segura.

— Există şi alte motive care te pot face să joci dame cu un om.

— Da, da, de aceea joc şi eu cu dumneata, răspunse căpitanul Segura. Uite, am făcut o damă.

— În schimb eu îţi iau trei pioni.

— Crezi că n-am văzut ? Dar o să-ţi dai seama că mutarea a fost totuşi în favoarea mea. Uite, acum ţi-am luat singura damă pe care o aveai. De ce-ai fost acum două săptămîni la Santiago, Santa Clara şi Cienfuegos ?

— Îmi vizitez întotdeauna reprezentanţii pe timpul ăsta.

— Într-adevăr, aşa *s-ar părea*. Ai tras la hotelul cel nou din Cienfuegos. Ai cinat singur într-un restaurant de pe ţărmul mării. Te-ai dus la cinema şi apoi te-ai întors la hotel. A doua zi, dimineaţă...

— Crezi, într-adevăr, că sînt agent secret ?

— Încep să mă îndoiesc. Mi se pare că prietenii noştri au făcut o greşeală.

— Cine sînt prietenii noştri ?

— Eh, să spunem mai degrabă prietenii doctorului Hasselbacher.

— Şi cine sînt aceşti prieteni ?

— Treaba mea e să ştiu tot ce se întîmplă în Havana, nu să ţin partea cuiva sau să dau informaţii. Apoi îşi mută dama fără nici un rost pe tabla de joc.

— Există într-adevăr în Cuba vreun lucru atît de important încît să intereseze vreun serviciu secret ?

— Sîntem, desigur, o ţară mică, dar ne aflăm foarte aproape de coastele americane. Şi, de asemeni, nu prea departe de baza voastră din Jamaica. Cînd o ţară, cum ar fi Rusia, e înconjurată de pretutindeni, trebuie să încerce a străpunge încercuirea dinăuntru, dacă se poate.

— Şi ce folos aş putea aduce eu... sau doctorul Hasselbacher... în strategia asta generală ? Un om care vinde aspiratoare. Un doctor ieşit la pensie.

— În oricare joc există piese care nu au o importanţă prea mare. Ca asta de-aici. Eu o iau, şi dumitale nu-ţi pasă c-ai pierdut-o. Doctorul Hasselbacher e însă foarte priceput la cuvinte încrucişate.

— Şi ce legătură au cuvintele încrucişate cu ceea ce discutăm noi?

— Un om pasionat după cuvinte încrucişate e şi un bun criptograf. Cineva mi-a arătat o dată un mesaj de-al dumitale şi mi-a explicat ce scria în el, sau, mai degrabă, mi-a dat a înţelege despre ce e vorba. Credea c-o să te expulzez din Cuba. Căpitanul Segura rîse: Pe tatăl Milly-ei! Habar n-aveau de nimic!

— Şi despre ce era vorba în mesaj?

— Pretindeai că l-ai recrutat ca agent pe inginerul Cifuentes. Desigur că povestea e cu totul absurdă. Îl cunosc bine. Poate că au tras în el ca să dea mai multă greutate mesajului. Poate c-au compus mesajul fiindcă voiau să scape de dumneata. Sau poate că sînt mai creduli decît mine.

— Ce istorie extraordinară! Wormold făcu o mutare. Şi ce te face să fii atît de sigur că inginerul Cifuentes nu-i unul din agenţii mei?

— Felul în care joci dame, domnule Wormold, şi faptul că l-am interogat pe Cifuentes.

— L-ai torturat?

Căpitanul Segura rîse din nou.

— Nu. El nu face parte din clasa celor care pot fi torturaţi.

— Nu ştiam că există deosebiri de clasă în ceea ce priveşte tortura.

— Dragă domnule Wormold, ştii prea bine că există oameni care se aşteaptă să fie torturaţi, şi alţii care ar fi

ofensaţi numai la gîndul acesta. Oamenii nu sînt supuşi torturilor decît printr-un fel de înţelegere mutuală.

— Există tot felul de torturi. Cînd i-au devastat laboratorul lui Hasselbacher îl torturau... ?

— Niciodată nu poţi şti ce au de gînd să facă nişte amatori. Poliţia n-a avut nici un amestec. Doctorul Hasselbacher nu face parte din clasa celor care pot fi torturaţi.

— Dar cine face parte din ea ?

— Săracii din ţara mea şi din orice ţară din America Latină. Săracii din Europa Centrală şi din Orient. Desigur, în ţările dumneavoastră oamenii nu pot fi torturaţi. În Cuba poliţia poate face ce vrea cu emigranţii din America sau din ţările baltice, dar nu şi cu vizitatorii care vin din ţara dumitale sau din Scandinavia. E o chestie instinctivă de ambele părţi. Catolicii pot fi mai degrabă torturaţi decît protestanţii, tot aşa cum sînt şi mai înclinaţi spre fărădelegi. Vezi c-am jucat bine făcînd damă din pionul acela, pentru că, uite, am şi cîştigat !

— Cîştigi întotdeauna, nu-i aşa ? Interesantă teoria dumitale despre tortură.

— Unul din motivele pentru care Apusul nu poate suferi marile state comuniste e că acestea nu recunosc prejudecăţile de clasă. Ce crezi că s-ar întîmpla, în ţara dumitale, cu un şofer care s-ar culca, să zicem, cu o ducesă ?

— Asta nu mai provoacă la noi nici o reacţie, de multă vreme.

— E o mare primejdie pentru toţi cînd ceea ce e revoltător nu mai trezeşte nici o reacţie.

Comandară amîndoi cîte un *daiquiri*, care era atît de rece, încît trebuiră să-l bea încetul cu încetul, ca să nu-i apuce durerea de gît.

— Şi ce face Milly ? întrebă căpitanul Segura.

— Bine.

— Mi-e foarte dragă copila asta. Are o creştere aleasă.

— Îmi pare bine că ai această părere.

— Mai e şi un alt motiv, domnule Wormold, pentru care n-aş vrea să intri în vreo încurcătură. Asta ar putea duce la anularea permisului dumitale de şedere aici. Havana mi-ar părea searbădă fără fiica dumitale.

— Nu ştiu dacă mă crezi sau nu, căpitane, dar Cifuentes nu-i agentul meu.

— Te cred. Cine ştie, poate că cineva a avut nevoie să te folosească drept momeală, aşa cum se folosesc raţe sălbatice pictate care atrag pe acelea adevărate. Îşi terminase băutura. Fără îndoială că asta îmi convine. Şi mie-mi place să mă uit cum se adună aici raţele sălbatice de pretutindeni. Nu le pasă de bietul vînător de pe-aici, dar într-o bună zi, cînd o să fie toate la un loc, ce vînătoare am să mai fac !

— Lumea e complicată. E mai uşor să vinzi aspiratoare de praf.

— Afacerile merg bine, nu-i aşa ?

— Desigur.

— Am văzut că ţi-ai mărit personalul. Secretara aceea drăguţă cu sifonul şi cu pardesiul care nu se încheie în faţă. Şi tînărul acela.

— Aveam nevoie de cineva care să-mi ţină socotelile în ordine. Şi în Lopez nu pot avea nici o încredere.

— A, Lopez, alt agent de-al dumitale. Căpitanul Segura rîse. Cel puţin aşa mi s-a spus.

— Da. El e acela care îmi furnizează informaţii din lumea poliţiei.

— Fii atent, domnule Wormold. Face parte din cei ce pot fi torturaţi. Izbucniră amîndoi în rîs şi continuară să bea. E uşor să rîzi la gîndul torturii într-o zi însorită. Trebuie să plec, domnule Wormold.

— Am impresia că celulele dumitale sînt pline de spioni de-ai mei.

— Putem face oricînd loc şi altora, prin cîteva execuţii.

— Intr-o bună zi, căpitane, te voi bate la dame.

— Nu cred, domnule Wormold.

Se uită pe fereastră şi-l văzu pe Segura trecînd, pe lîngă statuia cenuşie a lui Columb, spre biroul său. După aceea bău din nou un *daiquiri*. Nu-l costa nici un ban. *Havana Club* şi căpitanul Segura luaseră locul lui *Wonder Bar* şi al doctorului Hasselbacher. Ceva se schimbase în viaţa lui şi trebuia să se obişnuiască cu asta. Nu mai putea să se întoarcă înapoi. Doctorul Hasselbacher fusese umilit în faţa lui, şi prietenia nu poate trece peste umiliri. Nu-l mai văzuse pe doctor. La club se simţea, ca la *Wonder Bar*, un locuitor din Havana ; tînărul elegant care-i aducea băutura nu încerca să-i vîndă sticlele de rom de pe masă. Un om cu barba căruntă îşi citea în fiecare zi şi la aceeaşi oră ziarul de dimineaţă ; un poştaş îşi întrerupea cursa zilnică pentru a bea ceva, toţi erau de pe aici. Patru turişti părăsiră barul cu nişte coşuri de paie împletite, pline cu sticle de rom ; erau roşii în obraz şi veseli şi credeau că băutura nu-i costase nimic. Se gîndi : „Sînt străini, şi ca atare nu pot fi torturaţi".

Wormold îşi bău romul cam prea repede şi părăsi localul cu o durere de ochi. Turiştii se aplecau asupra fîn-

tînii din secolul al XVII-lea ; aruncaseră de ajuns de multe monede înăuntru ca să-şi fi plătit de două ori băutura; îşi asigurau astfel o întoarcere fericită acasă. Un glas de femeie îl strigă, şi o văzu pe Beatrice stînd lîngă coloanele de pe bulevard printre ploştile din nuci de cocos, jucăriile şi păpuşile negre ale magazinului de amintiri.

— Ce faci aici ?

— Sînt întotdeauna neliniştită cînd trebuie să te întîlneşti cu Segura. De data asta am vrut să fiu sigură că...

— Sigură de ce ?

Se întrebă dacă, în cele din urmă, nu începuse să-l suspecteze că nu există nici unul din agenţii despre care vorbea. Poate că primise instrucţiuni din Londra sau Kingston, de la 59.200, să-l supravegheze. O porniră spre casă.

— Sigură că nu ţi se întinde o cursă, că poliţia nu te filează. Cu un agent dublu e greu de lucrat.

— Îţi faci prea multe griji.

— Şi dumneata ai o experienţă atît de relativă ! Vezi ce i s-a întîmplat lui Raul şi lui Cifuentes.

— Cifuentes a fost interogat de către poliţie. Şi adăugă uşurat : A fost demascat, aşa că nu-l mai putem folosi.

— Asta nu înseamnă că eşti demascat şi dumneata ?

— N-a spus nimic. Căpitanul Segura a condus interogatoriul, şi Segura e de-ai noştri. Cred c-ar fi timpul să-i dăm o gratificaţie. Acum lucrează pentru noi la lista completă a agenţilor străini de aici... Raţe sălbatice, aşa le spun ei.

— Ar fi ceva grozav. Şi construcţiile ?

— Trebuie să le lăsăm deoparte cîtva timp. Nu-l pot face să acţioneze împotriva ţării sale.

Trecînd pe lîngă catedrală, Wormold îi dădu cerşetorului orb, care şedea pe trepte, obişnuitul bănuţ. Beatrice spuse :

— În soarele ăsta e aproape o binefacere să fii orb.

Instinctul creator din Wormold fu stîrnit numaidecît.

— Ştii, spuse el, de fapt nu e orb. Vede tot ce se petrece pe-aici.

— Atunci e un bun actor. L-am privit tot timpul cît ai fost cu Segura.

— Nici el nu te-a pierdut din ochi. De fapt e unul din cei mai buni informatori ai mei. Întotdeauna îl pun să stea aici cînd mă întîlnesc cu Segura. O precauţie elementară. Nu-s chiar atît de imprudent pe cît crezi.

— Păi n-ai vorbit niciodată despre el celor de la Londra.

— Nici n-avea rost. Cum ar putea verifica ei un cerşetor orb ? ! Şi-apoi nu-l folosesc pentru a culege informaţii. Cu toate astea, dacă aş fi arestat, ai afla-o în următoarele zece minute. Ce-ai face ?

— Aş arde toate hîrtiile şi aş conduce-o pe Milly la ambasadă.

— Dar cu Rudy ce-ai face ?

— L-aş pune că comunice la Londra că ne-am întrerupt activitatea, şi după aceea ne-am ascunde.

— Şi cum ai face să te ascunzi ? Întrebase aşa, într-o doară, nu-l interesa răspunsul. Vorbea rar, pe măsură ce întreaga poveste se înfiripa în mintea lui. Pe cerşetor îl cheamă Miguel. O face din recunoştinţă pentru mine. Ştii, i-am salvat o dată viaţa.

— Cum ?

— A, nimic grav. S-a întîmplat un accident cu bacul. Şi cum ştiam să înot, şi el nu...

— Ţi-au dat şi o medalie ?

Se uită repede la Beatrice, dar pe faţa ei nu era zugrăvit altceva decît un real interes.

— Nu. N-a fost nimic neobişnuit. De fapt m-au şi amendat, pentru că l-am adus la ţărm într-o zonă interzisă.

— Ce poveste romantică ! Şi acum desigur că şi-ar da şi viaţa pentru dumneata.

— Asta-i acuma ; fireşte că nu i-aş cere niciodată aşa ceva.

— Spune-mi, te rog, nu cumva ai aruncat pe undeva un carneţel cu coperţile din piele neagră în care treci socotelile mărunte ?

— Nu cred. Dar de ce ?

— Cînd ai cumpărat pentru prima oară peniţe şi radiere pentru birou ?

— Şi de ce peniţe ?

— Mă-ntrebam şi eu aşa...

— Ce să faci cu un asemenea carneţel, şi apoi... nimeni nu mai foloseşte astăzi peniţe.

— S-o lăsăm atunci baltă. Mi-a vorbit o dată despre asta Henry. O greşeală posibilă.

— Cine-i Henry ? o întrebă Wormold.

— 59.200, răspunse ea.

Fu cuprins de un ciudat sentiment de gelozie, căci, în ciuda regulilor conspirative, Beatrice îi spusese doar o singură dată Jim.

Ca de obicei, nu era nimeni acasă, şi Wormold îşi dădu seama că Milly nu-i mai lipseşte ca înainte şi încercă trista uşurare a omului care-şi dă seama că există o dragoste care în cele din urmă nu-l mai doare.

— Rudy a ieşit, spuse Beatrice. Să-şi cumpere dulciuri, desigur. Mănîncă prea multe. Trebuie să consume multă energie, deoarece nu văd să se fi îngrăşat, dar nu-mi dau seama în ce fel.

— Ce-ar fi să lucrăm puţin ? Trebuie să trimit un raport. Segura mi-a dat cîteva informaţii preţioase cu privire la infiltraţia comunistă din rîndurile poliţiei. Nici n-ai crede...

— Sînt în stare să cred orice. Uită-te aici. Am descoperit ceva grozav în cartea de cifru. Ai ştiut că există un grup de cifre pentru cuvîntul eunuc ? Crezi că e atît de des folosit în rapoarte ?

— Poate că-l foloseau cei din Istambul.

— Aş vrea să-l folosim şi noi. Avem cum ?

— Ai de gînd să te recăsătoreşti ?

— Asociaţiile dumitale de idei, îi răspunse Beatrice, sînt uneori cam prea evidente. Crezi că Rudy are o viaţă secretă ? Doar nu-şi poate consuma întreaga lui energie în munca de aici.

— Ce scrie în regulament în legătură cu viaţa personală ? Trebuie să întrebi Londra înainte de-a începe să ai aşa ceva ?

— Fireşte, trebuie să verifici lucrurile înainte de-a ajunge prea departe. Cei de la Londra preferă ca lucrurile acestea să se petreacă în interiorul departamentului, şi nu în afară.

CAPITOLUL II

1

— Să ştii c-am devenit un om important, spuse Wormold. Am fost invitat să ţin un discurs.

— Unde ? întrebă Milly, ridicîndu-şi politicos privirile de pe paginile *Almanahului amazoanei*.

Era în acel ceas de seară cînd se lasă lucrul şi ultima rază aurie trece peste acoperişuri şi luminează părul galben ca mierea, precum şi *whisky*-ul din pahare.

— La banchetul anual al Asociaţiei comercianţilor europeni. Doctorul Braun, preşedintele, m-a rugat să ţin acest discurs în calitate de cel mai vechi membru al asociaţiei. Consulul general american e invitat de onoare, adăugă el mîndru.

I se păruse că a trecut puţină vreme de cînd venise la Havana şi o întîlnise, la barul *Floridita*, unde se afla împreună cu familia ei, pe fata aceea care avea să fie mama Milly-ei ; acuma era cel mai vechi negustor de pe aici. Mulţi plecaseră ; unii la război — englezi, nemţi, francezi — el însă fusese respins din cauza piciorului. Nici unul nu se mai întorsese.

— Şi despre ce-ai să vorbeşti ?

— N-am să vorbesc. Nu ştiu ce să le spun.

— Pariez că eşti cel mai bun vorbitor dintre ei.

— O, nu. Sînt, într-adevăr, cel mai vechi membru al asociației, dar, în același timp, și cel mai neînsemnat. Exportatorii de rom și de tutun... ăștia sînt, Milly, oamenii cu adevărat importanți.

— Tu ești tu.

— Aș fi vrut să-ți fi ales un tată mai descurcăreț.

— Căpitanul Segura spune că te descurci de ajuns de bine la jocul de dame.

— Nu tot atît de bine ca el.

— Te rog să accepți, tată, spuse Milly. O să fiu grozav de mîndră de tine.

— Ar însemna să-mi bat eu singur joc de mine.

— Nu, te rog, acceptă, de dragul meu.

— De dragul tău aș trage și la căruță. E-n regulă. Voi accepta.

Rudy bătu la ușă. Era ora cînd asculta pentru ultima oară dacă li se transmite ceva : la Londra era miezul nopții. Spuse :

— Un mesaj urgent din Kingston. S-o chem pe Beatrice ?

— Nu, o să mă descurc și singur. Ea se duce la cinema.

— S-ar părea că afacerile merg din plin, spuse Milly.

— Da, așa e.

— Dar nu prea văd *să mai fi vîndut* vreun aspirator.

— E o dezvoltare cu rezultate mai îndepărtate.

Se duse în dormitor și descifră mesajul. Era din partea lui Hawthorne.

Wormold trebuia să vină cu primul avion la Kingston pentru a raporta care este situația. Se gîndi : „Așadar au aflat, în cele din urmă".

Intîlnirea trebuia să aibă loc la *Myrtle Bank Hotel.* Wormold nu mai fusese în Jamaica de multă vreme şi fu izbit de murdăria locurilor şi de căldura aceea teribilă. De ce oare erau atît de murdare coloniile engleze ? Spaniolii, francezii şi portughezii ridicau oraşe acolo unde se stabileau, în timp ce englezii se mulţumeau să lase oraşele să se dezvolte în voia lor. Străzile din cele mai sărace cartiere ale Havanei aveau un aer demn în comparaţie cu colibele de pe străzile din Kingston — barăci mizere, construite din vechi bidoane de petrol, avînd drept acoperiş tot felul de bucăţi de tinichea şterpelite de prin cine ştie ce cimitir de automobile.

Hawthorne şedea într-un şezlong de pe veranda hotelului şi-şi sorbea *punch*-ul cu paiul. Costumul îi era tot atît de imaculat ca şi în ziua în care Wormold îl văzuse pentru prima oară ; singurul semn că-i era foarte cald era un cocoloş de pudră care rămăsese sub urechea stîngă. Îi spuse :

— Ia loc.

— Mulţumesc.

— Cum ai călătorit, bine ?

— Da, mulţumesc.

— Cred că te bucuri că eşti acasă.

— Acasă ?

— Vreau să spun aici ; ai scăpat de spaniolii ăia şi te afli din nou pe teritoriu britanic.

Wormold se gîndi la colibele pe care le văzuse în port, la bătrînul acela prăpădit, care dormea pe stradă, undeva mai la umbră, şi la copilul care se juca cu o bucată de lemn aruncată de ape. De aceea spuse :

— Nici în Havana nu-i chiar atît de rău.

— Nu bei un *punch* ? Îl prepară bine aici.

— Mulţumesc.

Hawthorne îi spuse :

— Ţi-am cerut să vii aici deoarece s-a ivit o oarecare încurcătură.

— Da ?

Cine ştie, poate că adevărul ieşise la iveală. Oare o să-l aresteze, acum, că se afla pe teritoriu britanic ? Şi de ce va fi acuzat ? Că a estorcat bani invocînd motive false, sau i se va aduce cine ştie ce acuzaţie neclară care avea să fie rostită *in camera* [1] potrivit prevederilor legii privitoare la secretul de stat ?

— E vorba de construcţiile acelea.

Ar fi vrut să spună că Beatrice nu ştia nimic ; că nu avusese alt complice decît credulitatea celorlalţi oameni.

— Şi ce e cu ele ?

— Aş vrea să putem obţine fotografiile lor.

— Am încercat. Şi ştii ce s-a întîmplat.

— Da. Planurile sînt puţin cam confuze.

— Nu sînt făcute de un desenator de profesie.

— Nu mă înţelege greşit, omule. Ai făcut minuni, dar, ştii, a fost un timp cînd te suspectam aproape.

— De ce anume ?

— Păi, unele din desenele astea îmi aminteau... ca să fiu sincer, îmi aminteau de diferite piese ale unui aspirator de praf.

— Da, şi pe mine m-a izbit asemănarea asta.

— Şi atunci, vezi bine, mi-am adus aminte de toate chestiile acelea din prăvălia dumitale.

[1] În şedinţă secretă (în limba latină în original) (n.r.).

— Şi te-ai gîndit că mi-am bătut joc de Serviciul secret ?

— Sună, desigur, de necrezut, ştiu asta. De aceea am fost uşurat într-un fel cînd am aflat că ceilalţi s-au hotărît să te omoare.

— Să mă omoare ?

— Vezi, asta dovedeşte că desenele sînt autentice.

— Care ceilalţi ?

— Cei din tabăra adversă. Bineînţeles că mi-am păstrat bănuielile astea absurde numai pentru mine.

— Şi cum să mă omoare ?

— O, ajungem noi şi la asta... vor să te otrăvească. Ceea ce vreau să spun e că, pînă la obţinerea acelor fotografii, nu s-ar putea imagina o confirmare mai puternică a rapoartelor dumitale decît acest lucru. E drept c-am rămas numai la ele, dar le-am predat tuturor departamentelor. Le-am trimis şi la centrul de cercetări atomice. N-a prea ieşit mare lucru. Ne-au spus că n-au nici o legătură cu dezintegrarea nucleară. Din păcate ne-am lăsat influenţaţi de atomiştii ăştia şi am uitat cu totul că pot exista şi alte forme avansate de război, şi tot atît de primejdioase.

— Cum vor să mă otrăvească ?

— Mai întîi să ne ocupăm de lucrurile mai importante. Nu trebuie omis şi aspectul economic al războiului. Cuba nu-şi poate îngădui să înceapă a fabrica bomba H, dar poate c-au găsit ceva corespunzător ca eficacitate şi *care să nu coste atît de mult*. Asta-i lucrul cel mai important : să coste puţin.

— Te-aş ruga, dacă eşti bun, să-mi spui cum au de gînd să mă otrăvească ? Vezi dumneata, pe mine mă interesează lucrul ăsta în chip personal.

— Fireşte c-o să-ţi spun. Vreau să-ţi schiţez mai întîi cadrul şi să-ţi spun cît de bucuroşi sîntem cu toţii... fireşte că rapoartele dumitale se dovedesc a fi adevărate. Vor să te otrăvească cu ocazia unui fel de banchet de afaceri.

— Cu prilejul adunării Asociaţiei comercianţilor europeni ?

— Da, da, despre asta e vorba.

— Cum aţi aflat ?

— Am pătruns în reţeaua lor de aici. Ai fi surprins dacă ai şti cît de multe lucruri ştim despre cele ce se petrec pe teritoriul dumitale. Pot să-ţi spun că moartea subagentului patru se datoreşte unui accident. Voiau numai să-l sperie, aşa cum l-au speriat şi pe subagentul trei, trăgînd asupra lui. Dumneata eşti primul pe care s-au hotărît să-l omoare cu adevărat.

— Asta e foarte reconfortant.

— Într-un fel, să ştii, e un compliment. Eşti un om primejdios. Hawthorne îşi sorbi băutura cu zgomot, trăgînd prin pai ultimele picături de lichid care se mai ascundeau printre bucăţelele de gheaţă, portocală, ananas şi cireşe.

— Atunci cred că e mai bine să nu mă duc la banchet, spuse Wormold. Se simţea, într-un chip ciudat, foarte dezamăgit. Ar fi primul banchet, de zece ani încoace, de la care voi lipsi. Şi mi-au cerut să vorbesc. Firma pe care o reprezint îmi cere să iau parte la banchet. E ca şi cum ai ridica steagul sus.

— Păi, *fără îndoială* că trebuie să te duci.

— Şi să fiu otrăvit ?

— N-ai să mănînci nimic, e greu ?

— Ai încercat vreodată să te duci la un banchet şi să nu mănînci nimic ? Şi apoi cum faci cu băutura ?

— Nu cred să poată pune otravă într-o sticlă cu vin. Ai putea da impresia că eşti un alcoolic care nu mănîncă, dar în schimb bea.

— Mulţumesc. E chiar şi indicat pentru afacerile mele.

— Oamenii au întotdeauna o oarecare slăbiciune pentru alcoolici. În afară de asta, dacă n-ai să te duci, vor începe să bănuiască că e ceva necurat la mijloc. Şi asta ar pune sursa mea de informaţii în primejdie. Trebuie să avem grijă de sursele noastre de informaţii.

— Aşa spune regulamentul, nu ?

— Exact. Şi-apoi altceva : le cunoaştem planul, dar nu-i cunoaştem pe cei ce urmează să-l pună în aplicare, ci doar simbolurile lor. Dacă aflăm cine sînt, putem stărui să fie închişi. Şi astfel le distrugem reţeaua.

— Da, da, nu se poate săvîrşi niciodată o crimă perfectă, la asta te referi ? Şi desigur că la autopsie se va descoperi o indicaţie pe baza căreia să-l puteţi convinge pe Segura să intre în acţiune.

— Nu cumva ţi-e teamă ? Treaba asta e primejdioasă, o ştiu prea bine. N-ar fi trebuit să te apuci de ea dacă nu te simţeai pregătit de orice...

— Parc-ai fi o mamă spartană, Hawthorne. Întoarce-te victorios, sau, dacă nu vrei să pleci, ascunde-te sub masă.

— Să ştii c-ar fi o idee. Să aluneci sub masă tocmai la momentul potrivit. Ucigaşii vor crede că ai murit, şi ceilalţi vor crede că eşti beat.

— Asta nu se poate. Comercianţii europeni nu cad sub masă.

— Niciodată ?

— Niciodată. Mai crezi şi acuma că n-are sens să fiu atît de îngrijorat ?

— Cred că nu trebuie să fii îngrijorat de pe acum. Mai la urma urmei nu te vor servi ei. Te vei servi dumneata singur.

— Desigur. Numai că la *Nacional*... se începe totdeauna cu crabi Morro. Şi ăştia sînt pregătiţi dinainte.

— Poţi să nu mănînci din felul ăsta. Sînt foarte mulţi oameni care nu mănîncă crabi. Cînd vezi că se vor servi celelalte feluri, să nu iei niciodată bucata cea mai apropiată de dumneata. E ca şi cum ai fi forţat să accepţi o anumită culoare la bridge. Şi dumneata nu trebuie s-o accepţi.

— Şi totuşi, pînă la urmă, ţi-o impun.

— Ştii ce... spuneai că banchetul va avea loc la *Nacional* ?

— Da.

— Atunci de ce nu te foloseşti de subagentul şapte ?

— Cine-i subagentul şapte ?

— Nu-i mai ţii minte nici pe propriii dumitale agenţi? E vorba de oberchelnerul de la *Nacional*. Ar putea să-ţi dea o mînă de ajutor şi să vadă dacă se va pune ceva sau nu în mîncare. Ar fi timpul să facă ceva pentru banii pe care-i primeşte. Nu-mi amintesc să-mi fi trimis vreun singur raport din partea lui.

— Şi nu poţi să-mi dai vreo idee cam cum arată omul, omul care vrea să... (ezită să folosească cuvintele „mă omoare") să facă asta ?

— Habar n-am cine-o fi. Fii cu ochii în patru faţă de toată lumea. Mai bei un *punch* ?

3

În avionul care se întorcea în Cuba nu erau decît vreo cîțiva pasageri : o spanioloaică cu o grămadă de copii ; unii din ei începuseră să scîncească, iar ceilalți să se simtă rău de îndată ce avionul părăsi solul ; o negresă cu un cocoș viu, învelită într-un șal ; un exportator de tutun din Cuba, pe care Wormold îl cunoștea vag, și un englez îmbrăcat într-o haină de *tweed,* care fuma pipă și căruia însoțitoarea îi spuse s-o stingă. După care englezul își supse pipa goală în chip ostentativ și în tot timpul călătoriei transpiră abundent în haina lui groasă de *tweed.* Avea mutra acră a omului care are întotdeauna dreptate.

Cînd i se servi masa, se mută de la locul lui și se așeză lîngă Wormold, spunîndu-i :

— Nu-i pot suferi pe țîncii ăștia care se tot scîncesc. Îmi dai voie ? Și se uită la ziarele de pe genunchii lui Wormold. Te ocupi cu aspiratoarele ?

— Da.

— Și eu. Mă numesc Carter.

— Aha.

— Mă duc pentru a doua oară în Cuba. Țară veselă, mi s-a spus, zise el și-și scoase pipa din gură, după care o puse deoparte.

— Dacă-ți plac ruleta și bordelurile, da.

Carter își mîngîie punga de tutun ca și cum ar fi mîngîiat capul unui cîine. („Și cîinele meu credincios îmi va fi tovarăș.").

— Nu la asta mă refeream... cu toate că nu sînt un spirit puritan. Cred că va fi interesant. Procedează așa

cum procedau romanii : cînd ești cu barbarii, fă ca ei. Apoi trecu la alt subiect : Vinzi multe aspiratoare ?

— De ajuns de multe.

— Am lansat un tip nou, care va cuceri piața. Luă o îmbucătură bună de *cake* mov și își tăie o bucată de pui.

— Crezi ?

— Merge cu un motor asemănător cu acela al unei mașini de tuns iarba. Gospodinele nu trebuie să depună nici un efort. Fără tuburi și țevi.

— Face zgomot ?

— Nu, are un dispozitiv special de absorbire a zgomotului. În orice caz face mai puțin zgomot decît tipul dumitale. L-am denumit „Șoaptă de femeie". Luă o înghițitură de supă, după care începu să mănînce salata de fructe, sfărîmînd sîmburii boabelor de struguri între dinți. Știi, o să deschidem în curînd o reprezentanță în Cuba. Îl cunoști pe doctorul Braun ?

— L-am cunoscut la Asociația comercianților europeni. E președintele asociației noastre. Face import de instrumente de precizie din Germania.

— Ăsta-i. Ne-a dat cîteva sfaturi foarte prețioase. De fapt el e cel care ne-a invitat la banchetul dumneavoastră. Masa va fi la înălțime ?

— Așa cum se servește de obicei la hoteluri.

— În orice caz cred că va fi mai bună decît asta, spuse Carter, scuipînd pielița unui bob de strugure. Uitase să consume sparanghelul în maioneză, și acuma se apucase să-și repare greșeala. După aceea se scotoci prin buzunare. Uite cartea mea de vizită. Pe cartea de vizită scria : „William Carter B. Tech (Nottwich)", iar în colț,

„Nucleaners Ltd.". Voi sta la *Seville-Biltmore* timp de-o săptămînă.

— Mi se pare că n-am nici o carte de vizită la mine. Mă numesc Wormold.

— Ai cunoscut un tip pe care-l chema Davis ?

— Nu cred.

— Ne-am ros amîndoi coatele pe băncile aceluiaşi colegiu. A intrat la Gripfix, şi după aceea a fost trimis pe aici, pe undeva. Ce ciudat, pe cei din Nottwich îi găseşti pretutindeni. Dumneata n-ai trecut pe-acolo ?

— Nu.

— Ai fost atunci la Reading ?

— Nu, n-am făcut universitatea.

— N-aş fi zis, spuse Carter amabil. M-aş fi dus la Oxford, dar în materie de tehnică sînt foarte înapoiaţi. Profesorii, ce e drept, sînt de mîna întîi.

Se apucă să-şi sugă din nou pipa goală, ca un sugaci biberonul. Şi deodată începu să vorbească din nou, ca şi cum cîteva rămăşiţe de tanin i-ar fi pişcat limba cu gustul lor amar.

— Învechite, spuse el, relicve care trăiesc în trecut. Le-aş suprima.

— Ce anume ?

— Oxford-ul şi Cambridge-ul. Luă singurul lucru care mai rămăsese de mîncat pe tava din faţa lui, un corn, şi-l fărîmă aşa cum numai anii sau iedera fărîmă piatra.

La vamă Wormold îl pierdu din vedere. Vameşii îi făceau lui Carter dificultăţi în privinţa aspiratorului model pe care-l adusese cu el, şi Wormold nu găsi de loc firesc ca el, în calitate de reprezentant al firmei adverse, să-l ajute să le rezolve. Beatrice îl aştepta la

aerodrom cu bătrînul lui Hillman. De mulţi ani nu mai fusese întîmpinat de o femeie.

— Totul e în ordine ? întrebă ea.

— Da. A, da. Se pare că le sînt pe plac. Se uită la mîinile ei, care ţineau volanul ; nu purta mănuşi în după-amiaza aceea fierbinte ; avea mîini frumoase şi pricepute. Continuă : Nu mai porţi inel ?

— Nu credeam c-o să observe cineva lucrul ăsta. Şi Milly a observat. Sînteţi o familie dotată cu spirit de observaţie.

— L-ai pierdut ?

— L-am scos ieri ca să spăl ceva şi am uitat să-l pun la loc. N-are nici un rost, nu-i aşa ? Să porţi un inel pe care să uiţi să-l pui la loc ? Abia atunci îi vorbi despre banchet : Nu te duci ? întrebă ea.

— Hawthorne mi-a spus să mă duc. Ca să nu-i primejduiesc sursa de informaţii.

— S-o ia dracu !

— De fapt există şi un alt motiv, mai puternic. Hasselbacher mi-a spus că ei lovesc de obicei în ceea ce iubeşti. Dacă n-o să mă duc, o să născocească altceva. Ceva mai rău. Şi nu vom şti ce. Data viitoare s-ar putea să fie vizat altcineva, nu eu. De altfel nici nu cred că ţin atît de mult la mine însumi încît să pot constitui ţinta de care au nevoie. Cum ar putea fi Milly. Sau dumneata.

Nu-şi dădu seama de înţelesul exact al cuvintelor pe care le rostise decît atunci cînd Beatrice îl lăsă la uşa casei şi porni mai departe.

CAPITOLUL III

1

Milly îl întrebă:

— Ce-i cu tine? N-ai băut decît cafeaua. De pîine nici nu te-ai atins.

— Sînt cam indispus.

— Ai să te duci şi ai să te îndopi la banchetul acela de azi, şi ştii bine că faimosul crab Morro îţi face rău la stomac.

— Îţi promit că am să fiu foarte atent.

— Ar fi mult mai bine să mănînci acuma cum trebuie şi să iei nişte cereale pentru a neutraliza băuturile acelea pe care le vei înghiţi. Era într-una din zilele cînd o avea pe guvernantă pe lîngă ea.

— Iartă-mă, Milly, dar nu pot. Am o mulţime de treburi pe cap. Aşa că te rog să nu mă mai sîcîii. Nu astăzi.

— Ţi-ai pregătit discursul?

— Am făcut tot ce-am putut, dar din păcate nu-s orator. Nu ştiu de ce mi-au cerut tocmai mie să vorbesc.

Avea însă vaga şi neplăcuta impresie că totuşi ştie de ce. Cineva trebuie să-l fi influenţat pe doctorul Braun, cineva care trebuia identificat cu orice preţ. Se gîndi: „Preţul acesta sînt eu".

— Sînt sigură că ai să faci senzaţie.

— Mă voi strădui cît mai mult să nu fac de loc senzaţie la banchetul ăsta.

Milly plecă la şcoală, şi Wormold rămase la masă. Fabrica de cereale, pe care le recomandase Milly cu atîta stăruinţă, tipărise pe cutia de carton ultimele aventuri ale piticului Doodoo. Piticul Doodoo întîlnea un şoarece, mare cît un cîine St.-Bernard, şi-l înspăimînta zicîndu-i că e pisică şi făcînd miau. Povestea era foarte simplă. Nici nu puteai spune că are vreo legătură cu viaţa. Fabrica promitea celor care-i trimiteau douăsprezece capace de la cutiile cu cereale un pistol cu aer comprimat. Şi deoarece cutia era aproape goală, Wormold se apucă să taie capacul cu grijă, pe urmele unei linii punctate. Îşi terminase aproape treaba, cînd intră Beatrice.

— Ce faci aici ? îl întrebă ea.

— Mă gîndeam că un pistol cu aer comprimat ne-ar putea fi de mare folos. Numai că mai avem nevoie şi de celelalte unsprezece capace.

— N-am dormit de loc noaptea asta.

— Ai băut prea multă cafea ?

— Nu. M-am gîndit la ce ţi-a spus doctorul Hasselbacher. În legătură cu Milly. Te rog să nu te duci la banchet.

— E ultimul lucru pe care l-aş putea face.

— Faci şi aşa de ajuns de mult. Eşti bine văzut de cei din Londra. Pot să-ţi spun eu asta după felul în care-ţi scriu. Orice ar zice Henry, Londra nu te poate împinge să rişti aşa, prosteşte.

— Din păcate însă e prea adevărat ce mi-a spus : că dacă nu mă voi duce, vor încerca altceva.

— Nu te necăji din pricina Milly-ei. O s-o păzesc ca un Argus [1].

— Şi cine te va păzi pe dumneata ?

— Asta-i meseria mea, eu mi-am ales-o, aşa că nu trebuie să te simţi responsabil pentru ceea ce mi se poate întîmpla mie.

— Ai mai fost şi înainte într-un loc ca ăsta ?

— Nu, dar niciodată n-am mai avut un şef ca dumneata. Parc-ai stîrni toate lucrurile astea. De obicei, treaba asta e o treabă de birou, cu fişe şi mesaje plicticoase, nu se ajunge la omor. Şi nu vreau să fii omorît. Vezi, dumneata eşti un om real. Nu eşti un pasaj scos din paginile revistelor de aventuri pentru tineret. Pentru numele lui Dumnezeu, aruncă odată cutia aia idioată şi ascultă ce-ţi spun !

— Citeam şi reciteam aventurile piticului Doodoo.

— Rămîi atunci cu bine. Mă duc să-ţi cumpăr seria întreagă, ca să le poţi urmări de la început şi pînă la sfîrşit.

— Hawthorne a avut dreptate în tot ce mi-a spus. Trebuie numai să fiu atent la mîncare. *E deosebit de important* să descoperim cine sînt ei. Atunci voi fi făcut ceva pentru banii pe care-i primesc.

— Ai făcut şi aşa de-ajuns de mult. N-are rost să te duci la banchetul ăsta blestemat.

— Şi totuşi are un rost. Ca să arăt ce pot face.

— Şi cui vrei să-i arăţi asta ?

— Dumitale.

---

[1] Prinţ din Argos, care, potrivit legendei, avea o sută de ochi, dintre care cincizeci stăteau întotdeauna deschişi ; în limbajul curent, simbol al vigilenţei (n.r.).

Trecea printre vitrinele pline de pantofi italieneşti, scrumiere daneze, sticlărie suedeză şi lenajuri englezeşti de culoare mov din holul hotelului *Nacional*. Salonul în care avea loc întotdeauna banchetul Asociaţiei comercianţilor europeni era tocmai în spatele fotoliului în care şedea doctorul Hasselbacher, aşteptînd, în chip vizibil, pe cineva. Wormold se apropie, încetinindu-şi paşii ; din noaptea în care doctorul, îmbrăcat în uniformă de ulan, îi vorbise despre trecut, nu-l mai văzuse. Membrii asociaţiei care se îndreptau spre salonul rezervat se opreau şi-i vorbeau ; doctorul nu le dădea însă nici o atenţie.

Wormold ajunse lîngă doctor ; Hasselbacher îi spuse :

— Nu te duce în salon, domnule Wormold.

Vorbi atît de tare, încît atrase atenţia celor din jur.

— Cum o mai duci, Hasselbacher ?

— Ţi-am spus : nu te duce în salon.

— Am auzit ce mi-ai spus.

— O să te omoare, domnule Wormold.

— De unde ştii ?

— Vor să te otrăvească, la masă.

Cîţiva dintre invitaţi se opriră zîmbind. Unul din cei din jur, un american, întrebă :

— Mîncarea e chiar atît de proastă ? şi toată lumea începu să rîdă.

Wormold spuse :

— Nu sta aici, Hasselbacher, eşti prea la vedere.

— Te duci înăuntru ?

— Desigur, sînt unul dintre vorbitori.

— Mai există şi Milly. N-o uita.

— Nu-ţi face griji din pricina Milly-ei. O să mă descurc eu şi am să scap viu şi nevătămat. Te rog, Hasselbacher, du-te acasă.

— Bine, mă duc, dar trebuia să te previn. Aştept veşti la telefon.

— Cînd plec de aici te chem.

— La revedere, Jim !

— La revedere, doctore !

Faptul că-i spusese pentru prima oară pe numele mic îl mişcă pe Wormold. Îşi aminti că făcea întotdeauna haz la gîndul că Hasselbacher îl va chema pe numele mic doar pe patul morţii. Şi deodată îl cuprinse teama şi simţi că e singur şi departe, departe de casă.

— Wormold ! îl chemă cineva.

Întorcîndu-se, îl văzu pe Carter, reprezentantul firmei *Nucleaners ;* pentru el însă omul acesta reprezenta acum cîmpiile engleze, snobismul englez, vulgaritatea engleză, toate nuanţele acelei siguranţe şi călduri pe care i le sugera cuvîntul Anglia.

— Carter ! exclamă el, ca şi cum Carter ar fi fost singurul om din Havana pe care ar fi dorit să-l întîlnească, şi în clipa aceea chiar aşa şi era.

— Mă bucur grozav că te văd, spuse Carter. Nu cunosc pe nimeni la banchetul ăsta. Nici măcar pe omul... nici măcar pe doctorul Braun.

Buzunarul de la piept îi era umflat de pipă şi de punga de tutun ; omul le pipăi, ca şi cum ar fi vrut să se liniştească, simţindu-se mult prea departe de casă.

— Carter, ţi-l prezint pe doctorul Hasselbacher, un vechi prieten de al meu.

— Încîntat, doctore. Apoi îi spuse lui Wormold: Te-am căutat peste tot noaptea trecută. N-am fost de loc în stare să descopăr locul cu pricina.

Intrară împreună în salon. Era cu totul absurdă încrederea aceasta pe care o avea în compatriotul său, dar acolo unde era Carter, Wormold se simţea la adăpost.

3

Salonul fusese decorat cu două mari drapele ale Statelor Unite în cinstea consulului general. Pe masă, mici drapele de hîrtie, ca în restaurantele de pe aerodroame, indicau locul fiecărui invitat. În capul mesei, pentru doctorul Braun, preşedintele, fuseseră puse culorile naţionale ale Elveţiei; pînă şi steguleţul statului Monaco se afla acolo, pus în cinstea consulului acestui stat, unul din cei mai mari exportatori de ţigări din Havana. Locul său era situat la dreapta consulului general, în semn de cinstire. Cînd intrară Wormold cu Carter, se beau tocmai *cocktail*-urile, şi imediat se apropie de ei un chelner. I se păru lui Wormold, sau chiar întoarse chelnerul tava în aşa fel încît ultimul *daiquiri* să-i parvină lui?

— Mulţumesc. Nu.

Carter întinse mîna să ia paharul, dar chelnerul se şi îndepărtase, ducîndu-se spre uşa de serviciu.

— Poate vreţi un Martini [1] sec? spuse un glas.

Wormold se întoarse. Era chelnerul-şef.

— Nu, nu-mi place.

[1] Vermut italian (n.r.).

— Atunci un *scoth*? Un *sherry*[1]? Un *Old Fashioned*[2]? Puteți comanda orice doriți.

— Nu beau, spuse Wormold, și chelnerul-șef îl părăsi, îndreptîndu-se spre alt invitat.

În născocirile lui, chelnerul era subagentul șapte; cine știe dacă, printr-o ironie a soartei, nu era cumva și presupusul asasin. Wormold se uită în jur după Carter, dar acesta dispăruse, căutînd, se vede, gazda.

— Ați face mai bine să beți tot ce se poate, spuse lîngă el o voce cu accent scoțian. Mă numesc MacDougall. Se pare că vom sta alături.

— Parcă vă cunosc de undeva...

— Am preluat reprezentanța lui McIntyre. Și probabil că l-ai cunoscut pe McIntyre.

— A, da, desigur.

Doctorul Braun, care-l schimbase pe neimportantul Carter cu un importator elvețian de ceasuri, îl conducea acum pe consulul general american în jurul salonului, prezentîndu-i oaspeții de seamă. Germanii constituiau un grup aparte, lîngă peretele dinspre apus; pe fața lor era înscrisă, precum cicatricele unor dueluri, superioritatea mărcii germane: unica lor mîndrie națională care supraviețuise Belsen[3]-ului depindea acum de cota de schimb. Wormold se întrebă dacă nu cumva unul din ei dezvăluise doctorului Hasselbacher secretul banchetului. Oare i-l dezvăluise? Nu se putea ști cu siguranță. Poate că doctorul fusese șantajat să furnizeze otrava. În orice caz, probabil că alesese, de dragul prieteniei dintre ei, ceva care să nu dea dureri, dacă exista vreo otravă care să nu dea dureri.

[1] Vin de Xeres (n.r.).
[2] Marcă de *whisky* (n.r.).
[3] Unul dintre cele mai mari lagăre naziste de exterminare (n.r.).

— Vă spuneam, continuă cu energie MacDougall, că e mai bine să beţi acum. Asta-i tot ce vom căpăta în materie de băutură.

— Cum, n-o să avem vin la masă?

— Priviţi masa. În faţa fiecărui scaun se aflau sticle mici de lapte. N-aţi citit în invitaţie? Un banchet *blue-plate* [1] în cinstea marilor noştri aliaţi americani.

— *Blue-plate?* Ce-i asta?

— Cum, nu ştiţi? Ţi se dă întreaga mîncare gata aranjată în farfurie — curcan la tavă cu sos de afine, cîrnaţi cu morcovi şi cartofi pai. Nu-mi plac de loc... cartofii pai, dar nu poţi face nazuri la o asemenea masă.

— Să faci nazuri?

— Mănînci ce ţi se dă. Democraţie, omule!

Doctorul Braun îi invită să se aşeze la masă. Wormold sperase că invitaţii de aceeaşi naţionalitate vor fi împreună şi că o să-l aibă pe Carter lîngă el, dar în stînga lui şedea un scandinav ciudat, care se uita urît la sticla cu lapte. Wormold se gîndea: „E bine aranjat totul. Nimic nu e sigur, nici măcar laptele!" Chelnerii începură să se agite în jurul mesei, purtînd tăvile cu crabi Morro. Şi atunci îl văzu pe Carter în faţa lui. Vulgaritatea lui Carter îi dădea un ciudat sentiment de siguranţă. Putea apela la ajutorul lui aşa cum ar fi putut apela la ajutorul unui poliţist englez, fiindcă îi cunoştea gîndurile.

— Nu, spuse Wormold chelnerului, nu mănînc crabi.

— Procedaţi foarte înţelept că nu mîncaţi crabi, spuse MacDougall. Nici eu n-am să iau. Nu merg cu *whis-*

[1] După semnul celor care nu consumă băuturi alcoolice: o panglică albastră (n.r.).

ky-ul. Şi acum, dacă o să beţi puţin din sticla dumneavoastră de apă rece şi apoi o s-o puneţi sub masă, am în buzunar o sticluţă care-o să ne ajungă la amîndoi.

Fără să-şi dea seama, Wormold întinse mîna spre sticlă, dar deodată îl cuprinse o bănuială. Cine era acest MacDougall ? Nu-l mai văzuse niciodată pînă atunci şi nu auzise nimic de el pînă nu-i spusese că McIntyre a plecat din Havana. Oare nu cumva era otrăvită apa, sau chiar *whisky*-ul ?

— Şi de ce a plecat McIntyre ? îl întrebă Wormold cu mîna pe sticlă.

— A, i s-a întîmplat ceva, spuse MacDougall ; ştii doar cum se petrec lucrurile astea. Pune apă, dar să nu-mi îneci cumva *scotch*-ul. E făcut cu cel mai grozav malţ din Highland.

— Pentru mine e cam prea devreme. Îţi mulţumesc, în orice caz.

— Cred că ai dreptate că nu vrei să-l bei cu apă, spuse MacDougall. Şi eu îl beau curat. Şi dacă n-ai nimic împotrivă, o să bem amîndoi cu capacul sticlei...

— Nu, mulţumesc. La ora asta nu beau.

— Asta aşa e, englezii au ore cînd se bea, dar nu şi scoţienii. În curînd o să ne spună şi la ce ore se cuvine să mori.

De peste masă Carter spuse :

— Eu n-am nimic împotrivă să beau chiar şi la ora asta ; şi Wormold văzu, uşurat, că MacDougall îi toarnă *whisky*.

În felul acesta înlătura cel puţin una din bănuieli, pentru că nimeni nu urmărea să-l otrăvească pe Carter. Totuşi, îşi spunea, el, e ceva în neregulă cu aerul

ăsta scoțian al lui MacDougall. Părea contrafăcut, ca și poemele lui Ossian [1].

— Svenson, se recomandă scurt scandinavul cel încruntat, de după steagul lui suedez, sau cel puțin așa crezu Wormold că e; niciodată nu putea deosebi prea precis culorile naționale ale scandinavilor.

— Wormold.

— Ce-i prostia asta cu laptele?

— Cred, spuse Wormold, că doctorul Braun a fost puțin cam prea rigid.

— Sau s-a amuzat să fie așa, spuse Carter.

— N-aș crede că doctorul Braun are prea mult umor.

— Și cu ce vă ocupați, domnule Wormold? îl întrebă suedezul. Nu cred să ne fi întîlnit pînă acum, deși vă cunosc din vedere.

— Cu aspiratoare de praf. Dar dumneavoastră?

— Cu sticla. După cum știți, sticla suedeză e cea mai bună din lume. Pîinea aceasta e foarte bună. Nu mîncați pîine?

Cine știe dacă nu-și pregătise dinainte conversația asta scoasă parcă dintr-un manual?

— Am renunțat. Știți, îngrașă.

— Ar fi trebuit mai degrabă să fi renunțat să vă îndopați. Domnul Svenson rîse uscat, ca o rază de lumină într-o lungă noapte nordică. Mă iertați. Am vorbit de dumneavoastră ca și cum aș fi vorbit de gîște.

La celălalt capăt al mesei, unde se afla consulul general, începuseră să se servească platourile cu *blue-plate*. Domnul MacDougall o greșise cu curcanul, felul

[1] E vorba de *Poemele lui Ossian*, opera poetului englez *James Macpherson* (1736—1796), pe care acesta le-a prezentat drept opera originală a legendarului bard celtic Ossian, despre care tradiția spune că ar fi trăit în secolul al III-lea (n.r.).

de bază era pui Maryland. Cu morcovii, cu cartofii pai şi cu cîrnaţii, însă, nu. Doctorul Braun rămăsese cam în urmă, era tot la crabii Morro. Probabil că-l întîrziase consulul general cu serioasa lui conversaţie şi cu privirea lui fixă de după lentilele convexe. Doi chelneri înconjurau masa, unul luînd resturile crabilor, celălalt aducînd farfuriile cu mîncare. Numai consulul general destupă sticla cu lapte. Cuvîntul „Dulles" ajunse pînă la locul în care se afla Wormold. Chelnerul se apropie, aducînd două platouri : unul îl puse în faţa scandinavului, celălalt în faţa lui Wormold. Îi trecu prin minte gîndul că toată povestea asta cu otrăvitul s-ar putea să fie o glumă. Poate că Hawthorne era un om plin de umor, ca şi doctorul Hasselbacher... Îşi aduse aminte că Milly îl întrebase cîndva dacă Hasselbacher şi-a bătut vreodată joc de el. Uneori ţi se pare mai uşor să înfrunţi moartea decît ridicolul. Voia să i se spovedească lui Carter, să vadă ce-o să spună cînd, uitîndu-se în farfuria din faţa lui, observă ceva neobişnuit. Nu avea morcovi. Spuse repede :

— Dumitale îţi place fără morcovi, şi împinse platoul spre MacDougall.

— Mie nu-mi plac cartofii pai, răspunse repede MacDougall şi împinse platoul spre consulul luxemburghez. Consulul, care era absorbit într-o conversaţie cu un neamţ din faţa lui, împinse platoul spre vecinul său. Toţi cei care nu fuseseră încă serviţi deveniră subit politicoşi, şi platoul ajunse în dreptul doctorului Braun, căruia i se luau tocmai din faţă resturile crabilor. Chelnerul-şef văzu ce se întîmplă şi începu să urmărească platoul, care îl depăşea mereu cu un om. Celălalt chelner, care se întorsese aducînd alte platouri, fu inter-

ceptat de Wormold, care luă unul din ele. Chelnerul păru cam încurcat. Wormold începu să mănînce cu poftă.

— Morcovii sînt excelenţi, spuse el.

Chelnerul-şef se învîrtea în jurul doctorului Braun.

— Mă iertaţi, domnule doctor Braun, spuse el ; nu v-am dat morcovi.

— Nu-mi plac morcovii, răspunse doctorul Braun şi-şi tăie o bucată de pui.

— Mii de scuze, spuse chelnerul-şef şi-i luă platoul din faţă. Au greşit la bucătărie.

Cu platoul în mînă, ca un paracliser cînd strînge colecta, chelnerul-şef parcurse întreg salonul şi dispăru prin uşa care dădea spre bucătărie. MacDougall trăgea o duşcă din propriul său *whisky*.

— Acum pot încerca şi eu, spuse Wormold. Trebuie să sărbătorim momentul.

— Foarte bine. Cu apă sau simplu ?

— Dă-mi puţină apă de la dumneata. În sticla mea e o muscă.

— Poftim !

Wormold bău două treimi din apa din pahar şi-l întinse apoi spre MacDougall, ca să-i toarne *whisky*. MacDougall îi dădu o porţie dublă.

— Mai ia unul. Eşti în urma noastră, spuse el, şi Wormold se simţi iar încrezător. Îl cuprinse un fel de afecţiune pentru vecinul său, pe care-l suspectase.

— Ar trebui să ne mai vedem, spuse el.

— O împrejurare ca asta n-ar fi de nici un folos dacă nu i-ar apropia pe oameni.

— Nu te-aş fi cunoscut nici pe dumneata şi nici pe Carter dacă n-ar fi existat.

Toţi trei băură încă un *whisky*.

— Ar trebui s-o cunoaşteţi şi pe fiica mea, spuse Wormold, pe care *whisky*-ul îl încălzise bine de tot.

— Cum îţi merg afacerile ?

— Nu chiar atît de rău. Mi-am mărit prăvălia.

Doctorul Braun bătu în masă pentru a face linişte.

— Fără îndoială, vorbi tare Carter, cu vocea lui de om din Nottwich, care se încălzea ca şi *whisky*-ul, c-o să ne servească şi băuturi, o dată cu discursurile.

— Băiete, spuse MacDougall, discursuri vor fi, băuturi însă nu. O să fim nevoiţi să ascultăm pe afurisiţii ăştia fără ajutorul alcoolului.

— Şi eu sînt unul dintre afurisiţi, spuse Wormold.

— Vorbeşti ?

— Da, în calitate de cel mai vechi membru al asociaţiei.

— Mă bucur c-ai trăit atîta ca s-o vezi şi pe asta, spuse MacDougall.

Invitat de doctorul Braun, consulul general american începu să vorbească. Vorbi despre legăturile spirituale dintre ţările democratice, printre care părea să numere şi Cuba. Comerţul era important pentru că, fără comerţ, n-ar exista legături spirituale, sau invers. Vorbi despre ajutorul american acordat ţărilor ruinate, ajutor care le îngăduie să cumpere tot mai multe mărfuri, şi în felul acesta să strîngă legăturile spirituale... Un cîine urla undeva în curtea hotelului, şi chelnerul-şef făcu semn să se închidă uşa. A fost o mare plăcere pentru consulul general american că a fost invitat la acest banchet şi că a putut întîlni pe reprezentanţii cei mai de seamă ai comerţului european, pentru că în

felul acesta se strîng şi mai mult legăturile spirituale... Wormold mai bău încă două *whisky*-uri.

— Şi acum, spuse doctorul Braun, îl voi invita să vorbească pe cel mai vechi membru al asociaţiei noastre. Fireşte, nu mă refer la anii săi, ci la timpul închinat cauzei comerţului european în acest frumos oraş, în care, domnule ministru — şi se înclină către celălalt vecin al său, un om cu faţa tuciurie, care privea saşiu — avem favoarea şi fericirea de a fi oaspeţii dumneavoastră. Vă vorbesc, precum ştiţi cu toţii, de domnul Wormold. Şi se uită repede prin notele sale. De domnul James Wormold, reprezentantul aspiratoarelor *Phastkleaners* în Havana.

Domnul MacDougall spuse :

— Şi noi care am terminat *whisky*-ul ! Tocmai acuma. Acum, cînd ai nevoie mai mult ca oricînd de curajul pe care ţi-l dă băutura.

Carter interveni :

— Şi eu am venit înarmat, dar mi-a băut aproape tot *whisky*-ul în avion. Nu mi-a rămas în sticlă decît aşa, ca la un pahar.

— E clar că trebuie să-l dai amicului nostru, spuse MacDougall. El are nevoie de *whisky* mai degrabă decît noi.

Doctorul Braun vorbi iar :

— Îl putem considera pe domnul Wormold ca un simbol a tot ceea ce înseamnă modestie, calm, perseverenţă şi eficienţă. Duşmanii noştri descriu adesea pe negustor ca pe un palavragiu cu gură mare, care nu urmăreşte altceva decît să vîndă cine ştie ce produse inutile, ba chiar dăunătoare. Imaginea aceasta nu e adevărată...

Wormold spuse :

— E foarte drăguţ din partea dumitale, Carter. Aşa cred c-am s-o pot scoate la capăt.

— Nu eşti obişnuit să vorbeşti ?

— Nu-i numai vorbitul. Se aplecă peste masă spre faţa aceea comună, din Nottwich, în care simţea el că poate afla încredere, siguranţă şi acel umor naiv bazat pe lipsa de experienţă ; cu Carter se simţea la adăpost. Continuă : Ştiu că n-ai să crezi nici un cuvînt din ce am să-ţi spun ; de fapt nici nu voia ca omul acesta să-l creadă. Voia să înveţe de la el cum să facă să nu creadă. Ceva se mişcă lîngă piciorul lui şi, aplecîndu-se, văzu botul negru al unui cîine, care-l ruga parcă să-l mîngîie între urechile blegi şi pline de cîrlionţi. Cîinele se strecurase, probabil, prin uşa de serviciu fără să fi fost văzut, şi acum se ascundea sub faţa de masă.

Carter întinse lui Wormold o sticluţă.

— Nu mai e pentru amîndoi. Bea-l singur.

— Îţi mulţumesc foarte mult, Carter. Desfăcu dopul şi-şi turnă *whisky*-ul în pahar.

— E *Johnnie Walker*. Curat.

Dr. Braun spunea :

— Şi dacă vreunul din noi poate vorbi în numele tuturor despre ani îndelungaţi de serviciu ireproşabil în slujba publicului, sînt sigur că domnul Wormold e acela. Şi acum îl rog...

Carter îi făcu cu ochiul şi ridică în aer un pahar imaginar.

— H... hai, grăbeşte-te, spuse Carter. H-hotărăşte-te !

Wormold lăsă paharul jos.

— Ce-ai spus, Carter ?

— Am spus să bei mai repede.

— O, nu, Carter, nu asta ai spus.

Cum de nu observase pînă atunci greutatea pe care o avea Carter în pronunţarea cuvintelor care încep cu h? Era oare conştient Carter de faptul acesta şi evita să folosească acele cuvinte care încep cu h, şi acuma, preocupat fiind de alte gînduri, uitase?

— Ce stai, Wormold?

Wormold întinse mîna să mîngîie cîinele şi, ca din întîmplare, răsturnă paharul de pe masă.

— Spuneai că nu-l cunoşti pe doctor.

— Care doctor?

— Dumneata i-ai zice H... Hasselbacher.

— Domnule Wormold, îl chemă doctorul Braun din capul mesei.

Se ridică încet în picioare. Cîinele, în lipsă de altceva, începu să lingă *whisky*-ul de pe podea.

— Ţin să vă mulţumesc, începu Wormold, că m-aţi invitat să vorbesc aici, şi acum, oricare vor fi fost motivele pentru care aţi făcut-o... Auzind chicoteli înfundate, fu surprins. Nu intenţionase să fie spiritual. E prima şi s-ar fi putut întîmpla să fie ultima mea apariţie în public. Se uită la Carter. Omul se încruntase. Wormold se simţi prost, ca şi cum faptul că a reuşit să scape cu viaţă era tot atît de condamnabil ca şi acela de a te îmbăta în lume. Poate că era chiar beat. Continuă: Nu ştiu dacă am vreun prieten aici. Dar în chip sigur am duşmani. Se auziră rîsete şi un glas care spuse: „Ruşine!" Dacă lucrurile continuau aşa, avea să capete reputaţia unui orator plin de umor. Se vorbeşte foarte mult despre război, duşmănie şi concurenţă, dar orice negustor o să vă spună că războiul

dintre doi fabricanţi care produc aceleaşi mărfuri e aproape cu neputinţă de evitat. Să luăm, de pildă, cele două firme : *Phastkleaners* şi *Nucleaners.* Nu sînt prea mari deosebiri între cele două maşini şi n-ar exista nici o concurenţă, nu s-ar duce nici un război dacă n-ar fi în joc interesele băneşti ale celor două firme ; această concurenţă îl împinge pe domnul Carter sau pe mine să ne luăm de beregată.

Nimeni nu mai rîdea. Doctorul Braun îi şopti ceva consulului general. Wormold ridică sticla de *whisky* a lui Carter şi continuă :

— Cred că domnul Carter nu cunoaşte nici măcar numele celor care l-au trimis să mă otrăvească pentru binele firmei sale.

Se auziră din nou rîsete, avînd de data aceasta o nuanţă de uşurare. Domnul MacDougall spuse :

— N-ar fi rău să fie la masă ceva mai multă otravă, şi deodată cîinele începu să schelălăie.

Ieşi de sub masă şi se îndreptă spre uşa de serviciu.

— Max, strigă chelnerul-şef, Max !

Se făcu tăcere şi se auziră cîteva hohote de rîs cam neliniştite. Cîinele se clătina pe picioare. Urla şi încerca să-şi muşte pieptul. Chelnerul-şef îl ajunse lîngă uşă şi-l luă în braţe, dar cîinele se zvîrcolea de durere şi sări jos.

— A băut un *whisky* dublu, spuse îngrijorat MacDougall.

— Mă iertaţi, domnule doctor Braun, spuse Wormold, dar reprezentaţia s-a terminat.

Se duse după chelnerul-şef, care se îndrepta spre uşa de serviciu.

— Stai pe loc !

— Ce doriţi ?

— Vreau să ştiu ce s-a întîmplat cu mîncarea din platoul meu.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi, *sir*. Mîncarea dumneavoastră ?

— Erai foarte îngrijorat ca nu cumva platoul cu mîncarea mea să fie dat altcuiva.

— Nu înţeleg...

— Ştiai că mîncarea e otrăvită ?

— Vreţi să spuneţi, *sir*, că mîncarea era rea ?

— Vreau să spun că era otrăvită şi că-ţi dădeai toată silinţa să salvezi viaţa doctorului Braun, dar nu şi pe a mea.

— Îmi pare rău, *sir*, dar nu înţeleg ce vreţi să spuneţi. Mă scuzaţi, am treabă.

De pe coridorul care ducea spre bucătărie se auzea urletul cîinelui, un urlet sinistru, întrerupt din cînd în cînd de izbucniri mai puternice. Chelnerul-şef strigă :

— Max ! şi alergă de-a lungul coridorului. Deschise larg uşa bucătăriei : Max !

Cîinele ridică melancolic capul de sub masă, unde se încolăcise, şi începu să se tîrască spre chelnerul-şef. Un om cu bonetă de bucătar-şef spuse :

— Aici n-a mîncat nimic. Platoul cu mîncare a fost aruncat la gunoi.

Cîinele se prăbuşi la picioarele chelnerului şi se întinse acolo, ca o zdreanţă.

Chelnerul îngenunche lîngă cîine, spunînd :

— Max, *mein Kind... Mein Kind...* [1]

Trupul negru al cîinelui era ca o prelungire a fracului purtat de chelner, nu erau acelaşi trup şi acelaşi

[1] Copilul meu (în limba germană în original) (n.r.).

sînge, dar făceau un tot. Oamenii din bucătărie se adunaseră în jurul lor.

Zdreanţa cea neagră se zvîrcoli, şi limba roză a cîinelui ieşi ca pasta din tub şi se prelinse pe podeaua bucătăriei. Chelnerul-şef puse mîna pe capul cîinelui şi se uită în sus la Wormold. Ochii şefului, plini de lacrimi, îl acuzau că a rămas în viaţă, în timp ce cîinele murise, aşa că Wormold fu cît pe ce să-şi ceară scuze în gînd, însă, în loc să facă aşa ceva, se întoarse şi plecă. La capătul coridorului se uită înapoi : silueta cea neagră era îngenuncheată lîngă cîinele cel negru, şi bucătarul-şef stătea şi aştepta, iar oamenii din bucătărie stăteau şi ei în jur, ca bocitoarele în jurul unui mormînt, ţinînd în mînă bătătoarele, castroanele şi spălătoarele lor ca pe nişte coroane. „Moartea mea, se gîndi el, ar fi trecut neobservată."

4

— M-am întors, îi spuse el lui Beatrice, şi n-am fost înfrînt. Dimpotrivă, m-am întors victorios. *Cîinele, însă, cîinele muri.* [1]

---

[1] Citat din poezia *Elegie la moartea unui cîine turbat*, de O. Goldsmith (n.r.).

CAPITOLUL IV

1

Căpitanul Segura spuse :

— Mă bucur că ești singur. Nu-i nimeni acasă ?

— Nimeni.

— Sînt sigur că n-ai să te superi. Am pus doi oameni la ușă ca să nu ne deranjeze nimeni.

— Mă arestezi ?

— Da de unde !

— Milly și Beatrice s-au dus la cinema. Vor fi surprinse dacă nu li se va da drumul în casă.

— Nu-ți voi răpi prea mult timp. Am venit să te văd în legătură cu două lucruri. Unul important, celălalt o chestie de serviciu. Pot începe cu cel important ?

— Te rog.

— Vreau, domnule Wormold, să-ți cer mîna fiicei dumitale.

— Și pentru asta e nevoie să pui la ușă doi polițiști ?

— E bine să nu fim tulburați.

— Ai vorbit cu Milly ?

— Nici nu m-aș gîndi la așa ceva înainte de a vorbi cu dumneata.

— Presupun că, potrivit legii, chiar și în țara asta e necesar să obții consimțămîntul meu ?

— Aici nu e vorba de lege, ci de un act de curtoazie firească. Pot fuma ?

— De ce nu ? E adevărat că portţigaretul acela e făcut din piele de om ?

Căpitanul Segura rîse.

— Ah, Milly, Milly ! Ea ţi-a spus asta. Şi apoi adăugă, vorbind în doi peri : Şi chiar crezi povestea asta, domnule Wormold ? Probabil că nu-şi îngăduia să mintă de-a dreptul ; era, poate, un bun catolic.

— E mult prea tînără ca să se mărite, căpitane Segura.

— Nu în ţara asta.

— Sînt sigur că nu are încă nici cea mai mică dorinţă de-a se mărita.

— Dar o poţi influenţa.

— Pe aici eşti supranumit „Vulturul roşu", nu-i aşa ?

— Asta, în Cuba, e un fel de compliment.

— Nu-i aşa că ai o existenţă cam nesigură ? După cît se pare, ai o mulţime de duşmani.

— Am pus deoparte îndeajuns de mult ca văduva mea să n-aibă griji. Din acest punct de vedere, domnule Wormold, sînt un sprijin mai de nădejde decît dumneata. Afacerea asta nu poate să-ţi aducă prea mulţi bani, şi poate înceta în orice clipă.

— Înceta ? Şi cine mă poate obliga să-mi încetez activitatea ?

— Sînt convins că nu vrei să ne faci neplăceri, dar s-au iscat, în legătură cu activitatea dumitale, o mulţime de neplăceri. Dacă ar trebui să pleci, nu te-ai simţi fericit la gîndul că fiica dumitale s-a stabilit aici ?

— Despre ce fel de neplăceri vorbeşti, căpitane Segura ?

— Uite, un automobil s-a făcut praf, nimeni nu ştie de ce. Sărmanul inginer Cifuentes a fost atacat, şi, bagă de seamă, e vorba de un prieten al ministrului de interne. Profesorul Sanchez s-a plîns că te-ai introdus în casa lui şi că l-ai ameninţat. Mai e şi o poveste în care se spune c-ai otrăvit un cîine.

— Că am otrăvit un cîine ?

— Recunosc că povestea poate să pară absurdă, dar iată că a venit la mine chelnerul-şef de la hotelul *Nacional* şi mi-a spus că i-ai dat să bea cîinelui său *whisky* cu otravă. În primul rînd de ce să dai *whisky* unui cîine ? Nu înţeleg. Şi nici el. Chelnerul zice că ai făcut asta din pricină că era vorba de un cîine nemţesc. Ei, ce spui de toate astea, domnule Wormold ?

— Ce să spun !

— Bietul om, era într-un hal fără de hal. Altfel l-aş fi dat afară pentru că spune prostii. Zicea că după asta te-ai mai şi dus în bucătărie, ca să te desfeţi privindu-ţi opera. N-aş fi zis că se referă la dumneata, domnule Wormold. Întotdeauna m-am gîndit la dumneata ca la un om de treabă. Spune-mi, te rog, că povestea asta nu-i adevărată...

— Cîinele *a fost* otrăvit. *Whisky*-ul provenea din paharul meu. Dar fusese pus acolo ca să mă otrăvească pe mine, nu pe cîine.

— Şi de ce să fii otrăvit ?

— Nu ştiu.

— Două poveşti ciudate, care se anulează una pe cealaltă. Probabil că n-a fost nici o otravă, şi cîinele a murit pur şi simplu. Cred că era bătrîn. Dar trebuie să admiţi, domnule Wormold, că, oriunde te-ai afla, se ivesc tot felul de complicaţii. Poate că eşti asemenea

acelor copii nevinovaţi despre care am citit în poveştile din ţara dumitale că provoacă spiritele rele.

— Poate că sînt. Nu cunoşti cumva numele acestor spirite rele?

— Ale celor mai multe din ele, da. Cred c-a sosit vremea să alung aceste spirite. Lucrez la un raport către preşedinte.

— M-ai trecut şi pe mine pe lista dumitale?

— Nu e absolut necesar. Trebuie să-ţi spun, domnule Wormold, că am pus deoparte de ajuns, de ajuns de mulţi bani ca Milly să poată trăi fără griji dacă mi s-ar întîmpla ceva. Şi, fireşte, de ajuns de mulţi ca să ne stabilim la Miami, dacă aici izbucneşte cumva revoluţia.

— N-ai de ce să-mi spui toate astea. Nu pun la îndoială posibilităţile dumitale financiare.

— Aşa se obişnuieşte, domnule Wormold. Cît priveşte sănătatea mea, e perfectă. Pot să-ţi arăt şi certificatele. Nici în ceea ce priveşte copiii nu e vreo problemă. Lucrul a şi fost de altfel dovedit, şi în chip convingător.

— Mda...

— Dinspre partea asta, Milly nu trebuie să aibă nici o grijă. Copiilor le-am asigurat cu ce să trăiască. Obligaţiile mele actuale nu-s de loc importante. Ştiu că protestanţii fac mare caz de chestia asta.

— Nu sînt tocmai protestant.

— Şi, din fericire, fiica dumitale e catolică. Am face într-adevăr o pereche foarte potrivită, domnule Wormold.

— Milly are abia şaptesprezece ani.

— E vîrsta cea mai potrivită pentru a face copii. Îmi dai voie să-i vorbesc despre intenţiile mele ?

— Ai nevoie de aprobarea mea ?

— E mai corect aşa...

— Şi dacă aş spune nu ?

— Aş încerca să te conving.

— Ai spus o dată că nu aparţin clasei celor care pot fi torturaţi.

Căpitanul Segura îl bătu afectuos pe umăr.

— Ai umorul Milly-ei. Dar, vorbind serios, să ştii că autorizaţia dumitale de şedere aici trebuie luată din nou în considerare.

— Pari a fi foarte hotărît. Bine. Poţi să-i vorbeşti. Ai oricînd posibilitatea să faci asta cînd se întoarce de la şcoală. Dar Milly are mult bun-simţ. Aşa că nu cred să ai vreo şansă.

— În acest caz s-ar putea să te rog să te foloseşti de influenţa dumitale părintească asupra ei.

— Cît de demodat eşti, căpitane Segura ! Astăzi părinţii n-au nici o influenţă asupra copiilor. Spuneai c-ai să-mi spui ceva important...

Căpitanul Segura îi răspunse pe un ton de reproş :

— Păi ăsta era lucrul important. Celălalt e o chestiune obişnuită de serviciu. Vrei să mă însoţeşti pînă la *Wonder Bar* ?

— În ce scop ?

— N-are nimic de-a face cu dumneata. Nu-ţi cer decît o favoare, asta-i tot.

Plecară cu maşina purpurie a lui Segura, precedaţi şi urmaţi de către un poliţist pe motocicletă. Parcă toţi lustragiii de pe bulevard se adunaseră pe strada Vir-

dudes. În faţa porţii barului erau o mulţime de poliţişti, iar soarele ardea cu putere.

Poliţiştii de pe motociclete săriră din şa şi începură să-i dea la o parte pe lustragii. Cîţiva poliţişti ieşiră în grabă din bar şi alcătuiră o escortă în jurul căpitanului Segura. Wormold îl urma. Ca întotdeauna la acea oră din zi, obloanele de deasupra coloanelor scîrţîiau în bătaia vîntului uşor, care sufla dinspre mare. Barmanul nu stătea la locul său obişnuit, îndărătul barului, ci dincoace. Avea o faţă de om bolnav şi înspăimîntat. În spatele lui, dintr-o mulţime de sticle sparte curgea arar cîte o picătură, dar era clar că grosul băuturii se scursese din ele de mult. Pe podea zăcea un om, ascuns de poliţiştii îngrămădiţi în jurul lui. Pantofii, nişte pantofi grosolani şi reparaţi de mai multe ori, arătau că nu e vorba de un om bogat.

— E numai o identificare formală, spuse căpitanul Segura.

Wormold aproape că nici nu avu nevoie să vadă faţa celui care zăcea pe podea, dar poliţiştii se dădură la o parte şi-l văzu pe doctorul Hasselbacher.

— E doctorul Hasselbacher, spuse el. Îl cunoaşteţi tot atît de bine ca şi mine.

— În chestiuni din astea trebuie păstrate anumite forme, spuse Segura. E nevoie de-o identificare făcută de cineva din afară.

— Cine l-a omorît ?

Segura răspunse :

— Cine ştie ? Ce-ar fi să luăm un *whisky* ? Barman !

— Nu, mie să-mi dea un *daiquiri*. Cu el beam întotdeauna *daiquiri*.

— A intrat cineva şi a tras în el. Fără îndoială că noi o să spunem că e opera rebelilor din Oriente. Ne va fi de folos în influenţarea opiniei publice. Şi, cine ştie, poate că erau chiar rebelii.

Ochii doctorului priveau în sus, goi de orice expresie. Nu ai fi putut descrie impasibilitatea lor spunînd că aveau o expresie de linişte sau de nelinişte. Era ca şi cum pe faţa şi în ochii aceia nu s-ar fi reflectat niciodată nimic : o faţă care nici nu văzuse lumina zilei.

— Cînd îl veţi îngropa, să-i puneţi coiful pe sicriu.

— Coiful ?

— Veţi găsi în apartamentul lui o uniformă veche. Era un sentimental.

Ciudată soartă avusese şi doctorul Hasselbacher ! Scăpase cu viaţa din cele două războaie mondiale, dar pînă la urmă murise în timp de aşa-zisă pace de aceeaşi moarte pe care ar fi putut-o avea pe Somme [1].

— Ştii bine că omorul acesta n-are nimic de-a face cu rebelii, spuse Wormold căpitanului.

— E mai bine să spunem aşa.

— Iar spiritele rele !

— Te învinovăţeşti de prea multe.

— M-a avertizat să nu mă duc la banchet ; Carter l-a auzit, toţi l-au auzit, aşa că l-au omorît.

— Cine „l-au" ?

— Păi dumneata ai lista.

— Numele ăsta, Carter, nu e pe listă.

— Întreabă-l atunci pe chelnerul acela cu cîinele. Pe ăsta poţi *să-l torturezi* în chip sigur. N-o să mă plîng.

[1] Fluviu din Franţa, pe malurile căruia s-a dat una din cele mai mari bătălii din cursul primului război mondial (n.r.).

— E neamţ şi are prieteni politici influenţi. De ce-au vrut să te otrăvească ?

— Fiindcă au crezut că sînt primejdios. Eu ! Habar n-au de nimic. Mai dă-mi un *daiquiri*. Întotdeauna beau două înainte de-a mă întoarce la prăvălie. Vrei să-mi arăţi şi mie lista, Segura ?

— Aş putea, unui socru în care aş avea încredere.

Se pot tipări tot felul de statistici, în care populaţia să fie socotită în sute de mii, dar pentru fiecare om un oraş înseamnă doar cîteva străzi, cîteva case, cîţiva oameni. Înlătură-i, şi oraşul nu mai există decît ca o amintire dureroasă, ca durerea pe care o dă un picior amputat în locul în care nu mai există. Era timpul, se gîndi Wormold, să împacheteze totul şi să părăsească ruinele Havanei.

— Ştii, spuse căpitanul Segura, întîmplarea asta dă şi mai multă greutate celor ce-ţi spuneam. Dacă erai dumneata ? Milly trebuie să fie la adăpost de asemenea accidente.

— Da, răspunse Wormold. Trebuie să am grijă de asta.

2

Cînd se întoarse la prăvălie, poliţiştii plecaseră. Lopez plecase şi el, habar n-avea unde. Rudy trebăluia la tuburile lui, şi din cînd în cînd se auzeau hîrîind paraziţii atmosferici. Se aşeză pe pat. Trei morţi : un om necunoscut, pe care-l chema Raul, un cîine negru, pe numele său Max, şi un bătrîn doctor, cu numele de Hasselbacher ; el era cauza acestor morţi, el şi Carter. Carter nu pusese

la cale uciderea lui Raul sau a cîinelui, dar a doctorului Hasselbacher da. Se răzbunaseră : moarte pentru viaţă, o intervertire a codului mozaic.

În camera de alături Milly şi Beatrice stăteau de vorbă. Deşi uşa era întredeschisă, nu auzea decît rareori ceea ce-şi spuneau.

Stătea la graniţa violenţei, o ţară bizară, în care nu mai fusese niciodată ; avea paşaportul în mînă. „Profesiunea : spion. Semne particulare : bunăvoinţă. Scopul vizitei : crima." Nu avea nevoie de viză. Actele erau în regulă.

Şi de partea aceasta a graniţei auzea voci care vorbeau într-o limbă pe care o ştia.

Beatrice spunea :

— Nu, nu te-aş sfătui să foloseşti roşul ăsta închis. Nu-i pentru vîrsta ta.

— În ultimul trimestru ar trebui să ni se dea lecţii cum să ne fardăm. Mi-o şi închipui pe sora Agnes spunînd : „O picătură de *Nuit d'amour* în dosul urechilor".

— Încearcă roşul ăsta deschis. Stai, nu te mînji în colţul gurii. Lasă-mă să-ţi arăt cum trebuie să te dai.

Wormold se gîndea : „N-am nici arsenic şi nici cianură. În afară de asta, nici n-am cum să beau cu el. Ar fi trebuit să-i bag pe gît *whisky*-ul acela. E mai uşor s-o spui decît s-o faci, dacă nu joci într-o piesă elizabetană, şi chiar în cazul acesta ar mai fi nevoie şi de-o spadă otrăvită."

— Aşa. Vezi ce bine-i acum ?

— Şi rujul ?

— N-ai nevoie de ruj.

— Ce parfum foloseşti, Beatrice ?

— *Sous le vent.*

„Ei l-au împuşcat pe Hasselbacher, dar eu n-am revolver, se gîndea Wormold. Revolverul ar fi trebuit să facă parte din uneltele agenţiei, alături de safe, discurile de celuloid, microscopul şi reşoul electric." Nu prea umblase de multe ori în viaţa lui cu un revolver, dar asta nu era o piedică de neînlăturat. Trebuia numai să fie tot atît de aproape de Carter pe cît era de uşa prin care se auzeau glasurile de alături.

— O să mergem împreună să cumpărăm parfum. Cred că *Indiscret* o să-ţi placă. E un parfum Lanvin.

— Nu sună prea atractiv, spuse Milly.

— Eşti tînără. N-ai nevoie să pui prea multă atracţie în dosul urechilor.

— Bărbatul trebuie încurajat.

— Uitîndu-te la el doar.

— Cum ? Aşa ?

Wormold o auzi pe Beatrice rîzînd. Se uită uimit spre uşă. Trecuse graniţa şi mersese atît de departe, încît uitase că se mai află încă aici, alături de ele.

— Nu-i nevoie să-i încurajezi chiar atît de mult, spuse Beatrice.

— Am avut un aer languros ?

— Nu, dimpotrivă. Parcă te-ai fi topit de dor.

— Nu-ţi pare rău că nu eşti căsătorită ? întrebă Milly.

— Dacă mă întrebi cumva dacă nu duc dorul lui Peter, pot să-ţi spun că nu.

— Dac-ar muri, te-ai căsători din nou ?

— Nu cred c-o să aştept atîta. Are abia patruzeci de ani.

— A, da. Cred că dumneata te-ai putea căsători din nou, dacă susţii că aşa ceva ar fi o căsătorie.

— Susţin.

— Dar e îngrozitor, nu ? *Eu* trebuie să mă căsătoresc o dată pentru totdeauna.

— Majoritatea oamenilor cred c-aşa o să se întîmple cînd se căsătoresc.

— M-aş descurca mult mai bine ca amantă decît ca soţie.

— Nu cred că i-ar plăcea prea mult tatălui tău povestea asta.

— Nu văd de ce. Dacă s-ar căsători din nou, n-ar fi la fel ? Soţia lui i-ar fi de fapt amantă. El a vrut să fie întotdeauna împreună cu mama. Ştiu bine asta. El mi-a spus-o. Căsătoria lui a fost adevărată. Nici un păgîn, dacă-i om de treabă, nu poate ocoli asta.

— Şi eu credeam acelaşi lucru cînd m-am căsătorit cu Peter, Milly. Milly, nu le lăsa să te facă un om dur.

— Pe cine să nu le las ?

— Pe călugăriţele acelea.

— O ! Ele nu-mi vorbesc aşa. În nici un caz nu aşa. Se putea folosi în caz de nevoie şi de cuţit. Dar ca să poată folosi cuţitul, trebuia să fie mai aproape de Carter decît spera vreodată să fie.

Milly întrebă :

— Îl iubeşti pe tata ?

El se gîndea : „Cîndva o să mă întorc şi o să lămuresc şi aceste probleme. Acuma însă sînt alte probleme, mult mai importante de lămurit : trebuie să descopăr cum se poate omorî un om. Fără îndoială că or fi existînd şi manuale în care se arată cum. Or fi existînd şi tratate despre felul în care trebuie să lupţi neînarmat." Se uită la mîinile sale, dar nu avea încredere în ele.

Beatrice spuse :

— De ce-mi pui întrebarea asta ?

— Mi-am amintit de felul în care te uitai la el.

— Cînd ?

— Cînd s-a întors de la banchetul acela. Probabil că-ţi făcea plăcere gîndul că ţinuse un discurs.

— Desigur.

— Nu-i bine, spuse Milly, să-l iubeşti.

Wormold se gîndea : „Şi dacă îl omor, îl omor pe drept. O să-l omor ca să le arăt că nu poţi omorî fără să fii omorît şi tu la rîndul tău. Nu l-aş omorî în numele apărării ţării mele. Nu l-aş omorî de dragul apărării cauzei capitalismului, sau a comunismului, sau a social-democraţiei, sau a binelui patriei... al cărei patrii ? L-aş omorî pe Carter pentru că l-a omorît pe Hasselbacher. Certurile dintre familii au constituit întotdeauna o justificare mult mai bună pentru omoruri decît patriotismul, sau preferinţa pentru un sistem economic sau altul. Dacă iubesc sau urăsc, iubesc sau urăsc ca o fiinţă individuală. Nu voi fi agentul 59.200/5 în războiul total al nu ştiu cui !"

— Şi dacă l-aş iubi, ce rău ar fi în asta ?

— E căsătorit.

— Milly, draga mea Milly, fereşte-te de formule. Dacă există cumva un dumnezeu, să ştii că nu e un dumnezeu al formulelor.

— Îl iubeşti ?

— N-am spus niciodată asta.

„Numai cu revolverul o să mă pot descurca, dar cum să fac rost de un revolver ?"

Cineva intră în cameră, dar nu se uită să vadă cine e. În camera de alături se auziră ţiuind tuburile lui Rudy. Glasul Milly-ei zise :

— N-am auzit cînd ai intrat.

— Aş vrea să faci ceva pentru mine, Milly, spuse Wormold.

— Ai ascultat ce-am vorbit ?

Beatrice se apropie.

— Ce este ? Ce s-a întîmplat ?

— S-a întîmplat un accident. Un fel de accident.

— Cui ?

— Doctorului Hasselbacher.

— Grav ?

— Da.

— Va să zică a murit ? întrebă Milly.

— Da.

— Bietul doctor Hasselbacher !

— Da, bietul doctor Hasselbacher !

— O să-l pun pe capelan să spună cîte-o liturghie pentru fiecare an de cînd l-am cunoscut.

Nu era nevoie de prea multe menajamente ca să-i poţi împărtăşi asemenea ştiri Milly-ei. Toate morţile erau pentru ea morţi fericite. Răzbunarea nu e necesară cînd crezi în ceruri. Dar el nu credea în nici un cer. Mila şi iertarea abia de pot fi considerate virtuţi creştine. Se dobîndesc prea uşor.

— A fost pe-aici căpitanul Segura. Vrea să te căsătoreşti cu el.

— Asta-i acuma ! N-o să mai merg niciodată cu maşina lui.

— Aş vrea totuşi să mai mergi o dată. Mîine. Ca să-i spui că vreau să-l văd.

— În ce scop ?

— Vreau să joc cu el o partidă de dame. Să vină la zece seara. Tu şi Beatrice trebuie să plecaţi de-acasă.

— O să mă sîcîie ?

— Nu. Spune-i doar atît : să vină să vorbească cu mine. Şi să-mi aducă lista. El o să ştie despre ce e vorba.

— Şi după aceea ?

— Plecăm acasă. În Anglia.

Cînd rămase singur cu Beatrice, îi spuse :

— Asta a fost totul. S-a terminat şi cu povestea asta.

— Ce vrei să spui ?

— Poate că vom încheia activitatea noastră în chip glorios, cu un raport interesant : lista agenţilor secreţi care acţionează aici.

— Inclusiv noi ?

— O, nu. Noi n-am acţionat niciodată.

— Nu înţeleg.

— N-am avut agenţi, Beatrice. Nici un agent. Hasselbacher a fost ucis în zadar. Nu există nici un fel de construcţii în Oriente.

Ca întotdeauna, Beatrice nu se arătă de loc uimită. O informaţie ca oricare alta, care urma să fie trecută în fişe. Orice apreciere cu privire la valoarea ei trebuia făcută de şeful agenţiei.

Wormold spuse :

— Fără îndoială că datoria ta e să raportezi de îndată celor de la Londra, dar ţi-aş fi recunoscător dac-ai aştepta pînă mîine. S-ar putea să adăugăm şi ceva adevărat.

— Dacă vei mai fi în viaţă. .

— Desigur că voi fi în viaţă.

— Ce vrei să faci ?

— Segura are lista agenţilor.

— Nu la asta te gîndeşti. Dar dacă vei muri, spuse ea cu un fel de furie în glas, *de mortuis* [1]...

— Dacă o să mi se întîmple totuşi ceva, n-aş vrea să afli numai din fişele astea false ce înşelătorie a fost totul.

— Dar Raul... Raul a existat!

— Bietul om! Trebuie să fi fost tare uimit de ceea ce i se întîmplă. Plecase într-o obişnuită cursă de plăcere. Poate că era şi beat, ca de obicei. Cel puţin aşa sper...

— Dar a existat.

— Trebuie să iei un nume de undeva. Probabil că l-am ales pe-al lui fără să-mi dau seama.

— Şi planurile acelea?

— Le-am făcut după aspiratorul de praf „Atomic". Gluma a luat sfîrşit. Vrei să fii atît de bună şi să scrii pentru mine o mărturisire pe care s-o semnez? Mă bucur că nu i-au făcut nimic grav Teresei.

Beatrice izbucni în rîs. Îşi luase capul în mîini şi rîdea. Printre hohotele de rîs izbuti să spună:

— Oh, cît de mult te iubesc!

— Povestea trebuie să ţi se pară de-ajuns de idioată.

— Cei de la Londra sînt nişte idioţi. Şi Henry Hawthorne de asemenea. Crezi că l-aş fi părăsit vreodată pe Peter dac-ar fi încercat o dată, măcar o dată, să-şi bată joc de UNESCO? Dar UNESCO era anume făcut pentru el. Conferinţele culturale erau sfinte. Niciodată nu şi-a bătut joc de ele... Dă-mi batista...

— Plîngi?

[1] Începutul zicalei latine: *De mortuis nil nisi bene* (Despre morţi trebuie vorbit numai de bine) (n.r.).

— Nu, rîd. Desenele acelea...

— Unul era un pulverizator, iar celălalt un comutator cu fază dublă. N-am crezut niciodată că vor putea să înşele nişte experţi.

— Păi nici n-au fost văzute de experţi. Uiţi că e vorba de Serviciul secret ? Trebuie să avem grijă de sursele noastre de informaţie. Nu putem permite cuiva care se pricepe cu adevărat la lucrurile despre care e vorba în ele să ajungă la aceste documente. Dragul meu...

— Ai spus „dragul meu" ?

— E un fel de-a vorbi. Îţi aminteşti de *Tropicana* şi de omul acela care cînta ? Nu ştiam că eşti şeful meu şi că eu sînt secretara ta, erai numai un om drăguţ cu o fiică frumoasă şi mi-am dat seama că vrei să faci o trăsnaie cu o sticlă de şampanie, iar eu eram sătulă pînă peste cap de lucrurile aşezate şi normale...

— Dar eu nu sînt tipul de om trăsnit.

— „Prea mulţi întregi la minte
Vă stau în jur, cuminte."

— N-aş fi vîndut aspiratoare de praf dac-aş fi fost un om trăsnit.

— „Eu spun că iarna-i mai
Şi-i bine rost să n-ai."

— Nu eşti mai cinstită decît mine ?

— Tu eşti un om cinstit.

— Faţă de cine ?

— Faţă de Milly. Puţin îmi pasă de oamenii cinstiţi faţă de cei care-i plătesc, faţă de organizaţiile lor... Mă gîndesc că nici măcar ţara mea nu înseamnă pentru mine prea mult. Sînt multe ţări în sîngele nostru, nu ?

şi doar o singură fiinţă ! Oare lumea s-ar da peste cap dac-am fi cinstiţi faţă de dragoste, şi nu faţă de ţări ?

Wormold spuse :

— Cred că s-ar putea să-mi ia paşaportul.

— Să încerce numai !

— În orice caz, spuse el, am terminat amîndoi cu treaba asta.

CAPITOLUL V

1

— Intră, căpitane!

Căpitanul Segura strălucea. Curelele de piele străluceau, nasturii străluceau, şi în păr lucea pomada cu care abia se dăduse. Arăta ca o armă bine întreţinută.

— M-am bucurat foarte mult cînd mi-a adus Milly vestea că vrei să mă vezi.

— Avem o mulţime de lucruri de discutat. Nu jucăm mai întîi o partidă? Astă-seară am de gînd să te bat.

— Mă îndoiesc, domnule Wormold. Nu trebuie să-ţi arăt încă respect filial.

Wormold desfăcu tabla de joc. După aceea aranjă pe tablă douăzeci şi patru de sticle-miniatură de *whisky*: douăsprezece sticluţe de *Bourbon* înfruntau douăsprezece sticluţe de *scotch*.

— Ce-i asta, domnule Wormold?

— O idee a doctorului Hasselbacher. M-am gîndit să jucăm o partidă în memoria lui. Cînd iei o piesă, o şi bei.

— Iscusită idee, domnule Wormold. Cum sînt un jucător mai bun, o să trebuiască să beau mai mult.

— Şi după aceea o să te bat... chiar şi la băutură.

— Aş prefera să joc cu piese obişnuite.

— Ţi-e teamă c-ai să fii bătut, Segura ? Nu ţii la băutură ?

— Ţin, dar cînd beau, îmi pierd prea uşor măsura. Şi n-aş vrea să mi-o pierd şi faţă de viitorul meu socru.

— Milly nu vrea să te ia, Segura.

— O să mai discutăm noi asta.

— Joci cu sticlele de *Bourbon*. E mai tare decît *scotch*-ul. Voi fi dezavantajat încă de la început.

— Nu-i nevoie. O să joc eu cu sticlele de *scotch*.

Segura întoarse tabla şi se aşeză.

— De ce nu-ţi scoţi centura, căpitane ? O să te simţi mai bine.

Segura îşi scoase centura şi tocul pistolului şi le puse pe podea, lîngă el.

— Lupt cu dumneata neînarmat, glumi el.

— Revolverul dumitale e de obicei încărcat ?

— Fireşte. Cu duşmanii pe care-i am n-am cînd să-l mai încarc.

— L-aţi găsit pe asasinul lui Hasselbacher ?

— Nu. Nu face parte din lumea criminalilor.

— E Carter ?

— După ce mi-ai spus, am controlat, fireşte, unde-a fost în momentul crimei. Era cu doctorul Braun. Şi nu pot pune la îndoială cuvîntul preşedintelui Asociaţiei comercianţilor europeni.

— Aşadar, l-ai trecut şi pe doctorul Braun pe lista dumitale ?

— Evident. Şi acum hai să jucăm.

Aşa cum ştie orice jucător de dame, există o linie imaginară care porneşte dintr-un colţ al tablei de joc spre celălalt. E linia de apărare. Cine ajunge să controleze această linie poate lua iniţiativa ; cînd se trece linia, a

început atacul. Cu o insolentă dezinvoltură, Segura se lansă într-o deschidere plină de sfidare şi porni apoi cu o sticlă spre centrul tablei. Nici nu stătea să se gîndească între mişcări, abia de se uita pe tablă. Wormold făcea pauze lungi şi se gîndea.

— Unde-i Milly ? întrebă Segura.

— S-a dus în oraş.

— Şi fermecătoarea dumitale secretară ?

— E cu Milly.

— Ai şi intrat în încurcătură, spuse căpitanul Segura. Atacă baza apărării lui Wormold şi captură un *Old Taylor*. Prima sticlă, continuă el şi o dădu pe gît.

Drept răspuns, Wormold începu o încercuire în cleşte şi pierdu aproape imediat o altă sticlă, de data asta un *Old Forester*. Pe fruntea lui Segura se iviră cîteva broboane de sudoare, şi, după ce bău, îşi drese glasul.

— Joci neglijent, domnule Wormold, spuse el şi arătă pe tablă. Trebuie să iei piesa asta.

— Şi dumneata poţi lua o piesă de la mine.

Pentru prima dată Segura ezită.

— Nu, prefer să-mi iei dumneata piesa mea.

Era un *whisky* pe care Wormold nu-l mai băuse pînă atunci, *Cairngorm*, şi nu-i prea plăcu.

Apoi cîtva timp jucară amîndoi cu exagerată precauţie, neluînd nici unul nici o piesă.

— Carter a rămas la *Seville-Biltmore* ? întrebă Wormold.

— Da.

— Îl ţii sub observaţie ?

— Nu. Pentru ce ?

Wormold se ţinea spre marginea tablei cu piesele care-i mai rămăseseră necapturate după mişcarea lui în

cleşte ; îşi pierduse însă baza de atac. Făcu o mişcare greşită, care-i permise lui Segura să împingă o piesă apărată în careul 22, astfel că nu-i mai fu cu putinţă să-şi salveze piesa din careul 25 şi să-l oprească pe Segura să ajungă la marginea tablei şi să facă o damă.

— Joci neglijent, spuse Segura.

— Facem schimb ?

— Eu însă am o damă.

Segura bău un *Four Roses,* şi Wormold luă, din celălalt colţ al tablei, un *Dimpled Haig.*

— E tare cald în seara asta, spuse Segura. Înfăşură gîtul sticlei cu o bucată de hîrtie.

— Dacă iau dama, trebuie să beau două sticle. Mai am rezerve în dulap, spuse Wormold.

— Te-ai gîndit la toate.

Căpitanul spunea oare asta cu amărăciune ?

Segura juca cu foarte multă prudenţă. Era greu să-l faci să ia vreo piesă, şi Wormold începu să-şi dea seama de slăbiciunea fundamentală a planului său — şi anume că un bun jucător poate să-şi învingă adversarul fără să-i ia şi piesele. Mai luă încă o piesă de-a lui Segura şi căzu în cursă. Nu mai putea face nici o mişcare.

Segura îşi şterse sudoarea de pe frunte.

— Iată, nu mai ai cum să cîştigi.

— Trebuie să-mi dai revanşa.

— *Bourbon*-ul ăsta e tare. Treizeci de grade.

— Să schimbăm piesele.

De data asta Wormold juca cu negrele, adică cu sticlele de *scotch.* Înlocuise cele trei sticle de *scotch* pe care le băuse şi cele trei sticle de *Bourbon* pe care le băuse Segura. Deschise cu o sticlă de *Old Fourteenth* în aşa fel încît să ducă la un joc îndelungat, deoarece îşi dă-

duse seama că singura lui speranţă e să-l facă pe Segura să-şi părăsească prudenţa şi să joace pentru piese. Încercă din nou să-l facă să-i ia vreo piesă, dar Segura nu se lăsă ispitit de loc. Era ca şi cum Segura ar fi recunoscut că adevăratul lui adversar nu era Wormold, ci propria sa rezistenţă la băut. Îşi sacrifică chiar şi o piesă, fără a obţine însă nici un avantaj tactic, şi-l forţă pe Wormold să i-o ia — era un *Hiram Walker*. Wormold îşi dădu seama că propria lui rezistenţă la băutură era ameninţată ; amestecul de *Bourbon* cu *scotch* era mortal. Spuse :

— Dă-mi o ţigară.

Segura se aplecă să-i dea foc, şi Wormold observă că face un real efort ca să ţină bricheta fără să-i tremure mîna. Bricheta nu se aprinse, şi căpitanul înjură cu o violenţă deplasată. „Dacă-l mai fac să bea două sticle, îl am în mînă", se gîndi Wormold.

Era însă de-ajuns de greu să piardă o piesă în luptă cu un adversar care nu voia s-o ia. Împotriva propriei sale dorinţe, sorţii jocului înclinau în favoarea lui. Wormold bău un *Harper* şi făcu o damă. Spuse, cu o falsă jovialitate :

— Jocul ăsta e-al meu, căpitane ! Văd că vrei să abandonezi.

Segura se uită la tablă încruntîndu-se. Era clar că pe de o parte ar fi vrut să cîştige, iar pe de alta ar fi vrut să-şi păstreze capul limpede. Capul îi era însă ameţit şi de furie, şi de *whisky*. Spuse :

— Jocul ăsta de dame e o porcărie !

Acum, că adversarul lui avea o damă, nu mai putea spera într-o victorie nesîngeroasă, deoarece dama avea

libertatea mişcărilor. Şi cînd sacrifică un *Kentucky Tavern*, făcu un sacrificiu real. Segura începu din nou :

— Piesele astea blestemate sînt cu totul deosebite de cele obişnuite ! Sticlă şlefuită, cine-a mai auzit de piese de dame făcute din sticlă şlefuită ? !

Wormold se simţea şi el ameţit de aburii *Bourbon*-ului, dar momentul victoriei sau înfrîngerii sosise.

Segura spuse :

— Ai mişcat o piesă de-a mea.

— Nu, e un *Red Label*. E o piesă de-a mea.

— Cum dracu să mai poţi deosebi sticlele astea de *scotch* de cele de *Bourbon* ? Nu-s toate la fel ?

— Te-ai înfuriat fiindcă pierzi.

— Nu pierd niciodată.

Şi atunci Wormold făcu greşeala sa îndelung premeditată şi-şi expuse dama. Crezu, o clipă, că Segura n-a observat, dar apoi îşi zise că, pentru a nu mai bea, căpitanul trecuse în chip voit peste această posibilitate. Dar ispita de-a lua dama era mare, şi dincolo de mişcarea aceasta se întrevedea o victorie zdrobitoare. Propria lui piesă avea să fie transformată în damă, şi apoi avea să urmeze masacrul. Totuşi Segura ezita. Aburii *whisky*-ului şi noaptea aceea înnăbuşitoare îl topiseră : punea destul de greu piesele la locul lor.

Îl întrebă pe Wormold :

— De ce-ai făcut asta ?

— Ce anume ?

— Pierzi dama şi jocul.

— Drace ! N-am observat. M-am îmbătat.

— Dumneata ?

— Puţin.

— Şi eu. Ştii bine că m-am îmbătat. Doar încerci să mă îmbeţi. De ce ?

— Nu fi prost, Segura ! De ce-aş vrea să te îmbăt ? Să oprim jocul şi să facem remiză.

— Dracu s-o ia de remiză ! Ştiu că vrei să mă-mbeţi. Vrei să-mi arăţi lista... adică vrei ca eu să ţi-o arăt.

— Ce listă ?

— V-am prins în plasă pe toţi. Unde-i Milly ?

— Ţi-am spus doar, în oraş.

— În noaptea asta mă duc la şeful poliţiei. Şi strîngem plasa.

— L-ai prins şi pe Carter în ea ?

— Cine-i Carter ? Îl ameninţă pe Wormold cu degetul. Pe dumneata te-am prins... dar ştiu că nu eşti agent secret. Eşti un înşelător.

— Ce-ar fi să dormim puţin, Segura ? Îţi propun remiză.

— Nu vreau nici o remiză. Uite, îţi iau dama. Deschise sticluţa de *Red Label* şi o bău.

— Două sticle pentru o damă, spuse Wormold şi-i dădu şi un *Dunosdale Cream.*

Segura abia se mişca pe scaun, bărbia îi tremura. Spuse :

— Recunoaşte că eşti bătut. Nu joc pentru piese.

— Nu recunosc nimic. Am capul mai limpede şi, uite, îţi iau o piesă. Ai fi putut evita asta.

Făcut din secară canadiană, *whisky*-ul *Lord Calvert* se amestecă cu *Bourbon*-urile pe care le băuse Wormold. „Asta trebuie să fie ultima sticlă pe care-o mai beau, se gîndi el. Dacă nu-l achit acuma, sînt pierdut. Nu voi mai fi destul de treaz ca să pot trage. Spunea că revolverul e încărcat ?“

— N-are nici o importanţă, îi şopti Segura. Oricum, eşti curăţat. Îşi mişca greoi mîna pe tablă, ca şi cum ar fi purtat un ou într-o lingură. Vezi ? Şi luă o piesă, două piese, trei...

— Bea, Segura ! Un *George al IV-lea*, un *Queen Anne*... Jocul se termina într-o apoteoză a regalităţii. Un *Highland Queen*. Dă-i, Segura ! Aşa, dă-i înainte. Sau vrei să-ţi iau eu piesele ? Bea ! *Vat 69*. Altă piesă. Bea, Segura ! *Grants Standfast, Old Argyl*. Bea-le, Segura ! Acum mă predau.

Dar Segura fusese cel care se predase. Wormold îi desfăcu gulerul, ca să poată respira mai uşor, şi-i rezemă capul de spătarul scaunului. Nici el nu se ţinea prea sigur pe picioare. În buzunar avea însă revolverul lui Segura.

2

În holul hotelului *Seville-Biltmore* se duse la cabina telefonică şi-l sună pe Carter. Trebui să admită că acest Carter avea nervii tari, mai tari decît ai lui. Misiunea lui în Cuba nu fusese îndeplinită cum se cuvine, şi el continua totuşi să rămînă, ca un ochitor pasionat sau, cine ştie, ca momeală.

— Bună seara, Carter.

— Ei ! Bună seara, Wormold. Glasul nu avea decît o nuanţă de mîndrie rănită.

— Vreau să te rog să mă ierţi, Carter. Povestea aceea cu *whisky*-ul a fost cu totul stupidă. Cred că eram niţel cam făcut. Şi acum sînt puţin cam făcut. Nu-s obişnuit să-mi cer scuze.

— Nu-i nimic, Wormold. Du-te şi te culcă.

— Mi-am bătut joc de gîngăveala ta. Un om de treabă n-ar trebui să facă aşa ceva.

Îşi dădu seama că vorbeşte pe acelaşi ton ca Hawthorne. Falsitatea era, aşadar, o boală profesională.

— Nu pricep nici astăzi ce te-o fi apucat atunci.

— Mi-am dat numaidecît seama că am greşit. Nu erai vinovat cu nimica. Afurisitul acela de chelner şi-a otrăvit singur cîinele. Era el foarte bătrîn, dar ca să-i dai resturi de mîncare otrăvite, ăsta nu era cel mai indicat mijloc de-a scăpa de el.

— Aşa stau lucrurile ? Îţi mulţumesc că mi-ai spus, dar e tîrziu. Tocmai mă pregăteam să mă culc.

— Cel mai bun prieten al omului.

— Ce-ai spus ? N-am auzit bine !

— Cesar, prietenul regelui, şi mai era şi cel cu părul zburlit, care s-a înecat în Iutlanda. Ultima oară a fost văzut pe punte, alături de stăpînul său.

— Eşti beat, Wormold !

Era atît de uşor s-o faci pe beatul, după cine ştie cîte sticle de *scotch* şi de *Bourbon !* Într-un om beat poţi avea toată încrederea — *in vino veritas* [1]. De asemeni, cu un om beat poţi să faci mai uşor ceea ce vrei. Carter ar fi un idiot dacă n-ar profita de ocazia asta !

Wormold spuse :

— Sînt gata să merg cu tine în locurile acelea.

— Care locuri ?

— Locurile pe care voiai să le vezi în Havana.

— E tîrziu.

— Dimpotrivă, e ora cea mai potrivită.

---

[1] În vin e adevărul (în limba latină în original) (n.r.).

Carter, se simţea şi la telefon, şovăia, nu ştia ce să facă. Wormold adăugă :

— Ia şi revolverul.

Ciudat, îi era silă să omoare un criminal neînarmat... dacă omul acesta o fi vreodată neînarmat.

— Revolverul ? De ce ?

— Uneori se întîmplă ca ici-colo să încerce cîte cineva să te achite.

— Păi de ce n-ai luat *tu* revolverul ?

— Pur şi simplu pentru că n-am aşa ceva.

— Nici eu n-am. Lui Wormold i se păru că aude în receptor sunetul metalic al încărcătorului, care era verificat. „Şmecher, dar şi eu sînt şmecher", se gîndi el şi zîmbi. Zîmbetul e primejdios însă cînd urăşti tot atît de mult ca şi cînd iubeşti. Trebui să-şi amintească lui însuşi cum privea Hasselbacher de pe podea, de sub barul acela. Nu-i dăduseră bietului bătrîn nici o posibilitate de-a se apăra, şi el îi dădea lui Carter toate posibilităţile. Începu să-i pară rău că băuse atîta.

— Ne întîlnim în bar, spuse Carter.

— Să nu întîrzii prea mult.

— Cît mă-mbrac.

Lui Wormold îi păru bine că barul era cufundat în întuneric. Carter, se gîndea el, telefona probabil, acum, prietenilor săi, fixa cu ei vreo întîlnire. În bar însă nu l-ar fi putut prinde înainte de a-i vedea. Erau două intrări : una dinspre stradă, cealaltă dinspre hotel, iar în spatele lui era un fel de lojă, care l-ar fi ajutat, dacă ar fi fost nevoie, să ochească mai bine. Oricine-ar fi intrat n-ar fi văzut nimic timp de cîteva secunde din cauza întunericului, aşa cum se-ntîmplase şi cu el. Cînd intrase nu-şi dăduse seama, o clipă, dacă în bar e un om

sau sînt doi oameni, fiindcă perechea aceea zăcea înlănţuită pe o sofa lîngă uşa dinspre stradă.

Ceru un *scotch*, dar nu se atinse de el. Şedea în lojă şi privea spre cele două intrări. În cele din urmă intră cineva : nu-i putea vedea faţa, dar după gestul mîinii duse la buzunarul unde-şi ţinea pipa îl recunoscuse pe Carter.

— Carter !

Carter se apropie.

— Să mergem, îi spuse Wormold.

— Bea-ţi *whisky*-ul şi o să iau şi eu unul, ca să-ţi ţin de urît.

— Am băut cam mult, Carter. Vreau să ieşim la aer. O să bem noi, avem unde.

Carter se aşeză pe-un scaun.

— Spune-mi, unde vrei să mergem ?

— În oricare din cele douăsprezece bordeluri. Toate sînt la fel, Carter. Ai de ales, în genere, cam din douăsprezece fete una. Fac şi demonstraţii. Hai să mergem. După miezul nopţii e lume multă...

Carter spuse preocupat :

— Aş bea ceva mai întîi. Nu pot să merg la aşa ceva treaz.

— Aştepţi pe cineva, Carter ?

— Nu, de ce ?

— Ştiu şi eu, văd că te uiţi mereu spre uşă...

— Nu cunosc pe nimeni în oraşul ăsta. Ţi-am mai spus-o doar.

— În afară de doctorul Braun.

— A, desigur ! Pe doctorul Braun îl cunosc, dar nu cred că e chiar omul cel mai potrivit pentru astfel de locuri.

— Să mergem, Carter.

Cam fără voie, Carter o porni. Era limpede că se străduia să găsească un motiv ca să mai zăbovească.

— Vreau să las un cuvînt portarului. Aştept un telefon.

— De la doctorul Braun ?

— Da. Ezită o clipă. Nu e prea frumos din partea mea să plec înainte de-a mă chema. Nu mai putem aştepta încă cinci minute, Wormold ?

— Spune că te-ntorci pe la unu, dacă nu vrei cumva să petreci toată noaptea.

— Ar fi mai bine să mai aşteptăm.

— Atunci plec. Să te ia dracu ! am crezut că vrei să vezi oraşul.

Se îndreptă repede spre ieşire. Maşina lui era parcată peste drum. Nu se-ntoarse să se uite înapoi, dar auzi paşii care-l urmau. Carter nu mai voia acum să-l piardă, tot aşa cum nici el nu voia să-l piardă pe Carter.

— Ce-i cu tine, Wormold ? Iute te-ai mai făcut !

— Iartă-mă. Aşa-s cînd beau.

— Cred că eşti de ajuns de treaz ca să poţi conduce ca lumea.

— Ar fi mai bine, Carter, dac-ai conduce tu. Se gîndi : „Asta o să-i ocupe mîinile". Prima la dreapta, prima la stînga, Carter.

Ieşiră pe bulevardul care mergea de-a lungul ţărmului : un vapor, zvelt şi alb, ieşea din port — vreo croazieră turistică spre Kingston sau Port-au-Prince.

Pe punte se vedeau perechile aplecate deasupra bastingajului, care arăta foarte romantic în lumina lunii, şi undeva o orchestră cînta un cîntec vechi : *Am fi putut dansa o noapte-ntreagă.*

— Asta mi-aduce aminte de locurile natale, spuse Carter.

— De Nottwich ?

— Da.

— Păi la Nottwich nu e mare.

— Vasele de plăcere de pe fluviu mi se păreau tot atît de mari cînd eram tînăr.

„Unui criminal n-are drept să i se facă dor de locurile natale ; un criminal trebuie să fie o maşină, şi eu însumi trebuie să devin o maşină", se gîndea Wormold, pipăindu-şi în buzunar batista cu care avea să şteargă amprentele de pe revolver cînd o să fie cazul. Dar cînd avea să fie cazul ? Pe ce stradă, la ce poartă ? Şi dacă celălalt o să tragă primul ?...

— Prietenii tăi sînt ruşi, Carter ? Germani sau americani ?

— Care prieteni ? Şi adăugă simplu : Eu n-am prieteni.

— Nici un fel de prieten ?

— Nici unul.

— La stînga, Carter, şi după aceea la dreapta.

Mergeau încet, pe o stradă mărginită pe ambele părţi de localuri ; orchestrele se auzeau de sub pămînt ca şi fantoma tatălui lui Hamlet sau ca muzica aceea care venea de sub lespezi, în Alexandria, în momentul în care Hercule îl părăsea pe Antoniu. Doi oameni în uniformele unor cluburi de noapte se întreceau care mai de care să-i poftească înăuntru. Wormold spuse :

— Să ne oprim aici. Aş bea ceva înainte de-a merge mai departe.

— Astea-s bordeluri ?

— Nu. O să ne ducem acolo mai tîrziu.

Se gîndea: „Dacă acum, cînd lasă volanul, m-ar amenința cu pistolul, ce ușor mi-ar fi să trag!"

Carter îl întrebă:

— Cunoști localul ăsta?

— Nu. Dar cunosc melodia.

Era ciudat, cîntau: *Și eu mă supăr, că-s nebun.*

În niște vitrine de afară erau expuse fotografii de femei goale, iar deasupra intrării localului de noapte *Esperanto* strălucea un cuvînt în neon: *Stripteese*[1]. Treptele, vopsite în dungi, asemeni pijamalelor ieftine, duceau spre o pivniță înecată în fumul havanelor. Era un loc tot atît de potrivit ca oricare altul pentru o execuție. Dar mai întîi voia să bea ceva.

— Ei, să te-aud, Carter!

Carter șovăia. Deschise gura și începu să se lupte cu litera *h*; Wormold nu-l auzise niciodată gîngăvindu-se în halul acesta.

— H-h-h-abar n-am dacă...

— Dacă ce?

— Nimic.

Ședeau și se uitau cum era despuiată de veșminte femeia din seara aceea și beau amîndoi coniac și sifon. Femeia trecea de la o masă la alta, lepădîndu-și veșmintele de pe ea. Începuse cu mănușile. Un spectator le luase cu un aer de silă. Apoi femeia se întorsese cu spatele la Carter și-i spuse să-i desfacă corsetul de dantelă neagră. Carter se tot moșmondea, încercînd să-i descheie copcile, înroșindu-se mereu cînd fata rîdea sau se fîțîia de îndată ce-o atingea cu degetele:

— Scuză-mă, spuse Carter, dar nu găsesc...

---

[1] Scriere incorectă a cuvintelor *strip-tease*. (Dans în cursul căruia dansatoarele își leapădă, rînd pe rînd, veșmintele) (n.r.).

În jur, oameni cu fețele întunecate ședeau la mesele lor și se uitau la Carter. Nici unul nu rîdea.

— Nu prea te-ai exersat în treaba asta, Carter, la Nottwich. Lasă-mă pe mine.

— Ce-ar fi să mă lași în pace, Wormold, se poate ?

În cele din urmă descheie corsetul, iar fata îi zburli părul rar și cu șuvițe decolorate și trecu mai departe. Carter și-l linse din nou cu pieptenul.

— Nu-mi place localul ăsta, spuse el.

— Ești rușinos cu femeile, Carter.

Cum dracu să tragi într-un om de care puteai să-ți bați joc atît de ușor ?

— Nu-mi plac glumele proaste.

Urcară scările. Buzunarul hainei lui Carter atîrna greu pe șold. Probabil că-și ținea pipa acolo. Se așeză la volan și începu să bombăne :

— Spectacole de astea poți vedea oriunde. Niște prostituate care se dezbracă.

— N-ai ajutat-o prea mult ca să se dezbrace.

— Căutam fermoarul.

— Grozav mai voiam să beau un coniac !

— Ei, și coniacul era prost. Nu m-aș mira să fi fost drogat.

— *Whisky*-ul tău, Carter, era mai mult decît drogat.

Încerca să-și ațîțe ura și să nu-și mai amintească cum se lupta nepriceputa lui victimă cu corsetul acela și cum roșise că nu reușește.

— Ce-ai spus ?

— Să oprești aici.

— De ce ?

— Voiai să mergem la bordel. Aici e un bordel.

— Dar nu-i nimeni pe-afară.

— Toate bordelurile sînt zăvorîte şi cu obloanele trase, ca şi ăsta. Dă-te jos şi sună.

— Ce voiai să spui cu *whisky*-ul ăla ?

— Ce să mai discutăm ! Coboară şi sună.

Era un loc tot atît de potrivit ca şi o pivniţă (uneori fuseseră folosite şi nişte ziduri goale în scopul acesta) ; o faţadă cenuşie şi o stradă unde n-ar fi trecut nimeni decît pentru un motiv care n-avea nici o legătură cu amorul. Carter se mişca greoi, şi Wormold se uita foarte atent la mîinile lui, la mîinile acelea stîngace. „E o luptă cinstită, îşi spunea el, e mai obişnuit să ucidă decît sînt eu, şansele sînt suficient de egale şi, de altfel, nici nu sînt chiar atît de sigur dacă revolverul meu e încărcat. Are, în orice caz, mult mai multe posibilităţi să se apere decît îi acordaseră lui Hasselbacher."

Cu mîna pe portiera maşinii, Carter se opri din nou.

— Poate c-ar fi mai bine dacă am merge în altă seară, ştii, h-h-h...

— Ţi-e teamă, Carter !

— H-h-habar n-am cum e într-un bordel de astea. N-am mai fost într-un bordel niciodată. Şi ca să-ţi spun adevărul, Wormold, nici nu prea am mare nevoie de femei.

— Duci, după cît se pare, o viaţă cam retrasă.

— N-am nevoie de ele, spuse Carter sfidător. Sînt lucruri mult mai importante pe care şi le poate dori un bărbat...

— Atunci de ce-ai vrut să mergi la bordel ?

Şi Carter îl uimi din nou pe Wormold spunîndu-i tot adevărul :

— Încerc să le doresc, dar cînd e la o adică... Se opri o clipă pe marginea mărturisirii pe care voia s-o

facă şi porni mai departe: Nu merge, Wormold. Nu pot face ce-ar vrea ele.

— Dă-te jos din maşină.

„Trebuie să termin, se gîndi Wormold, înainte de a-mi mai mărturisi şi alte lucruri." Cu fiecare secundă omul devenea mai uman, o ființă ca oricare alta, pe care mai degrabă o consolezi sau o compătimeşti, dar n-o ucizi. Cine ştie ce scuze stau la baza fiecărui act de violență? Scoase revolverul lui Segura.

— Ce s-a întîmplat?

— Dă-te jos.

Carter stătea în fața porții bordelului, avînd un aer mai mult posomorît decît înspăimîntat. Îi era frică de femei, nu de vreun act de violență.

— Faci o greşeală. *Whisky*-ul mi l-a dat Braun. Eu sînt o unealtă lipsită de importanță.

— Nu de *whisky* îmi pasă, ci că l-ai omorît pe Hasselbacher. Nu tu ai făcut-o?

Şi din nou îl surprinse pe Wormold spunîndu-i adevărul. Omul era cinstit în felul lui.

— Executam un ordin, Wormold. Eu, h-h-h...

Se-ntoarse înapoi, astfel încît atinse soneria cu umărul, şi atunci se sprijini pe spate. Undeva în interiorul casei soneria se porni să sune, vestind începerea lucrului.

— N-am făcut-o cu duşmănie, Wormold. Ai devenit prea primejdios, şi asta a fost totul. Sîntem numai nişte soldați simpli, şi tu, şi eu.

— Eu, primejdios? Ce proşti sînteți şi voi ăştia! N-am nici un agent, Carter.

— Ba da, ai. Construcțiile acelea din munți. Avem copii după desenele tale.

— Desenele nu erau decît schiţele unor piese de aspirator.

Se întrebă cine i le procurase. Lopez, curierul lui Hawthorne sau cineva de la consulat ?

Mîna lui Carter se lăsă în jos, spre buzunar. Wormold trase. Carter urlă prelung :

— Erai să mă împuşti, şi-şi scoase mîna din buzunar, încleştată pe o pipă fărîmată. *Dunhill*[1]-ul meu ! Mi-ai fărîmat *Dunhill*-ul !

— Norocul începătorilor, spuse Wormold.

Se hotărîse să-l omoare, dar acum îi era imposibil să tragă din nou. Uşa din spatele lui Carter începu să se deschidă. Dinăuntru se auzea parcă o muzică :

— O să aibă grijă de tine cei dinăuntru. S-ar putea să ai nevoie şi de-o femeie, Carter.

— Măscăriciule !

Şi cîtă dreptate avea Carter ! Puse revolverul lîngă el şi trecu la volan. Şi, deodată, se simţi fericit. Fusese cît pe ce să ucidă un om. Îşi dovedise lui însuşi, în chip efectiv, că nu putea fi judecătorul altora ; nu avea nici o vocaţie pentru violenţă. Şi atunci Carter trase.

---

[1] Cunoscută marcă englezească de pipe (n.r.).

CAPITOLUL VI

1

Îi spunea Beatricei :

— Mă aplecasem tocmai să fac contactul. Cred că asta m-a salvat. Fireşte, era rîndul şi dreptul lui să tragă, ne luptam doar pe viaţă şi pe moarte. A treia împuşcătură a fost însă a mea.

— Şi ce s-a întîmplat după aceea ?

— Am mai putut s-o iau din loc înainte de-a mi se face rău.

— Ţi s-a făcut rău ?

— Dacă ar fi fost în război, cred că nu mi s-ar fi părut un lucru atît de serios uciderea unui om. Bietul Carter !

— De ce-ţi pare rău de el ?

— Era un om ca toţi oamenii. Am aflat o mulţime de lucruri despre dînsul. Nu ştia să descheie corsetul unei femei. Femeile îl înspăimîntau. Ţinea la pipa lui, şi, cînd era băiat, vapoarele de plăcere de pe fluviu, de-acasă, i se păreau nişte transatlantice. Poate că era un tip romantic. Un asemenea tip e întotdeauna înspăimîntat, nu-i aşa, cînd realitatea nu se aseamănă cu ceea ce şi-a imaginat el că trebuie să fie. Oamenii ăştia îşi imaginează că lucrurile sînt cu totul altfel decît sînt.

— Şi după aceea ?

— Am şters amprentele de pe revolver şi l-am adus înapoi. Fără îndoială că Segura o să vadă că s-au tras două gloanţe cu el. Dar nu cred c-o să-şi reclame gloanţele... I-ar fi cam greu să explice cum de-au dispărut din revolver. Cînd m-am întors, dormea încă. Mă întreb ce figură o fi făcînd acuma ? Nici eu nu trebuie să arăt prea grozav. Am încercat să-ţi urmez instrucţiunile cu privire la fotografie.

— Ce fotografie ?

— Segura avea lista agenţilor străini pe care o ducea şefului poliţiei. Am fotografiat-o şi i-am pus-o înapoi în buzunar. Mă bucur că înainte de a-mi da demisia le-am trimis şi un raport adevărat.

— Ar fi trebuit să mă aştepţi.

— Imposibil. Putea să se trezească dintr-un moment într-altul. Povestea asta cu microfotografiile e cam complicată însă.

— Şi de ce, dracu, ai făcut o microfotografie ?

— Din pricină că nu putem avea încredere în nici un curier care se duce la Kingston. Oamenii lui Carter — indiferent cine-or fi — au copii după desenele privitoare la construcţiile din Oriente. Asta însemna că undeva s-a strecurat un agent dublu. Poate că e omul vostru care face contrabandă cu stupefiante. Aşa că am făcut o microfotografie, cum m-ai învăţat, am lipit-o pe dosul unui timbru şi am trimis-o într-o serie de cinci sute de timbre englezeşti din colonii, pe calea stabilită pentru cazurile de urgenţă.

— Va trebui să le telegrafiem pe care timbru ai lipit microfotografia.

— Pe care timbru ?

— N-o să se uite doar la fiecare din cele cinci sute de timbre, ca să vadă care are un punct negru pe dos !

— Vezi, la asta nu m-am gîndit. Am făcut o prostie.

— Nu-ţi mai aminteşti cumva pe care timbru ai lipit microfotografia ?

— Nici nu m-am gîndit să mă uit cum arăta. Cred că avea chipul lui George al V-lea şi că era roşu... sau verde.

— E-n regulă. Îţi aminteşti cumva de vreunul din numele de pe listă ?

— Nu. N-am avut timp s-o citesc. Ştiu, Beatrice, că sînt un neisprăvit în treburi de astea.

— Nu. Ei sînt nişte neisprăviţi.

— Mă întreb cu cine o să avem de-a face acuma... cu doctorul Braun... cu Segura...

Dar n-avură de-a face cu nici unul din ei.

2

A doua zi, la ora cinci după amiază, apăru în prăvălie un funcţionar arogant de la consulat. Stătea ţeapăn printre aspiratoarele de praf, ca un turist indignat într-un muzeu cu obiecte obscene. Îi comunică lui Wormold că ambasadorul vrea să-l vadă.

— Mîine dimineaţă e bine ? întrebă Wormold, care lucra la un ultim raport cuprinzînd relatarea morţii lui Carter şi demisia sa.

— Nu, nu e bine. A telefonat de acasă. Vă veţi duce de-a dreptul la el.

— Nu-s funcţionar al ambasadei ca să-mi dea ordine, spuse Wormold.

— Nuu ?

Wormold o porni din nou cu maşina spre Vedado, cartierul acela locuit de bogătaşi, cu casele mici şi albe şi parcurile pline de flori exotice. I se păru c-a trecut mult timp de cînd fusese la profesorul Sanchez. Trecu pe lîngă casa profesorului. Oare ce certuri vor mai fi avînd loc îndărătul acelor ziduri de casă de păpuşi ?

Avu impresia că toată lumea din casa ambasadorului e la pîndă să-l vadă şi că holul, ca şi scările, fuseseră golite cu grijă de spectatori. La primul etaj, o femeie îi întoarse spatele şi intră într-o cameră : probabil că era nevasta ambasadorului. Doi copii îl priviră iscoditor printre barele balustradei de la etajul doi şi fugiră. Li se auziră apoi paşii lipăind pe dalele coridorului. Majordomul îl introduse într-un salon unde nu era nimeni şi închise uşa încetişor. Prin ferestrele înalte se vedeau o întinsă pajişte verde şi nişte copaci mari. Chiar şi acolo, în grădină, cineva se grăbi să dispară.

În salon, ca în multe alte saloane din atîtea ambasade, se amestecau mobilele mari — moştenite — cu mici piese personale, aduse de prin rezidenţele antecedente. Wormold crezu că poate detecta o şedere în Teheran (o pipă cu o formă ciudată, o placă de faianţă), una în Atena (vreo două icoane), dar se opri mirat în faţa unei măşti africane, din Monrovia[1] poate.

Ambasadorul, un om înalt şi rece, intră în salon. Avea un aer care i-ar fi plăcut probabil şi lui Hawthorne să-l aibă.

— Stai jos, Wormold. Fumezi ?

— Nu, mulţumesc.

[1] Oraş de pe coasta occidentală a Africii, capitala Liberiei (n.r.).

— Fotoliul celălalt o să ţi se pară mai confortabil. N-are nici un rost să ocolim adevărul, Wormold. Te afli într-o încurcătură serioasă.

— Da, aşa e.

— Fireşte, eu nu ştiu absolut nimic din tot ceea ce faci pe-aici.

— Vînd aspiratoare de praf, *sir*.

Ambasadorul se uită la el cu o expresie de antipatie vădită.

— Aspiratoare de praf ? Nu despre asta vorbeam.

Se uită la pipa persană, la icoana grecească, la masca din Liberia. Erau asemeni unei autobiografii în care ar fi fost amintite numai cele mai frumoase momente ale vieţii.

Ambasadorul se adresă lui Wormold :

— Ieri dimineaţă a fost la mine căpitanul Segura. Ţine minte, nu ştiu cum a căpătat poliţia această informaţie, nu mă priveşte în nici un fel, însă el mi-a spus că trimiţi în ţară tot felul de rapoarte mincinoase. Nu ştiu cui îi trimiteai aceste rapoarte, nici asta nu mă priveşte. Căpitanul voia, de fapt, să spună că ai obţinut bani pretinzînd că ai surse de informaţii care pur şi simplu nici n-au existat. Am socotit că era de datoria mea să informez de îndată despre acest lucru Ministerul de Externe. Presupun că vei primi ordinul de-a te întoarce în ţară şi a raporta... cui, n-am nici cea mai mică idee, lucrul acesta n-are nimic de-a face cu mine.

Wormold zări două căpşoare ivindu-se de după trunchiul gros al unuia din copacii din grădină. Se uită într-acolo şi feţele acelea micuţe i se păru că-l privesc cu simpatie.

— Da, şi ?

— Am avut impresia că acest căpitan Segura socoteşte că din cauza dumitale are multe încurcături pe-aici. Şi cred că, în cazul în care ai refuza să te întorci în ţară, s-ar putea să ai serioase complicaţii cu autorităţile locale, şi, date fiind aceste împrejurări, n-aş putea face nimic pentru a te ajuta. Absolut nimic. Căpitanul Segura te suspectează chiar că ai ticluit un fel de document pe care spunea că dumneata pretinzi că l-ai găsit asupra lui. Întreaga poveste mi-e cu totul neplăcută, Wormold. Nici nu-ţi pot spune cît de neplăcută. Sursele legale de informaţie în străinătate sînt ambasadele. Avem ataşaţi în acest scop. Această aşa-zisă informare secretă este o încurcătură pentru orice ambasador.

— Bine, *sir*.

— Nu ştiu dacă ai auzit— ştirea n-a fost publicată în ziare — că noaptea trecută a fost împuşcat un englez. Căpitanul Segura făcea aluzii că faptul acesta nu ar fi cu totul străin de dumneata.

— L-am întîlnit o dată la un banchet.

— Ar fi mai bine să te întorci în ţară, Wormold, cu primul avion pe care-l poţi lua — cu cît mai repede, cu atît mai bine pentru mine — şi să discuţi problema aceasta cu oamenii dumitale, indiferent cine-or fi ei.

— Bine, *sir*.

3

Avionul K.L.M. trebuia să decoleze la trei treizeci dimineaţa, cu destinaţia Amsterdam, via Montreal. Wormold n-avea de loc intenţia să treacă pe la Kingston, unde Hawthorne putea să fi primit instrucţiuni să-l în-

tîmpine. Agenţia fusese închisă printr-un mesaj final, iar Rudy şi cufărul aveau să fie expediaţi spre Jamaica. Cărţile de cifru fuseseră arse cu ajutorul discurilor de celuloid. Beatrice urma să plece cu Rudy. Lopez fusese lăsat să aibă grijă de prăvălie. Wormold împachetase într-o ladă toate lucrurile de valoare şi se aranjase s-o expedieze cu vaporul. Calul fu vîndut căpitanului Segura.

Beatrice îl ajutase să împacheteze totul. Ultimul lucru pe care-l puse în ladă fusese statueta sfintei Seraphina.

— Milly trebuie să fie foarte nefericită, spusese Beatrice.

— E admirabil de resemnată. Spune precum spunea *sir* Humphrey Gilbert [1] că Dumnezeu e tot atît de aproape de ea în Anglia ca şi în Cuba.

— Gilbert nu folosea chiar cuvintele astea.

Rămaseră o grămadă de hîrtii, care trebuiau arse. Beatrice observă:

— Ce multe fotografii aveai de la *ea.*

— Aveam sentimentul că parcă omori pe cineva cînd îi rupi fotografia. Fireşte, acuma ştiu că asta e cu totul altceva.

— Dar cu cutia asta roşie ce e ?

— Mi-a dăruit odată nişte butoni de manşetă. Mi-au fost furaţi, dar am păstrat cutia. Nu ştiu de ce. Într-un fel mă bucur că toate lucrurile acestea dispar acuma.

— Sfîrşitul unei vieţi.

— A două vieţi.

— Ce-i asta ?

---

[1] *Humphrey Gilbert* (1539—1583), navigator englez, întemeietorul primei colonii britanice în Newfoudland.

— Un program vechi.

— Nu chiar atît de vechi. De la *Tropicana*. Îl pot păstra ?

— Ești prea tînără ca să păstrezi lucruri de astea, spuse Wormold. Se îngrămădesc prea multe și-ți dai curînd seama că nu mai poți trăi de atîtea relicve.

— Chiar cu acest risc, și tot îl păstrez. A fost o noapte minunată.

Milly și Wormold își luară rămas bun de la Beatrice la aeroport. Rudy dispăru discret după omul care ducea cufărul cel uriaș. După-amiaza era foarte călduroasă, și lumea din jurul lor bea *daiquiri*. Guvernanta Milly-ei dispăruse de cînd căpitanul Segura o ceruse pe fată în căsătorie. Dar după dispariția ei, fetița pe care Wormold spera să o vadă iar, fetița care dăduse foc lui Thomas Earl Parkman, junior, nu se mai întoarse. Era ca și cum Milly ar fi depășit în chip simultan amîndouă personajele. Cu tactul unui om mare, spuse :

— Mă duc să iau niște reviste pentru Beatrice, și se îndreptă foarte preocupată spre chioșcul de ziare și cărți.

— Iartă-mă, spuse Wormold. Cînd voi fi acolo, le voi spune că nu știai nimic. Mă întreb unde te vor trimite acuma ?

— În Golful Persic probabil. La Basra.

— De ce în Golful Persic ?

— În concepția lor ăsta e purgatoriul. Regenerare prin sudoare și lacrimi. Firma *Phastkleaners* n-are cumva vreo agenție la Basra ?

— Mi-e teamă că și cei de la *Phastkleaners* vor renunța la serviciile mele.

— Și ce-o să faci ?

— Am strîns bani de ajuns, grație sărmanului Raul, ca Milly să-și poată petrece un an în Elveția. După aceea voi vedea ce va mai fi.

— Ai putea deschide o prăvălie cu jucării din acelea amuzante : degetul însîngerat și pata de cerneală, sau musca de pe bucata de zahăr... Ce îngrozitoare sînt plecările ! Nu vreau să mai stăm aici așa !

— Cînd te voi mai vedea ?

— O să încerc să nu plec la Basra. Să rămîn în grupa dactilografelor, cu Angelica, Ethel și *miss* Jenkinson. Dacă o să am noroc, o să ies la șase și o să ne putem întîlni la *Corner House*, ca să luăm o gustare ieftină, și după aceea să mergem la cinema. O viață din acelea îngrozitoare, ca viața dusă sub egida : UNESCO și scriitorii de azi ! A fost atît de bine aici cu tine !

— Da.

— Și acuma pleacă.

Wormold se duse spre chioșcul de ziare și o găsi pe Milly.

— Să mergem.

— Dar Beatrice... nu i-am dat revistele.

— N-are nevoie de ele.

— Nu i-am spus la revedere.

— Acum e prea tîrziu. A trecut dincolo. O s-o vezi la Londra. Poate.

4

Parcă n-ar fi făcut niciodată altceva decît să-și petreacă timpul liber pe aeroporturi. Acum aveau să zboare cu avionul K.L.M. Era ora trei dimineața, și cerul se înroșise în lumina standurilor cu neon și a re-

flectoarelor aprinse pentru aterizare. Şi căpitanul Segura venise să-şi ia rămas bun de la ei. Încerca să facă tot posibilul ca împrejurarea, de fapt oficială, să pară cît mai particulară. Dar plecarea aceasta tot avea aerul de expulzare. Segura îi spuse lui Wormold pe un ton de reproş :

— Dumneata m-ai adus aici.

— Metodele dumitale sînt totuşi mai amabile decît acelea ale lui Carter sau ale doctorului Braun. Şi ce-ai de gînd să faci cu doctorul Braun ?

— A socotit necesar să se întoarcă în Elveţia în legătură cu o chestiune care priveşte instrumentele de precizie.

— Trecînd prin Moscova ?

— Nu în chip necesar. Poate prin Bonn. Sau prin Washington. Sau chiar prin Bucureşti. Nu ştiu. Oricine-ar fi, cred că le-au plăcut desenele dumitale.

— Desenele mele ?

— Da, cele cu construcţiile din Oriente. Va fi lăudat, de asemeni, pentru că a reuşit să scape de un agent periculos.

— De mine ?

— Da. Cuba va fi puţin mai calmă fără dumneavoastră amîndoi, dar mie îmi va lipsi Milly.

— Milly nu s-ar fi căsătorit niciodată cu dumneata, căpitane Segura. Nu-i plac de loc portţigaretele făcute din piele de om.

— Ai auzit vreodată din pielea cui e făcut ?

— Nu.

— Din pielea unui ofiţer de poliţie care mi-a torturat tatăl pînă a murit. Ştii, era un om sărac. Aparţinea clasei celor care pot fi torturaţi.

Milly se apropie de ei cu brațele pline de reviste: *Time, Life, Paris Match* și *Quick*. Era aproape 3,15, și pe cer, dincolo de fîșia de lumină a reflectoarelor, se zărea o dungă cenușie. Piloții se îndreptau spre avion, urmați de însoțitoare. Pe trei din ei îi cunoștea din vedere — cu săptămîni în urmă fuseseră împreună cu Beatrice la *Tropicana*. Megafonul anunță în engleză și spaniolă plecarea avionului 396 spre Montreal și Amsterdam.

— Vreau să vă fac cîte un cadou, spuse Segura și le dădu, fiecăruia, cîte un pachețel.

Le deschiseră cînd zburau deasupra Havanei; lanțul de lumini din lungul radei dispăru, și marea căzu ca o perdea peste trecutul care rămînea acolo. În pachetul lui Wormold era o sticlă-miniatură de *Grant's Standfast* și un glonte care fusese tras dintr-un revolver folosit de oamenii din poliția cubană. În pachetul Milly-ei era o mică potcoavă de argint, pe care erau gravate inițialele ei.

— Ce rost are glontele acesta? întrebă Milly.

— E o glumă de un gust cam îndoielnic. Cu toate astea, nu-i om rău.

— Dar nu atît de bun pentru a-mi fi soț, replică Milly, cea care trecuse de vîrsta copilăriei.

EPILOG LA LONDRA

I

Cînd îşi spuse numele, se uitară curioşi la el, îl duseră la un lift, şi apoi, oarecum spre surprinderea sa, coborîră, nu urcară. Acum se afla la subsol, într-un coridor lung, uitîndu-se la un bec cu lumină roşie de deasupra unei uşi. Cînd lumina avea să fie verde, îi spuseseră, putea intra, dar nu înainte. Oamenii cărora le păsa prea puţin de lumina de deasupra uşii intrau şi ieşeau: unii aveau diverse hîrtii în mînă, alţii serviete, unul purta uniformă şi avea grad de colonel. Nimeni nu se uita la el, simţea că îi încurcă. Nu se uitau la el, aşa cum eviţi să te uiţi la un estropiat. Dar, după cît se părea, asta nu se întîmpla din cauză că şchiopăta.

Hawthorne se ivi venind dinspre lift. Hainele îi erau mototolite de parc-ar fi dormit cu ele; probabil că zburase cu avionul toată noaptea, venind din Jamaica. Şi el l-ar fi ignorat pe Wormold, dacă Wormold nu i s-ar fi adresat.

— Salut, Hawthorne!

— A, dumneata erai, Wormold?

— Ce face Beatrice, a sosit?

— Da, fireşte.

— Nu ştii unde-o fi?

— Habar n-am.

— Ce se-ntîmplă aici ? Arată de parcă s-ar fi întrunit curtea marţială.

— Chiar s-a şi întrunit, spuse Hawthorne glacial şi intră în birou.

Ceasul arăta ora 11,25. Fusese chemat pentru ora unsprezece.

Se întreba dacă-i pot face şi altceva decît să-l concedieze, ceea ce probabil că şi făcuseră. Desigur că dezbăteau tocmai problema asta. Nu prea puteau să-l învinuiască de încălcarea prevederilor legii privitoare la secretul de stat. El inventase secrete, nu le dezvăluise. Puteau să-i creeze dificultăţi în ceea ce priveşte obţinerea vreunei slujbe în străinătate, căci în ţară slujbele nu se căpătau atît de uşor la vîrsta lui, dar banii înapoi n-avea să li-i dea. Banii aceştia erau pentru Milly, se simţea de parcă i-ar fi cîştigat în calitate de victimă posibilă a încercării de otrăvire sau a împuşcăturii lui Carter.

La ora 11,35 colonelul ieşi din birou ; era aprins la faţă şi păşea furios spre lift. „Iată un judecător care m-ar spînzura", se gîndi Wormold. După el se ivi în pragul uşii un om cu o haină de *tweed*. Avea ochii albaştri înfundaţi în orbite şi nici n-avea nevoie să poarte uniformă ca să-ţi dai seama că e din marină. Dădu cu ochii de Wormold, din întîmplare, şi-şi întoarse capul, ca un om cinstit ce era. Spuse :

— Aşteaptă-mă, colonele, şi se grăbi să-l ajungă pe ofiţer cu un mers puţin legănat, de parc-ar fi fost pe punte pe vreme de furtună.

După aceea ieşi şi Hawthorne, vorbind cu un om foarte tînăr, şi lui Wormold i se tăie deodată răsufla-

rea, deoarece lumina devenise verde şi Beatrice ieşise din birou.

— Du-te înăuntru, îi spuse ea.

— Care e verdictul ?

— Nu pot vorbi cu tine acum. Unde stai ?

Îi spuse.

— Vin să te văd la ora şase. Dacă am să pot.

— Voi fi împuşcat în zori ?

— N-avea nici o grijă. Du-te acum. Nu-i place să aştepte.

— Cu tine ce s-a hotărît ?

— Djakarta.

— Ce-i asta ?

— Capătul lumii, spuse ea. Mai departe decît Basra. Du-te, te rog.

Un bărbat cu monoclu negru şedea îndărătul unui birou. Îi spuse :

— Şezi, Wormold.

— Prefer să stau în picioare.

— A, nu e cumva un citat ?

— Citat ?

— Sînt sigur că am mai auzit expresia asta într-o piesă de teatru pentru amatori. Sînt foarte, foarte mulţi ani de atunci.

Wormold se aşeză într-un fotoliu şi-i spuse :

— Nu aveţi dreptul s-o trimiteţi la Djakarta.

— Pe cine o trimit la Djakarta ?

— Pe Beatrice.

— Cine-i asta ? A, secretara aceea a dumitale. Ah, nu pot suferi numele astea de botez. E o problemă pe care trebuie s-o discuţi cu *miss* Jenkinson. Ea răspunde de secretare, nu eu, slavă domnului !

— Ea n-are nimic de-a face cu toată istoria asta.

— Chiar nimic? Ascultă, Wormold, am hotărît să desființăm postul dumitale și se ridică problema... ce facem cu dumneata?

Acuma-i acum. Judecînd după expresia colonelului, care fusese unul din judecătorii lui, presimți că ceea ce avea să urmeze n-avea să fie de loc plăcut. Șeful își scoase monoclul, și Wormold fu surprins văzînd ochiul acela albastru de păpușă.

— Ne-am gîndit că cel mai bun lucru pe care l-ai putea face în împrejurările de față ar fi să rămîi în țară... în cadrul personalului nostru didactic. Vei ține cursuri. Cum trebuie condusă o agenție în străinătate. Lucruri de felul acesta. Și, înghițind ceva care avea parcă un gust neplăcut, continuă: Firește, așa cum procedăm întotdeauna cînd cineva renunță la un post în străinătate, te vom propune pentru decorare. Cred că în cazul dumitale — nu ai stat prea mult în străinătate — n-am putea sugera ceva mai mare ca ordinul O.B.E. [1]

2

Se salutară politicos în singurătatea populată doar de fotoliile verzi ale holului unui hotel ieftin din apropiere de Gower Street, numit *Pendennis*.

— Nu pot să-ți ofer nici o băutură, îi spuse el. Hotelul aparține Ligii antialcoolice.

— Atunci de ce ai tras aici?

---

[1] *Officer of the Order of the British Empire* (ofițer al Ordinului „Imperiul Britanic" (n.r.).

— Stăteam aici cu părinţii cînd eram copil. Atunci nu-mi dădeam seama, nu mă supăra. Spune-mi, Beatrice, ce s-a întîmplat ? Au înnebunit ?

— Sînt de-a dreptul înnebuniţi din pricina noastră, a amîndurora ; ziceau că trebuia să-mi dau seama de ceea ce se întîmplă. Şeful a convocat o întreagă adunare. Legăturile lui cu Ministerul de Război, cu Amiralitatea, cu Ministerul Aerului, toate erau prezente. Aveau cu toţii rapoartele tale şi le-au cercetat unul după altul. Infiltraţia comunistă în guvern... nimeni nu s-a opus să se facă o notă către Ministerul de Externe prin care raportul respectiv să fie declarat ca nul şi neavenit. În privinţa rapoartelor economice au căzut, de asemenea, de acord să fie şi ele dezavuate. Numai cei din Ministerul Comerţului vor fi supăraţi. Şi, tot aşa, nici unuia din cei de faţă nu i-a sărit ţandăra pînă nu s-a ajuns la rapoartele privind informaţiile secrete. Era unul despre nemulţumirile din marină şi altul despre bazele de aprovizionare cu combustibil ale submarinelor. Comandorul de marină a spus : „Trebuie să fie ceva adevărat în lucrurile astea". I-am răspuns : „Uită-te de la cine vin informaţiile. Omul acesta nici nu există." „O să fim consideraţi nişte dobitoci fără pereche ! se-nfurie comandorul. Cei de la Serviciul naval de informaţii o să fie grozav de încîntaţi." Dar asta n-a fost nimic pe lîngă scandalul cu construcţiile...

— Păi ar fi putut înghiţi povestea aceea cu desenele ?

— În momentul acela s-au năpustit cu toţii asupra bietului Henry.

— Aş vrea să nu-i mai spui Henry.

— Întîi au spus că nu i-a informat niciodată că ești reprezentantul unei firme de aspiratoare de praf, ci te-a descris ca pe un fel de mare negustor. Șeful nu s-a alăturat celorlalți în privința asta. Din nu știu ce pricină avea un aer cam încurcat, dar pînă la urmă Henry — adică Hawthorne — le-a arătat fișa, și pe ea erau trecute toate amănuntele necesare. Firește însă că fișa aceasta n-a trecut niciodată mai departe de dosarele lui *miss* Jenkinson. După aceea au spus că, atunci cînd s-a uitat la desene, trebuia să recunoască piesele de aspirator. Și el a răspuns că, într-adevăr, le recunoscuse, dar că nu vedea de ce *principiul* care stă la baza aspiratoarelor n-ar putea sta și la baza unei arme oarecare. După asta toți au început să urle, cerînd să plătești cu viața istoria asta, toți, în afară de șef. Au fost unele momente cînd mă gîndeam că își dă probabil și el seama de latura amuzantă a întregii istorii. Șeful le-a spus: „Ce avem de făcut e foarte simplu. Trebuie să notificăm Amiralității, Ministerului de Război și Ministerului Aerului că toate rapoartele sosite din Havana în ultimele șase luni sînt cu totul dubioase."

— Dar bine, Beatrice, mi-au dat și o slujbă.

— Asta e ușor de explicat. Comandorul a cedat primul. Probabil că pe mare înveți să vezi mai departe. Spunea că asta va prejudicia enorm Serviciului secret, cel puțin în ceea ce privește legăturile lui cu Amiralitatea. În viitor vor avea încredere numai în Serviciul naval de informații. După aceea colonelul a adăugat și el: „Dacă o să spun lucrurile acestea la Ministerul de Război, ne putem face bagajele". Nu știau cum să iasă din impas, și atunci șeful le-a dat ideea că cel mai simplu lucru ar fi să li se mai predea încă un raport

din partea agentului 59.200/5, în care să li se spună că construcţiile s-au dovedit total neizbutite şi că fuseseră dărîmate. După aceea a venit vorba şi ce să se facă cu tine. Şeful şi-a dat seama că posezi acuma anumite cunoştinţe care e mai bine să fie menţinute în cadrul departamentului decît să fie împărtăşite prin presă. Prea mulţi oameni îşi scriseseră în ultima vreme amintirile despre activitatea lor de agenţi secreţi. Cineva a menţionat legea privitoare la secretul de stat, dar şeful a spus că nu se referă la cazul tău. Ar fi trebuit să vezi cum arătau cînd li s-a răpit victima. Fără îndoială că s-au repezit asupra mea, dar n-aveam poftă să fiu supusă cercetărilor de către această bandă. Aşa că le-am spus-o de la obraz.

— Şi ce naiba le-ai spus ?

— Le-am spus că nici dacă aş fi ştiut ce se întîmplă cu adevărat nu te-aş fi oprit. Le-am spus că acţionai în numele a ceva mult mai important decît părerea cuiva despre războiul total, care nu va izbucni probabil niciodată. Dobitocul acela îmbrăcat în uniformă a pomenit ceva de „ţara ta". Atunci l-am întrebat : „Şi ce înţelegi dumneata prin «ţara lui» ? Un steag pe care l-a inventat cineva acum două sute de ani ? Conciliul episcopal discutînd despre divorţuri, sau Camera Comunelor, unde fiecare strigă la celălalt ? Sau vorbeşti cumva de T.U.C. [1], de Căile Ferate [2] sau de Co-op [3] ? Te crezi probabil la regimentul dumitale, dar noi — nici el, nici eu — nu făceam parte din nici un regiment." Au încercat să mă oprească, dar nu i-am lăsat.

[1] *Trade Union Congress* — Consiliul Sindicatelor Britanice (n.r.).
[2] E vorba de aşa-zisa naţionalizare a căilor ferate (n.r.).
[3] Organizaţia cooperativelor britanice (n.r.).

„A, da, am uitat. Există ceva mai important decît propria ta ţară, asta vreţi să spuneţi ? Ne-aţi spus asta în legătură cu Liga voastră a Naţiunilor, cu pactele voastre atlantice, cu NATO, cu Naţiunile Unite sau SEATO. Dar toate acestea nu înseamnă pentru cei mai mulţi dintre noi altceva decît nişte simple iniţiale. Şi nu vă mai credem cînd spuneţi că vreţi pace, şi dreptate, şi libertate ! Ce fel de libertate ? Nu vă păziţi altceva decît cariera voastră." Le-am spus că am fost alături de ofiţerii francezi care, în 1940, au avut grijă de familiile lor ; ei nu au pus în primul rînd cariera, şi după aceea familia. O ţară e mai degrabă o familie decît un sistem parlamentar.

— Dumnezeule, le-ai spus toate astea ?

— Da. Le-am ţinut aproape un discurs.

— Şi crezi tot ceea ce le-ai spus ?

— Nu chiar tot. Nu ne-au lăsat prea multe lucruri în care să credem, nu, nici măcar în care să nu ne încredem. Nu pot crede în ceva mai important decît un cămin, sau în ceva mai vag decît într-o fiinţă omenească.

— Oricare fiinţă omenească ?

Plecă repede printre fotoliile verzi, fără să răspundă, şi Wormold îşi dădu seama că Beatrice vorbise abia stăpînindu-se să nu plîngă. Cu zece ani mai devreme ar fi urmat-o, dar vîrsta mijlocie e vremea tristelor precauţii. Se uită după ea cum merge prin holul acela întunecat şi se gîndi : „Draga mea, e şi acesta un fel de a vorbi, diferenţa de vîrstă dintre noi e de paisprezece ani ; nu trebuie să zdruncini credinţa copilului tău, chiar dacă nu o împărtăşeşti". De-abia cînd ajunse în prag o opri.

Şi spuse :

— Am căutat Djakarta în toate atlasele. Nu te poţi duce acolo. E un loc groaznic.

— N-am încotro. Am încercat să rămîn în grupul de secretare.

— Ai vrut asta ?

— Ne-am fi putut întîlni uneori la *Corner House* şi am fi mers la cinema.

— O viaţă îngrozitoare... singură ai spus.

— Ai fi făcut parte din ea.

— Beatrice, sînt mai bătrîn decît tine cu paisprezece ani.

— Şi ce importanţă are asta ? Ştiu ce te îngrijorează de fapt. Nu e vîrsta, e Milly.

— Ea trebuie să afle că şi tatăl ei e om.

— Mi-a spus o dată că n-o să-mi meargă să te iubesc.

— Trebuie să meargă. Nu te pot iubi numai eu.

— N-o să fie uşor să i-o spui.

— După cîţiva ani, s-ar putea să nu mai fie uşor nici să rămîi cu mine.

Ea îi spuse :

— Dragul meu, nu te mai gîndi la asta. A doua oară n-ai să mai fii părăsit.

Milly intră, ducînd coşul de lucru al unei bătrîne doamne, tocmai cînd se sărutau. Avea un aer deosebit de virtuos ; se jurase probabil să facă numai fapte bune. Bătrîna îi văzu şi o apucă pe Milly de braţ.

— Vino, draga mea, spuse ea ; ce idee, tocmai aici, unde poate să-i vadă toată lumea !

— Nu-i nimic, răspunse Milly, e doar tatăl meu.

Auziră glasul ei şi se despărţiră.

Bătrîna doamnă întrebă :

— Şi ea e mama dumitale ?

— Nu. E secretara lui.

— Dă-mi coşul, spuse indignată bătrîna doamnă.

— Ei, precum vezi, asta era, spuse Beatrice.

Wormold spuse :

— Iată-mă, Milly !

— A, era vremea să înveţe şi ea ceva despre viaţă, îi replică Milly.

— Nu mă gîndeam la bătrînă. Ştiu că tu n-ai s-o consideri o adevărată căsătorie...

— Mă bucur că vă căsătoriţi. În Havana mă gîndeam că totul nu e decît o aventură, deşi, fireşte, e cam acelaşi lucru, nu ? din moment ce amîndoi sînteţi căsătoriţi, dar, oricum, e mai demn aşa. Tată, nu ştii unde o fi Tattersall [1] ?

— Prin Knightsbridge, cred, dar acum e închis.

— Voiam numai să cunosc drumul.

— Nu eşti supărată, Milly ?

— A, păgînii pot face aproape orice, şi voi sînteţi păgîni. Ferice de voi. Mă întorc la masa de seară.

— Vezi, spuse Beatrice, că pînă la urmă s-a terminat cu bine.

— Da. Am crescut-o cum trebuie. nu crezi ? Pot face unele lucruri şi aşa cum trebuie. *À propos,* raportul despre agenţii duşmani... le-a făcut cu siguranţă plăcere.

— Nu prea. Să vezi ce s-a întîmplat. Cei de la laborator au fost nevoiţi să-şi piardă o oră şi jumătate cercetînd fiecare timbru pînă să găsească punctul cu pricina. Cred că l-au găsit la al patrusuteoptzecişidoilea timbru, şi cînd au mărit fotografia... ei bine, nu s-a

[1] Cunoscut loc de întîlnire la Londra al amatorilor de articole de echitaţie şi pariuri pentru cursele de cai (n.r.).

văzut nimic pe clişeu. Trebuie să fi expus prea mult timp, sau să fi folosit tubul microscopic de-a-ndoaselea.

— Şi totuşi îmi dau O.B.E. ?

— Da.

— Şi o slujbă ?

— Mă îndoiesc c-o să ţină multă vreme.

— Nici nu vreau. Beatrice, cînd ai început să crezi că...

Îi puse mîna pe umăr şi-l sili să se învîrtă printre fotoliile acelea triste şi începu să cînte, puţin cam pe alături, de parcă ar fi alergat multă vreme ca să-l poată ajunge :

„Prea mulţi întregi la minte
Vă stau în jur, cuminte.
Pămîntul e rotund, ei spun,
Şi eu mă supăr, că-s nebun ;
Spun că mărul este pom,
Că există om şi om..."

— Cu ce-o să trăim ? întrebă Wormold.

— Împreună o să găsim noi cu ce.

— Sîntem trei, spuse Wormold, şi Beatrice îşi dădu seama că principala problemă a viitorului lor avea să fie faptul că el nu va fi niciodată îndeajuns de nechibzuit.

Responsabil de carte: C. Tănăsescu
Tehnoredactor: A. Bucur
Corector: E. Petrescu

Dat la cules 26.07.60. Bun de tipar 05.10.60. Tiraj 30.145 ex. Hîrtie semi velină mată de 65 gr./m². Ft. 540×840/16. Coli ed. 13,14. Coli de tipar 20,5. Ediția I. Comanda 4848. A. nr. 0598. Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 82—31=R.

Tiparul executat sub com. nr. 1292 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN", București — R.P.R.